



EUROOPAN KESKUSPANKKI

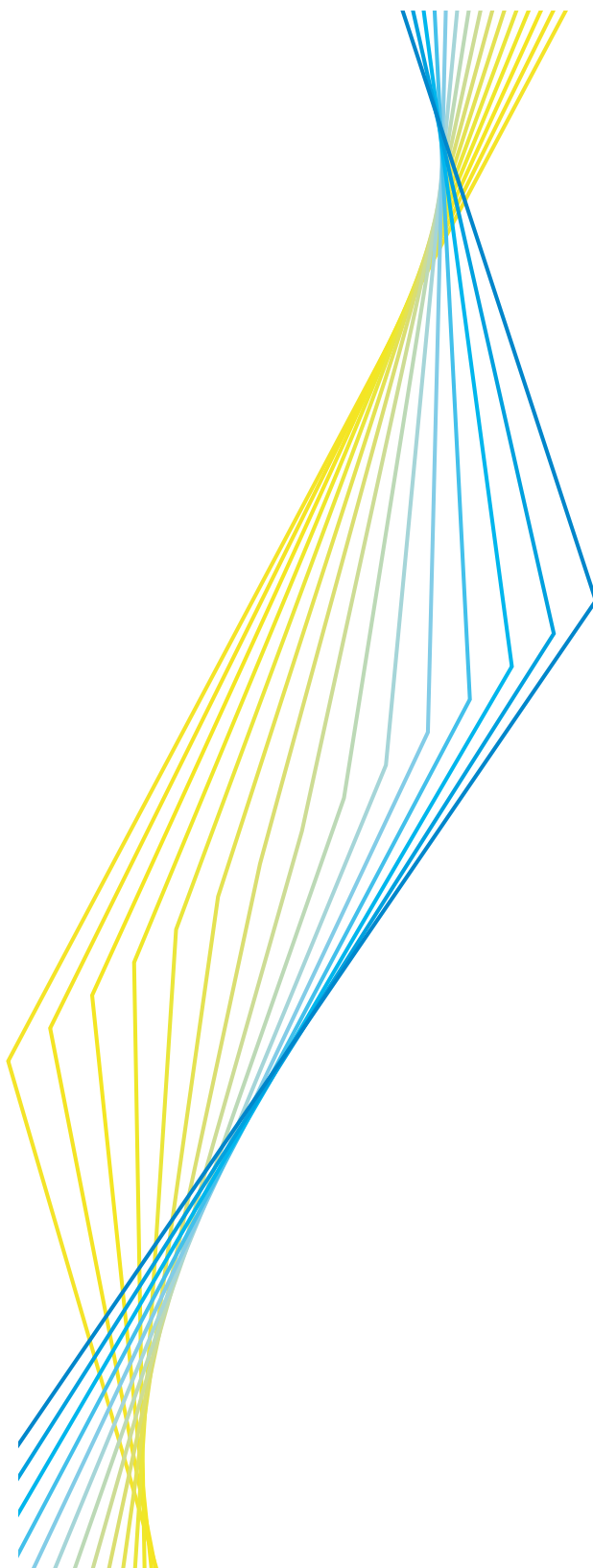
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Tammikuu 2001



EUROOPAN KESKUSPANKKI



KUUKAUSIKATSAUS

Tammikuu 2001

© Euroopan keskuspankki, 2001

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata Suomen Pankista osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 3.1.2001 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	19
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	25
Valuuttakurssit ja maksutase	31
Kehikot:	
1 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.12.2000 päättäneenä pitoajanjaksona	13
2 YKHIn kehitys kausivaihteluista puhdistettujen tietojen perusteella	19
3 Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimus	23
4 Työllisyyspolitiikan suuntaviivat vuodeksi 2001	29
Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen	35
Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon	43
EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin	57
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	75*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	79*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM4	IMF:n maksutasekäsikirja (4. laitos)
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
repo	takaisinosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

Tammikuun 4. päivänä Kreikan keskuspankin pääjohtaja osallistui ensimmäisen kerran EKP:n neuvoston kokoukseen EKP:n neuvoston jäsenenä Kreikan otettua käyttöön euron 1.1.2001. EKP:n neuvosto päätti kokouksessa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko pidettiin ennallaan 5,75 ja 3,75 prosenttina.

Nämä päätökset perustuivat seuraaviin näkökohtiin. EKP:n rahapolitiikan strategian ensimmäisen pilarin osalta voidaan todeta, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo laski 5,1 prosenttiin syys-marraskuussa 2000 oltuaan elo-lokakuussa 5,4 prosenttia. Viime kuukausina havaittu M3:n kasvuvauhdin hidastuminen on johtunut pääasiassa M3:n likvideimpien erien kasvun tuntuvasta vaimenemisesta. Tämä vaimeneminen heijastaa todennäköisesti sitä, että EKP:n asettamat korot ovat marraskuusta 1999 lähtien asteittain nousseet. Myös euroalueelle myönnettyjen luottojen kokonaismäärän vuotuisen kasvuvauhti on hidastunut viime kuukausina: marraskuussa 2000 sekä julkisyhteisöille että yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen määrän vuotuisen kasvuvauhti hidastui. Kaiken kaikkiaan rahan ja luottojen määrän tasaantuminen entisestään näyttää vahvistavan arvion, että rahan määrän kehityksestä aiheutuvat hintavakauteen kohdistuvat riskit ovat nyt paremmin tasapainossa kuin muutama kuukausi sitten. Varovaisuuteen on silti aiheutta edelleen, sillä M3:n kasvuvauhti on 4½ prosentin viitearvoaan nopeampaa.

Toiseen pilariin liittyvien indikaattorien osalta voidaan todeta, että viimeaikaisten euroalueen taloudellista toimeliaisuutta koskevien tietojen mukaan kasvu tulee pysymään vahvana kasvuvauhdin pienestä hidastumisesta huolimatta. Lokakuuhun 2000 ulottuvien tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että teollisuustuotannon kasvu euroalueella on saattanut saavuttaa huippunsa vuoden toisella neljänneksellä ja tasaantua sen jälkeen hieman. Viimeaikaisten yrityskyselyjen tulokset vahvistavat tätä käsitystä. Samaan aikaan myönteinen kehitys työmarkkinoilla on osaltaan vaikuttanut siihen, että kuluttajien luottamus on viime kuukausina pysynyt vahvana syyskuusen heikkenemisansä jälkeen.

Euroalueen ulkoista ympäristöä tarkasteltaessa voidaan todeta, että Yhdysvaltain talouskasvuun tällä hetkellä liittyvä kasvava epävarmuus saattaa myös vaikuttaa talouskasvuun muualla maailmassa. Yhdysvaltojen keskuspankin avomarkkinakomitea päätti 3.1.2001 laskea keskeistä ohjauskorkoaan 50 peruspisteellä 6 prosenttiin viittaten taloudellisen toimeliaisuuden vähentymiseen Yhdysvalloissa. Myöskään Japanin viimeaikainen talouskehitys ei ole ollut yhtä suotuisaa kuin muutama kuukausi sitten ennakoitiin.

Rahoitusmarkkinoiden kehitys heijastaa sitä, että euroalueen talouskasvu on kestäväällä pohjalla maailmantaloudellisessa tilanteessa, jossa epävarmuus on lisääntynyt. Joukkovelkakirjalainojen tuotot viittaavat siihen, että markkinat odottavat euroalueen talouskasvun jatkuvan vahvana niin suhteellisesti kuin absoluuttisestikin ja inflaatiokehityksen olevan sopusoinnussa EKP:n keskipitkän aikavälin hintavakauden määritelmän kanssa. Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi vahvistui marraskuun 2000 ja 3.1.2001 välisenä aikana merkittävästi eli noin 7 %.

Euroalueen kuluttajahinnat ovat kehittyneet lyhyellä aikavälillä siten, että YKHI-inflaatio nopeutui vuoden 2000 marraskuussa 2,9 prosenttiin edellisen kuun 2,7 prosentista. Useimpien YKHIn erien vuotuisen muutosvauhti nopeutui, mutta energian hinnassa tämä näkyi voimakkaimmin. Tässä suhteessa inflaatiovauhdin kehitys heijasti edelleen pääasiassa öljyn hintaa, joka nousi marraskuun puoliväliin asti. Marraskuun loppupuolella alkaneiden öljyn huomattavan hinnanlaskun ja euron valuuttakurssin tuntevan vahvistumisen pitäisi näkyä vuotuisen inflaatiovauhdin hidastumisena joulukuusta 2000 lähtien. On kuitenkin syytä odottaa, että aiempi öljyn hinnannousu ja tuontihintojen nousu välittyvät vielä jossain määrin asteittain kuluttajahintoihin YKHIn muiden erien kuin energiaerän kautta.

Keskipitkällä aikavälillä hintoihin kohdistuu yhä joitakin hintavakautta uhkaavia nousupaineita, joita on syytä seurata tarkkaan. Muun muassa tulevaan palkkakehitykseen liittyy riskejä. Palkkamaltin jatkuminen on tärkeää. Taloudellisen kasvun kestävyttä ja työttömyyden vähenemistä tuetaan ja ylläpidetään parhaiten, jos palkkaneuvotteluissa otetaan huomioon EKP:n päät-

täväisyys ylläpitää keskipitkän aikavälin hintavakautta euroalueella. Palkkamaltin jatkamista helpottanee odotettu kuluttajahintainflaation hidastuminen lähikuukausina.

Toinen tärkeä tekijä, josta saattaa aiheutua hintavakautta uhkaavia hintojen nousupaineita, liittyy finanssipolitiikkaan euroalueella. Monissa euroalueen maissa toteutettavat verouudistukset ja niistä johtuvat veronkevennykset ovat tervetullut kehitysaskel. Veronkevennykset edellyttävät monissa maissa kuitenkin menojen rakenteellisia leikkauksia, jotta ne eivät lisäisi inflaatiopaineita ja vaarantaisi julkisen talouden tervehdyttämisessä saavutettua edistystä. Jatkessaan julkisen talouden tervehdyttäminen ja rakenneuudistukset tukevat kestävän inflaatiota kiihdyttämättömän kasvun jatkumista euroalueella keskipitkällä aikavälillä.

Näiden erittäin tarpeellisten finanssipoliittisten toimien lisäksi rakenteellisten uudistusten jatkaminen on avainasemassa euroalueen talouskasvun tukemisessa. Myös Nizzassa joulukuussa 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston hy-

väksymissä työllisyyden suuntaviivoissa vuodeksi 2001 korostettiin rakenneuudistusten jatkamisen tarpeellisuutta. Työllisyyden suuntaviivoissa toistuu Lissabonin Eurooppa-neuvoston päätelmissä mainittu pyrkimys vahvistaa täystyöllisyyden edellytyksiä osaamiskeskeisessä yhteiskunnassa, ja niissä painotetaan tarvetta lisätä joustavuutta ja sopeutumiskykyä EU:n työmarkkinoilla.

Kuukausikatsauksen tässä numerossa on vakioartikkelin lisäksi kolme muuta artikkelia. Ensimmäisessä käydään läpi Kreikan lähentymisprosessin saattamista päätökseen vuoden 2000 jälkipuoliskolla ja luodaan yleissilmäys euroalueen talouden keskeisiin rakennepiirteisiin Kreikan liittymisen jälkeen. Toinen artikkeli tarkastelee käsitteelliseltä kannalta sitä, millä tavoin rahapolitiikan strategiassa ja toimeenpanossa olisi otettava huomioon esimerkiksi nykyiseen talouskehitykseen tai talouden rakenteisiin liittyviä epävarmuustekijöitä. Kolmannessa artikkelissa luodaan yleissilmäys EKP:n suhteisiin kansainvälisiin järjestöihin (esim. IMF, OECD ja BIS) ja foorumeihin (esim. G7, G10 ja G20).

Euroalueen talouskehitys

Kreikasta tuli kahdestoista euroalueeseen liittynyt EU:n jäsenvaltio 1.1.2001. Kuukausikatsauksen euroalueen talouskehitystä käsittelevässä osassa Kreikkaa koskevat tiedot liitetään pääsääntöisesti euroalueen aggregaattitietoihin niiltä osin kuin euroalueen tiedot koskevat tammikuussa 2001 alkavia ajanjaksoja. Tammikuuta 2001 edeltäviä ajanjaksoja koskeviin tietoihin voidaan liittää Kreikkaa koskevia tietoja. Käytäntö kuitenkin vaihtelee aikasarjoittain.

Kreikkaa koskevia tietoja ei ole liitetty euroalueen tietoihin tammikuuta 2001 edeltäviltä ajanjaksoilta rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita sekä valuuttakursseja ja maksutasetta käsittelevissä osissa. Hintakehitystä sekä tuotantoa, kysyntää ja työmarkkinoita käsittelevissä osissa Kreikan käytettävissä olevat tiedot on liitetty 1.1.2001 edeltäviä ajanjaksoja koskeviin euroalueen aggregaattitietoihin.

Lisätietoja saa tämän Kuukausikatsauksen artikkelista ”Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen”, erityisesti kyseisen artikkelin kehikosta ”Kreikan euroalueeseen liittymisen vaikutukset tilastoihin” ja Kuukausikatsauksen tilasto-osasta.

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

EKP:n neuvoston rahapoliittiset päätökset

EKP:n neuvosto päätti kokouksessaan 4.1.2001, että korkotarjousten alaraja on perusrahoitusoperaatioissa edelleen 4,75 %. Perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Talletuskorko on niin ikään edelleen 3,75 % ja maksuvalmiusluoton korko 5,75 % (ks. kuvio 1).

M3:n kasvu hidastui edelleen marraskuussa

Rahataloutta koskevat tiedot marraskuulta 2000 osoittavat rahan määrän kasvun edelleen hidastuneen, kuten on ollut havaittavissa vuoden 2000 toisesta neljänneksestä lähtien (ks. kuvio 2). Laivan raha-aggregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui 4,9 prosenttiin marraskuussa 2000, kun se oli lokakuussa ollut 5,2 % (ennen tarkistusta 5,3 %). M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo syyskuusta marraskuuhun 2000 hidastui 5,1 prosenttiin, kun se oli elokuusta lokakuuhun ollut 5,4 % (ennen tarkistusta 5,5 %). Kausivaihtelusta puhdistettu ja vuositasolle korotettu M3:n kuuden kuukauden kasvuvauhti oli marraskuussa sama kuin lokakuussa eli 3,7 %. M3:n kasvun hidastuminen viime kuukausina johdetaan lähinnä sen likvideimpien erien kasvun mer-

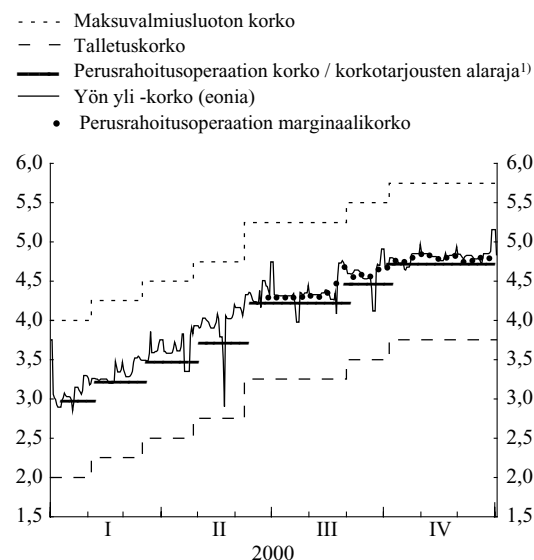
kittävästä hidastumisesta, mikä todennäköisesti kuvastaa euroalueen korkojen asteittaista nousua marraskuusta 1999 lähtien.

M1:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui marraskuussa 2000 edelleen eli 5,0 prosenttiin lokakuun 5,8

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)



Lähteet: EKP ja Reuters.

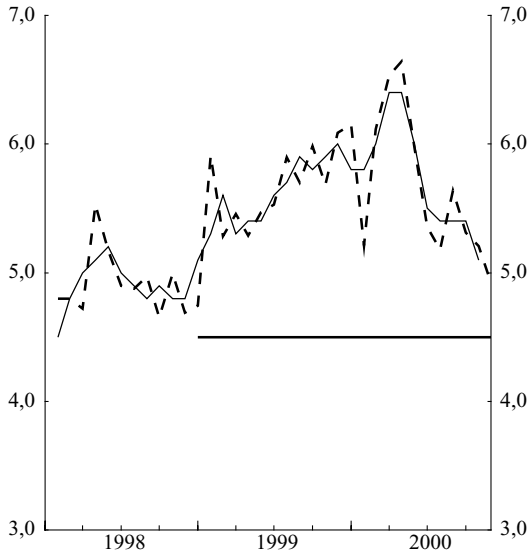
1) Siitä perusrahoitusoperaatiosta alkaen, jonka maksujen suorituspäivä oli 28.6.2000, perusrahoitusoperaation korolla tarkoitetaan korkotarjousten alarajaa vaihtuvakorkoisissa huutokaupoissa.

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(vuotuinen prosentimuutos)

- M3
- M3 (kolmen kuukauden keskitetty liukuva keskiarvo pyöristettynä ensimmäiseen desimaaliin)
- M3:n viitearvo (4½%)



Lähde: EKP.

prosentista. Liikkeessä olevan rahan vuotuinen kasvuvauhti pysyi marraskuussa lähes ennallaan eli 2,0 prosentissa, mutta yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen 5,7 prosenttiin marraskuussa, kun se oli lokakuussa ollut 6,6 % (ks. kuvio 3).

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 2,4 prosenttiin marraskuussa 2000, kun se oli lokakuussa ollut 1,8 %. Tämän erän aluerät kehittyivät erisuuntaisesti. Enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten kysyntä kasvoi edelleen voimakkaasti (erän vuotuinen kasvuvauhti oli marraskuussa 13,5 %, kun se oli lokakuussa ollut 11,5 %). Sitä vastoin irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset vähenivät huomattavasti vuoden 2000 aikana (marraskuussa ne vähenivät 5,1 prosentin vuosivauhtia ja lokakuussa 4,8 prosentin vuosivauhtia). Kuten aikaisemmissa Kuukausikatsauksissa on yksityiskohtaisesti selostettu, näiden kahden instrumentin kysynnän toisistaan poikkeavan kehityksen voidaan katsoa johtuvan pankkien niille maksamien korkojen erilaisesta kehityksestä. Enintään kahden vuoden määräaikaistalletuksille maksettavat korot ovat vuoden 1999 puolivälistä lähtien seuranneet huomattavasti tiiviimmin markkinakorkojen nousua kuin irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korot (ks. kuvio 5).

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuisen kasvuvauhdin nopeutumisen kumosi M1:n vuotuisen kasvuvauhdin hidastumisen vaikutukset marraskuussa 2000. Tästä syystä väliaggregaatti M2:n vuotuinen kasvuvauhti pysyi marraskuussa 3,7 prosentissa eli samana kuin lokakuussa.

Taulukko 1.

M3 ja sen pääerät

(kuukauden lopun määrät ja kausivaihtelusta puhdistetut kuukausimuutokset)

	Marraskuu 2000	Syyskuu 2000		Lokakuu 2000		Marraskuu 2000		Syys-marraskuu 2000	
	Määrä	Muutos		Muutos		Muutos		Muutos keskimäärin	
	Mrd. euroa	Mrd. euroa	%	Mrd. euroa	%	Mrd. euroa	%	Mrd. euroa	%
M3	4 996,0	1,2	0,0	28,1	0,6	13,1	0,3	14,1	0,3
Liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset (= M1)	2 008,0	-6,6	-0,3	0,8	0,0	2,3	0,1	-1,2	-0,1
Muut lyhytaikaiset talletukset (= M2 – M1)	2 176,0	6,0	0,3	5,9	0,3	9,8	0,4	7,2	0,3
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit (= M3 – M2)	812,0	1,8	0,2	21,4	2,7	1,0	0,1	8,1	1,0

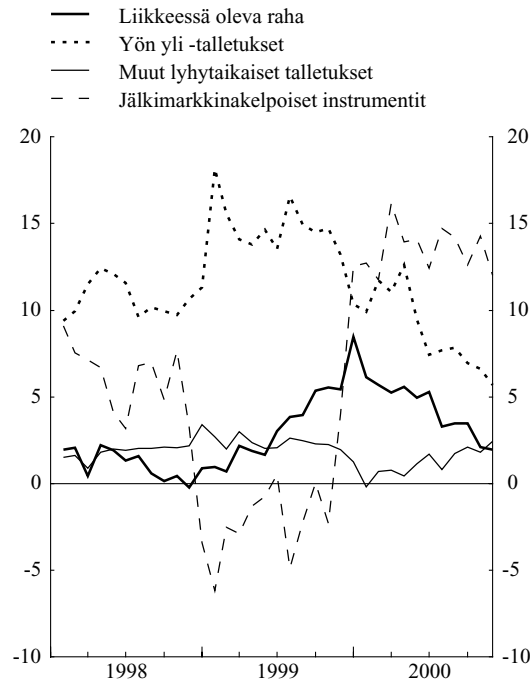
Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi miljardeina euroina ilmoitettujen M3:n erien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

Kuvio 3.

M3:n erät

(vuotuinen prosenttimuutos)



Lähde: EKP.

M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti hidastui marraskuussa 12,0 prosenttiin lokakuun 14,3 prosentista. Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja rahamarkkinapaperien vuotuinen kasvuvauhti hidastui marraskuussa 9,3 prosenttiin, kun se oli lokakuussa ollut 14,5 %. Hidastuminen johtui kuitenkin ainakin osittain vertailuajankohdan vaikutuksesta (marraskuussa 1999 rahamarkkinapapereita oli laskettu runsaasti liikkeeseen, mikä liittyi osittain vuoteen 2000 siirtymisen aiheuttamiin epävarmuustekijöihin). Takaisinostosopimusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui lokakuun 10,1 prosentista 9,6 prosenttiin marraskuussa. Sitä vastoin enintään kahden vuoden velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi voimakkaasti eli 31,9 prosenttiin lokakuun 19,7 prosentista. Kaiken kaikkiaan jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien verrattain voimakas kasvu liittyy todennäköisesti tuottokäyrän loivenemiseen viime kuukausina. Jälkimarkkinakelpoisia instrumentteja koskevia tietoja on kuitenkin tulkittava varauksin, koska eurojärjestelmän nykyisessä

tilastointijärjestelmässä ei voida yksilöidä niitä euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemia jälkimarkkinakelpoisia instrumentteja, jotka ovat euroalueen ulkopuolisten hallussa.

Euroalueella oleville myönnettyjen luottojen kasvu hidastui

M3:n vastaeristä euroalueella oleville myönnettyjen luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti hidastui 5,8 prosenttiin marraskuussa 2000, kun se oli lokakuussa ollut 6,4 %. Tämä johtui sekä julkisyhteisöille että yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vähenemisestä.

Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen supistuminen edelleen (vuotuinen muutosvauhti hidastui marraskuussa -6,8 prosenttiin lokakuun -6,4 prosentista) johtui sekä muiden arvopaperien kuin osakkeiden että lainojen huomattavasta vähenemisestä. (Muiden arvopaperien kuin osakkeiden määrä supistui marraskuussa 9,6 prosentin vuosivauhtia, kun se lokakuussa oli supistunut 9,1 prosentin vuosivauhtia. Lainojen määrä supistui marraskuussa 2,9 prosentin vuosivauhtia, kun se lokakuussa oli supistunut 2,4 prosentin vuosivauhtia.)

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kaikkien erien vuotuinen kasvuvauhti hidastui marraskuussa 2000. Lainojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui 9,2 prosenttiin lokakuun 9,7 prosentista. Rahalaitosten hallussa olevien muiden arvopaperien kuin osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti hidastui 18,5 prosenttiin lokakuun 22,5 prosentista, ja osakkeiden ja osuuksien vastaava kasvuvauhti puolestaan 18,4 prosenttiin, kun se oli lokakuussa ollut 19,9 %.

Rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut viime kuukausina. Marraskuussa 2000 se hidastui 6,1 prosenttiin oltuaan lokakuussa 6,7 %. Tämä johtui pääasiallisesti yli kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuisen kasvuvauhdin hidastumisesta (0,3 prosenttiin lokakuun 1,5 prosentista) ja yli kahden vuoden velkapaperien vuotuisen kasvuvauhdin hidastumisesta (4,5 prosenttiin lokakuun 5,3 prosentista). Euroalueen tuottokäyrän loiveneminen on todennäköisesti hillinnyt näiden instrument-

Taulukko 2.

M3 ja sen vastaerät

(kuukauden lopun kantatiedot ja 12 kuukauden virtatiedot, mrd. euroa)

	Kanta-	12 kk:n virtatiedot					
	tiedot	2000	2000	2000	2000	2000	2000
	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
	Marraskuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu
1 Luotot yksityiselle sektorille	6 754,1	583,7	581,9	600,8	645,6	648,1	616,5
2 Luotot julkisyhteisöille	1 932,8	-22,2	-25,6	-49,2	-88,5	-132,2	-142,0
3 Ulkomaiset saamiset, netto	233,2	-112,6	-136,5	-98,7	-139,8	-118,9	-115,0
4 Pitkäaikaiset velat	3 806,5	234,4	241,1	251,0	244,2	235,5	216,8
5 Muut vastaerät (nettovelat)	117,5	-33,2	-61,5	-58,4	-73,0	-80,6	-89,0
M3 (= 1 + 2 + 3 - 4 - 5)	4 996,0	247,7	240,2	260,2	246,0	242,2	231,8

Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi M3:n vastaerien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

tien kysyntää. Sitä vastoin irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi edelleen voimakkaasti eli 12,6 prosenttiin lokakuun 10,3 prosentista.

Rahalaitosten hallussa olevien valtiontalletusten vuotuinen muutosvauhti hidastui marraskuussa 15,4 prosenttiin, kun se oli lokakuussa ollut 27,7 %. Hidastuminen johtui osittain siitä, että Saksan hallitus kuoletti maan velkoja UMTS-toimilupien huutokaupoista saamallaan tuloilla.

Marraskuussa 2000 euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset nettosaamiset vähenivät absoluuttisten ja kausivaihtelusta puhdistamattomien lukujen perusteella 7 miljardia euroa. Rahalaitosten ulkomaiset nettosaamiset vähenivät marraskuuhun 2000 ulottuneen 12 kuukauden jakson aikana 115 miljardia euroa, kun ne olivat lokakuuhun ulottuneen vastaavan jakson aikana vähentyneet 119 miljardia euroa (ks. taulukko 2).

Velkapaperien emissiot ennallaan lokakuussa

Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti pysyi lokakuussa 2000 lähes ennallaan eli 7,9 prosentissa, kun se oli syyskuussa ollut 8,0 % (ks. kuvio 4). Tämä johtui pitkäaikaisten velkapaperien kannan vuotuisen kasvuvauhdin hidastumisesta 7,2 prosenttiin lokakuussa syyskuun 7,4 prosentista. Samaan aikaan lyhytaikaisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti kiih-

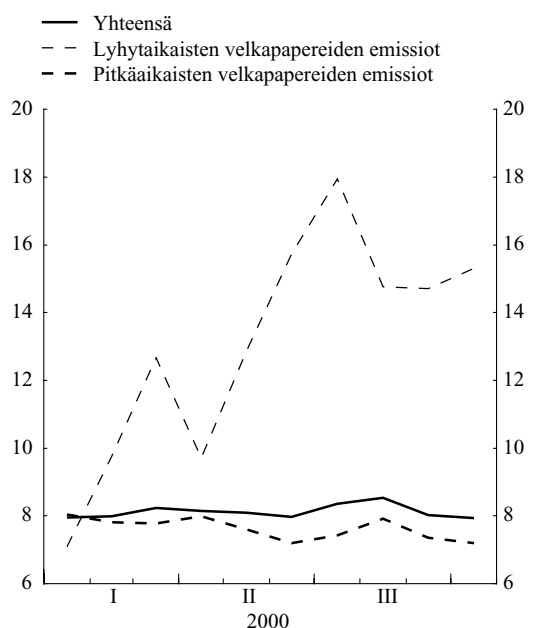
tyi lokakuussa 15,3 prosenttiin, kun se oli syyskuussa ollut 14,7 %.

Velkapaperien erittely valuutoittain osoittaa, että euroalueen liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2000 lokakuussa 6,1 prosenttiin, kun se oli syyskuussa ollut 6,4 %. Samalla niiden liikkeeseen laskemien

Kuvio 4.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)



Lähde: EKP.

muiden kuin euromääräisten velkapaperien kannan arvo nousi voimakkaasti, mikä kuitenkin osittain johtui arvonmuutoksista, jotka liittyivät lokakuuhun saakka jatkuneeseen euron heikkeneemiseen.

Toimialakohtainen erittely osoittaa, että yksityisen sektorin velkapaperien liikkeeseenlasku oli nettomääräisesti edelleen vilkasta lokakuussa 2000. Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 20,1 prosenttiin lokakuussa 2000, kun se oli syyskuussa ollut 18,9 %. Myös yrityssektorin liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi: se oli lokakuussa 18,2 %, kun se oli syyskuussa ollut 16,8 %. Tämä on saatanut aiheuttaa osittain televiestintäalan yritysten emissioista niiden rahoittaessa UMTS-toimilupien ostojaan. Sen sijaan rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui lokakuussa 8,5 prosenttiin syyskuun 9,6 prosentista.

Vaikka yksityisen sektorin emissiot lisääntyivät voimakkaasti, julkinen sektori laski lokakuussa velkapapereita liikkeeseen edelleen vain vähän. Valtion liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman eli 2,6 prosenttiin lokakuussa 2000, kun se oli syyskuussa ollut 2,8 %. Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti alkoi kuitenkin kiihtyä syyskuussa tilastoidusta 6,0 prosentista ja oli 8,9 % lokakuussa 2000.

Pankkien lyhyet korot nousivat edelleen hieman marraskuussa mutta pitkät korot pysyivät ennallaan

Pankkien lyhyet korot nousivat euroalueella edelleen marraskuussa 2000 (ks. kuvio 5). Lyhyiden korkojen nousu lokakuusta marraskuuhun vaihteli yön yli -talletusten korkojen yhden peruspisteen noususta enintään vuoden määräaikaistalletusten korkojen 7 peruspisteen nousuun. Pitkällä aikavälillä eli elokuusta 1999 – jolloin pankkien lyhyet korot alkoivat yleisesti nousta – marraskuuhun 2000 enintään vuoden pituisten määräaikaistalletusten ja yrityksille myönnetty-

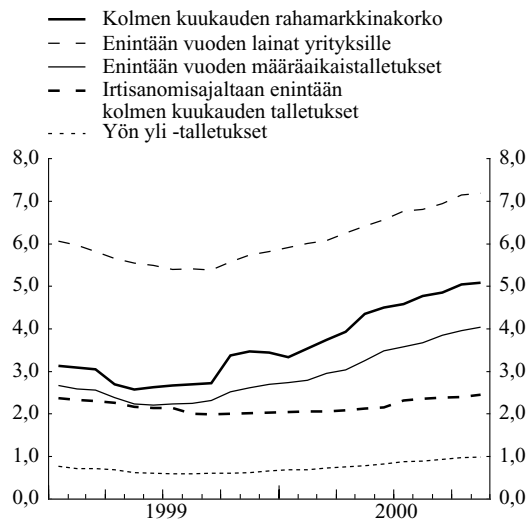
jen enintään vuoden pituisten lainojen keskkorot nousivat noin 175 peruspistettä. Sen sijaan irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten ja yön yli -talletusten keskkorot nousivat samana ajanjaksona vain noin 40 peruspistettä. Nämä pankkien lyhyiden korkojen muutokset ovat olleet vähäisempiä kuin keskimääräisen kolmen kuukauden rahamarkkinakoron nousu noin 240 peruspisteellä elokuusta 1999 marraskuuhun 2000.

Pankkien pitkät korot pysyivät marraskuussa 2000 kutakuinkin ennallaan. Tähän vaikutti se, että valtion joukkolainojen tuotot olivat edellisinä kuukausina pysyneet vakaina (ks. kuvio 6). Pitkän aikavälin tarkastelu toukokuusta 1999 marraskuuhun 2000 osoittaa, että pankkien pitkät korot alkoivat nousta vuoden 1999 toukokuun lopusta alkaen ja että niiden nousu on vaihdellut 157 peruspisteestä (yli kahden vuoden määräaikaistalletusten keskkorko) 191 peruspisteeseen (yrityksille myönnettyjen yli vuoden pituisten lainojen keskkorko). Samana aikana valtion viiden vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuotto kasvoi 182 peruspistettä.

Kuvio 5.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

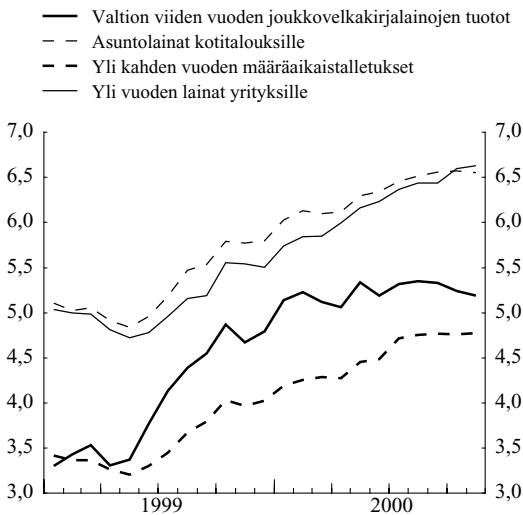


Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters.

Kuvio 6.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)



Lähteet: EKP:n yhteenlasketut määrittäiset tiedot ja Reuters.

Rahamarkkinakorot laskivat edelleen joulukuussa

Lokakuun 2000 loppupuolella alkanut rahamarkkinakorkojen lasku jatkui joulukuussa 2000 ja tammikuun 2001 alussa. Marraskuun tapaan pitkät rahamarkkinakorot laskivat joulukuussa kaikkein eniten ja rahamarkkinoiden tuottokäyrä kääntyi negatiiviseksi. Vuonna 2001 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut kolmen kuukauden euriborkorot laskivat niin ikään edelleen joulukuussa 2000 ja tammikuun 2001 alussa. Erityisesti tämä koski niitä sopimuksia, jotka erääntyvät vuoden 2001 toisella puoliskolla.

Eoniakorkona mitattu yön yli -korko pysyi 23.12.2000 päättyneenä varantojen pitoajanjaksona suurimman osan ajasta melko lähellä EKP:n perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa, joka on 4,75 % (ks. kehikko 1). Uuden pitoajanjakson alettua 24.12.2000 eoniakorko oli muutamana ensimmäisenä kaupankäyntipäivänä joitakin peruspisteitä 4,90 prosentin alapuolella, mutta nousi 29.12. voimakkaasti 5,16 prosenttiin. Nousu johtui vuoden lopun vaikutuksesta, joka on viime kuukausina kohdistunut muihin

rahamarkkinakorkoihin, kun niiden maturiteetit ovat alkaneet ulottua vuodenvaihteen yli. Vuoden lopun vaikutus liittyy rahoituslaitosten käytäntöön korjata taseitaan vuodenvaihteessa. Eoniakorko normalisoitui vuoden 2001 ensimmäisenä kaupankäyntipäivänä ja oli 4,82 % tammikuun 3. päivänä. Kaikissa EKP:n perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin joulukuussa 2000, sekä operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 3.1.2001, marginaalikorko vaihteli 4,75 ja 4,80 prosentin välillä.

Yhden kuukauden euriborkorko 3.1.2001 oli 4,84 % eli 19 peruspistettä alempi kuin marraskuun lopussa ja kolmen kuukauden euriborkorko 4,81 % eli 24 peruspistettä alempi kuin marraskuun lopussa (ks. kuvio 7). Lasku johtui jossain määrin vuoden lopun vaikutuksen lakkaamisesta. Siihen vaikutti myös se, että rahoitusmarkkinoiden rahapoliittisia päätöksiä koskevat odotukset muuttuivat vuoden 2001 alussa.

Eurojärjestelmän pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 29.12., marginaalikorko oli 4,75 % ja keskikorko 4,81 %. Marginaalikorko oli 11 ja keskikorko 5 peruspistettä alempi kuin kolmen kuukauden euriborkorko operaation toteutusajankohtana.

Pitkistä rahamarkkinakoroista kuuden kuukauden euriborkorko laski 34 peruspistettä ja 12 kuukauden euriborkorko 47 peruspistettä marraskuun 2000 lopun ja 3.1.2001 välisenä aikana. Tammikuun 3. päivänä 12 kuukauden euriborkorko oli 4,62 % eli suurin piirtein sama kuin toukokuun 2000 alussa. Rahamarkkinoiden tuottokäyrän jyrkkyys oli -22 peruspistettä 3.1.2001, kun sitä mitataan 12 kuukauden ja 1 kuukauden euriborkorkojen välisenä erona.

Vuoden 2001 aikana erääntyvistä futuurisopimuksista johdettua kolmen kuukauden euriborkorkoa tarkistettiin joulukuussa ja tammikuun alussa aiemmin ennakoitua pienemmäksi, eli lokakuun 2000 loppupuolella alkanut laskusuunta jatkuu. Maaliskuussa 2001 erääntyvistä sopimuksista johdettu kolmen kuukauden euriborkorko oli 4,65 % 3.1.2001 eli 30 peruspistettä alempi kuin marraskuun 2000 lopussa. Kesäkuussa 2001 erääntyvistä sopimuksista johdettu vastaava korko oli samana päivänä 4,38 % (51 peruspistettä alempi

Kehikko I.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.12.2000 päättyneenä pitoajanjaksona

Likviditeetin jakaminen rahapoliittisissa operaatioissa

Pitoajanjaksona 24.11.–23.12.2000 eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempi-
aikaisen rahoitusoperaation.

Perusrahoitusoperaatiot toteutettiin vaihtuvakorkoisina huutokauppoina, joissa korkotarjousten alaraja oli 4,75 %. Jaetun likviditeetin määrä vaihteli 91 miljardista eurosta 128 miljardiin euroon. Tarjousten määrän suhde jaetun likviditeetin määrään vaihteli 1,01:sta 1,60:een ja oli keskimäärin 1,29. Ensimmäisen operaation marginaalikorko oli 4,82 %. Marginaalikorko laski toisessa operaatioissa 4,75 prosenttiin, mutta nousi jälleen 4,76 prosenttiin kolmannessa operaatioissa ja 4,80 prosenttiin neljännessä operaatioissa. Painotetun keskikoron ja marginaalikoron välinen ero oli suhteellisen suuri pitoajanjakson toisessa ja neljännessä operaatioissa: toisessa operaatioissa 4 ja neljännessä 6 peruspistettä. Toisessa operaatioissa painotetun keskikoron ja marginaalikoron välinen ero johtui tarjousten pienestä määrästä suhteessa jaetun likviditeetin määrään. Marginaalikorko jäi siten pienemmäksi kuin vastapuolel olivat odottaneet tarjouksia antaessaan. Neljännessä operaatioissa, joka oli ensimmäinen vuonna 2001 erääntyvä perusrahoitusoperaatio, keskikoron ja marginaalikoron välinen suhteellisen suuri ero heijasteli vuoden loppuun liittyvää epävarmuutta ja preferenssien heterogeenisuutta. Keskikoron ja marginaalikoron välinen ero oli ensimmäisessä operaatioissa 1 ja kolmannessa operaatioissa 2 peruspistettä. Huutokauppoihin osallistuneita vastapuolia oli 496:stä 680:ään.

Eurojärjestelmä toteutti pitempi-
aikaisen rahoitusoperaation 29.11.2000 vaihtuvakorkoisena huutokauppana, jossa jaettavan likviditeetin määräksi oli ilmoitettu 15 miljardia euroa. Operaatioon osallistui kaikkiaan 226 vastapuolta, jotka antoivat tarjouksia yhteensä 32,0 miljardin euron arvosta. Operaation marginaalikorko oli 5,03 % ja painotettu keskikorko 2 peruspistettä korkeampi eli 5,05 %.

Pitoajanjakson alussa eoniakorko oli 4,83 %. Noustuaan yhden peruspisteen kunakin seuraavana kolmena päivänä eoniakorko nousi edelleen 4,94 prosenttiin 30.11.2000 tavanomaisten kuukauden lopun vaikutusten vuoksi. Seuraavana päivänä se laski välittömästi 10 peruspistettä ja laski sitten edelleen 4,78 prosenttiin 6.12.2000. Tämä johtui osittain hyvästä likviditeettitilanteesta. Seuraavina kahtena viikkona eoniakorko vaihteli suhteellisen vähän 4,80 prosentin molemmin puolin, ennen kuin se alkoi laskea. Joulukuun 20. päivänä se oli 4,74 % ja 21. päivänä 4,73 %. Eoniakorko nousi kuitenkin 4,85 prosenttiin 22.12.2000, joka oli pitoajanjakson viimeinen pankkipäivä.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.11.–23.12.2000

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Netto- vaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	255,8	0,2	+ 255,6
Perusrahoitusoperaatiot	210,4	-	+ 210,4
Pitempi- aikaiset rahoitusoperaatiot	45,0	-	+ 45,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,4	0,2	+ 0,2
Muut operaatiot	0,0	0,0	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	394,4	532,6	- 138,2
Liikkeessä olevat setelit	-	360,4	- 360,4
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	61,1	- 61,1
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	394,4	-	+ 394,4
Muut tekijät, netto	-	111,1	- 111,1
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkileillä (a) + (b)			117,4
(d) Varantovelvoite			116,6

Lähde: EKP.

Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Maksuvalmiusjärjestelmän käyttö

Edelliseen pitoajanjaksoon verrattuna maksuvalmiusluoton keskimääräinen päivittäinen käyttö kasvoi 0,2 miljardista eurosta 0,4 miljardiin euroon, kun taas talletusmahdollisuuden keskimääräinen käyttö pysyi samansuuruisena ja oli 0,2 miljardia euroa.

Muut kuin rahapolitiikkaan liittyvät likviditeettiin vaikuttavat tekijät

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden) likviditeettiä sitova nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 138,2 miljardia euroa, mikä on 25,2 miljardia euroa enemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Suhteellisen huomattava nettovaikutuksen kasvu johtui lähinnä sekä liikkeessä olevien setelien määrän kausiluonteisesta, keskimäärin 7,7 miljardin euron suuruudesta kasvusta että valtion talletusten määrän kasvusta. Valtion talletukset kasvoivat keskimäärin 11,3 miljardia euroa edellisestä pitoajanjaksosta. Riippumattomien tekijöiden päivittäinen vaikutus vaihteli 119,4 miljardista eurosta 158,6 miljardiin euroon.

Julkistetut arviot riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista vaihtelivat 126,1 miljardista eurosta 149,8 miljardiin euroon. Arvioiden ja toteutuneiden lukujen erot vaihtelivat -1,2 miljardista eurosta 0,4 miljardiin euroon.

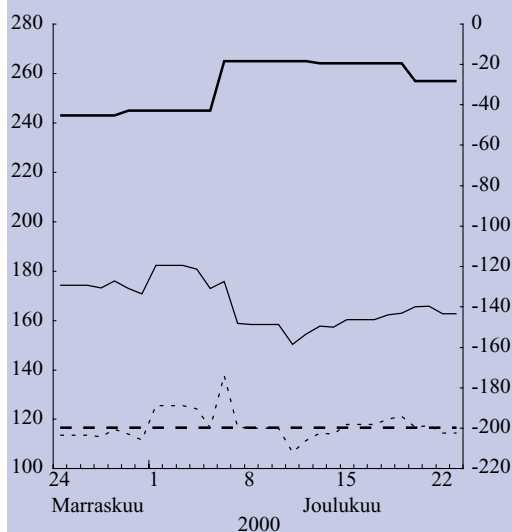
Vastapuolten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä

Sekkitilitalletukset olivat keskimäärin 117,4 miljardia euroa ja varantovelvoitteet 116,6 miljardia euroa. Näiden välinen ero oli 0,8 miljardia euroa eli 0,2 miljardia euroa suurempi kuin edellisenä pitoajanjaksona. Eron suureneminen johtui siitä, että varantovelvoitteen ylittävät talletukset kasvoivat, koska pitoajanjakso päättyi lauuantaina. Kuten edellisenäkin pitoajanjaksona sekkitilitalletuksista 0,2 miljardia euroa oli sellaisia talletuksia, jotka eivät liity varantovelvoitteen täyttämiseen.

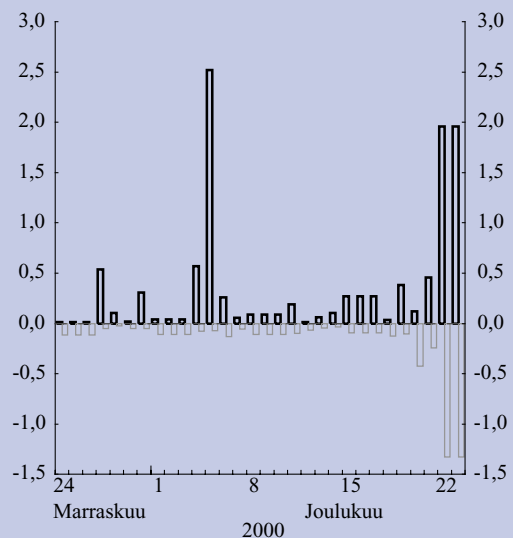
Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät 23.12.2000 päättyneenä pitoajanjaksona

(mrd. euroa, päivähavaintoja)

- Rahapolitiittisilla operaatioilla tarjottu likviditeetti (vasen asteikko)
- - Varantovelvoite (vasen asteikko)
- - - Päivittäiset talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (vasen asteikko)
- Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät (oikea asteikko)



- Maksuvalmiusluotot
- Maksuvalmiusjärjestelmän talletukset

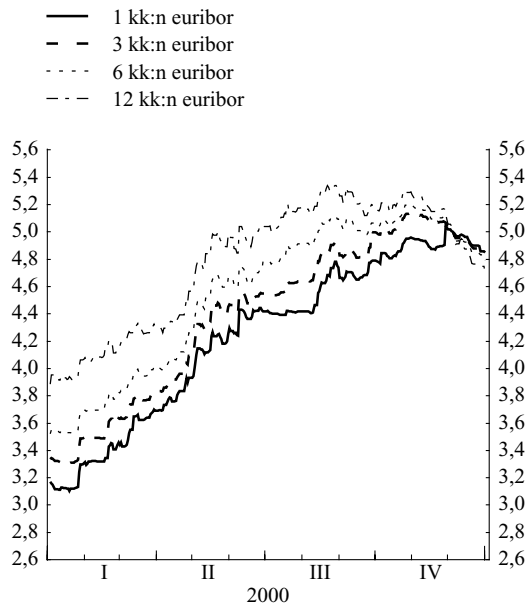


Lähde: EKP.

Kuvio 7.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)



Lähde: Reuters.

kuin marraskuun lopussa) ja syyskuussa 2001 erääntyvistä sopimuksista johdettu vastaava korko 4,21 % (64 peruspistettä alempi kuin marraskuun lopussa).

Pitkien joukkolainojen tuotot pienenevät edelleen joulukuussa ja tammikuun alussa

Euroalueella valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuotot alkoivat pienetä marraskuun 2000 alussa. Joulukuussa 2000 ja tammikuun 2001 alussa tuotot pienenevät noin 30 peruspistettä, ja 3.1. ne olivat 4,9 % (ks. kuvio 8). Yhdysvaltojen joukkolainamarkkinoilla valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuotot pienenevät tänä ajanjaksona noin 60 peruspistettä. Näin ollen Yhdysvaltojen kymmenen vuoden joukkolainojen tuottojen ja euroalueen vastaavien tuottojen ero supistui 30 peruspistettä ja oli tammikuun 3. päivänä 13 peruspistettä.

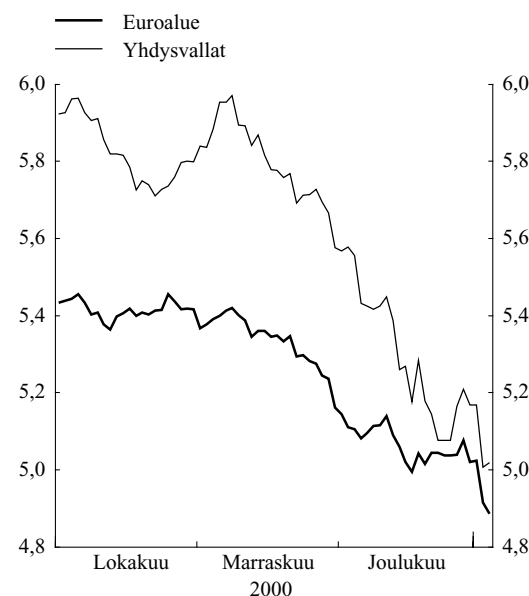
Pitkien joukkolainojen tuottojen huomattava pieneminen Yhdysvalloissa joulukuussa 2000 ja tammikuun 2001 alussa johti siihen, että kymmenen vuoden joukkolainojen tuotto oli 3.1.2001

noin 5 % eli alimmillaan sitten kevään 1999. Kuten marraskuussa 2000 Yhdysvaltojen pitkiin korkoihin kohdistuneet laskupaineet näyttivät ensisijaisesti johtuvan siitä, että markkinaosapuolten odotukset Yhdysvaltojen taloudellisen toimeliaisuuden kehityksestä muuttuivat entistä pessimistisemmiksi. Paineet kasvoivat, kun Yhdysvaltojen keskuspankin avomarkkinakomitea julkaisi 19.12.2000 tiedonannon, jossa se korosti talouskasvun heikkenemisen riskiä, ja kun se 3.1.2001 alensi federal funds -tavoitekorkoaan 50 peruspistettä. Myös markkinaosapuolten pitkän aikavälin inflaatio-odotukset näyttivät heikentyneen. Odotusten muutos ilmenee siinä, että Yhdysvaltojen pitkäaikaisten indeksisidonnaisten joukkolainojen tuotot pienenevät ja tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti hidastui joulukuussa 2000 ja tammikuun 2001 alussa. Tuona samana ajanjaksona myös osakemarkkinoiden heilahtelun jatkuminen aiheutti ajoittain supistumisaineita Yhdysvaltojen joukkolainojen tuotoissa, mistä syystä sijoittajat mahdollisesti yhä enemmän suosivat valtion joukkolainoja osakkeiden asemesta.

Kuvio 8.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)



Lähde: Reuters.

Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Japanissa valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuotto oli 3.1.2001 noin 1,6 % eli lähes samansuuruinen kuin marraskuun 2000 lopussa. Japanin joukkolainojen tuotot olivat kuitenkin volatiilit joulukuussa, jolloin julkaistut taloustiedot aiheuttivat sijoittajien keskuudessa epävarmuutta Japanin taloudellisen toimeliaisuuden kehitysnäkymistä.

Euroalueella valtion joukkolainojen tuottojen kehitykseen joulukuussa 2000 ja tammikuun 2001 alussa vaikuttivat Yhdysvaltojen joukkolainamarkkinoiden vaikutuksen lisäksi myös euroalueen sisäiset tekijät. Sijoittajat olivat tarkistaneet arvioitaan euroalueen kasvunäkymistä ja odottivat talouskasvun hieman hidastuvan lyhyellä aikavälillä. Tästä aiheutui jonkin verran supistuspaineita joukkolainojen tuottoihin. Ranskassa valtion indeksisidonnaisten kymmenen vuoden

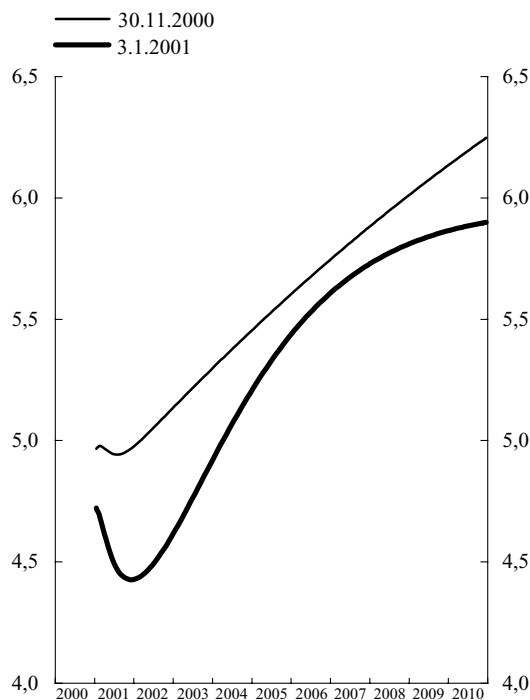
joukkolainojen reaalityttö pieneni noin 10 peruspistettä marraskuun 2000 lopusta tammikuun 3. päivään, jolloin se oli noin 3,4 %. Samana ajankajsona Ranskan valtion joukkolainojen nimellistuottojen ja reaalityttöjen perusteella laskettu tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti hidastui huomattavasti ja oli 3.1. noin 1,4 %. Indeksisidonnaisten joukkolainojen tuottojen ja tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhdin kehitystä on kuitenkin aina tulkittava hyvin varoen, koska niihin voi sisältyä perustekijöiden tulkintaa vaikeuttavia tekijöitä. Nämä tekijät liittyvät mm. indeksisidonnaisten joukkolainojen vähäiseen likviditeettiin.

Valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuottojen ja kolmen kuukauden euriborkoron erona mitatun euroalueen tuottokäyrän kaltevuus pysyi joulukuussa 2000 suurin piirtein ennallaan. Tämä johtuu siitä, että kolmen kuukauden rahamarkkinakorot ja valtion kymmenen vuoden joukkolainojen tuotot alenivat suunnilleen vastaavasti. Samanaikaisesti enintään kahden vuoden joukkolainojen tuotot pienenevät huomattavasti, minkä seurauksena tuottokäyrän notkahdus maturiteeteissa yli kolmesta kuukaudesta kahteen vuoteen vahvistui entisestään. Tuottokäyrän muutokset heijastuivat euroalueen implisiittisessä yön yli -terminiikorkokäyrässä, jonka notkahdus lyhyissä maturiteeteissa kasvoi 3.1.2001 mennessä, kun taas pitkissä maturiteeteissa käyrä ei muuttunut yhtä paljon marraskuun 2000 lopun tilanteeseen verrattuna (ks. kuvio 9). Avista- ja termiinkauppojen tuottokäyrien kehitystä voidaan pitää osoituksena siitä, että markkinaosapuolten aiempaa hieman pessimistisemmät arviot kohdistuivat lähinnä lyhyen aikavälin kasvuodotuksiin; pitkän aikavälin kasvuodotukset eivät muuttuneet yhtä paljon.

Kuvio 9.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)



Lähde: EKP:n arvio. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiiniikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmä selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Osakemarkkinat edelleen volatiilit joulukuussa

Keskeisten osakemarkkinoiden osakeindeksien huomattavat heilahtelut jatkuivat joulukuussa 2000 ja tammikuun 2001 alussa. Tämän aiheutti lähinnä markkinaosapuolten lisääntynyt epävarmuus yritysten kannattavuusnäkymistä ja tulevasista korkokehityksestä, koska maailmantalouden toimeliaisuus osoitti hidastumisen merkkejä. Marraskuun lopun ja tammikuun 3. päivän välisenä aikana osakkeiden hinnat nousivat Yhdys-

valloissa Standard and Poor's 500 -indeksillä mitattuna 2 %, kun taas Japanissa osakkeiden hinnat laskivat Nikkei 225 -indeksillä mitattuna 8 %. Euroalueella osakkeiden hinnat laskivat samana ajanjaksona Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuna 3 % (ks. kuvio 10).

Kansainvälisten osakeindeksien heilahtelu oli ensisijaisesti lähtöisin Yhdysvalloista, jossa markkinaosapuolet muuttivat jatkuvasti odotuksiaan Yhdysvaltojen talouskasvun hidastumisesta ja sen todennäköisistä vaikutuksista yritysten tuloksiin ja korkoihin. Epävarmuus koski varsinkin ”uutta taloutta”, mikä ilmeni lähinnä tietotekniikkayritysten osakkeista koostuvan Nasdaq Composite -indeksin huomattavina heilahteluina.

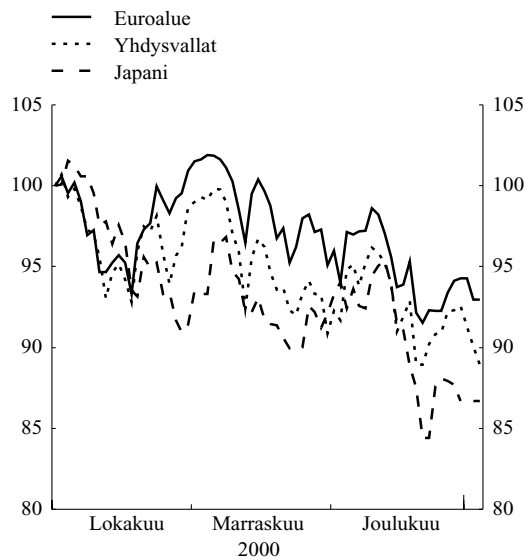
Tammikuun 3. päivänä 2001 Nasdaq Composite -indeksi oli 36 % alle loppuvuoden 1999 tason ja 48 % alle maaliskuussa 2000 saavutetun kaikkien aikojen ennätystason. Vuonna 2000 tämä indeksi laski selvästi enemmän kuin Standard and Poor's 500 -indeksi, joka laski 8 % vuoden 1999 lopun ja 3.1.2001 välisenä aikana.

Japanissa osakkeiden hinnat ovat laskeneet huhtikuusta 2000 lähtien ja laskivat edelleen joulukuussa 2000. Tammikuun 3. päivänä Nikkei 225 -indeksi oli 28 % alle vuoden 1999 lopun tason. Joulukuussa 2000 havaittu osakemarkkinoiden heikkous lienee johtunut sijoittajien epävarmuudesta Japanin taloudellisen toimeliaisuuden kehitysnäkymien suhteen. Laskupaineita osakkeiden hintoihin aiheutti myös japanilaisten yritysten konkurssien määrän kasvu, joka puolestaan loi epävarmuutta pankkien tulostalouksiin.

Euroalueella Dow Jones Euro Stoxx -indeksi laski marraskuun 2000 lopun ja 3.1.2001 välisenä aikana 8 % alle vuoden 1999 lopun tason ja 18 % alle maaliskuussa 2000 saavutetun huipputason. Hintojen lasku markkinoiden pysyessä volatiileina johtui pääasiassa epävarmuudesta, jota mark-

Kuvio 10. Osakeindeksit

(1.10.2000 = 100, päivähavaintoja)



Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard and Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

kinaosapuolet tunsivat euroalueen yrityssektorin tiettyjen segmenttien, erityisesti televiestintäalan tulostalouksista. Tämä lisäsi entisestään huolestuneisuutta alan yritysten riskialttiudesta, jonka arveltiin kasvaneen sen vuoksi, että televiestintäverkkojen kehittämisestä ja UMTS-toimiluvista aiheutuvat suuret investoinnit lisäisivät yritysten velkataakkaa. Dow Jones Euro Stoxx -televiestintäindeksi laski marraskuun 2000 lopun ja 3.1.2001 välisenä aikana 9 %, joten kumulatiivisesti indeksi on laskenut maaliskuun 2000 huipputasosta lähes 60 %. Myös tietotekniikkaosakkeiden hinnat alenivat huomattavasti joulukuussa, ja Dow Jones Euro Stoxx -tietotekniikka-indeksi laski marraskuun 2000 lopun ja 3.1.2001 välisenä aikana 9 %.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaatio nopeutui jälleen marraskuussa pääasiassa energian hintakehityksen takia

Euroalueen (ml. Kreikka) yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) vuotuinen nousuvauhti nopeutui lokakuun 2,7 prosentista 2,9 prosenttiin marraskuussa 2000 (ks. taulukko 3). Samana ajanjaksona ilman energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintoja lasketun YKHIn vuotuinen nousuvauhti pysyi ennallaan ja oli 1,5 %.

YKHI-inflaation nopeutumiseen lokakuusta marraskuuhun oli lähinnä syynä energian hinta, jonka vuotuinen muutosvauhti nopeutui 0,6 prosenttiyksikköä lokakuusta ja oli 15,5 % marraskuussa 2000. Tämä nopeutuminen johtui öljyn hinnan

noususta (lokakuun 36,8 eurosta barreilta 38,0 euroon barreilta marraskuussa 2000) ja oli siksi odotusten mukainen.

Myös elintarvikkeiden hintakehitys vaikutti inflaation nopeutumiseen. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui lokakuun 1,4 prosentista 1,5 prosenttiin marraskuussa 2000. Samaan aikaan jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui 0,2 prosenttiyksikköä ja oli 3,3 % marraskuussa 2000. Vuotuisen nousuvauhdin nopeutumisesta huolimatta jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen lyhyen aikavälin kehitys osoittaa, että elokuusta 2000 alkaen jalostamattomien elintarvikkeiden hintoihin on kohdistunut aiempaa vähemmän nousupaineita, sillä

Taulukko 3.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1998	1999	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
				I	II	III	IV	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	1,2	1,1	.	2,1	2,1	2,5	.	2,4	2,4	2,8	2,7	2,9	.
<i>josta:</i>													
Tavarat	0,8	0,9	.	2,3	2,3	2,9	.	2,7	2,7	3,3	3,3	3,5	.
Elintarvikkeet	1,8	0,7	.	0,5	0,9	1,9	.	1,7	2,1	2,1	2,0	2,2	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,5	1,0	.	1,1	1,1	1,2	.	1,0	1,2	1,3	1,4	1,5	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	2,1	0,1	.	-0,3	0,7	3,1	.	2,6	3,5	3,2	3,1	3,3	.
Teollisuustuotteet	0,2	1,0	.	3,3	3,0	3,4	.	3,3	3,0	4,0	3,9	4,1	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	1,0	0,7	.	0,6	0,6	0,7	.	0,6	0,6	0,8	1,0	1,1	.
Energia	-2,6	2,2	.	13,8	12,4	13,7	.	13,5	12,0	15,6	14,9	15,5	.
Palvelut	2,1	1,6	.	1,6	1,7	1,8	.	1,7	1,8	1,8	1,9	1,9	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	-0,7	-0,4	.	4,4	5,2	5,8	.	5,6	5,6	6,3	6,5	.	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	0,3	1,3	.	0,6	0,5	.	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ²⁾	1,2	0,7	.	1,7	1,3	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	1,5	2,0	.	2,4	1,9	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	1,8	2,2	.	3,6	3,7	.	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	12,0	17,1	31,3	27,1	29,1	33,9	35,0	30,6	33,6	37,4	36,8	38,0	29,4
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	-12,5	-3,1	18,4	19,9	18,3	18,0	17,6	14,3	18,3	21,4	23,1	18,2	12,1

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti.

5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina; joulukuuhun 1998 asti ecuina.

Kehikko 2.

YKHIn kehitys kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen perusteella

Koska eurojärjestelmän määritelmä hintavakaudesta pohjautuu hintojen vuotuisen muutosvauhtiin, Kuukausikatsauksen osassa ”Euroalueen talouskehitys” tarkastellaan säännöllisesti YKHIn kehitystä nimenomaan vuosimuutosten pohjalta. Vuotuisella muutosvauhdilla (eli muuttujan vuotuisella prosenttimuutoksella) on se etu, että suuri yleisö tuntee ja ymmärtää sen hyvin. Kuluttajahintojen vuotuisen muutosvauhdin kehityksen analyysiä on kuitenkin hyvä täydentää tarkastelemalla myös hintojen lyhyemmän aikavälin muutosvauhteja. Tärkein syy tähän on se, että kunakin kuukautena mitattu vuotuinen inflaatiovauhti kuvastaa hintojen kehitystä verrattain pitkänä ajanjaksona (12 kuukauden aikana) eikä näin ollen ilmennä kaikkein viimeaikaisinta kehitystä. Tämä merkitsee myös sitä, että perättäisinä kuukausina mitattujen vuotuisen muutosvauhtien ero ei kuvasta pelkästään hintakehitystä jälkimmäisenä kuukautena vaan myös edellisen vuoden vastaavana kuukautena, eli erossa ilmenee ns. vertailuajankohdan vaikutus.

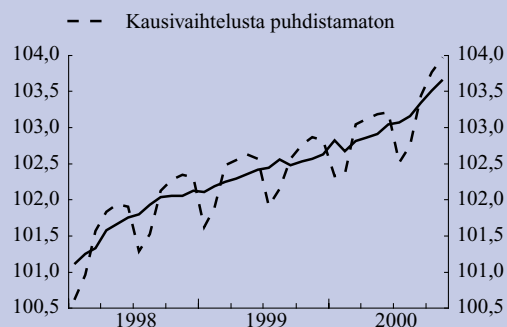
Vaikka kausivaihtelu ei yleensä vaikuta vuotuisen prosenttimuutokseen, se saattaa vaikuttaa merkittävästi hintojen kuukausimuutoksiin tai muutoksiin muina vuotta lyhyempinä jaksoina. Siksi muutoksia vuotta lyhyempinä ajanjaksoina on hyödyllistä tarkastella vain kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen perusteella. Kausipuhdistuksella oikaistaan sellaisia aikasarjoissa ilmeneviä säännöllisiä muutoksia, joita on joka vuosi samaan aikaan. Koko hintakehitystä kuvaavissa tilastoissa kausivaihtelut eivät yleensä ole yhtä huomattavia kuin tilastoissa, joissa kuvataan joitakin muita kokonaistaloudellisia muuttujia kuten tuotantoa tai liikevaihtoa. Kuluttajahintatilastoihin sisältyvään kausivaihteluun voivat kuitenkin olla syynä esimerkiksi erot elintarvikkeiden saatavuudessa, sesongin lopun alennusmyynnit tai säännöllisin väliajoin tehtävät hallinnollisesti säänneltyjen hintojen muutokset (esimerkiksi valtion vuotuisen budjettien yhteydessä tehtävät muutokset). EKP julkaisi syyskuussa 2000 euroalueen raha-aggregaattien ja kuluttajahintaindeksien kausipuhdistusta käsittelevän asiakirjan (Seasonal adjustment of monetary aggregates and Consumer Price Indices (HICP) for the euro area), joka on saatavissa EKP:n WWW-sivustosta. Asiakirjassa käsitellään yksityiskohtaisesti EKP:n tilastoinnin puitteissa tehtävää kausipuhdistusta.

Kausivaihtelusta puhdistetut tiedot euroalueen YKHIä varten saadaan laskemalla yhteen koko euroalueen YKHIn kausivaihtelusta puhdistetut erät. Tarkemmin sanottuna kausivaihtelusta puhdistettu YKHI perustuu neljään kausivaihtelusta puhdistettuun erään (jalostamattomat elintarvikkeet, jalostetut elintarvikkeet, muut teollisuustuotteet kuin energia, sekä palvelut) ja energiaerään, jolle ei tehdä kausipuhdistusta siksi, että tässä erässä ei ole voitu erottaa merkittävää säännönmukaista kausivaihtelua. Tällaisen menettelytavan avulla sekä YKHIn kokonaisindeksin että sen erien hintakehitystä voidaan analysoida johdonmukaisesti. Lisäksi sen avulla voidaan selittää euroalueen laajuista hintakehitystä (lisätietoja Kuukausikatsauksen joulukuun 2000

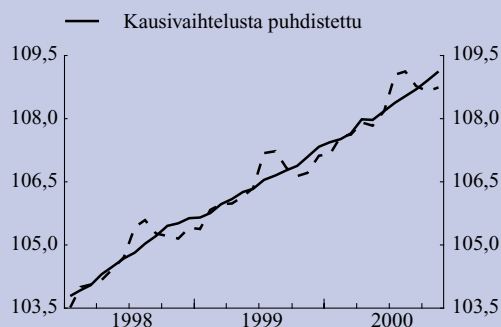
Kuvio A. YKHIn kahden erän kausivaihtelu

(1996 = 100, kuukausihavaintoja)

Muut teollisuustuotteet kuin energia



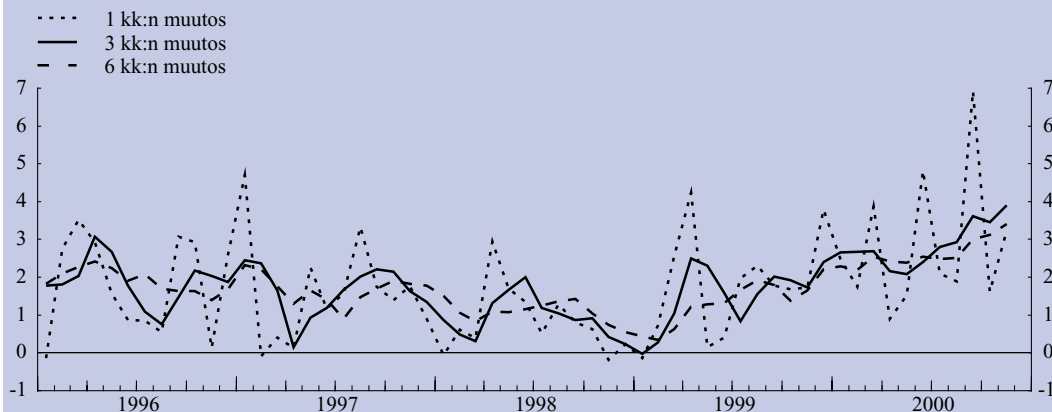
Palvelut



Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio B. Koko YKHI:n lyhyen aikavälin kehitys

(muutosvauhti vuositasolle korotettuna, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kuukausihavaintoja)



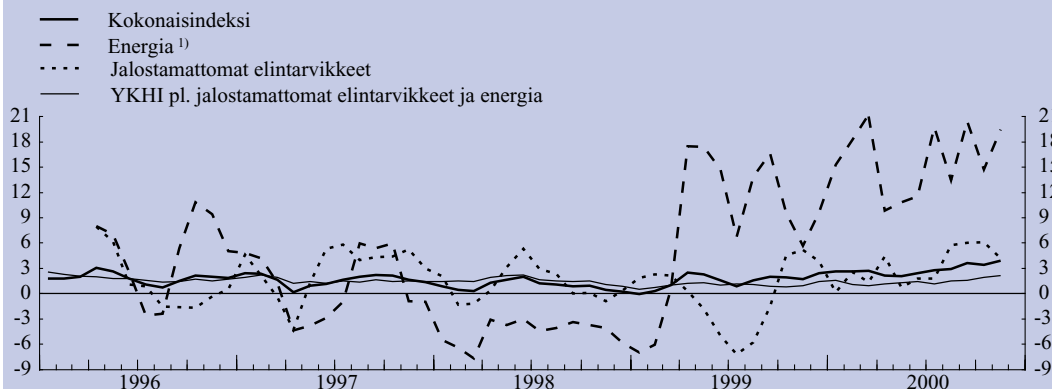
Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

numeron kehikossa 3: ”Analyysi hintakehityksestä: YKHI:n kokonaisindeksi erittäin”). Kuviossa A esitetään YKHI:n erien ”muut teollisuustuotteet kuin energia” sekä ”palvelut” kehitys kausivaihtelusta puhdistamattomien ja kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen mukaan laskettuna. Nämä kaksi erää muodostavat noin 70 % YKHI:n kokonaisindeksin painoarvosta, ja niissä on kummassakin huomattava, erittäin säännöllinen kausivaihtelu. Koska näissä erissä hintojen muutokset vuoden puolivälin aikoihin ovat keskenään erisuuntaisia, ne kumoavat toisensa jossakin määrin, joten kokonaisindeksin kausivaihtelu on yksittäisiä erää vaimeampaa.

YKHI:n lyhyen aikavälin muutoksia voidaan mitata kausivaihtelusta puhdistettujen tietojen perusteella eripituisilta ajanjaksoilta. Tästä esimerkkinä esitetään kuviossa B YKHI:n vuositasolle korotetut yhden, kolmen ja kuuden kuukauden muutosvauhdit. Nämä muutosvauhdit ovat toisin sanoen sellaisia vuotuisia kasvuvauhteja, jotka seuraisivat, jos hintojen nousu viimeisen kuukauden, kolmen kuukauden tai kuuden kuukauden aikana pysyisi samanlaisena kokonaisen vuoden ajan. Kuvioista voidaan nähdä, että vuoden 1999 alusta lähtien kaikki kolme muutosvauhtia ovat olleet jokseenkin nopeutuvia. Lisäksi hintojen lyhimmän aikavälin muutokset eli vuositasolle korotetut yhden kuukauden muutosvauhdit ovat hyvin vaihtelevia. Vuositasolle korotetut kuuden kuukauden muutosvauhdit ovat kuviossa B esitetyistä vähimmin vaihtelevat, mutta niihin sisältyy muutakin kuin aivan viimeaikaisinta hintakehitystä. Kuukautta pitempien jaksoiden muutosvauhteissa hintojen lyhyen aikavälin muutokset näkyvät viipeellä, joka on sitä pitempi, mitä pitempi tarkastelujakso on.

Kuvio C. YKHI:n ja sen erien lyhyen aikavälin kehitys

(kolmen kuukauden muutosvauhti vuositasolle korotettuna; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, ellei toisin mainita; kuukausihavaintoja)



Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Energiaerän tietoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta.

Kuviossa B tämä on ilmeistä useaan otteeseen, mutta kaikkein selvimmin vuonna 1998 ja vuoden 1999 alussa. Tarkemmin sanottuna vuositasolle korotettu yhden kuukauden muutosvauhti oli tuona aikana huipussaan huhtikuussa 1998, kolmen kuukauden muutosvauhti kesäkuussa 1998 ja kuuden kuukauden muutosvauhti syyskuussa 1998. Vastaavasti vuositasolle korotettu yhden kuukauden muutosvauhti oli tuona ajanjaksona hitaimmillaan marraskuussa 1998, kolmen kuukauden muutosvauhti tammikuussa 1999 ja kuuden kuukauden muutosvauhti helmikuussa 1999.

Tarkasteltaessa YKHI:n kokonaisindeksin erien vuositasolle korotettuja kolmen kuukauden muutosvauhteja on ilmeistä, että energian hinta on ollut lyhyen aikavälin hintojen nousun kiihtymisen keskeisenä tekijänä vuoden 1999 alusta lähtien (ks. kuvio C). Vuoden 1999 puolivälistä alkaen tähän kiihtymiseen on kuitenkin vaikuttanut myös YKHI:n toisenkin erittäin vaihtelevan erän eli jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen kehitys. Kuviosta voidaan myös nähdä, että jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen kolmen kuukauden muutosvauhdit ovat hidastuneet vuoden 1999 puolivälissä ja nopeutuneet selvästi vuoden 2000 puolivälissä. Tästä voidaan päätellä, että jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuisen muutosvauhdin nopeutuminen vuoden 2000 puolivälissä johtuu sekä näiden hintojen noususta noihin aikoihin että vertailuajankohdan vaikutuksesta, sillä hinnat olivat olleet laskussa vuotta aiemmin. Ilman näitä vaihtelevimpia eriä lasketun YKHI:n kolmen kuukauden muutosvauhti taas on pysynyt huomattavasti vakaampana viiden viime vuoden ajan, joskin se on viime aikoina nopeutunut jonkin verran.

Kausivaihtelusta puhdistettu YKHI sisältyy tästä lähtien Kuukausikatsauksen tilasto-osan taulukkoon 4.1.

niiden kausivaihtelusta puhdistettu ja vuositasolle korotettu kolmen kuukauden muutosvauhti on hidastunut. (Lisätietoja kausivaihtelusta puhdistetuista YKHI-tilastoista on kehikossa 2.)

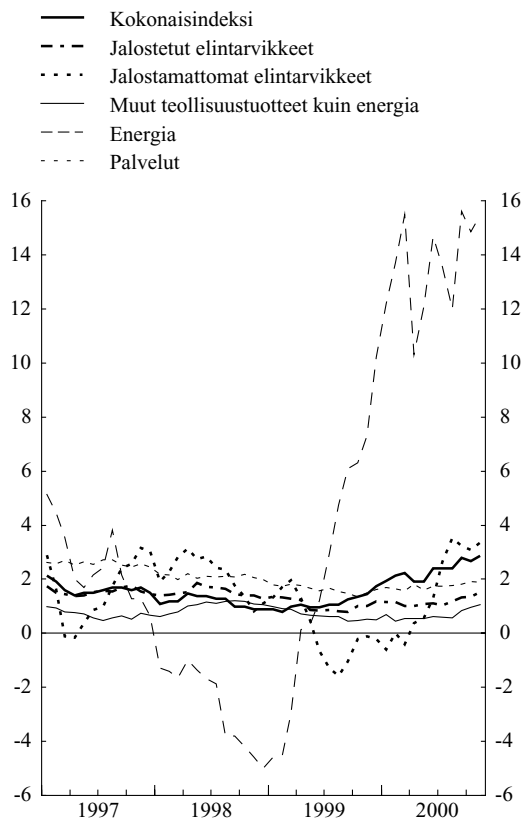
Vaikka muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti oli marraskuussa 2000 suhteellisen vaimea, 1,1 %, viime kuukausien nopeutuva suuntaus jatkui. Vaikka muutosvauhdin 0,1 prosenttiyksikön suuruista nopeutumista lokakuusta marraskuuhun 2000 voidaan pitää melko vähäisenä, se käy yksiin sen näkemyksen kanssa, että öljyn hinnan noususta ja euron heikkenemisestä aiheutuneet teollisuuden tuottajahintojen nousut ovat vähitellen siirtymässä kuluttajahintoihin.

Palveluiden hinnat sen sijaan olivat ainoa YKHI:n erä, jonka vuotuinen muutosvauhti pysyi ennallaan, 1,9 prosenttina, lokakuusta marraskuuhun 2000 (ks. kuvio 11). Palveluiden hintojen alieristää kuljetuspalvelujen hintojen nousuvauhti kuitenkin nopeutui edelleen marraskuussa 2000, mikä johtui osittain polttoaineiden hintojen viimeaikaisista nousuista.

Marraskuun 2000 lopun jälkeen öljyn hinta on laskenut ja euro on vahvistunut. Näiden muutosten takia öljyn euroina laskettu keskimääräi-

Kuvio 11.
Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)



Lähde: Eurostat.

nen hinta laski 29,4 euroon barrelilta joulukuussa 2000, kun se marraskuussa 2000 oli ollut 38,0 euroa barrelilta. Tämä muutos tulee todennäköisesti hidastamaan YKH:n energiaerän vuotuista nousuvauhtia joulukuussa 2000 nopeasti ja merkittävästi. Muiden YKH:n erien kuin energian hintojen nousuvauhtien taas odotetaan nopeutuvan edelleen asteittain. Tähän ovat syynä pitkään jatkuneeseen öljyn hinnan nousuun ja valuuttakurssin heikkenemiseen liittyvät välilliset vaikutukset. Nämä välilliset tekijät vaikuttivat muiden tekijöiden ohella euroalueen lyhyen aikavälin inflaatiönäkymiin, joita kuvattiin Kuukausikatsauksen joulukuun 2000 numeron talouskehitysartikkelin osassa 5. Myös EKP:n marraskuussa 2000 tekemään Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimukseen (ks. kehikko 3) vastanneet kertoivat odottavansa, että välillisiä vaikutuksia ilmenisi edelleen.

Tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui edelleen lokakuussa

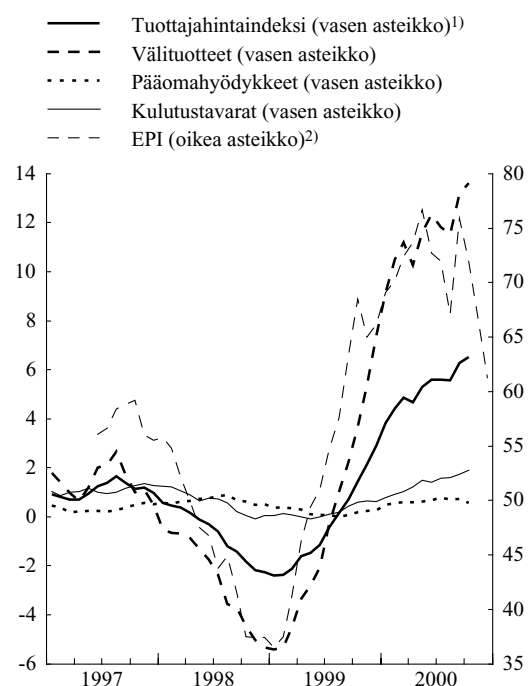
Kuten Kuukausikatsauksen joulukuun 2000 numerossa kerrottiin, euroalueen (ml. Kreikka) tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui syyskuun 6,3 prosentista 6,5 prosenttiin lokakuussa 2000 ja jatkoi näin vuoden 1999 alusta alkaen havaittavissa ollutta suuntausta (ks. kuvio 12). Nousuvauhdin nopeutuminen syyskuusta lokakuuhun 2000 johtui välituotteiden ja kulutustavaroiden hintojen vuotuisen nousuvauhdin nopeutumisesta, kun taas pääomahyödykkeiden hintojen nousuvauhti hidastui hieman. Tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintakehitystä kuvaava euroalueen hintaindeksi (Eurozone Price

Index, EPI) laski merkittävästi joulukuussa 2000 mutta pysyi 50:n yläpuolella, mikä viittaa siihen, että euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintoihin kohdistuneet nousupaineet ovat lieventyneet.

Kuvio 12.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)



Lähteet: Eurostat ja Reuters.

- 1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.
- 2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

Kehikko 3.

Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimus

Kuten elokuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin” todettiin, EKP tekee neljännesvuosittain Survey of Professional Forecasters (SPF) -nimellä tunnetun kyselytutkimuksen euroalueen inflaatio-odotuksista. SPF-kyselytutkimuksen tuloksia on usein esitelty Kuukausikatsauksissa, ja niitä on verrattu muista lähteistä, myös muilta kansainvälisiltä laitoksilta, saatuihin lyhyen aikavälin inflaatioennusteisiin. Joulukuun 2000 Kuukausikatsauksen kehikossa 7 ”Muiden laitosten ennusteet” esiteltiin joitakin tuoreimman SPF-kyselytutkimuksen tuloksia. Jäljempänä selostetaan lyhyesti SPF-kyselytutkimuksen luonnetta ja esitellään lisää tuoreimman, marraskuussa 2000 tehdyn kyselytutkimuksen tuloksia.

SPF-kyselytutkimus perustuu vastauksiin, jotka kootaan 84:lle Euroopan unionissa sijaitsevalle ennustelaitokselle toimitetuista kyselylomakkeista, ja sen avulla saadaan kvantitatiivinen arvio euroalueen YKHI-inflaation muutoksista koskevista odotuksista. Vastaajia pyydetään yleensä kertomaan yhden ja kahden vuoden päähän ulottuvista odotuksistaan, mutta kerran vuodessa – tavallisesti helmikuussa – pyydetään myös tietoja viiden vuoden päähän ulottuvista inflaatio-odotuksista. Vastaajien otos käsittää asiantuntijoita sekä rahoituslaitoksista että muista laitoksista. He tekevät arvionsa soveltamalla eri menetelmiä, jotka vaihtelevat ekonometrisistä malleista yksinkertaisten ”nyrkisääntöjen” käyttöön tai subjektiivisiin näkemyksiin. Koska käytettyjen lähestymistapojen kirjo on laaja ja koska odotuksiin usein vaikuttavat erilaiset oletukset, tulisi SPF-tutkimuskyselyn tuloksia pitää pikemminkin keskimääräisten inflaatio-odotusten arviona kuin perinteisessä mielessä tarkoitettuna ennusteena tai projektiona.

SPF-kyselytutkimukseen vastaajia pyydetään paitsi arvioimaan odotettua YKHI-inflaatiovauhtia myös kertoamaan tätä laajemmin taloutta koskevista odotuksistaan: millaiset ovat heidän odotuksensa euroalueen BKT:n määrän kasvusta ja euroalueen työttömyysasteen kehityksestä seuraavien yhden ja kahden vuoden aikana. Vastaajia pyydetään myös esittämään näkemyksensä näiden kolmen muuttujan kehityksestä yhden ja kahden vuoden aikana siitä ajanjaksosta, josta on viimeksi julkaistu kutakin yksittäistä muuttujaa koskevaa tietoa. Tällaiset ennusteet auttavat tunnistamaan inflaation, BKT:n kasvun ja työttömyysasteen kehitykseen liittyviä odotuksia, joita on vaikea saada selville ennusteista, jotka koskevat kalenterivuosien keskimääräistä vuositasoa kehitystä.

Marraskuun 2000 SPF-kyselytutkimuksen tuloksia

Marraskuun 2000 alussa EKP teki kahdeksannen neljännesvuosittaisen SPF-kyselytutkimuksensa. Marraskuun kyselytutkimuksen tulokset perustuvat 64 vastaukseen, jotka saatiin 84 ennustelaitokselle lähetetyistä kyselylomakkeista. Vastausprosentti oli siten 76 %. Marraskuun 2000 SPF-kyselytutkimuksen mukaan *euroalueen YKHI-inflaation* odotetaan keskimäärin nopeutuvan vuonna 1999 tilastoidusta 1,1 prosentista 2,3 prosenttiin vuonna 2000 ja hidastuvan sen jälkeen 2,0 prosenttiin vuonna 2001 ja edelleen 1,8 prosenttiin vuonna 2002 (ks. oheinen taulukko). Elokuun 2000 kyselytutkimukseen verrattuna nämä tulokset merkitsevät, että inflaatiovauhdin odotetaan kiihtyvän 0,2 prosenttiyksikköä vuosina 2000 ja 2001, kun taas vuonna 2002 euroalueen YKHI-inflaatiovauhdin odotetaan pysyvän ennallaan.

Vastaajien mukaan pääasiallisimmat syyt siihen, miksi he arvioivat inflaation nopeutuvan vuonna 2000, näyttävät olleen öljyn hinnan nousu ja euron heikkeneminen edelleen, kuten vuoden 2000 elokuun ja marraskuun alun välisenä aikana tapahtui. Ennustelaitokset odottavat, että vuonna 2001 ja vuonna 2002 öljyn hinnan lasku ja euron vahvistuminen hidastavat inflaatiota. Useimmat ennustelaitokset kuitenkin odottavat, että vuodesta 2001 eteenpäin öljyn hinnan ja valuuttakurssien kehitykseen vuosina 1999 ja 2000 liittyvät välilliset vaikutukset vähitellen siirtyvät kuluttajahintoihin. Lisäksi vastaajat mainitsevat palkkoihin kohdistuvan kerrannaisvaikutusten riskin, koska vallitseva inflaatio on nopea ja koska myös suhteellisen vahvan talouskasvun näkymät tuovat mukanaan kotimaisia inflaatiopaineita. Jotkin ennustelaitokset odottavat euroalueen palkkojen nousun pysyvän silti maltillisena. Lisäksi muutamaiset ennustelaitokset mainitsevat nimenomaisesti kilpailun ja ns. uuden talouden hidastavan euroalueen inflaatiota. On otettava huomioon, että

Taulukko. Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimuksen tulokset (piste-estimaatteja)

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Kyselytutkimuksen periodi				
	2000	2001	Syyskuu 2001	2002	Syyskuu 2002
Koko YKHI					
Tuorein kysely, marraskuu 2000	2,3	2,0	1,8	1,8	1,7
Edellinen kysely, elokuu 2000	2,1	1,8	-	1,8	-
	2000	2001	2001/II	2002	2002/II
BKT:n määrän kasvu					
Tuorein kysely, marraskuu 2000	3,5	3,1	3,1	2,8	2,9
Edellinen kysely, elokuu 2000	3,5	3,2	-	2,9	-
	2000	2001	Elokuu 2001	2002	Elokuu 2002
Työttömyysaste¹⁾					
Tuorein kysely, marraskuu 2000	9,1	8,5	8,5	8,1	8,1
Edellinen kysely, elokuu 2000	9,1	8,4	-	8,0	-

1) % työvoimasta.

ennustelaitosten odotuksia tiedusteltiin, ennen kuin öljyn hinta laski ja euro vahvistui vuoden 2000 marraskuun lopulla ja joulukuussa. Öljyn hinnan lasku ja euron vahvistuminen vähentävät yleensä tuotuhintojen ja erityisesti energian hinnan välitöntä vaikutusta YKHI-inflaatioon. Ennustelaitokset eivät kuitenkaan pidä täysin mahdottomana sitä, että aiemmin toteutunut öljyn hinnan nousu ja euron heikentyminen saattaisivat vaikuttaa viiveellä välillisesti inflaatioon (kotimaisen tuotantoketjun kautta).

Marraskuun 2000 SPF-kyselytutkimus osoittaa, että ennustelaitokset odottavat *BKT:n määrän kasvun* nopeutuvan 3,5 prosenttiin vuonna 2000 mutta hidastuvan 3,1 prosenttiin vuonna 2001 ja edelleen 2,8 prosenttiin vuonna 2002. Tämä merkitsee, että vuodelle 2000 odotettu kasvuvauhti pysyy samana kuin elokuun 2000 SPF-kyselytutkimuksessa. Sen sijaan vuosiksi 2001 ja 2002 odotettua kasvuvauhtia on tarkistettu 0,1 prosenttiyksikköä aiemmin arvioitua hitaammaksi. Vastaajien kasvuodotusten tarkistaminen aiempaa pessimistisemmiksi näyttää liittyvän vaihtosuhteen heikkenemiseen öljyn hinnan nousun myötä, hieman ennen marraskuun SPF-kyselytutkimusta julkaistuihin tietoihin euroalueen kasvun hidastumisesta ja entistä vahvempiin odotuksiin, että Yhdysvaltojen talouskasvu hidastuu. Yleisin ennustelaitosten mainitsema tekijä, joka tukee euroalueen kasvua vuonna 2001 ja 2002, on finanssipolitiikan löysentäminen suunniteltujen veronalennusten takia. Finanssipolitiikan kevenemisen ja työllisyyden kasvun odotetaan tukevan yksityistä kulutusta.

Kysely osoittaa, että *työttömyysasteen* odotetaan laskevan vähitellen vuoden 2000 keskimääräisestä 9,1 prosentista 8,5 prosenttiin vuonna 2001 ja 8,1 prosenttiin vuonna 2002. Vaikka euroalueen työttömyyden arvioidaan olevan vähenemässä, vuosia 2001 ja 2002 koskevia odotuksia on arvioitu uudelleen ja työttömyyden odotetaan vähenevän 0,1 prosenttiyksikköä aiempaa arvioitua vähemmän. Odotusten heikkeneminen saattaa liittyä siihen, että euroalueen BKT:n kasvua koskevat odotukset ovat muuttuneet aiempaa negatiivisemmiksi.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

BKT:n määrän kasvu edelleen nopea

Kuten joulukuun 2000 Kuukausikatsauksessa kerrottiin, Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan euroalueen BKT:n määrän kasvu vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä oli 0,7 % edellisestä neljänneksestä (ks. taulukko 4). BKT:n määrä oli kasvanut 1,0 % vuoden 1999 kolmantena ja neljäntenä neljänneksenä, 0,9 % vuoden 2000 ensimmäisenä ja 0,8 % toisena neljänneksenä. Vuonna 2000 BKT:n määrän kasvu oli kuitenkin voimakasta, vaikka se näyttääkin hidastuneen. BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2000 toisen neljänneksen 3,7 prosentista 3,4 prosenttiin kolmannella neljänneksellä.

Euroalueen teollisuustuotantoa koskevia tilastoja on nyt saatavissa lokakuuhun 2000 saakka, ja niiden mukaan tuotannon kasvu näyttäisi saavuttaneen huippunsa vuoden 2000 toisella neljänneksellä. Kasvu näyttää tämän jälkeen hieman hidastuneen. Kolmen kuukauden ajanjaksolla elokuusta lokakuuhun 2000 tehdasteollisuuden tuotanto kasvoi 1,3 % edellisestä kolmen kuukauden jaksosta toukokuusta heinäkuuhun. Tehdasteollisuus-

den tuotannon neljännesvuosikasvu oli siten hieman hitaampi kuin vuoden 2000 toisella neljänneksellä, jolloin se oli 1,7 %, ja kolmannella neljänneksellä, jolloin se oli 1,5 % (ks. taulukko 5). Tehdasteollisuuden tuotannon tärkeimmistä aloista suurin kasvuvaihtelu oli edelleen pääomahyödykkeiden tuotannon kasvulla. Pääomahyödykkeiden tuotanto kasvoi 2,7 % kolmen kuukauden ajanjaksolla elokuusta lokakuuhun 2000 edellisestä kolmen kuukauden ajanjaksosta. Niiden tuotanto kasvoi siten näinä ajanjaksoina hieman nopeammin kuin vuoden 2000 toisella ja kolmannella neljänneksellä. Samaan aikaan kulutustavaroiden ja välituotteiden tuotannon kasvu hidastui entisestään eli alle 1 prosenttiin. Tehdasteollisuuden vuotuinen kasvuvauhti lokakuussa 2000 oli 4,1 %, mikä oli hitaampi kuin aiempina kuukausina, mutta kasvu oli edelleen voimakasta.

Viimeaikaisten suhdannekyselyiden tulokset vahvistavat teollisuustuotannon kasvun hidastuneen lievästi. Kuten joulukuun 2000 Kuukausikatsauksessa todettiin, sekä teollisuuden luottamusindikaattori että yrityksiä koskevaan komission suhdannekyselyyn perustuva yritysilmastoa mittaa-

Taulukko 4.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾									Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1997	1998	1999	1999	1999	2000	2000	2000	2000	1999	1999	2000	2000	2000
				III	IV	I	II	III	III	IV	I	II	III	
Bruttokansantuotteen määrä	2,3	2,8	2,5	2,6	3,3	3,5	3,7	3,4	1,0	1,0	0,9	0,8	0,7	
<i>josta:</i>														
Kotimainen kysyntä	1,7	3,4	3,0	3,0	2,9	2,7	3,1	3,4	0,6	0,8	0,8	0,9	0,9	
Yksityinen kulutus	1,6	3,0	2,7	2,6	2,6	2,5	2,9	2,6	0,7	0,6	0,9	0,7	0,4	
Julkinen kulutus	1,0	1,1	1,5	1,6	1,5	1,7	1,6	1,4	0,4	0,4	0,7	0,2	0,2	
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	2,4	4,8	5,3	5,8	5,5	5,4	5,0	4,4	2,0	0,2	1,8	0,9	1,4	
Varastojen muutos ^{3), 4)}	0,1	0,4	0,0	-0,1	-0,1	-0,3	0,0	0,6	-0,3	0,3	-0,2	0,3	0,3	
Nettovienti ³⁾	0,6	-0,6	-0,4	-0,3	0,5	0,8	0,6	0,1	0,4	0,2	0,1	-0,1	-0,2	
Vienti ⁵⁾	10,5	7,0	4,7	5,7	10,2	12,8	12,1	11,7	3,3	3,4	2,6	2,2	3,0	
Tuonti ⁵⁾	9,0	9,5	6,4	7,1	9,2	10,8	10,7	12,1	2,4	2,9	2,4	2,6	3,7	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

Taulukko 5.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1998	1999	2000 Elo	2000 Syys	2000 Loka	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
						Elo	Syys	Loka	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys
						Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo				
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	4,3	1,9	6,5	5,7	3,8	0,3	0,7	-0,2	1,7	1,1	0,5	0,8	0,9
Tehdasteollisuus	4,7	1,9	7,2	6,2	4,1	1,0	0,0	-0,3	1,7	1,3	1,1	1,5	1,3
<i>pääaloittain:</i>													
Välituotteet	4,0	2,3	6,5	4,9	3,6	0,4	0,5	-0,3	1,3	1,1	0,2	0,9	0,7
Pääomahyödykkeet	6,5	1,5	12,1	10,7	8,8	1,4	0,7	0,4	2,5	2,3	2,2	2,5	2,7
Kulutustavarat	5,6	3,0	8,4	5,4	1,4	2,3	-2,2	-1,0	1,9	1,2	1,0	1,6	0,9
Kestävät	6,3	3,2	10,1	5,8	1,6	2,6	-2,6	-1,3	1,8	1,0	0,9	1,7	0,9
Ei-kestävät	1,9	1,5	1,6	2,5	0,6	0,3	0,3	0,3	3,0	2,1	1,4	0,9	0,8

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot, joita verrataan vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon, on laskettu käyttämällä tietoja, jotka on puhdistettu kausivaihtelusta ja korjattu työpäivien lukumäärällä.

va indikaattori laskivat hieman marraskuussa 2000, mutta olivat edelleen lähellä kesäkuun huipparvojaan (ks. taulukko 6). Euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) laski edelleen, ja joulukuussa 2000 indeksiluku oli 53,4, mikä on alin arvo sitten heinäkuun 1999 (ks. kuvio 13). Tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi laski vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä edellistä neljännestä nopeammin mutta pysyi kuitenkin korkeampana kuin sen viitearvo 50, joka vastaa nol-

lakasvua. Tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi viittaa teollisuustuotannon kasvun hidastuneen vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä selkeämmin kuin Euroopan komission suhdannekyselyistä saatavasta teollisuuden luottamusindikaattorista voidaan päätellä. On kuitenkin otettava huomioon, että tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksiä on laskettu paljon lyhyemmältä ajalta kuin teollisuuden luottamusindikaattoria. Erityisesti viime kuukausina ostopäälliköiden indeksi on seurannut tehdasteollisuuden

Taulukko 6.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1997	1998	1999	1999	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
				IV	I	II	III	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	2,4	2,9	0,0	1,0	1,1	0,2	-0,4	0,0	0,0	0,0	-1,0	-0,1	-0,1
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	-4	6	8	10	11	11	10	10	11	12	8	8	8
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	3	6	0	6	10	13	13	15	14	13	13	13	12
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	-12	2	14	18	21	23	23	24	23	26	20	23	20
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	-4	2	0	-2	5	8	3	12	2	2	4	4	2
Suhdanneindikaattori ³⁾	0,3	0,7	-0,1	0,5	1,1	1,4	1,4	1,7	1,4	1,4	1,4	1,4	1,2
Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	81,4	82,9	82,0	82,5	83,4	83,8	84,3	-	83,9	-	-	84,7	-

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto).

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosentteina. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

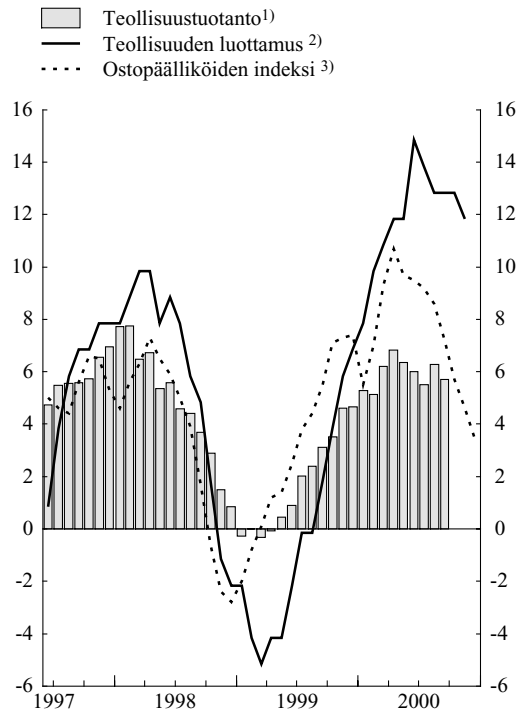
4) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammii-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja.

Vuositiedot ovat neljännesvuosihavaintojen keskiarvoja.

Kuvio 13.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)



Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

tuotannon vuotuisia kasvuvauhtia teollisuuden luottamusindikaattoria heikommin.

Kuluttajien luottamus vakaa syyskuusta marraskuuhun

Kuluttajia koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn perusteella kuluttajien luottamus pysyi muuttumattomana syyskuusta marraskuuhun 2000, kun se oli syyskuussa laskenut hieman vuoden 2000 alusta elokuuhun asti suurina pysyneistä luottamuslukemista (ks. taulukko 6). Kuluttajien luottamuksen kertaluonteinen heikkeneminen johtui siitä, että kotitalouksien näkemykset tulevasta yleisestä talouskehityksestä olivat hieman

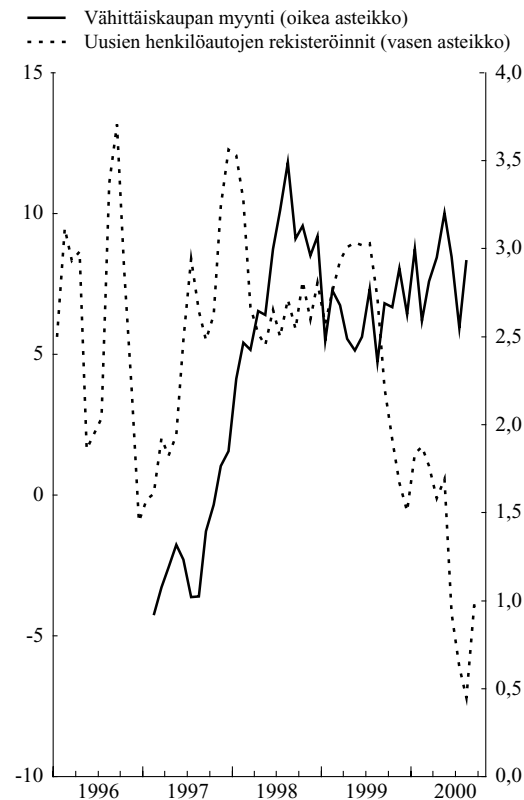
aiempia kielteisempiä. Heikkeneminen todennäköisesti liittyi öljyn hinnan jyrkän nousun vaikutuksiin. Korkea öljyn hinta on saattanut laskea käytettävissä olevia reaalitylöitä. Tästä huolimatta kotitalouksien arvio tämänhetkisestä ja tulevasta taloudellisesta tilanteestaan ei kuitenkaan ole merkittävästi muuttunut vuoden 2000 aikana. Tämä johtuu todennäköisimmin euroalueen työmarkkinoiden jatkuvasta kohentumisesta viime kuukausina.

Vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi 2,6 % vuositasolla vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä. Kasvu oli hitaampaa kuin toisen neljänneksen 3,4 prosentin kasvu, mutta se kuitenkin vastaa vuoden 1999 keskimääräistä kasvuvauhtia (ks. kuvio 14).

Kuvio 14.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, kausivaihtelusta puhdistetut tiedot)

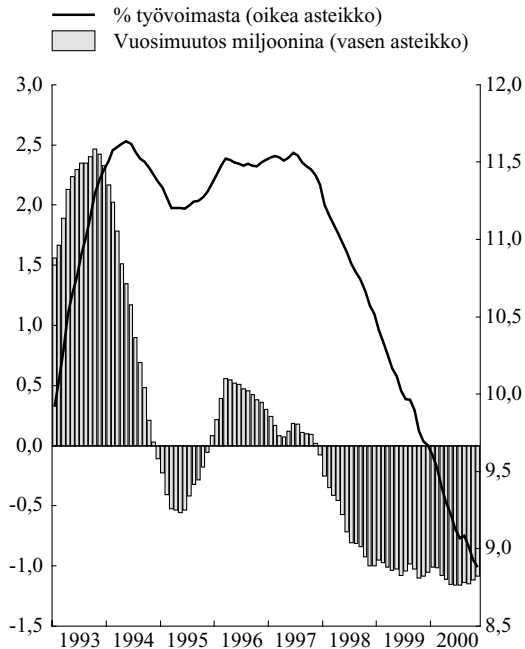


Lähteet: Eurostat ja ACEA/A.A.A. (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Kuvio 15.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)



Lähde: Eurostat.

Euroalueen tuotantoa ja kysyntää mittaavien indikaattorien viimeaikainen kehitys viittaa siihen, että euroalueen talouskasvu saattaa olla saavuttanut huippunsa vuoden 2000 ensimmäisellä puoliskolla ja että vuoden 2000 viimeisen neljänneksen kasvun voidaan olettaa hidastuneen. Öljyn korkea hinta on yksi tärkeimpiä syitä kasvun lie-

vään hidastumiseen vuoden 2000 aikana. Öljyn korkean hinnan odotetaan kuitenkin vaikuttavan verrattain vähän euroalueen talouteen.

Työttömyysaste pysyi muuttumattomana marraskuussa

Marraskuussa 2000 euroalueen standardoitu työttömyysaste pysyi 8,9 prosenttina työvoimasta eli se oli sama kuin lokakuussa (ks. kuvio 15). Kreikan liittyttyä euroalueeseen lokakuun ja koko vuoden 2000 standardoitua työttömyysastetta tarkistettiin aiemmin arvioitua 0,1 prosenttiyksikköä suuremmaksi. Tämä ei kuitenkaan muuttanut työttömyyden kehityksen yleistä suuntausta. Vaikka työttömyysaste pysyikin muuttumattomana marraskuussa 2000, työttömien määrä väheni 62 700:lla edellisestä. Tämä vahvisti työttömyyden olevan yleisesti laskussa. Työttömien määrä väheni marraskuussa 2000 miltei 1,1 miljoonalla vuoden 1999 marraskuusta.

Ikäryhmittäinen tarkastelu osoittaa sekä yli että alle 25-vuotiaiden työttömyysasteen laskeneen 0,1 prosenttiyksikköä marraskuussa. Yli 25-vuotiaiden työttömyysaste oli siten 7,7 % ja alle 25-vuotiaiden 17,4 % (ks. taulukko 9). Viimeaikainen kehitys viittaa siihen, että alle 25-vuotiaiden työttömyyden väheneminen on hieman hidastunut ja että 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien työttömyys vähenee entisellä nopeudella.

Taulukko 7.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1997	1998	1999	1999	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
				IV	I	II	III	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras
Yhteensä	11,5	10,9	10,0	9,7	9,5	9,2	9,1	9,1	9,1	9,1	9,0	8,9	8,9
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	23,5	21,6	19,6	18,7	18,5	18,0	17,9	17,8	17,8	18,0	17,8	17,5	17,4
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat ²⁾	9,8	9,4	8,7	8,5	8,3	8,0	7,9	7,9	7,9	7,9	7,8	7,8	7,7

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan.

1) Vuonna 1999 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,7 %.

2) Vuonna 1999 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 76,3 %.

Taulukko 8.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	1999 III	1999 IV	2000 I	2000 II	1999	1999	2000	2000	2000 Touko	2000 Kesä	2000 Heinä
							III	IV	I	II			
							Neljännesvuosimuutokset ¹⁾						
Koko kansantalous	1,6	1,8	1,8	1,8	1,9	2,2	0,5	0,4	0,6	0,6	-	-	-
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	0,2	-0,7	-0,9	-0,7	-0,3	-0,1	-0,2	0,0	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,2
Tehdasteollisuus	0,5	-0,5	-0,8	-0,5	0,0	0,4	-0,1	0,1	0,3	0,1	0,4	0,5	0,6

Lähteet: Kansalliset tiedot ja Eurostat (Short-term Business Statistics).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

Työllisyyden kasvun arvioidaan jatkuneen vahvana vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä

Kuten joulukuun 2000 Kuukausikatsauksessa kerrottiin, käytettävissä oleviin kansallisiin tietoihin perustuvan alustavan arvion mukaan euroalueen työllisyys kasvoi edelleen vahvasti vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä. Kasvuvauhti tosin oli hieman hitaampi neljännesvuositasolla kuin vuoden 2000 alkupuoliskolla, jolloin se oli 0,6 %.

Työllisyyden alakohtaisesta kehityksestä ei ole julkistettu uutta tietoa Kuukausikatsauksen vii-

me numeron julkaisemisen jälkeen (ks. taulukko 8). Euroopan komission yrityksiä koskevien suhdannekyselyiden ja ostopäällikköiden suhdannekyselyiden perusteella teollisuuden ja palvelualan työllisyys näyttää jatkaneen voimakasta kasvuaan vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä.

Kuten aiemmissa Kuukausikatsauksissa on korostettu, työ- ja hyödykemarkkinoilla on pyrittävä rakenteellisiin uudistuksiin euroalueen rakenteellisen työttömyyden vähentämiseksi ja työmarkkinoille osallistumisen lisäämiseksi. Tässä yhteydessä EKP suhtautuu varsin myönteisesti vuoden 2001 työllisyyspolitiikan suuntaviivoihin (jotka esitellään lyhyesti kehikossa 4).

Kehikko 4.

Työllisyyspolitiikan suuntaviivat vuodeksi 2001

Viime vuosina on tehty useita aloitteita, joilla yritetään ratkaista korkean työttömyyden ja työmarkkinoiden jäykkyyksien ongelmia Euroopan unionissa (EU). EU:n tasolla on laadittu erityinen koordinoitu työllisyysstrategia, joka syntyi Amsterdamin sopimukseen sisällytetyn uuden työllisyyttä koskevan osaston ja Eurooppa-neuvoston Luxemburgissa marraskuussa 1997 pitämän työllisyyttä käsitelleen kokouksen myötä. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen uudessa artiklassa 126 määrätään, että jäsenvaltioiden on pyrittävä edistämään työllisyyden korkeaa tasoa omalla työllisyyspolitiikallaan, jonka on oltava yhdenmukainen EU:n talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen kanssa.¹ Tätä varten on laadittu uuden työllisyysstrategian mukainen vuotuinen menettely, jossa hyväksytään työllisyyspolitiikan suuntaviivat ja yksittäisille jäsenvaltioille osoitetut suositukset, esitetään työllisyyttä koskevat kansalliset toimintasuunnitelmat ja laaditaan Euroopan komission ja EU:n neuvoston yhteinen työllisyysraportti. Joka vuoden lopussa Eurooppa-neuvosto tarkastelee tätä yhteistä työllisyysraporttia ja tekee siitä päätelmät. Työllisyysraportissa Euroopan komissio ja EU:n neuvosto arvioivat yhdessä Euroopan yhteisön työllisyystilannetta. Raportissa käsitellään erityisesti jäsenvaltioiden esittämiä työllisyyttä koskevia kansallisia toimintasuunnitelmia, joten se on arvio siitä, miten

1 Tarkempia tietoja on esitetty EKP:n heinäkuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkelin "Talouspolitiikan laajat suuntaviivat" kehikossa 3 s. 29.

jäsenvaltiot ovat toteuttaneet työllisyyspoliittiset suuntaviivat edellisenä vuonna ja miten ne ovat sovittaneet meneillään olevan vuoden suuntaviivat työllisyyttä koskeviin kansallisiin toimintasuunnitelmiinsa. Yhteinen työllisyysraportti on samalla asiapohja seuraavan vuoden työllisyyspoliittisille suuntaviivoille, jotka EU:n neuvosto hyväksyy sen jälkeen, kun Eurooppa-neuvosto on puoltanut niitä.

Työllisyyspolitiikan suuntaviivat vuodeksi 2001 hyväksyttiin Eurooppa-neuvoston Nizzassa joulukuussa 2000 pitämässä kokouksessa. Suuntaviivat laadittiin nyt neljännen kerran Luxemburgissa pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen jälkeen. Tämän vuoden työllisyyspolitiikan suuntaviivoissa päämääräksi asetettiin täys-työllisyyden edellytysten luominen osaamiselle perustuvassa yhteiskunnassa. Päämäärä mainittiin jo Lissabonissa maaliskuussa 2000 pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen puheenjohtajavaltion päätelmissä. Tavoitteena on erityisesti työllisyysasteen nostaminen EU:ssa mahdollisimman lähelle 70:tä prosenttia vuoteen 2010 mennessä sekä työssäkävien naisten määrän lisääminen yli 60 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä. EU-maiden työllisyyspoliittiset suuntaviivat perustuvat neljän pilarin rakenteeseen.

Ensimmäinen pilari on otsikoltaan ”*Työllistettävyyden parantaminen*”. Siinä jäsenvaltioita kehoitetaan ehkäisemään nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyttä. Tähän liittyen jäsenvaltioiden on tarkistettava ja muutettava etuus-, verotus- ja koulutusjärjestelmiä, jotta ne kannustavat työllisyyteen. Jäsenvaltioiden on lisäksi kehitettävä politiikkaa, joka mahdollistaa ja kannustaa vanhempia työntekijöitä pysymään työelämässä mahdollisimman pitkään. Niiden on myös tarjottava kansalaisille valmiudet päästä osallisiksi osaamiselle perustuvan yhteiskunnan tarjoamista etuksista ja hyödyntää niitä. Lisäksi jäsenvaltioiden on pantava täytäntöön politiikkaa, jolla helpotetaan sopivien työpaikkojen löytymistä sopiville työntekijöille ja ehkäistään työmarkkinoiden tulevia pullonkauloja. Jäsenvaltioiden on myös torjuttava syrjintää ja sosiaalista syrjäytymistä työpaikkoja tarjoamalla.

Toinen pilari on otsikoltaan ”*Yrittäjyyden kehittäminen ja työpaikkojen luominen*”. Sen mukaan jäsenvaltioiden on helpotettava yritysten perustamista ja yritystoiminnan harjoittamista sekä palvelusektorin ja osaamiselle perustuvan yhteiskunnan työllistämismahdollisuuksien hyödyntämistä. Niiden on myös tunnistettava työllistämismahdollisuudet paikallistasolla, kannustettava kaikkien asianomaisten tahojen yhteistyökumppanuutta ja vahvistettava julkisten työnvälityspalveluiden asemaa. Jotta verotusjärjestelmät saadaan työllisyyttä kannustavammaksi, ne on uudistettava kääntämällä ansiotulojen verotuksen pitkäaikainen noususuuntaus päinvastaiseksi. Jäsenvaltioita kannustetaan asettamaan tavoitteeksi kokonaisverorasituksen keventäminen asteittain ja lisäksi työhön kohdistuvan verorasituksen ja välillisten työvoimakustannusten vähentäminen erityisesti suhteellisen vähän ammattitaitoa vaativassa ja heikosti palkatussa työssä. Tällaiset uudistukset on toteutettava niin, ettei vaaranneta julkisen talouden vakauttamista tai sosiaaliturvajärjestelmien taloudellista tasapainoa.

Kolmas pilari on otsikoltaan ”*Yritysten ja niiden työntekijöiden sopeutumiskyvyn parantaminen*”. Siinä jäsenvaltioita kehoitetaan nykyaikaistamaan työn organisointia ja olemaan kiinteässä yhteistyössä kaikilla asianmukaisilla tasoilla. Erityisesti olisi oltava mahdollista sisällyttää kansalliseen lainsäädäntöön aiempaa joustavampia sopimusmuotoja. Jotta yrityksissä voitaisiin parantaa ammattitaitoa, työmarkkinaosapuolia kehoitetaan tekemään elinikäistä oppimista koskevia sopimuksia sopeutumiskyvyn ja innovaation edistämiseksi.

Neljäs pilari on otsikoltaan ”*Tasa-arvopolitiikan vahvistaminen*”. Siinä jäsenvaltioita kehoitetaan vahvistamaan tasa-arvopolitiikkaansa ja puuttamaan kaikkiin tekijöihin, jotka vaikuttavat naisten päätöksiin siirtyä työelämään. Jäsenvaltioita kehoitetaan lisäksi korjaamaan sukupuolten välisiä palkkaeroja ja suosimaan naisten pääsyä työelämään sekä politiikkaa, jossa yhteensovitetaan työ- ja perhe-elämä.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Euron vahvistuminen jatkui joulukuussa

Joulukuussa 2000 euro vahvistui kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden, kun merkit euroalueen kauppakumppaneihin kuuluvien suurimpien talouksien kasvun hidastumisesta ja euroalueen suotuisista kasvunäkymistä lisääntyivät. Euron vahvistuminen oli erityisen voimakasta suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja Japanin jeniin, mikä vahvisti merkittävästi euron efektiivistä valuuttakurssia.

Euron kurssi Yhdysvaltain dollariin nähden vahvistui, kun Yhdysvaltojen talouskasvu näytti olevan hidastumassa. Merkkejä tästä olivat Yhdysvaltojen BKT:n määrän kasvun hidastuminen entisestään vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä, tiedot yritysten myynti- ja tuloskehityksen merkittävästä heikkenemisestä ja kuluttajien luottamuksen hiipumisesta. Pitkien joukkolainojen tuottoerot Yhdysvaltojen ja euroalueen välillä jatkoivat supistumistaan joulukuussa 2000. Yhdys-

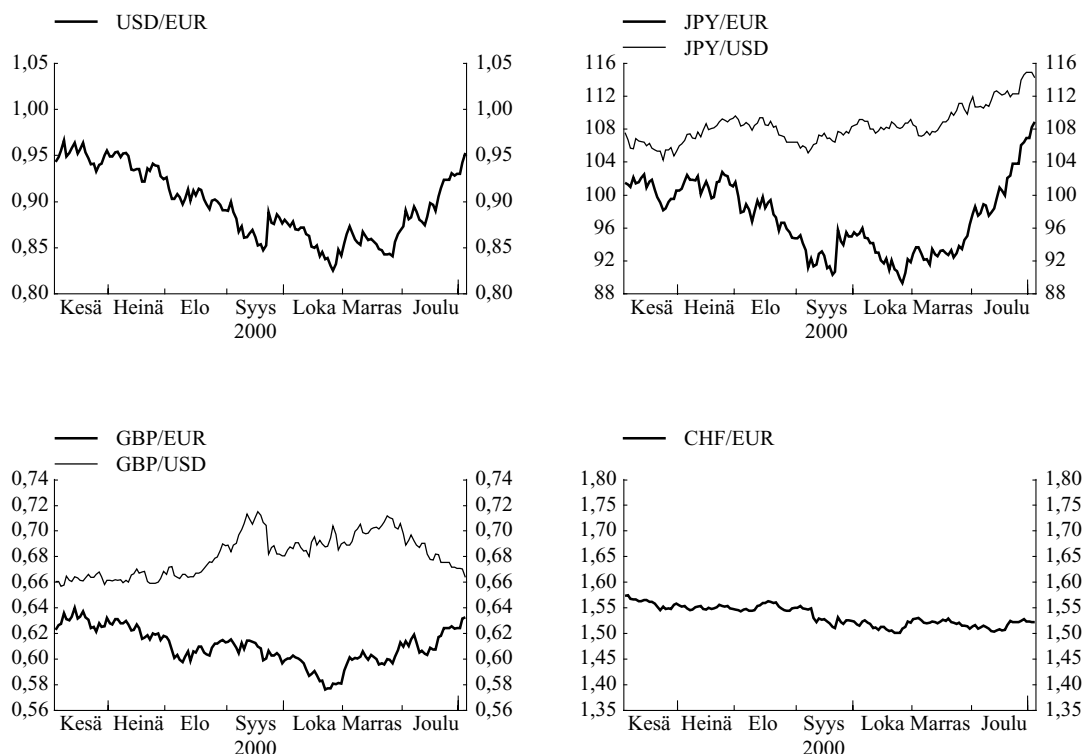
valtain keskuspankki päätti 19.12.2000 pitää federal funds -tavoitekorkonsa ennallaan 6½ prosentissa ja ilmoitti, että suurimmat riskit liittyvät lähinnä tilanteeseen, joka saattaa heikentää talouskasvua näköpiirissä olevana aikana. Yhdysvaltojen keskuspankin avomarkkinakomitea teki 3.1.2001 päätöksen federal funds -tavoitekoron alentamisesta 6 prosenttiin. Ennen tätä päätöstä euron saman päivän dollarikurssi oli noin 0,95, eli yli 9 % korkeampi kuin joulukuun 2000 alussa, mutta silti noin 5½ % alempi kuin vuoden 2000 alussa.

Euro vahvistui huomattavasti myös suhteessa Japanin jeniin, ja sen kurssi nousi vuoden 2001 alussa kevään 2000 jälkeen korkeimmalle tasolle. Jenin heikkeneminen esimerkiksi Yhdysvaltain dollariin nähden alhaisimmalle tasolle 16 kuukauteen johtuu siitä, että markkinoilla on herännyt uudelleen epäily Japanin talouden elpymisen kestävydestä. Kotimainen kulutus on edelleen

Kuvio 16.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)



Lähde: EKP.

suhteellisen vähäistä, ja Japanin rahoitusjärjestelmä on yhä ilmeisen hauras. Japanin jeniä heikensivät jokin aika sitten julkistetut tiedot siitä, että teollisuustuotannon määrä jäi marraskuussa odotettua pienemmäksi, samoin kuin tiedot, joiden mukaan kolmannen vuosineljänneksen talouskasvua osoittavia lukuja saatetaan tarkistaa ilmoitettua pienemmiksi. Tammikuun 3. päivänä 2001 euron jenikurssi oli 108,9 eli yli 11 % korkeampi kuin joulukuun alussa ja lähes 6 % korkeampi kuin vuoden 2000 alussa.

Euro jatkoi joulukuussa vahvistumistaan myös Englannin puntaan nähden, vaikka vahvistuminen oli hitaampaa kuin suhteessa Yhdysvaltain dollariin tai Japanin jeniin. Kehityksen taustalla olivat ristiriitaiset signaalit Ison-Britannian talousnäkymistä. Englannin punta vahvistui kuitenkin Yhdysvaltain dollariin nähden lähes 5 % joulukuun 2000 alusta ja vakiintui korkeammalle tasolle kuin kertaakaan yli neljään kuukauteen. Tammikuun 3. päivänä 2001 euron puntakurssi oli 0,63 eli yli 3½ % korkeampi kuin joulukuun 2000 alussa ja noin 1 % korkeampi kuin vuoden 2000 alussa.

ERM II:een kuuluvista valuutoista Tanskan kruunun eurokurssi pysyi verrattain vakaana eli noin 7,46:n tasolla. Kreikan drakma oli jo joulukuun puolivälissä saavuttanut eurokeskuskurssinsa 340,75, joka oli kesäkuussa 2000 virallisesti määriteltä sen liittymiskurssiksi. Valmistellakseen Kreikan liittymistä euroalueeseen 1.1.2001 Kreikan keskuspankki toteutti joulukuussa 2000 joukon toimenpiteitä, joilla se alensi keskeisiä korkojaan vastaavien EKP:n korkojen tasolle.

Muihin valuuttoihin nähden euro pysyi joulukuussa suhteellisen vakaana. Suhteessa Sveitsin frangiin euro tosin vahvistui hieman kuun lopulla, ja 3.1.2001 sen frangikurssi oli 1,52 eli noin ½ % korkeampi kuin joulukuun alussa. Myös Ruotsin kruunuun nähden euro vahvistui joulukuun loppupuoliskolla. Tammikuun 3. päivänä 2001 euron kurssi Ruotsin kruunuun nähden oli 8,94 eli noin 4½ % korkeampi kuin vuoden 2000 alussa.

Euron nimellinen efektiivinen kurssi vahvistui yli 6½ % joulukuun alun ja tammikuun 3. päivän välisenä aikana ja oli korkeimmalla vuoden 2000 alun jälkeisellä tasollaan. Tämä kuvasti sen arvon viimeaikaista nousua suhteessa euroalueen tär-

keimpien kauppakumppaneiden valuuttoihin. Kaiken kaikkiaan euron kurssi on nyt alle ½ % alhaisempi kuin vuoden 2000 alussa. Euroalueen ja sen tärkeimpien kauppakumppanien hintakehityksen erojen mukaisesti korjattujen euron reaalisten efektiivisten kurssien trendit seuraavat edelleen melko tarkoin nimellisen valuuttakurssi-indeksin kehitystä.

Vaihtotaseen alijäämä tasoittui lokakuussa

Lokakuussa 2000 vaihtotaseen alijäämä supistui 0,1 miljardiin euroon, kun se oli lokakuussa 1999 ollut 0,5 miljardia euroa (ks. taulukko 9). Tämä hienoinen supistuminen johtui tuotantokelijäkorvausten alijäämän pienenemisestä, jonka vaikutus oli merkittävämpi kuin sekä palvelutaseen että tulonsiirtojen taseen alijäämien kasvun ja tavarakaupan ylijäämän vähäisen supistumisen yhteisvaikutus.

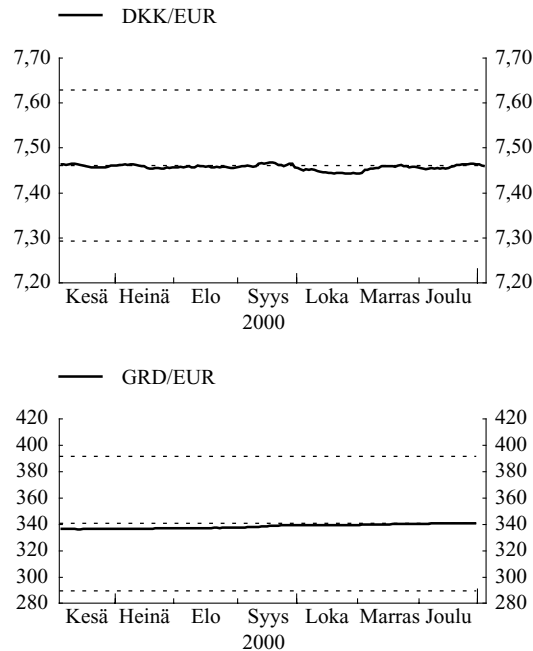
Vaihtotaseen kumulatiivinen alijäämä vuoden 2000 kymmenenä ensimmäisenä kuukautena oli 20,5 miljardia euroa, kun vaihtotase vuoden 1999 vastaavana ajanjaksona osoitti vähäistä, 0,2 miljardin euron suuruista ylijäämää. Tämä muutos johtuu pääasiassa tavarakaupan taseen ylijäämän supistumisesta (71,6 miljardista eurosta 49,7 miljardiin euroon), koska tuotantokelijäkorvausten alijäämän supistuminen 5,8 miljardilla eurola kumoutui lähes kokonaan tulonsiirtojen alijäämän kasvun ja palvelutaseen alijäämän hienoinen kasvun vuoksi. Tavaravienti kasvoi vuoden 2000 kymmenenä ensimmäisenä kuukauden aikana 20,4 % vuoden 1999 vastaavasta ajanjaksosta, mutta tuonnin kasvu oli vielä nopeampaa (26,6 %). Tuonnin kasvu johtui suurimmaksi osaksi tuontihintojen noususta. Tämä puolestaan johtui öljyn hinnan merkittävän nousun ja euron heikkenemisen yhteisvaikutuksesta. Lisäksi euroalueen talouden vahva kehitys kasvatti tuonnin määrää. Sen sijaan viennin kasvu johtui lähinnä vientimäärien kasvusta hintakilpailukyvyyn paranemisen ja voimakkaan ulkomaisen kysynnän myötä.

Mielenkiintoinen piirre viime kuukausien kehityksessä on, että tavarakaupan taseen ylijäämän supistuminen on huomattavasti hidastunut. Vuoden 2000 elokuun ja lokakuun välisenä aikana

Kuvio 17.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssa

(päivähavaintoja)



Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat keskuskurssia (DKK 7,46 ja GRD 340,75 [17.1.2000 alkaen]) ja vaihteluvälit (DKK $\pm 2,25\%$ ja GRD $\pm 15\%$).

ylijäämä oli vain hieman pienempi kuin vuoden 1999 vastaavana ajanjaksona. Syynä tähän oli lähinnä viennin kasvun nopeutuminen tuonnin kasvun pysyessä ennallaan. Energiataseen alijäämän suureneminen entisestään ei muuttanut tätä kehitystä, mikä osoittaa, että muiden tuotteiden kuin energian tase on paranemassa.

Pääoman yhteenlaskettu nettovienti suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina supistui lokakuussa

Pääoman nettovienti suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina oli lokakuussa 2000 yhteensä 17,4 miljardia euroa, kun se oli ollut sekä elo- että syyskuussa 30,4 miljardia euroa. Muutos johtui pääasiassa siitä, että pääoman nettovienti suorina sijoituksina supistui (lokakuussa 15,7 miljardia euroa verrattuna syyskuun 34,3 miljardiin euroon ja elokuun 45,7 miljardiin euroon). Eriyisesti suorat sijoitukset euroalueelta ulkomaille olivat lokakuussa huomattavasti pienemmät

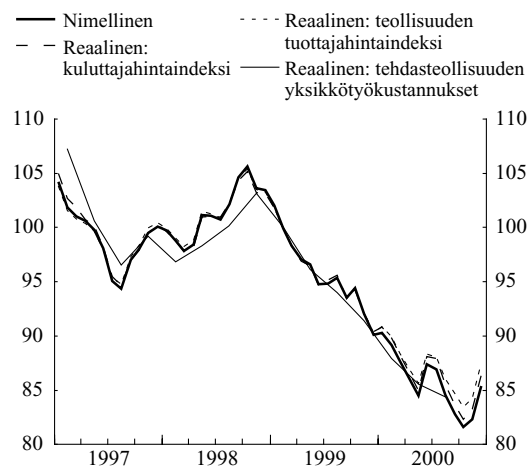
(24,8 miljardia euroa) kuin molempina edellisinä kuukausina, jolloin näiden sijoitusten määrä oli noin 50 miljardia euroa. Sen sijaan suorat sijoitukset euroalueelle pysyivät suunnilleen ennallaan noin 10 miljardissa eurossa elo-lokakuussa (lokakuussa määrä oli 9,2 miljardia euroa). Arvopaperisijoituksista voidaan todeta, että velkaperisiin liittyvä pääoman nettotuonti (5,0 miljardia euroa) ei lokakuussa tasoittanut kokonaan osakkeisiin liittyvää pääoman nettovientiä (6,7 miljardia euroa). Tämä johti vähäiseen pääoman nettovientiin (1,7 miljardia euroa), kun vastaava nettotuonti oli ollut syyskuussa 3,9 miljardia euroa ja elokuussa 15,3 miljardia euroa.

Vuoden 2000 kymmenen ensimmäisen kuukauden aikana pääomaa vietiin suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina nettomääräisesti yhteensä 106,3 miljardia euroa eli vähemmän kuin vuoden 1999 vastaavana ajanjaksona (136,9 miljardia euroa). Supistuminen johtui lähinnä siitä, että velkainstrumentteihin liittyvät nettopääomavirrat kääntyivät tuontivoittoisiksi (121,2 miljardia euroa), kun ne vuonna 1999 olivat 11,8 miljardia euroa vientivoittoiset. Lisäksi suorien

Kuvio 18.

Nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia / neljännesvuosittaisia keskiarvoja, 1999/1 = 100)



Lähde: EKP.

1) Tiedot perustuvat EKP:n laskelmiin (ks. huhtikuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli). Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat joulukuulta 2000 ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten osalta vuoden 2000 kolmannelta neljännekseltä.

Taulukko 9.

Euroalueen maksutase

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	1999 Tammi-lokakuu	1999 Lokakuu	2000 Tammi-lokakuu	2000 Elokuu	2000 Syyskuu	2000 Lokakuu
Vaihtotase	0,2	-0,5	-20,5	-2,2	-1,5	-0,1
Tulot	1 094,6	116,7	1 274,2	120,8	133,2	140,7
Menot	1 094,4	117,1	1 294,7	123,0	134,7	140,9
Tavarat	71,6	9,1	49,7	4,6	4,5	8,2
Vienti	662,5	75,2	797,8	75,5	85,3	92,9
Tuonti	590,9	66,1	748,1	70,9	80,9	84,7
Palvelut	-8,0	-0,4	-8,5	0,3	-1,5	-1,2
Vienti	199,3	20,8	218,8	23,4	22,3	23,0
Tuonti	207,3	21,3	227,3	23,1	23,7	24,2
Tuotannontekijäkorvaukset	-28,0	-5,0	-22,2	-1,6	-1,1	-1,2
Tulonsiirrot	-35,4	-4,1	-39,5	-5,6	-3,4	-6,0
Pääomansiirrot	9,4	1,6	6,5	0,1	0,7	0,1
Rahoitustase	24,9	8,4	37,7	-3,9	-3,5	-6,8
Suorat sijoitukset	-83,3	-9,3	22,9	-45,7	-34,3	-15,7
Ulkomaille	-163,6	-16,5	-270,8	-53,7	-47,2	-24,8
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-102,3	-14,8	-208,5	-55,3	-26,2	-27,9
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-61,3	-1,7	-62,3	1,6	-21,1	3,1
Euroalueelle	80,4	7,1	293,7	8,0	13,0	9,2
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	37,9	1,2	234,5	3,6	4,7	6,5
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	42,5	5,9	59,2	4,4	8,3	2,6
Arvopaperisijoitukset	-53,6	-14,6	-129,2	15,3	3,9	-1,7
Osakkeet	-41,9	-3,6	-250,5	-0,0	-4,8	-6,7
Saamiset	-113,3	-13,3	-234,5	-17,5	-8,1	-15,6
Velat	71,5	9,7	-15,9	17,5	3,3	8,9
Velkapaperit	-11,8	-11,0	121,2	15,3	8,7	5,0
Saamiset	-131,2	-8,1	-110,1	-4,2	-18,5	-10,9
Velat	119,5	-2,9	231,3	19,4	27,2	15,9
Lisätieto: Suorat sijoitukset (netto) ja arvopaperisijoitukset yhdistettynä	-136,9	-23,9	-106,4	-30,4	-30,4	-17,3
Johdannaiset	6,3	-2,2	3,3	-0,6	2,0	-2,2
Muut sijoitukset	144,4	34,2	132,4	25,9	20,6	11,8
Valuuttavaranto	11,1	0,3	8,3	1,2	4,2	1,0
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	-34,5	-9,5	-23,7	6,1	4,3	6,8

Lähde: EKP.

Huom. Pyörästysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennystä. Yksityiskohtaiset tilastot esitetään tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osan taulukoissa 8.1–8.7.

sijoitusten pääomanliikkeet kääntyivät vuoden 1999 kymmenen ensimmäisen kuukauden aikana tilastoidusta pääoman nettoviennistä (83,3 miljardia euroa) pääoman nettotuonniksi (22,9 mil-

jardia euroa) vuoden 2000 vastaavana ajanjaksona. Nämä muutokset tasoittivat osakkeisiin liittyvän pääoman nettoviennin kasvua (41,9 miljardista eurosta 250,5 miljardiin euroon).

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen

Kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana euroalueeseen kuului 11 maata. Kun Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001, siitä tuli Euroopan unionin 12. jäsenvaltio, joka otti yhteisen rahan käyttöön. Se että Kreikka täytti euroalueeseen liittymisen kriteerit on merkittävä saavutus ja perustuu maan huomattavaan talouskehitykseen viime vuosina. Tässä artikkelissa luodaan ensin lyhyt katsaus Kreikan lähentymiskehitykseen vuoden 2000 jälkipuoliskolla. Artikkelissa käsitellään sitten tarkemmin euroalueen talouden rakenteen keskeisiä piirteitä Kreikan liittymisen jälkeen. Koska Kreikka on kooltaan melko pieni suhteessa koko euroalueeseen, sen liittyminen ei ole olennaisesti muuttanut euroaluetta. Aiempien vuosien tavoin talouden keskeisiä piirteitä koskevia tietoja on päivitetty, joten suuri yleisö saa nyt vertailuissa usein tarvittavia keskeisiä tietoja euroalueesta, johon sisältyy myös Kreikka.

I Yleiskatsaus

Kreikka on osallistunut täysipainoisesti Euroopan talous- ja rahaliittoon (EMUun) 1.1.2001 alkaen. Ecofin-neuvosto päätti 19.6.2000 vahvistaa, että Kreikka on täyttänyt yhteisen rahan käyttöönotolta vaadittavat ehdot. Neuvoston päätöksen ja osallistumisen alkamisen välisenä aikana vietiin onnistuneesti päätökseen intensiiviset valmistelut, jotta Kreikan keskuspankki voitiin liittää eurojärjestelmään sekä teknisesti että organisatorisesti.

Artikkelissa kuvataan aluksi lyhyesti Kreikan lähentymisprosessin vaiheita ennen maan liittymistä EMUun. Sen jälkeen käsitellään euroalueen makrotalouden rakenteellisia pääpiirteitä Kreikan liittymisen jälkeen. Näin saatetaan ajan tasalle tammikuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset”. Vertailukohtana käytetään kahta muuta suurta talousaluetta, Yhdysvaltoja ja Japania.

2 Kreikan lähentymiskehitys vuoden 2000 jälkipuoliskolla

Kreikan lyhyet korot alkoivat lähestyä vastaavia euroalueen korkoja jo paljon ennen Ecofin-neuvoston päätöstä siitä, että Kreikka täytti yhteisen rahan käyttöön osallistumisen ehdot (kehityksestä maaliskuuhun 2000 mennessä ks. EKP:n lähentymisraportti 2000). Kesäkuussa 2000 Kreikan lyhyet korot olivat kuitenkin vastaavia eurokorkoja korkeammat, ja Kreikan drakma oli ERM II:ssä määritellyn eurokeskuskurssin yläpuolella. Sittemmin vuoden 2000 jälkipuoliskolla korkoerot pienivät ja drakma lähestyi peruuttamattomasti euromuuntokurssiaan.

Vuoden 2000 loppuun mennessä Kreikan ja euroalueen lyhyiden korkojen ero oli kokonaan hävinnyt (ks. kuvio 1).

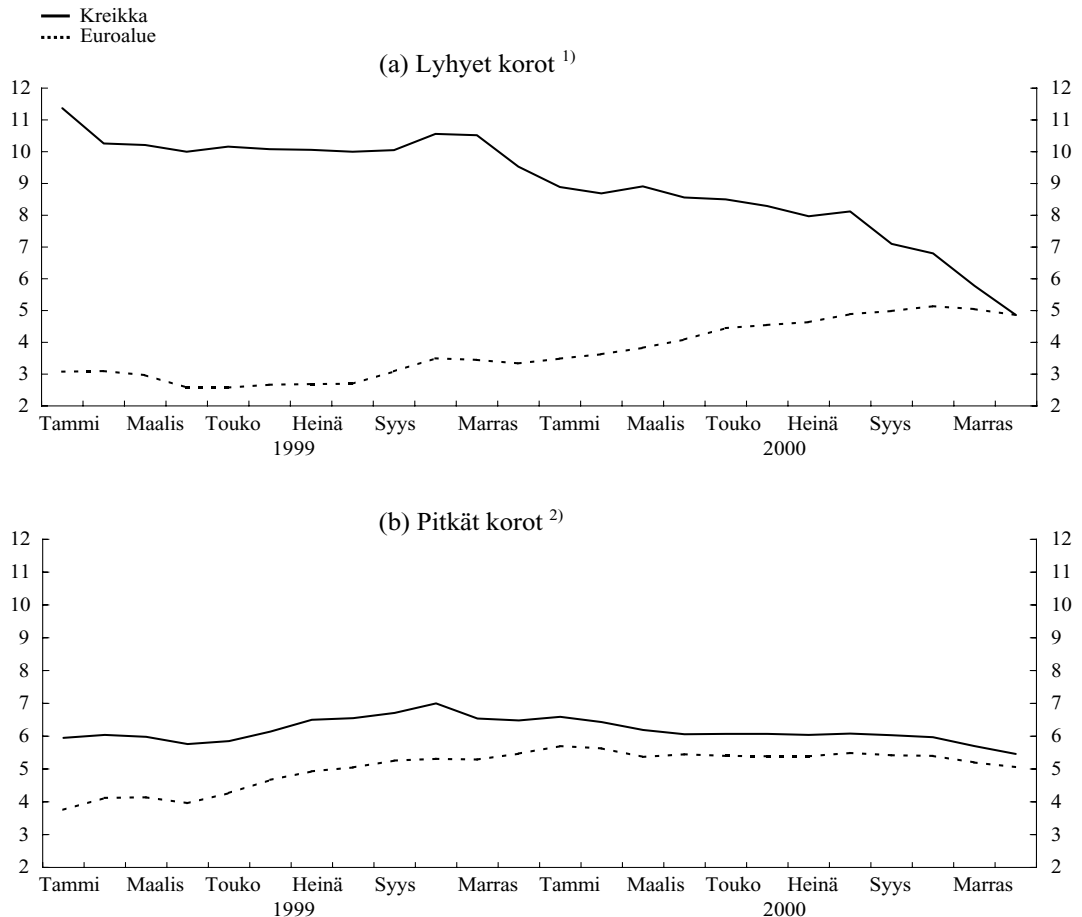
Kesäkuussa 2000 Kreikan kolmen kuukauden korko (Ateenan rahamarkkinoiden viitekorolla athiborilla mitattuna) oli 390 peruspistettä kolmen kuukauden euriborin (euro interbank offered rate) yläpuolella. Se laski myöhemmin 354 peruspistettä ja oli joulukuun lopussa 4,86 %. Samana ajanjaksona euribor nousi 36 peruspistettä.

Kun Ecofin-neuvosto päätti 19.6.2000, että Kreikka oli täyttänyt yhteiseen rahaan osallistumisen ehdot, se päätti samalla myös, että 1.1.2001 alkaen drakman ja euron välinen peruuttamaton muuntokurssi on sama kuin drakmalle ERM II:ssä määritelty keskuskurssi suhteessa euroon. Päätöksen tekopäivänä eli 19.6.2000 drakman

Kuvio 1.

Kreikan ja euroalueen lyhyet ja pitkät korot

(ajanjakson lopussa, %)



Lähde: EKP.

1) 3 kk:n korko.

2) Valtion 10 vuoden lainojen tuotot.

eurokurssi oli 336,6, ja 29.12.2000 sen peruuttamattomaksi muuntokurssiksi sovittiin 340,750.

Drakma alkoi lähestyä ERM II:n mukaista keskuskurssiaan jo vuoden 1999 jälkipuoliskolla (ks. kuvio 2). Lähestymistä helpotti se, että drakman ERM II:n mukainen eurokeskuskurssi revalvoitiin 17.1.2000.

Kreikan keskimääräinen yhdenmukaistetulla kulluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu inflaatio oli marraskuuhun 2000 ulottuvana 12 kuukauden jaksolla 2,8 % eli 0,5 prosenttiyksikköä nopeampi kuin euroalueen YKHI-inflaatio. Nämä inflaatiovauhdit on EKP:n lähentymisraporteissa noudatetun menetelmän mukaisesti laskettu YKHI:n

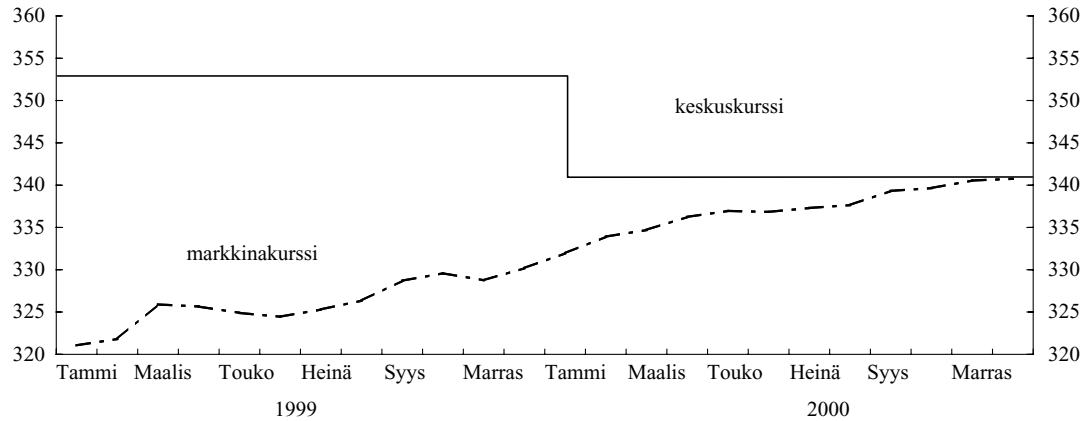
viimeisen saatavissa olevan 12 kuukauden keskiarvon kasvuna edellisen 12 kuukauden keskiarvosta. Vuonna 1999 Kreikan vuotuinen inflaatiovauhti oli keskimäärin 2,1 % eli 1 prosenttiyksikön euroalueen vastaavaa inflaatiovauhtia nopeampi. Euroopan komission syksyn 2000 enusteissa arvioidaan, että vuonna 2000 Kreikan julkisen talouden BKT:hen suhteutettu alijäämä on 0,8 % ja velkasuhde 103,9 %. Vuoden 1998 lukuihin verrattuna tämä merkitsisi sitä, että alijäämäsuhte pienenesi 2,3 ja velkasuhde 1,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

Joulukuun 2000 lopussa Kreikan pitkien korkojen (valtion 10 vuoden joukkovelkakirjalainojen tuottona laskettuna) ja vastaavien euroalueen

Kuvio 2.

Kreikan drakman eurokurssi

(ajanjakson lopussa, GRD/EUR)



Lähde: EKP.

korkeiden välinen ero oli 40 peruspistettä eli 34 peruspistettä pienempi kuin kesäkuussa 2000, jolloin Kreikan pitkät korot olivat 6,1 %. Vuoden 1998 keskimääräisistä tuotoista ovat Kreikan pitkien joukkolainojen tuotot pienentyneet 298 peruspistettä ja vuoden 1999 keskimääräisistä tuotoista 80 peruspistettä joulukuun 2000 loppuun mennessä. Kreikan ja euroalueen joukkolainojen välisen tuottoeron kutistuminen pieneksi on osoitus siitä, että Kreikassa kymmenen viime vuoden aikana harjoitettu vakauten tähtää-

vä politiikka on onnistunut. Muiden euroalueen jäsenmaiden kokemusten perusteella voidaan odottaa, että Kreikan mukaantulon jälkeen Kreikan ja euroalueen keskimääräisten pitkien korkojen välillä säilyy jonkinsuuruinen ero. Joulukuussa 2000 valtion pitkien joukkovelkainojen tuotot olivat euroalueen jäsenmaissa 4,90 prosentin ja 5,31 prosentin välillä. Näiden tuottojen erot kuvaavat mm. riskipreemioiden eroja sekä kansallisten valtion joukkovelkainamarkkinoiden koko- ja syvyyseroja.

3 Euroalueen makrotalouden keskeiset piirteet Kreikan liittymisen jälkeen

Tässä osuudessa saatetaan ajan tasalle tiedot, jotka annettiin tammikuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset”. Kun tässä osuudessa on vuoden 1999 tietoja euroalueelta, on niissä mukana myös Kreikan tiedot, ellei toisin mainita.¹ Koko euroalueen makrotalouden tilastot kuvaavat aggregoidun euroalueen yksittäisten maiden rakenteita. Yleensä nämä rakenteet vastaavat yksittäisten maiden tilastotietojen painotettuja keskiarvoja. Vaikka suhteellisen pienen maan lisääminen euroalueeseen aiheuttaa näkyvän muu-

toksen muutamassa koko euroalueen piirteessä, vaikutus on useimpiin muuttujiin luonnollisesti hyvin pieni. Yhden uuden maan liittäminen euroalueeseen vaikuttaa kuitenkin monella tavalla euroalueen tilastoihin. Tätä käsitellään tarkemmin seuraavassa kehikossa.

¹ Artikkelia kirjoitettaessa tuoreimmat käytettävissä olevat, koko kalenterivuoden kattavat tilastotiedot euroalueen rahoitusmarkkinoiden ja makrotalouden keskeisistä piirteistä koskivat vuotta 1999. Tiedot on koottu analyysitarkoituksiin, kun sen sijaan viralliset tilastotiedot euroalueelta, johon Kreikka sisältyy, kattavat 1.1.2001 alkavan ajan, kuten kehikossa on todettu.

Kehikko.

Kreikan euroalueeseen liittymisen vaikutukset tilastoihin

Kreikan liittyminen euroalueeseen 1.1.2001 alkaen vaikuttaa tilastointiin pääasiassa kahdella tavalla. Ensimmäkin Kreikassa sijaitsevat yksityiset ja oikeushenkilöt sijaitsevat nyt euroalueella. Toiseksi Kreikan drakma on euron kansallinen ilmentymä. Näin ollen tilastoinnin kannalta ”muu maailma” ja ”ulkomaan valuutat” ovat muuttuneet koostumukseltaan. Tämä puolestaan vaikuttaa kaikkiin koko euroalueen raha-, rahoitus- ja muihin taloustilastoihin.

Jotta uudet, Kreikan sisältävät euroalueen tilastot saatiin sujuvasti ja ajoissa käyttöön, tilastoja koskevia valmisteluja nopeutettiin sen jälkeen, kun Ecofin-neuvosto päätti 19.6.2000 Kreikan täyttäneen yhteisen rahan käyttöön osallistumisen ehdot 1.1.2001 alkaen. Valmisteluaikana tehtiin muutoksia sekä Kreikan tilastoihin että muiden euroalueen maiden tilastointiin, jotta euroalueen aggregaatit laskettaisiin varmasti oikein Kreikan liittyttyä euroalueeseen. Laajentuneen euroalueen tilastojen valmistelua on tarpeen mukaan koordinoitu Euroopan komission kanssa tilastoinnin kaikkien osa-alueiden yhtenäistämiseksi.

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa esitettävät euroalueeseen liittyvät viitetilastosarjat koskevat jäsenmaita, jotka muodostivat euroalueen kunakin tilastoitavana hetkenä. Tämä merkitsee sitä, että työllisyyden ja rahalaitosten tasetietojen kaltaiset kantatiedot ja maksutasetilastojen kaltaiset virtatiedot joulukuun 2000 loppuun asti kattavat euroalueen 11 osallistujamaata, kun taas tammikuusta 2001 alkavilta ajanjaksoilta olevat tiedot kattavat laajennetun euroalueen 12 osallistujamaata (eli Kreikka mukaan lukien). Vuotta 2001 koskevissa absoluuttisissa ja prosentuaalisissa muutoksissa vuoden 2000 luvuista otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon euroalueen maaryhmässä tapahtunut muutos.

Kaikki muutokset tehdään Kuukausikatsauksen tilasto-osaan sitä mukaa kuin vuoden 2001 tilastoja saadaan käyttöön. Laajennetun euroalueen kattamista tilastoista ensimmäiseksi saadaan käyttöön rahapolitiikkatilastot (tilasto-osan ensimmäinen ryhmä) sekä rahataloutta, rahoitusmarkkinoita, korkoja ja kuluttajahintoja koskevat tilastot. Maksutasetilastoja ja reaalityökalouden tilastoja saadaan todennäköisesti käyttöön myöhemmin niiden normaalien aikataulujen mukaisesti.

Analyytitarkoituksia varten Kuukausikatsauksen tilasto-osan ylimääräisessä taulukossa ja EKP:n verkkosivulla esitetään euroalueen 11 maan ynnä Kreikan historiatietoja useista keskeisistä sarjoista, joista joitakin on käsitelty tässä artikkelissa.

Väkiluku ja taloudellinen toimeliaisuus

Väkiluvultaan euroalue on yksi maailman suurimmista talouksista: sen yhteenlaskettu väkiluku on 302 miljoonaa, josta Kreikan osuus on 10 miljoonaa. Vertailun vuoksi todettakoon, että Yhdysvaltojen väkiluku on 272 miljoonaa ja Japanin 127 miljoonaa.

BKT:lla mitattuna euroalueen taloudellinen toimeliaisuus oli vuonna 1999 vajaa 6250 miljardia euroa, josta Kreikan osuus oli noin 120 miljardia euroa (ks. oheinen taulukko). Vaikka Yhdysvaltojen osuus maailman BKT:stä on edelleen euroalueen osuutta suurempi, Kreikan liittymi-

nen on nostanut euroalueen osuuden maailman BKT:stä 15,8 prosentista 16,2 prosenttiin. Koska Kreikan väkiluku on melko suuri suhteessa sen taloudelliseen toimeliaisuuteen, Kreikan liittyminen merkitsee sitä, että euroalueen keskimääräinen BKT asukasta kohden laskee hiukan. Jos Kreikkaa ei oteta tilastoihin mukaan, BKT asukasta kohden on euroalueella kuitenkin pienempi kuin Yhdysvalloissa ja Japanissa. On otettava huomioon, että tietyn vuoden valuuttakursisikehitys voi vaikuttaa huomattavasti tällaisiin kansainvälisiin vertailuihin.

Euroalueen tuotanto on rakenteeltaan pitkälti samankaltainen kuin Yhdysvaltojen ja Japanin.

Taulukko.

Euroalueen keskeisiä tunnuslukuja Kreikan liittymistä ennen ja sen jälkeen

	Raportointi- kausi	Yksikkö	Euroalue ml. Kreikka	Euroalue pl. Kreikka	Yhdys- vallat	Japani
Väkiluku ¹⁾	2000	milj.	302	292	272	127
BKT (osuus maailmantalouden BKT:stä) ²⁾	1999	%	16,2	15,8	21,9	7,6
BKT	1999	mrd. euroa	6 245	6 127	8 666	4 081
BKT asukasta kohden	1999	euroa	20 667	21 013	31 916	32 205
Tuotantosektorit ³⁾						
Maa-, kala- ja metsätalous	1999	% BKT:stä	2,8	2,6	1,6	1,8
Teollisuus (ml. rakentaminen)	1999	% BKT:stä	28,5	28,6	27,3	36,4
Palvelut	1999	% BKT:stä	68,7	68,7	71,1	61,9
Työttömyysaste (osuus työvoimasta)	1999	%	10,0	9,9	4,2	4,7
Työhönohallistumisaste ⁴⁾	1999	%	67,3	67,4	77,2	72,4
Työllisyysaste ^{4),5)}	1999	%	60,5	60,6	73,9	68,9
Tavaravienti ⁶⁾	1999	% BKT:stä	12,9	13,3	7,4	9,3
Tavaroiden ja palvelujen vienti ⁶⁾	1999	% BKT:stä	16,9	17,2	10,3	10,7
Tavarantuonti ⁶⁾	1999	% BKT:stä	11,8	11,9	11,1	6,4
Tavaroiden ja palvelujen tuonti ⁶⁾	1999	% BKT:stä	15,9	16,1	13,2	9,1
Vienti (osuus maailmankaupan viennistä) ⁷⁾	1999	%	18,9	19,0	15,2	9,1
Vaihtotase ⁶⁾	1999	% BKT:stä	-0,2	-0,1	-3,6	2,5
Julkinen talous						
Ylijäämä (+) tai alijäämä (-)	1999	% BKT:stä	-1,3	-1,3	1,0	-8,9
Bruttovelka	1999	% BKT:stä	72,7	72,2	63,2	125,6
Tulot	1999	% BKT:stä	47,7	47,8	32,9	31,0
Menot	1999	% BKT:stä	49,0	49,1	31,9	39,9
Pankkitalletukset ⁸⁾	1999	% BKT:stä	79,4	80,0	41,0	134,5
Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kanta ⁹⁾	1999	% BKT:stä	90,1	91,1	76,1	136,3
Kotimaisten velkapaperien kanta ¹⁰⁾	1999	% BKT:stä	89,8	90,1	178,0	157,9
Osakkeiden markkina-arvo	1999	% BKT:stä	66,1	64,7	128,7	73,9

Lähteet: Eurostat, IMF, Euroopan komissio, OECD, Reuters, EKP ja EKP:n laskelmat.

1) 1.1.2000.

2) Osuudet BKT:stä lasketaan arvostamalla kunkin valtion BKT ostovoimapariteettikurssiin.

3) Perustuu reaalisien arvonlisäyksen. Yhdysvaltojen ja Japanin tiedot koskevat vuotta 1997.

4) Kreikan tiedot koskevat vuotta 1998.

5) Työllisten osuus työikäisestä väestöstä (15–64-v.).

6) Maksutasetilastot: euroalueen tiedot koskevat vain euroalueen ulkopuolista kauppaa. Euroalueen tuonti- ja vientiluvut, joissa Kreikan luvut ovat mukana: Eurostatin ja EKP:n maksutasetilastoihin perustuvat EKP:n arviot.

7) Ulkomaankauppatilastot: maailmankaupan vientiin ei sisälly euroalueen sisäistä kauppaa.

8) Euroalue: rahalaitoksiin tehdyt talletukset yhteensä; Yhdysvallat: pankkeihin tehdyt vaadittaessa maksettavat, määräaikaista talletukset; Japani: talletuspankkeihin tehdyt vaadittaessa maksettavat ja määräaikaistalletukset.

9) Euroalue: rahalaitosten luotot euroalueelle; Yhdysvallat ja Japani: kotimaiset luotot.

10) Tiedot kotimaisista velkapapereista koskevat joulukuuta 1999.

Kaikissa kolmessa taloudessa palvelusektorin osuus kokonaistuotannosta on suurin. Vaikka Kreikan liittyminen nosti maa-, kala- ja metsätalouden osuutta 0,2 prosenttiyksikköä euroalueella, osuus pysyi edelleen pienenä (2,8 %). Tämä osuus on euroalueella silti selvästi suurempi kuin Yhdysvalloissa ja Japanissa.

Työmarkkinat

Vaikka työmarkkinoiden rakenteellisia uudistuksia on toteutettu joissakin euroalueen maissa ja euroalueen työttömyysaste on pienentynyt viime vuosina, työttömyyttä on edelleen merkittävästi enemmän kuin maailman muissa suurissa talouksissa. Vuonna 1999 työttömyys oli 9,9 %

euroalueella, kun se oli 4,2 % Yhdysvalloissa ja 4,7 % Japanissa. Merkille pantavaa on, että muita suuremman työttömyyden ohella työhönohallistumisaste (67,3 %) on euroalueella huomattavasti pienempi kuin Yhdysvalloissa (77,2 %) ja Japanissa (72,4 %). Euroalueen ja Yhdysvaltojen välinen merkittävä ero on naisten työvoimaosuudessa paljon suurempi (noin 14 prosenttiyksikköä) kuin miesten osuudessa (noin 7 prosenttiyksikköä). Kreikan mukaantulo on laskenut koko euroalueen työhönohallistumisastetta 0,1 prosenttiyksikköä osaksi siksi, että kreikkalaisnaisten työvoimaosuus on keskimäärin alhaisempi kuin muissa euroalueen maissa.

Euroalueen muita pienempi työhönohallistumisaste ja suurempi työttömyysaste näkyy myös

työllisyysasteessa, joka on hiukan yli 60 % (työllisten osuus työkäisistä, 15–64-vuotiaista). Luku on paljon pienempi kuin Yhdysvalloissa ja Japanissa, joissa työllisyysaste oli lähes tai jopa yli 70 %.

Ulkomaankauppa

Kuten edellä todettiin, euroalueen tilastot on yleensä laskettu yksittäisten jäsenvaltioiden tietojen painotettuina keskiarvoina. Yksi merkittävä poikkeus tästä on se, että euroalueen yksittäisten jäsenmaiden välinen kauppa katsotaan nyt euroalueen sisäiseksi kaupaksi, eikä sitä siten kirjata koko euroalueen kansainväliseksi kaupaksi. Tämä merkitsee sitä, että kun euroalueen yksittäisiä maita voitiin ennen rahaliiton perustamista pitää pieninä avoimina talouksina, nyt koko euroalue muodostaa suuren, paljon suljetumman talouden. Se merkitsee myös sitä, että euroalueen perustaneiden 11 maan ja Kreikan välistä kauppaa ei 1.1.2001 alkaen ole laskettu mukaan euroalueen vientiin ja tuontiin.

Euroalueen avoimuutta on vähentänyt myös Kreikan liittyminen. Tästä huolimatta euroalue on taloutena edelleen avoimempi kuin maailman kaksi muuta tärkeää taloutta. Euroalueen viennin osuus (18,9 %) koko maailman viennistä on suurempi kuin Yhdysvaltojen (15,2 %) ja Japanin (9,1 %). Yksi syy tähän on euroalueeseen kuuluvien ja muiden Euroopan unionin jäsenmaiden välinen vilkas kaupankäynti.

Euroalueen tavara- ja palveluvienti oli lähes 17 % euroalueen BKT:stä. Osuus oli merkittävästi suurempi kuin Yhdysvaltojen ja Japanin vastaavat luvut, 10–11 %. Tuontiluvuissa euroalueen ja Yhdysvaltojen ero on vähäisempi. Tavaroiden ja palvelujen tuonnin BKT-osuus oli euroalueella 15,9 %, kun Yhdysvaltojen vastaava osuus oli 13,2 %. Japanin tuonnin BKT-osuus oli 9,1 % eli huomattavasti pienempi kuin kahdessa muussa tärkeässä taloudessa. Tavarakaupan osuus oli suurin (noin 75 %) sekä euroalueen tuonnista että viennistä.

Euroalueen vaihtotase oli vuonna 1999 hiukan alijäämäinen eli 0,2 % suhteessa BKT:hen, kun sen sijaan ilman Kreikkaa laskettuna alijäämä oli

0,1 % BKT:stä. Tämä lähes tasapainoinen vaihtotase poikkesi selvästi Yhdysvaltojen alijäämästä ja Japanin ylijäämästä.

Julkisen talouden rahoitusasema ja julkisen sektorin koko

Koko euroalueen julkisen talouden bruttovelka vuonna 1999 oli 72,7 % suhteessa BKT:hen, ja siten se oli selvästi Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa yksittäisille maille asetettua 60 prosentin viitearvoa suurempi. Kreikan velkasuhde on suurempi kuin vuosina 1999 ja 2000 euroalueeseen kuuluneiden 11 maan velkasuhde keskimäärin. Euroalueen velkasuhde vuonna 1999 oli 0,5 prosenttiyksikköä pienempi, jos Kreikan lukuja ei oteta huomioon.

Vuonna 1999 euroalueen julkisen talouden alijäämä oli 1,3 % suhteessa BKT:hen. Julkisten menojen osuus BKT:stä oli 49,0 % ja tulojen 47,7 %. Julkisen sektorin osuus taloudesta on euroalueella suurempi kuin Yhdysvalloissa ja Japanissa. Yhdysvalloissa julkisen sektorin osuus BKT:stä oli tulojen mukaan laskettuna hiukan alle 33 % ja menojen mukaan hiukan alle 32 %. Japanissa julkisten menojen osuus BKT:stä oli lähes 40 % ja julkisten tulojen 31 %, koska julkisen talouden alijäämä oli vuonna 1999 suuri. Kreikassa julkisen sektorin osuus taloudesta on pienempi kuin euroalueen 11 alkuperäisen maan aggregoitu osuus. Tästä syystä sekä euroalueen julkisten menojen että tulojen BKT-osuus pieneni Kreikan mukaantulon myötä 0,1 prosenttiyksikköä.

Rahoitusrakenne

Kreikan liittyminen euroalueeseen ei tuonut merkittäviä muutoksia euroalueen keskimääräiseen rahoitusrakenteeseen. Kuten oheisesta taulukosta käy ilmi, Kreikan liittyminen euroalueeseen ei ole juuri vaikuttanut indikaattoreihin, kuten yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen osuuteen BKT:stä, osakkeiden markkinaarvoon suhteessa BKT:hen, tai muihin näiden kaltaisiin indikaattoreihin.

4 Päätelmät

Se että Kreikka täytti euroalueeseen liittymisen edellyttämät lähentymiskriteerit oli osoitus siitä, että Kreikan talous on viime vuosina kehittynyt merkittävästi. Koska Kreikan osuus koko euroalueesta on melko pieni, Kreikan liittymisen euroalueeseen ei ole olennaisesti muuttanut euroalueen keskeisiä piirteitä. Huomattavimmat muutokset ovat euroalueen väkiluvun 3,4 prosentin kasvu ja euroalueen BKT:n 1,9 prosentin kasvu.

Kreikan liittyminen euroalueeseen on ensimmäinen kerta, jolloin euroalueen tilastoihin on lisätty yhden uuden maan tiedot. Niinpä joudutaan ratkaisemaan useita tilastoihin liittyviä kysymyksiä, jotka koskevat sekä uuden maan kattavien tilastotietojen saatavuutta että koko euroalueen laajusten aggregaattien laskemismenetelmiä.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon

Epävarmuus kuuluu arkitodellisuuteen ja on olennainen osa kaikkien taloudentoimijoiden päätöksentekoa. Tämä koskee myös keskuspankkeja, jotka joutuvat tekemään rahapoliittisia päätöksiä tilanteissa, joihin liittyy huomattava määrä epävarmuutta tämänhetkisestä ja tulevasta talouskehityksestä ja talouden toiminnasta. Epävarmuuden merkitys on tunnustettu rahapolitiikan suunnittelussa ja toteutuksessa jo kauan. Viime vuosien akateeminen tutkimus on pyrkinyt tuomaan lisävalaistusta siihen, miten epävarmuus vaikuttaa rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tässä artikkelissa luodaan yleiskatsaus alan kirjallisuudessa esitettyihin käsitteisiin ja niiden merkitykseen rahapolitiikan kannalta.

Epävarmuutta ja sen vaikutuksia tarkastellaan kolmesta eri näkökulmasta. Ensiksikin epävarmuus liittyy epätäydelliseen tietoon talouden tilasta eli talouden tämänhetkisestä tilanteesta ja kehityksestä. Tämä kysymys on puolestaan yhteydessä talouskehitystä koskevan tiedon saatavuuteen ja laatuun. Toiseksi epävarmuus liittyy talouden rakenteeseen eli taloudentoimijoiden käyttäytymistä kuvaaviin suhteisiin, jotka muokkaavat rahapolitiikan välittymismekanismeja. Kolmanneksi epävarmuus johtuu keskuspankkien ja yksityisten taloudentoimijoiden strategisista vuorovaikutussuhteista, jotka vaikuttavat markkinoiden odotuksiin ja taloudentoimijoiden käyttäytymiseen.

Näiden kolmen epävarmuustekijän katsotaan puoltavan sellaisten rahapolitiikan strategioiden käyttöä, joilla on seuraavat kolme perusominaisuutta. Ensimmäinen on keskipitkän aikavälin viritys. Tällöin tavoitteena on välttää talouskehityksen hienosäätöä lyhyellä aikavälillä. Toinen perusominaisuus on tiedon monipuolinen analysointi, joka soveltuu erilaisiin näkemyksiin (tai paradigmoihin) talouden toiminnasta. Kolmas perusominaisuus on hintavakauden ensisijaisen tavoitteen selkeä korostaminen, joka luo uskottavan pohjan odotuksille. Vakauteen tähtäävä EKP:n rahapolitiikan strategia on esimerkki strategiasta, jossa nämä ominaisuudet yhdistyvät ja jonka avulla puolestaan katsotaan olevan mahdollista reagoida niihin kolmeen keskeiseen epävarmuuden lähteeseen, joita tässä artikkelissa käsitellään. Artikkelin täydentää marraskuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkelia ”EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria”.

I Johdanto

Epävarmuus vaikuttaa merkittävästi rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tämä on jo kauan tunnustettu akateemisessa tutkimuksessa, ja on olemassa suuri määrä kirjallisuutta, jossa rahapoliittista päätöksentekoa epävarmassa toimintaympäristössä on pyritty analysoimaan ja arvioimaan.¹ Tässä artikkelissa tarkastellaan aluksi, millaisia erityyppisiä epävarmuustekijöitä kaikki keskuspankit joutuvat kohtaamaan. EKP:n ase-

ma ei ole tässä suhteessa mitenkään ainutlaatuisen, vaikka euroalueen erityisominaisuudet lisäävätkin haasteita. Artikkelissa on myös yhteenvedo niistä yleisistä huomioista, joita kirjallisuudessa on esitetty rahapolitiikan tarkoituksenmukaisesta harjoittamisesta epävarmassa toimintaympäristössä. Lopuksi artikkelissa tarkastellaan epävarmuuden vaikutuksia EKP:n rahapolitiikan strategian kannalta.

2 Eri epävarmuustekijät, jotka vaikuttavat rahapoliittiseen päätöksentekoon

Tässä luvussa epävarmuutta tarkastellaan kolmesta eri näkökulmasta. Näitä ovat epävarmuus talouden tilasta, epävarmuus talouden rakenteesta ja epävarmuus, joka johtuu keskuspankkien ja yksityisten taloudentoimijoiden strategisista vuorovaikutussuhteista.

¹ Uusinta kirjallisuutta esiteltiin konferenssissa, jonka aiheena oli ”Monetary policy-making under uncertainty” ja jonka EKP ja Center for Financial Studies (CFS) järjestivät joulukuussa 1999. Kirjallisuus ja yhteenvedo konferenssista ovat saatavissa EKP:n kotisivulta <http://www.ecb.int>.

Epävarmuus talouden tilasta

Kaikkien keskuspankkien haasteena on arvioida tarkoin vallitsevaa taloustilannetta, josta toisinaan käytetään nimitystä talouden tila. Tällainen arviointi on välttämätöntä, koska sen avulla voidaan tunnistaa, millaiset sokit talouteen kohdistuvat ja miten ne uhkaavat hintavakautta. Arviointi luo siten pohjan rahapoliittisille päätöksille, joita tarvitaan hintavakauden varmistamiseksi keskipitkällä aikavälillä. Tämänhetkisen taloustilanteen analysointiin liittyvä epävarmuus on peräisin kahdesta eri lähteestä.

Epävarmuus johtuu ensinnäkin siitä, että analyysin pohjana oleva tietoaineisto on usein epätäydellistä. Epätäydellisyys liittyy tietoihin raha- ja reaalitaloutta sekä rahoitusmarkkinoita kuvaavasta laajasta muuttujajoukosta. Näiden tietojen saatavuus ja laatu sekä myös niiden ajantasaisuus ja luotettavuus vaihtelevat tietotyypeittäin (ks. oheinen kehikko). Jotkin tiedot, kuten tietyt rahoitusmarkkinoiden hinnat, ovat aina käytettävissä ajantasaisina, eikä niihin yleensä tehdä tarkistuksia. Useimmat reaalitaloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevat tiedot eivät kuitenkaan ole heti käytettävissä, ja alustavasti julkaistuja tietoja voidaan tarkistaa jälkikäteen. Yleensä tarkistukset johtuvat saaduista lisätiedoista (mukaan lukien painojen ja otosten päivitys), mittausvirheiden korjaamisesta tai, joskin harvemmin, uudelleenluokituksista ja menetelmien ja määritelmien muutoksista. Tietojen saatavuus ja laatu liittyvät luonnollisesti tietojen ajantasaisuuteen ja luotettavuuteen.

Euroalueen tapauksessa yhdenmukaistetun kulluttajahintaindeksin (YKHI) tiedot ovat käytettävissä kuukausittain lyhyellä viiveellä, eikä niihin yleensä tehdä tarkistuksia. Myös raha-aggregaatteja koskevat tiedot, joihin saatetaan tehdä joi-takin tarkistuksia, voidaan koota rahalaitos-sektorin taseista kuukausittain ja vain lyhyellä viiveellä. Nämä tiedot ovat käytettävissä aikaisemmin (ja luotettavampina) kuin useimmat muut tiedot taloudellisesta toiminnasta. Lisäksi se, että raha-aggregaatteja mitataan suoraan eikä epäsuorasti kyselyin tai vastaavanlaisin menetelmin, lisää tietojen luotettavuutta.

Vaikka sekä YKHIä että rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevat tiedot ovat korkealaatui-

sia ja nopeasti saatavissa, parannuksia tarvitaan silti. Joillakin muilla alueilla ajantasaisuutta voidaan varmasti parantaa, ja monissa tapauksissa aineiston laatuun liittyy ongelmia, jotka toisinaan aiheuttavat huomattavia tarkistuksia euroalueen tasolla. Näihin kysymyksiin on puututtu erityisesti EMUn tilastovaatimuksia koskevassa toimintasuunnitelmassa, jonka Euroopan komissio on valmistellut läheisessä yhteistyössä EKP:n kanssa ja joka esiteltiin Ecofin-neuvostolle syyskuussa 2000.

Taloustilanteen analysointiin liittyvä epävarmuus johtuu myös siitä, että raha- ja reaalitaloutta ja rahoitusmarkkinoita kuvaavien indikaattorien lisäksi käytetään ns. synteettisiä indikaattoreita, joita ei voida mitata todellisten havaintojen perusteella mutta jotka auttavat jäsentämään ja kokoamaan mahdollisimman suurta määrää mitattavissa olevaa tietoa. Esimerkkejä näistä indikaattoreista ovat potentiaalinen tuotanto talouden tuotantokyvyn mittarina ja tuotantokuilu (eli toteutuneen tuotannon poikkeama potentiaalisesta tuotannosta) talouden kapasiteetin käyttöasteen mittarina. Muita esimerkkejä indikaattoreista, joita ei voida mitata todellisten havaintojen perusteella, ovat erilaiset reaalisien tasapainokoron ja tasapainovaluuttakurssin käsitteet sekä erilaiset liiallista likviditeettiä kuvaavat mittarit.

On otaksuttavissa, että indikaattoreihin, joita ei voida mitata todellisten havaintojen perusteella, liittyy huomattavasti enemmän epävarmuutta kuin mitattavissa olevaan tietoon, sillä nämä indikaattorit on arvioitava. Arvioihin vaikuttavat paitsi arvioinnissa käytettävään tietoaineistoon liittyvä epävarmuus myös hyvin paljon ne tilastolliset menetelmät, joita arvioinnissa käytetään. Lisäksi käsitteet, joihin arvioiden määritykset perustuvat, voivat olla keskenään ristiriitaisia. Epävarmuustekijöitä, joita liittyy potentiaalisen tuotannon ja tuotantokuilun käsitteisiin, on tarkasteltu esimerkiksi lokakuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit”.

Jotta keskuspankit voivat tulkita talouden tilaa ja sen vaikutuksia tulevan hintavakauden kannalta, niiden on välttämätöntä arvioida käytettävissä olevia tietoja ja indikaattoreita. Siten ne voivat

Kehikko.

Tilastojen ajantasaisuus ja luotettavuus

Tulevan hintakehityksen arvioinnissa hyödynnetään suurta määrää raha- ja reaalitaloutta ja rahoitusmarkkinoita kuvaavaa tietoa. Tietojen saatavuus ja laatu ovat olennaisen tärkeitä sen varmistamiseksi, että tehdään tarkoituksenmukaisia rahapoliittisia päätöksiä. Tilastojen saatavuus ja laatu ovat tärkeitä kaikkien käyttäjien kannalta. Yhdenmukaisten menetelmien ja käytäntöjen määrittäminen on erityisen merkityksellistä euroalueen tilastoissa, jotka kootaan kansallisista tilastoista.

Tässä kehitössä tarkastellaan lyhyesti tietojen ajantasaisuutta ja luotettavuutta, joiden katsotaan olevan kiinteä osa tietojen laatua. Mikäli muut tekijät pysyvät ennallaan, tietojen saanti nopeasti käyttöön on toivottavaa, mutta ajantasaisuuden ja luotettavuuden välillä on yleensä ristiriita. Esimerkiksi ns. pika-arvioiksi kutsuttujen indikaattorien tiedot julkaistaan erittäin ajantasaisina. Tämä lienee kuitenkin mahdollista vain käyttämällä puolinaista tietoa, mikä lisää riskiä tietoihin myöhemmin tehtävistä merkittävistä tarkistuksista. Miten ajantasaisuuden ja luotettavuuden välinen tasapaino voidaan parhaiten ratkaista, riippuu indikaattorista ja esimerkiksi siitä, miten tärkeitä tiedot ovat talouden arvioinnissa, miten tiheästi niitä tuotetaan, miten ne on laskettu yhteen ja millainen on niiden volatilitiiteetti.

Ajantasaisuus

Tietojen saatavuuden kannalta on tärkeää, että tiedot julkaistaan pian tarkasteluajanjakson päättymisen jälkeen. Jotkin tiedot, kuten markkinakorot tai osakekurssit, ovat käytettävissä reaaliajassa. Useimpien muiden tietojen saatavuuteen liittyy kuitenkin erilaisia viiveitä, jotka osittain riippuvat siitä, miten tiheästi indikaattorista saadaan tietoja.

Kvalitatiiviset kyselytiedot ovat usein käytettävissä muutaman päivän kuluessa sen kuukauden lopusta, jota ne koskevat, tai jopa kyseisen kuukauden aikana. Euroalueen hintaindikaattoreista (esimerkiksi YKHIstä) ja raha-aggregaateista saatavat tiedot ovat yleensä käytettävissä kuukauden kuluessa sen ajanjakson lopusta, jota ne koskevat. Euroalueen tuottajahintoja koskevat tiedot julkaistaan hieman yli kuukauden viiveellä. Työmarkkinaindikaattorien työttömyyttä koskevat tiedot julkaistaan tavallisesti noin kuukauden kuluttua sen kuukauden lopusta, jota ne koskevat. Muut euroaluetta koskevat tiedot, esimerkiksi tiedot palkoista, työllisyydestä ja työvoimasta, ovat yleensä enemmän myöhässä. Reaalitaloutta kuvaavista kvantitatiivisista indikaattoreista saatavat tiedot, esimerkiksi kuukausitiedot teollisuustuotannosta tai kansantalouden tilinpidon neljännesvuositiedot, saadaan yleensä kahden-kolmen kuukauden viiveellä. Vastaavanlaisia julkaisuviiveitä liittyy euroalueen ulkomaankaupan kuukausitietoihin. Julkista taloutta koskevat tiedot julkaistaan yleensä vuosittain, ja niiden ajantasaisuus vaihtelee huomattavasti maasta toiseen. Euroalueen aggregaattien kokoaminen edellyttää riittävää maantieteellistä kattavuutta. Näin ollen joidenkin jäsenvaltioiden kansallisia tietoja saatetaan julkaista ennen kuin euroalueen vastaavat tiedot ovat käytettävissä.

Luotettavuus

Euroalueen tietojen luotettavuuden kannalta on erityisen tärkeää, että kaikissa jäsenvaltioissa käytetään yhdenmukaisia tilastollisia käsitteitä. Kansallisten tilastojen luotettavuuteen vaikuttavat monet näkökohdat, kuten riittävä kattavuus ja estimointimenetelmät, joilla varmistetaan käsiteltävänä olevan taloudellisen ilmiön tarkka kuvaus. Esimerkiksi YKHIin sisältyvien tavaroiden ja palveluiden kattavuutta on laajennettu sitten YKHI:n käyttöönoton vuonna 1997, jotta indeksi vastaisi paremmin kuluttajien ostosten koostumusta.

Alustavasti ja myöhemmin julkaistujen tietojen laajat ja usein tehdyt tarkistukset murentavat luotettavuutta. Alustavasti julkaistujen tietojen tarkistukset johtuvat pääasiassa uusien tai entistä täydellisempien tietojen saannista, mutta muutkin tekijät, kuten käsitteelliset parannukset, kausikorjaukset tai tilinpitoon liittyvät

täsmennykset, saattavat myös aiheuttaa tarkistuksia. Sen mukaan, mistä indikaattorista on kyse, tarkistusten laajuudessa voidaan hyväksyä eroja.

Euroalueen YKH:n tietoja ei normaalisti tarkisteta, ja myös euroalueen M3:n tarkistukset ovat yleensä vähäisiä. Euroalueen kansallisen tilinpidon tiedot julkaistiin ensimmäisen kerran vuoden 1998 puolivälissä, mistä lähtien BKT:n määrän neljännesvuosittaisen kasvuvauhdin tarkistukset ovat yleensä olleet huomattavia. Tietyn neljänneksen suurimman ja pienimmän neljännesvuosikasvuarvion ero on keskimäärin ollut 0,2 prosenttiyksikköä, kun taas BKT:n eriin on yleensä tehty tätä suurempia tarkistuksia. Tarkistukset ovat yleensä olleet suurimpia Eurostatin ensimmäisen ja toisen julkaisukerran tietojen välillä, sillä alustavasti julkaistut tiedot ovat normaalisti kattaneet noin 75 % euroalueesta. Kun tiedot julkaistaan toisen kerran, käytettävissä on enemmän kansallisilta tilastolaitoksilta saatua tietoa, ja myöhemmin julkaistujen tietojen tarkistukset ovat keskimäärin olleet pienempiä. Jäsenvaltioiden tavoitteena on julkaista kansallisen tilinpidon tiedot entistä aikaisemmin, mikä parantaisi Eurostatin julkaisemien euroalueetta koskevien ensimmäisten arvioiden kattavuutta ja siten niiden luotettavuutta.

tunnistaa, millaisia ja miten pysyviä sellaiset sokit ovat, jotka vaikuttavat talouden kehitykseen. Koskevatko sokit talouden tarjonta- vai kysyntäpuolta, ovatko ne peräisin koti- vai ulkomaisista lähteistä ja arvioidaanko niiden olevan tilapäisiä vai pysyviä, ovat kaikki kysymyksiä, jotka vaikuttavat siihen, millaiseksi talouden tila arvioidaan ja miten siihen reagoidaan rahapolitiikalla. Toiset sokit, kuten odottamattomat öljyn hinnan muutokset, ovat suoraan mitattavissa, kun taas toisia, kuten preferenssien ja tekniikan muutoksia, ei voida suoraan mitata.

Selkeä esimerkki tekniikan mukanaan tuomista muutoksista on ns. uusi talous. Se voi muuttaa talouden tuotantokykyä joko pysyvästi tai jonkin aikaa, mutta sitä on sinänsä vaikea tunnistaa historiallisen tiedon perusteella, mikä lisää huomattavasti rahapoliittiseen päätöksentekoon liittyvää epävarmuutta.

Epävarmuus talouden rakenteesta

Talouden tilaan liittyvän epävarmuuden lisäksi myös tiedot, joita keskuspankeilla on talouden rakenteesta ja toiminnasta, ovat rajalliset. Kun keskuspankilla on selkeä käsitys siitä, miten ta-

loudelliset sokit leviävät ajan mittaan ja miten rahapoliittiset toimet välittyvät tulevaan hintakehitykseen, se pystyy tarkoituksenmukaisin rahapoliittisin päätöksin hillitsemään ennakoivasti hintavakauteen mahdollisesti kohdistuvia riskejä.

Jos esimerkiksi öljyn hintasokki on pysyvä, rahapolitiikan kannalta on tärkeää tietää, miten tämä sokki vaikuttaa talouteen. Tarjontapuolella öljyn hinnan pysyvä nousu johtaa ajan myötä raaka-aineiden hintojen, välituotteiden tuotantopanoshintojen ja tuottajahintojen nousuun koko tuotantoketjussa ja siten kustannusten nousuun ja kannattavuuden heikkenemiseen. Kysyntäpuolella öljyn hinnan nousu vaikuttaa suoraan kuluttajahintoihin energian hinnan yleisenä nousuna, mutta myös epäsuorasti siten, että tuottajahinnat välittyvät kuluttajahintoihin. Lisäksi öljyn hinnan nousu vaikuttaa ulkomaankaupan vaihtosuhteeseen ja vähentää siten käytettävissä olevia kokonaistuloja. On tärkeää kvantifioida ensimmäisestä öljyn hintasokista johtuvat yksittäiset vaikutukset, koska ne yhdessä vaikuttavat hintavakautta uhkaaviin riskeihin keskipitkällä aikavälillä.

Talouden rakenteeseen liittyvä epävarmuus on peräisin kahdesta lähteestä. Ensinnäkin on huo-

mattavaa epävarmuutta siitä, mitkä mallit sopivat parhaiten talouden rakenteellisten suhteiden kuvaamiseen. Vaikka erilaiset mallit ovat autta- neet syventämään talouden ymmärtämistä, mikään malli ei ole vielä pystynyt kuvamaan välittymismekanismia täysin tyydyttävästi, yhtenäisesti ja ristiriidattomasti. Tämä ei kuvasta pelkästään erilaisten välittymiskanavien monimutkaisuutta moderneissa markkinatalouksissa, vaan myös sitä, että ekonomistit eivät ole yksimielisiä siitä, miten nämä taloudet toimivat. Koska kukin malli sinänsä on todellisuuden olennaisten piirteiden pelkistetty esitys, keskuspankkien ongelmana on päättää, mikä malli tai mallityyppi soveltuu parhaiten käytettäväksi vallitsevassa taloudellisessa tilanteessa. Keskuspankeilla ei ole varaa luottaa yhteen ainoaan talouden malliin, vaan niillä on oltava useita vaihtoehtoisia mallintamistyylikalua.

Esimerkkinä monista rakenteellisista suhteista, jotka vaikuttavat ratkaisevasti rahapolitiikan välittymismekanismiin, voidaan mainita inflaation ja siihen vaikuttavien tekijöiden välinen suhde, josta ei edelleenkään tiedetä kovin paljon, vaikka huomattava määrä tutkimusta onkin tehty. Yleisesti ollaan yksimielisiä siitä, että inflaatio on pitkällä aikavälillä rahataloudellinen ilmiö. Saman- aikaisesti inflaatioprosessin mallintamiseen lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä käytetään monia erilaisia menetelmiä. Mallintamistapoja (tai paradigma- joja) on kaksi päätyyppiä. Toisissa lähestymis- tavoissa rahan määrän kehitystä pidetään tärkeänä tulevaan inflaatioon vaikuttavana tekijänä. Toisissa malleissa, kuten Phillipsin käyrän mal- leissa, tavaroiden ja työvoiman liikkakäyntä pidetään tärkeimpänä hintojen ja palkkojen muu- toksia aiheuttavana tekijänä.

Vaikka sopivasta talouden mallista oltaisiinkin yhtä mieltä, rakenteellisten suhteiden vahvuudes- ta tuossa mallissa on kuitenkin huomattavaa epävarmuutta. Tällainen epävarmuus liittyy ra- kenteellisten suhteiden parametreihin, jotka on estimoitava. Käytettävissä oleviin parametrien estimaatteihin vaikuttavat aina väistämättä tie- tojen epätäydellisyys ja ekonometriset menetel- mät, joita estimointiin käytetään. Tätäkin oleel- lisempi ongelma on, että parametrit voivat vaih- della ajan kuluessa talouden rakenteellisten muu- tostosten myötä. Nämä parametreihin liittyvät epä- varmuustekijät haittaavat taloudellista analyysia,

koska ne vaikeuttavat taloudellisten muuttujien välisten suhteiden arviointia.

Parametreihin liittyvä epävarmuus koskee kaik- kia keskuspankkeja, mutta sillä on erityistä mer- kitystä euroalueen empiiristen mallien kannalta, koska näiden mallien estimointi perustuu takau- tuviin historiatietoihin, jotka ovat peräisin ajalta ennen talous- ja rahaliiton (EMU) muodostamis- ta. Tuolloinhan jäsenmaiden rahapoliittiset regii- mit ja institutionaaliset puitteet poikkesivat toi- sistaan. Koska mallit lisäksi estimoidaan koko euroaluetta silmällä pitäen käyttämällä jäsenmai- ta koottuja tietoja, rakenteellisten suhteiden empiiriseen analyysiin voi liittyä myös aggregoi- tiongelmiä. Nämä ongelmat johtuvat jäsenmai- den tietojen yhteen laskemiseen käytettävistä menetelmistä, jotka eivät ehkä aina ole riittävän yhdenmukaisia. Ongelmat voivat liittyä myös itse rakenteellisten suhteiden aggregointiin, sillä näi- sä suhteissa voi olla maiden välisiä eroja, ja ne voivat siten johtaa monimutkaisiin, mahdollises- ti ei-lineaarisiin suhteisiin euroalueen tasolla.

Strateginen epävarmuus

Keskuspankit joutuvat kohtaamaan myös epävar- muutta, jota toisinaan kutsutaan strategiseksi epä- varmuudeksi. Tällainen epävarmuus liittyy yksityis- ten taloudentoimijoiden ja päättäjien väliseen vuo- rovaikutukseen ja varsinkin odotuksiin, jotka voi- vat ratkaisevasti vaikuttaa rahapolitiikan välittymiseen. On tärkeää olla selvillä siitä, että keskus- pankki joutuu kohtaamaan tiettyä epävarmuutta sen suhteen, miten taloudentoimijat ja rahoitus- markkinat reagoivat keskuspankin rahapoliittisiin päätöksiin ja ilmoituksiin. Toisaalta taloudentoimijat voivat olla epävarmoja keskuspankin motiiveista, toimista ja tarkoituksista.

Rahapoliittinen päätöksenteko yleensä helpot- tuu, jos strateginen epävarmuus vähenee mo- lempiin suuntiin eli jos taloudentoimijat ja kes- kuspankit toimivat vakaasti, luotettavasti ja jok- seenkin ennustettavasti. Rahapolitiikan ensisijai- sen tavoitteen selkeä määrittäminen ja raha- poliittisia valintoja ohjaavasta ja selittävästä stra- tegiasta ilmoittaminen ovat keskeisiä välineitä, joilla strategista epävarmuutta voidaan vähen- tää ja keskuspankin uskottavuutta parantaa.

Keskuspankin keskeisenä huolenaiheena onkin aina ollut uskottavuuden ylläpitäminen sen suhteen, että se kykenee saavuttamaan rahapoliittiset tavoitteensa ja että sillä on valmiutta sitoutua niihin. Uskottavuus yleensä luo ns. hyvän kehän. Jos taloudentoimijat voivat täysin luottaa siihen, että keskuspankki pitää hinnat vakaina keskipitkällä aikavälillä, silloin ne todennäköisesti itsekin toimivat entistä vakaammin ja pitkäjänteisemmin, mikä puolestaan edistää hintavakauden ylläpitämistä.

Jos yleisön, työmarkkinaosapuolten ja rahoitusmarkkinoiden inflaatio-odotukset pysyvät vakaasti sopusoinnussa hintavakauden kanssa silloinkin, kun hintakehitykseen kohdistuu tilapäisiä sokkeja, rahapolitiikka yleensä pystyy ylläpitämään tehokkaasti hintavakautta keskipitkällä

aikavälillä. Jos markkinat lisäksi pystyvät ennakkoimaan hyvin keskuspankin käyttäytymistä, rahoitusmarkkinainstrumenttien hinnat saattavat itsestään korjautua suuntaan, joka tukee hintavakautta. Tämä puolestaan vähentää keskuspankin tarvetta käyttää voimakkaita rahapoliittisia toimia.

Silloin kun talouteen liittyy huomattavaa epävarmuutta, on tärkeää, etteivät keskuspankit enää itse lisää epävarmuutta. Tämä puoltaa näkemystä, että strateginen painopiste tulee asettaa selkeästi, vakaasti, johdonmukaisesti ja luotettavasti hintavakauden ensisijaisen tavoitteen saavuttamiseen keskipitkällä aikavälillä, ja varoittaa liian kunnianhimoisista – ja mahdollisesti epävakautta aiheuttavista – yrityksistä hienosäätää taloutta lyhyellä aikavälillä.

3 Joitakin arvioita taloudellisesta tutkimuksesta

Tässä luvussa tarkastellaan joitakin keskeisiä näkemyksiä, joita taloudellisessa kirjallisuudessa on esitetty erityyppisten epävarmuustekijöiden vaikutuksista rahapoliittiseen päätöksentekoon.

Aikaisempia näkemyksiä

Taloudellisessa kirjallisuudessa on jo ainakin puolen vuosisadan ajan tunnustettu, että epävarmuus vaikuttaa siihen, miten rahapolitiikan välineet optimaalisesti asetetaan. Jo 1940-luvun lopulla ja 1950-luvun alussa katsottiin, että pitkistä ja vaihtelevista viiveistä rahapolitiikan välittymismekanismissa ei yleensä ole käytettävissä luotettavaa tietoa. Tämän vuoksi monet ekonomistit varoittivat painokkaasti toteuttamasta rahapolitiikkaa, joka tähtää taloudellisen toimeliaisuuden hienosäätöön. Esitettiin, että tällainen rahapolitiikka saattaa vai-

kuttaa päinvastoin kuin tarkoitettiin, jos ei oteta huomioon rahapolitiikan välittymismekanismiin liittyvän tiedon rajoittuneisuutta. Ekonomistien mukaan rahapoliittisessa päätöksenteossa ei tulisi olla liian aktiivinen, vaan tulisi painottaa vähemmän lyhyen aikavälin talouskehityksen vakaannuttamista ja luottaa enemmän rahan määrän kasvun ohjaukseen keskipitkällä aikavälillä.

Siitä huolimatta, että liian aktiivisen rahapolitiikan käyttökelpoisuudesta oli epäilyjä tilanteessa, jossa rahapolitiikan välittymismekanismiin liittyy pitkäaikaisia ja vaihtelevia viiveitä, 1950- ja 1960-luvun akateeminen tutkimus luotti varsin vahvasti tietoon, joka rahapolitiikan välittymismekanismista oli tuolloin käytettävissä. Tämän tutkimuksen tärkeimpiä havaintoja on, että tietyn rahapolitiikan instrumentin käytön edellytykset eivät riipu odottamattomista sokeista, jos

niiden vaikutus talouteen on varsin yksioikoinen. Tilanne on kuitenkin toinen, jos epävarmuus vaikuttaa talouden rakenteeseen tätä monimutkaisemmin (ja realistisemmin). Esimerkiksi rahapolitiikan välittymismekanismia kuvaaviin keskeisiin parametreihin liittyvä epävarmuus antaa hyvän syyn noudattaa tiettyä varovaisuutta rahapoliittisessa päätöksenteossa siten, että tulevaan tietoon reagoidaan hillitymmän kuin optimaalinen tilanne edellyttäisi, jos tällaista epävarmuutta ei olisi. Tällä ns. Brainardin varovaisuusperiaatteena (Brainard's conservatism principle) tunnetulla havainnolla on selitetty keskuspankkien yleistä käytäntöä tehdä asteittaisia koronmuutoksia. Alusta alkaen on kuitenkin tiedetty, että tämä periaate ei ole yleispätevä, vaan se riippuu pikemminkin talouden rakenteen kaikkien epävarmojen parametrien välisistä suhteista.

Uudempiä näkemyksiä: tietoaaineistoon, parametreihin ja malleihin liittyvä epävarmuus

Viime aikoina on jälleen virinnyt akateemista mielenkiintoa optimaaliseen rahapoliittiseen päätöksentekoon epävarmassa toimintaympäristössä. Tähän liittyvä kirjallisuus on painottunut voimakkaasti kahteen edellä mainituista kolmesta epävarmuuden lähteestä eli yhtäältä tietoaaineistoon liittyvään epävarmuuteen ja toisaalta parametreista ja malleista johtuvaan epävarmuuteen. Kirjallisuusviitteitä ja asiaa valaiseva esimerkki on tämän artikkelin liitteessä.

Tietoaaineistoon liittyvä epävarmuus

Tietoaaineistoon liittyvä epävarmuus, joka johtuu keskeisiin makrotalouden muuttujiin liittyvästä mittausvirheestä, tukee käsitystä, että rahapoliittisessa päätöksenteossa tulisi aiempien näkemysten mukaisesti noudattaa maltillista, ei liian aktiivista lähestymistapaa. Viimeaikainen tutkimus on osoittanut, että keskuspankkien tulisi reagoida rahapoliittisella välineistöllään maltillisesti uusimpiin tietoihin silloin, kun on odotettavissa, että tietoihin sisältyy mittausvirheitä. Tämä johtuu siitä, että mittausvirheen sattuessa vahva rahapoliittinen reagointi väärin mitattuihin tietoihin aiheuttaa tarpeetonta korkojen heilahte-

lua, mikä puolestaan johtaa tahattomiin tuotannon ja inflaation muutoksiin. Lisäksi epätäydellisistä tiedoista johtuvia haitallisia vaikutuksia tulisi lieventää käyttämällä kaikkea saatavissa olevaa tietoa epätäydellisen aineiston vertaamiseksi muiden tärkeiden tietolähteiden tietoihin ja sen arvioimiseksi, miten suuri tietoihin liittyvä mittausvirhe saattaa olla. Lisäinformaatiota sisältävien muuttujien painotus riippuu siitä, miten tarkasti nämä muuttujat on mitattu.

Viimeaikaisissa tutkimuksissa huomiota on kiinnitetty erityisesti yhteen taloudelliseen muuttujaan eli potentiaaliseen tuotantoon liittyvään epävarmuuteen. Tämä on ymmärrettävää, koska potentiaalinen tuotanto (erityisesti toteutuneen ja potentiaalisen tuotannon välinen suhde eli tuotantokuilu) katsotaan usein tärkeäksi muuttujaksi, jonka perusteella inflaatiopaineiden voimakkuus määräytyy. Potentiaalisen tuotannon arviointiin liittyvistä virheistä johtuvat haitalliset vaikutukset voivat olla pitkäaikaisempia ja suurempia kuin muiden tietojen mittausvirheistä johtuvat vastaavat vaikutukset. Tämä johtuu siitä, että potentiaalista tuotantoa – eli muuttujaa, jota ei koskaan voida mitata suoraan – koskeviin arvioihin tehdään yleensä huomattavia tarkistuksia, jopa vuosia myöhemmin.

Parametreista ja malleista johtuva epävarmuus

Kuten jo edellä todettiin, Brainardin varovaisuusperiaate ei ole yleispätevä, vaan se riippuu siitä, millaista parametripävarmuutta esiintyy. Uusimassa kirjallisuudessa painopiste on ollut tilanteissa, joissa päättäjän parametripävarmuuden takia tulisi muuttaa rahapoliittista välinettä enemmän kuin olisi optimaalista, jos tällaista epävarmuutta ei olisi. Viimeaikainen tutkimus on esimerkiksi osoittanut, että epävarmuus inflaatioprosessin pysyvyydestä voi saada päättäjän tekemään suuria koronmuutoksia, koska päättäjällä voi näin vähentää epävarmuutta inflaation tulevasta kehityksestä. Vastaavasti silloin, kun epävarmuus johtuu uskottavuusvajeesta, päättäjän ehkä kannattaisi toimia entistä määrätietoiseremmin.

Päätöksentekoa parametreista johtuvan epävarmuuden vallitessa on yleensä tutkittu sen tie-

don perusteella, joka on käytettävissä vaihtoehtoisten parametriarvojen todennäköisyydestä hyvin määritellyssä parametrijoukossa, ja hyödyntämällä todennäköisyysteorian tunnettuja lainalaisuuksia. Malliparametreista tai yleisesti ottaen mallirakenteista johtuva epävarmuus voi kuitenkin olla niin monimutkaista, että tämän lähestymistavan käytölle on vaikea löytää perusteita. Monissa tutkimuksissa malleista johtuvaa epävarmuutta onkin pyritty ilmaisemaan siten, että käytetään useita vaihtoehtoisia malleja, joiden

päättäjä voi katsoa edustavan vaihtoehtoisia, mahdollisesti keskenään kilpailevia kuvauksia talouden todellisesta rakenteesta. Tällöin rahapolitiikan toimivuus pyritään varmistamaan eri malleissa niin, että politiikka tuottaa hyviä tuloksia vaihtoehtoisissa talouden rakenteissa. Tämä lähestymistapa koetaan sängen kiinnostavaksi, koska keskuspankit yleensä käyttävät monia vaihtoehtoisia taloutta kuvaavia kvantitatiivisia malleja eivätkä luota yhteen ainoaan kaiken kattavaan malliin.

4 Vaikutukset EKP:n rahapolitiikan strategiaan

Keskeiset tutkimustulokset rahapolitiikan tarkoituksenmukaisesta harjoittamisesta epävarmassa toimintaympäristössä ovat kolmitahoiset. Ensinnäkin sellaisissa vaihtelevissa oloissa, joissa tietoihin tai rahapolitiikan välittymismekanismiin keskeisiin piirteisiin liittyy epävarmuutta, keskuspankin kannattaa noudattaa maltillista, ei liian aktiivista rahapolitiikkaa, joka on viritetty keskipitkälle aikavälille. Maltillisuuden aste liittyy yleensä epävarmuuden laajuuteen ja luonteeseen.

Toiseksi keskuspankit ja akateemiset piirit näyttävät pitävän rahapolitiikan toimivuutta monissa olosuhteissa suotavana silloin, kun tietoaineistoon ja malleihin liittyy epävarmuutta. Näin olleen keskuspankkien ei yleensä tulisi luottaa yksinomaan tiettyyn, muista erillään olevaan yksittäiseen indikaattoriin tai malliin (olipa kyse tietyistä raha-aggregaatista, tuotantokuilun mittarista tai tietyistä malliin perustuvasta inflaatioennusteesta). Keskuspankin on sen sijaan vertailtava eri lähteistä saatua tietoa kaikkeen käytettävissä olevaan tietoon. Toimivuuden voi myös katsoa tarkoittavan sellaisten rahapolitiikan välineiden käyttöä, joilla päästään suhteellisen hyviin tuloksiin monissa vaihtoehtoisissa talouden rakenteita uskottavasti kuvaavissa malleissa, sen sijaan että keskityttäisiin optimaalisen tuloksen saavuttamiseen yhtä ainoaa hallitsevaa mallia soveltamalla.

Kolmanneksi keskuspankit ovat aina painottaneet uskottavuuden merkitystä rahapolitiikan kannalta. Uskottavuus hyvin ymmärrettyksi tulleen tavoitteen saavuttamisessa auttaa osaltaan luomaan selkeän ja luotettavan pohjan odotuksille, ja tämän voidaan puolestaan katsoa vähentävän talouden strategista epävarmuutta.

Tietoisuus erityyppisistä epävarmuustekijöistä ja niiden vaikutuksista on keskeinen tekijä EKP:n rahapolitiikan strategian suunnittelussa. Kuten useissa aiemmissa julkaisuissa on selostettu, EKP on antanut hintavakaustavoitteen selkeän kvantitatiivisen määritelmän: euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentin vuotuinen nousu. Tavoitteeseen pyritään keskipitkällä aikavälillä. Kvantitatiivinen määritelmä kiinnittää markkinoiden odotukset, ja siihen nähden EKP:n toimintaa voidaan arvioida ja pitää sitä vastuullisena toiminnastaan.

Hintavakaustavoitteen saavuttamiseksi EKP jäsentää analyysinsä kahteen erilliseen, mutta toisiaan täydentävään analyttiseen lähestymistapaan, joita kutsutaan strategian kahdeksi pilariksi. Nämä kaksi pilaria muodostavat analyysin kehikon ja tarjoavat käyttöön välineet hintavakaustavoitteen saavuttamiseksi. Pilarien rakenne viittaa mallintamiskäytännön kahteen yleistyyppiin, jotka kuvaavat välittymismekanismeja tilanteessa,

jossa ei ole yksimielisyyttä yhdestä ainoasta oikeasta taloutta kuvaavasta mallista. Tukeutumisen kahteen pilariin auttaa osaltaan omaksumaan monipuolisen ja toimivan rahapoliittisen päätöksenteon mallin, johon kuuluu tietojen ristiintarkistus eri analyttisten lähestymistapojen kesken.

Strategian ensimmäiseen pilariin sisältyy joukko analyysejä ja malleja, joiden ensisijainen painopiste on inflaation rahataloudellisessa alkuperässä. Analyysien ja mallien yhteisenä piirteenä on, että niiden mukaan raha- ja luottoaggregaateilla tai yleisesti rahan määrän kehityksellä on keskeinen asema hintakehityksen määräytymisessä keskipitkällä aikavälillä. Tämä lähestymistapa perustuu rahan ja hintojen väliseen pitkäaikaiseen suhteeseen, joka esiintyy käytännöllisesti katsoen kaikissa rahatalouden malleissa ja jota on laajasti kuvattu empiirisissä tutkimuksissa.

Strategian toiseen pilariin kuuluu joukko analyysejä ja malleja, joissa korostuu etupäässä ei-monaaristen tekijöiden keskinäinen vuorovaikutus inflaation määräytymisessä. Jotkin näistä tekijöistä, kuten muutokset öljyn ja raaka-aineiden hinnoissa, vaikuttavat hintakehitykseen lyhyellä aikavälillä. Tällä kehityksellä on kuitenkin merkitystä rahapolitiikan kannalta, koska sen vaikutukset voivat juurtua syvään ja siten vaarantaa hintavakauden näkymiä keskipitkällä aikavälillä. Muut indikaattorit, kuten työvoimapula, joka yleensä johtaa työvoimakustannusten nousupaineisiin, saattavat myös viestiä hintavakautta keskipitkällä aikavälillä uhkaavista riskeistä. Eurojärjestelmän asiantuntijoiden kahdesti vuodessa laatimat makrotaloudelliset arviot (projections), jotka julkaistiin ensimmäisen kerran joulukuun 2000 Kuukausikatsauksessa, ovat osa strategian toisen pilarin mukaista analyysiä.

Kaikki edellä käsitellyt kolme keskeistä tutkimustulosta on otettu huomioon strategian suunnittelussa. Ensinnäkin korostamalla keskipitkää aikaväliä aikajänteenä, jonka kuluessa hintavakaus pyritään saavuttamaan, strategia implisiittisesti merkitsee sitä, että indikaattorien lyhyen aikavälin kehitykseen kiinnitetään vähemmän huomiota silloin, kun näihin indikaattoreihin todennäköisesti liittyy epävakaisuutta, tilastollista epävarmuutta ja tietoaineiston tarkistuksia. Yleisemmin voidaan todeta, että jokaista kummankin

pilarin mukaista indikaattoria tulee tarkastella sen luotettavuushistorian valossa ja indikaattoreihin liittyvä epävarmuus on otettava huomioon niiden tulkinnessa. Tämä koskee erityisesti asiantuntija-arvioita, koska ne ovat yksi toisen pilarin mukaisista analyysimuodoista. Näiden arvioiden esittäminen taloudellisten muuttujien arvojen vaihteluväleinä, jotka määräytyvät arvioiden aiempien virheiden perusteella, on yksi tapa ilmaista epävarmuutta.

Toiseksi raha- ja reaalityaloudellisen kehityksen tarkastelu strategian ensimmäisen ja toisen pilarin mukaisesti tarjoaa käyttökelpoisen kehikon, jonka avulla merkityksellistä tietoa voidaan tarkistaa ristiin erilaisten mallintamismenetelmien kesken. Strategiassa pyritään välttämään tukeutumista yhteen ainoaan indikaattoriin, malliin tai ennusteeseen, joka todennäköisesti reagoi erittäin herkästi tietoihin tai talouden rakenteeseen liittyvään epävarmuuteen. Näin ollen strategiasa tunnustetaan, ettei keskuspankeilla – eikä ekonomisteilla yleensä – ole täydellistä tietoa yhdestä ainoasta oikeasta mallista eikä niillä ole varaa luottaa yhteen ainoaan malliin, koska siihen sisältyy riski tehdä suuria rahapoliittisia virheitä. Strategia on myös sopusoinnussa kirjallisuudessa esitettyjen havaintojen kanssa, joiden mukaan – mikäli muut tekijät pysyvät ennallaan – rahapolitiikan ei tule niinkään perustua sellaisiin epäluotettaviin indikaattoreihin, joita ei voida mitata todellisten havaintojen perusteella, kuten tuotantokuilun mittareihin, vaan sen tulee pikemminkin nojautua indikaattoreihin, joita voidaan havainnoida suoraan ja mitata tarkasti, kuten moniin rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita kuvaaviin muuttujiin.

Kolmanneksi hintavakauden kvantitatiivinen määritelmä ilmaisee selkeästi ja näkyvästi EKP:n sitoutumisen rahapolitiikan ensisijaisen tavoitteensa saavuttamiseen keskipitkällä aikavälillä. Tämän julkisen sitoutumisen tulisi lisätä uskottavuutta ja vähentää epävarmuutta keskipitkän aikavälin hintakehityksestä. EKP:n strategian keskipitkän aikavälin ennakoiva viritys ottaa huomioon keskuspankin rajallisen tiedon välittymismekanismiin liittyvistä pitkistä ja vaihtelevista viiveistä. Siinä myös tunnustetaan, että rahapolitiikalla ei voida kontrolloida – eikä sillä tule pyrkiä kontrolloimaan – lyhyen aikavälin hintakehitystä.

5 Yhteenveto

Tässä artikkelissa on kartoitettu ja tarkasteltu kolmesta eri näkökulmasta rahapoliittisen päätöksenteon kannalta merkityksellistä epävarmuutta, jota kaikki keskuspankit joutuvat kohtaamaan. EKP:n asema ei ole tässä suhteessa mitenkään ainutlaatuinen. Euroalueella nämä epävarmuustekijät saattavat kuitenkin korostua, koska niihin vaikuttavat EMUn muodostumiseen liittyvät rahapolitiikan regiimin muutokset ja niissä heijastuvat euroalueen erityispiirteet. Tämä lisää EKP:n rahapolitiikan haasteita. EKP:n on vallitsevaa taloustilannetta arvioidessaan keskeyttävä euroalueen yhteenlaskettuihin tietoihin, joiden saatavuus ja laatu on joillakin alueilla vielä rajallinen. Rahapoliittisia päätöksiä tehdessään EKP joutuu myös ottamaan huomioon sen, että tieto euroalueen talouden rakenteesta on puutteellista ja että euroalueen talous tulee todennäköisesti muuttumaan EMUn uudessa institutionaalisessa ympäristössä. Lisäksi EKP:n uutena instituutiona on oltava erityisen avoin ja ennustettava sen estämiseksi, ettei rahapolitiikasta itsestään tule epävarmuuden lähdeä.

EKP:n strategian pääpiirteet – hintavakauden kvantitatiivinen määritelmä, strategian keskipitkän aikavälin viritys ja kahteen pilariin perustuva rakenne – kuvastavat sitä, että taloutta koskevan tiedon rajallisuus, rahapolitiikan välittymismekanismin pitkäaikaisiin ja vaihteleviin viiveisiin liittyvä epävarmuus ja uskottavuuden merkitys tunnustetaan rehellisesti. Keskuspankit ja akateemiset piirit ovat korostaneet näitä kysymyksiä jo kauan. Viimeaikainen tutkimus tietoaisteeseen, malleihin ja parametreihin liittyvästä epävarmuudesta tukee rahapoliittisessa päätöksenteossa kaiken kaikkiaan sellaista lähestymistapaa,

joka soveltuu moniin olosuhteisiin ja jollaisen EKP:kin on omaksunut. Etenkin EKP:n kahteen pilariin perustuva strategia, jonka ensimmäinen pilari on rahan määrälle annettava näkyvä asema ja jonka toiseen pilariin sisältyy taloutta ja rahoitusmarkkinoita kuvaavan laajan indikaattorijoukon analysointi, tarjoaa soveltuvan pohjan hintavakautta uhkaavien riskien laajalle arvioinnille. Tällä strategialla on hyvät edellytykset käsitellä keskuspankkien kohtaamaa epävarmuutta sen eri ilmenemismuodoissaan ja vastata euroalueen erityishaasteisiin. Keskeisten makrotalouden muuttujien estimointiin ja mittaamiseen väistämättä liittyvä, tietoaisteesta koskeva epävarmuus puoltaa EKP:n keskipitkän aikavälin viritystä ja talouden hienosäädön välttämistä. Samalla joidenkin taloudellisten tilastotietojen rajallinen saatavuus ja luotettavuus tuovat selvästi esille tarpeen parantaa edelleen euroalueen tilastoja. Tähän panostetaan nyt erityisesti.

Euroalueen talouden rakenteeseen liittyvän epävarmuuden hallitsemiseksi EKP:n strategian kaksi pilaria antavat mahdollisuuden analysoida monipuolisesti päätöksentekoprosessissa tarvittavaa suurta tietomäärää. Monipuolinen lähestymistapa nimenomaan edellyttää, että sokkien leviämistä ja rahapolitiikan välittymismekanismeja analysoidaan hyödyntämällä monia vaihtoehtoisia malleja. Rahapoliittisten virheiden riskin vähentämiseksi on parempi luottaa toisistaan joiltakin olennaisilta osin poikkeaviin malleihin kuin yhteen ainoaan menetelmään tai indikaattoriin. Näin ollen EKP:n strategia helpottaa sellaisen moniin olosuhteisiin soveltuvan rahapolitiikan noudattamista, joka pystyy tuottamaan hyviä tuloksia kaikissa tyypillisimmissä epävarmuustilanteissa.

Liite: Rahapoliittinen päätöksenteko epävarmassa toimintaympäristössä: uusia tutkimustuloksia

Rahapoliittisesta päätöksenteosta epävarmassa toimintaympäristössä on saatu uutta tietoa lukuisista tutkimuksista, joissa on analysoitu rahapolitiikan toimivuutta silloin, kun taloudelliseen tietoon liittyy mittausvirheitä ja kun taloudellisten mallien täsmentämisestä on epävarmuutta.

Seikat, jotka puoltavat maltillista, ei liian aktiivista rahapolitiikkaa

Tuoreissa tutkimuksissa annetaan kaksi perusohjetta tilanteeseen, jossa taloudelliseen tietoon liittyy mittausvirheitä.² Ensinnäkin rahapolitiikan tulisi reagoida alustaviin tietoihin maltillisesti, ja toiseksi päättäjien tulisi hyödyntää tehokkaasti

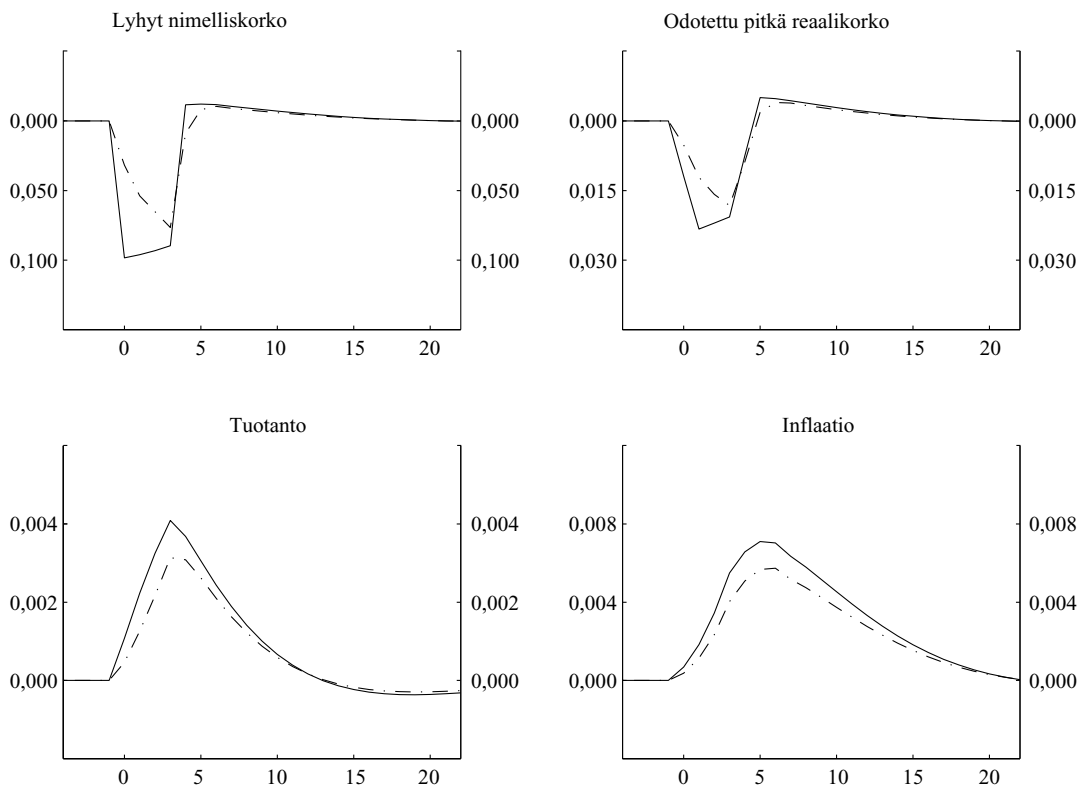
kaikkea käytettävissä olevaa tietoa vertaamalla epätäydellisesti mitattuja tietoja kaikkiin muihin keskeisiin tietolähteisiin ja arvioida, missä määrin alustaviin tietoihin liittyy mittausvirhettä.

Oheisessa kuviossa on esimerkki tapauksesta, jossa molemmat perusohjeet liittyvät kiinteästi toisiinsa. Esimerkki kuvaa tuotantotietoihin liittyvän mittausvirheen vaikutuksia pienessä euro-

2 Ks. Athanasios Orphanides (1998), "Monetary policy evaluation with noisy information", *Finance and Economics Discussion Series, 1998–50, Board of Governors of the Federal Reserve System*; Lars E. O. Svensson ja Michael Woodford (2000), "Indicator variables for optimal policy", *EKP:n Working Paper Series -julkaisusarjan n:o 12*.

Kuvio.

Tuotannon pysyvän mittausvirheen vaikutukset



Huom. Simuloinnit perustuvat suhteelliseen reaali-palkkamalliin, josta EKP:n Working Paper Series -julkaisun numerossa 30 käytetään termiä "RW Specification". Lyhyt nimelliskorko ja odotettu pitkä reaalkorko ovat vuotuista korkoa prosentteina. Tuotanto on logaritmien erotus perusurasta prosentteina. Inflaatio on tuotannon deflaattorin logaritimuutos prosentteina neljän vuosineljänneksen aikana.

aluetta kuvaavassa makrotalouden mallissa.³ Mittausvirheen suuruus on $-0,2$ prosenttiyksikköä neljännesvuosituotannosta, ja sen kesto on neljä vuosineljännestä. Mallissa otaksutaan, että rahapolitiikalla voidaan ylläpitää hintavakautta noudattamalla yksinkertaista sääntöä, joka yhdistää lyhyen nimelliskoron inflaatiokehitykseen ja toteutuneen tuotannon poikkeamiin potentiaalisesta tuotannosta. Lyhyen nimelliskoron muutokset vaikuttavat kokonaiskysyntään, koska ne vaikuttavat odotettuihin pitkiin reaalikorkoihin.

Kuvion yläosan vasemmanpuoleisessa ruudussa näkyvät lyhyttä nimelliskorkoa koskevat virheelliset muutospäätökset, jotka johtuvat toteutuneeseen tuotantoon liittyvästä mittausvirheestä. Yläosan oikeanpuoleinen ruutu kuvaa, miten pitkä reaalikorko kehitty näiden virheellisten päätösten vuoksi, ja vastaavasti kuvion alaosan vasemmanpuoleinen ruutu tuotannon ja oikeanpuoleinen ruutu inflaation kehitystä. Yhtäjaksoinen viiva tarkoittaa tilannetta, jossa päätökset tehdään suoraan toteutuneen tuotannon tietojen perusteella. Katkoviiva esittää tilannetta, jossa toteutuneen tuotannon tietoihin mahdollisesti tehtävät tarkistukset tiedostetaan ja tuotannon määrä pyritään arvioimaan luotettavasti hyödyntämällä kaikkea käytettävissä olevaa tietoa ja päätös tehdään pikemminkin tämän pätevä arvon kuin toteutuneen tuotannon tietojen perusteella.

On selvää, että päättäjien välitön reagointi toteutuneen tuotannon tietoihin aiheuttaa korkojen tarpeetonta heilahtelua, mikä puolestaan johtaa tahattomiin tuotannon ja inflaation muutoksiin. Kun päättäjät sitä vastoin toimivat tuotannosta tekemänsä pätevä arvon perusteella, korot heilahtelevat vähemmän ja rahapolitiikalla onnistutaan paremmin ylläpitämään hintavakautta. Tämä johtuu siitä, että tuotannon arviointi perustuu tämänhetkisiin ja aikaisempiin havaintoihin kaikista arvioinnin kannalta tärkeistä muutujista, joiden suhteellinen paino riippuu siitä, miten tarkkoja nämä muuttujat ovat. Näin ollen päättäjät panevat ainoastaan vähän painoa epätydellisiin tuotantotietoihin ja sopeuttavat vain vähitellen tuotantoarvionsa saamiinsa uusiin tietoihin. Välittömän reaktion toteutuneen tuotannon tietoihin tulisi olla maltillinen, jotta taloutta voidaan suojata mahdollisen mittausvirheen haitallisilta vaikutuksilta.

Koska potentiaalisen tuotannon arvioita ei voida koskaan mitata todellisten havaintojen perusteella ja koska tietoja usein tarkistetaan vuosia myöhemmin, voivat ne haitalliset vaikutukset, joita potentiaalisen tuotannon väärästä arvioinnista saattaa aiheutua, olla huomattavan suuria. Ongelmaan on kiinnitetty huomiota Yhdysvaltoja koskevassa tuoreessa tutkimuksessa.⁴ Tutkimus osoittaa, että niissä potentiaalisen tuotannon arvioissa, jotka olivat reaaliaikaisina päättäjien käytettävissä 1970-luvulla, on saatettu liioitella tuntuvasti Yhdysvaltojen talouden silloista tuotantokapasiteettia. Tämä käy ilmi verrattaessa arvioita paljon myöhemmin käyttöön tulleisiin tarkistusten perusteella tehtyihin arvioihin. Näihin vääriin reaaliaikaisiin arvioihin perustuneita aktiivisen vakautuspolitiikan simulointeja on esitetty yhdeksi mahdolliseksi selitykseksi inflaation yhtäjaksoiselle kiihtymiselle 1970-luvulla. Tämän havainnon voidaan tulkita antavan lisätukea näkemykselle, jonka mukaan on aiheellista luopua sellaisesta aktiivisesta rahapolitiikasta, joka perustuu itsessään epäluotettavaan muuttujiin, kuten potentiaaliseen tuotantoon.

Seikat, jotka puoltavat monipuolista lähestymistapaa

Rahapoliittista päätöksentekoa tilanteessa, jossa epävarmuus johtuu mallista, voidaan tarkastella kahdesta eri näkökulmasta. Molemmat lähestymistavat korostavat sopivuutta moniin tilanteisiin. Ensimmäisessä lähestymistavassa pyritään kehittämään optimaalista rahapolitiikkaa, joka on sopivaa siinä mielessä, että se suojaa taloutta pahimmilta mahdollisilta seuraamuksilta, jos päättäjien käyttämä malli on väärin täsmennetty. Toisessa lähestymistavassa sopivuudella tarkoitetaan sitä, että rahapolitiikka pystyy tuottamaan samanlaiset tulokset erilaisissa vaihtoehtoisissa malleissa.

Ensimmäisen lähestymistavan mukaan päättäjien ongelma on niin monimutkainen, että sitä ei voi-

³ Ks. Günter Coenen ja Volker Wieland (2000), "A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities", EKP:n Working Paper Series -julkaisusarjan n:o 30.

⁴ Ks. Athanasios Orphanides (2000), "The quest for prosperity without inflation", EKP:n Working Paper Series -julkaisusarjan n:o 15.

da esittää kaavamaisesti täsmentämällä apriorinen todennäköisyysjakauma yli vaihtoehtoisten mallien. Päättäjien ongelmaan liittyy ns. Knightian epävarmuus. Mallista johtuva epävarmuus liittyy tällöin sellaisiin täsmentämättömiin vaihtoehtoihin, joita tietyssä viitemallissa on. Viitemallin katsotaan edustavan talouden oikeaa mutta tuntematonta mallia. Epävarmuus voidaan eritellä kahdeksi eri tyyppiä. Epävarmuus on ensinnäkin jäsentymätöntä, mallista johtuvaa epävarmuutta, joka näkyy sattumanvaraisesti korreloituneina sokkeina. Sokit saattavat johtua puuttuvista selittävistä muuttujista. Toiseksi epävarmuus tarkoittaa jäsentynyttä, mallista johtuvaa epävarmuutta, jota syntyy silloin, kun tietyt parametrit identifioidaan väärintäsmennyksen lähteiksi.⁵ Yksi kiintoisa havainto näistä tutkimuksista on, että aggressiivinen rahapolitiikka saattaa olla paikallaan silloin, kun päättäjien on asetettava rahapolitiikan välineistönsä huolellisesti varmistuksen minimaalisen toiminnan mahdollisimman pahassa tilanteessa.

Toinen lähestymistapa painottaa rahapolitiikan toimivuutta talouden vaihtoehtoisissa malleissa. Tähän menetelmään perustuvassa tutkimuksessa on hiljattain arvioitu rahapolitiikan toimivuutta neljässä Yhdysvaltojen taloutta kuvaavassa makroekonometrisessä mallissa. Tutkimuksessa valittiin sellaiset rahapolitiikat, jotka toimivat hyvin yhdessä mallissa, ja mitattiin niiden toimivuutta kussakin muussa mallissa.⁶ Tämän tutkimuksen tulokset tukevat sellaisen rahapolitiikan toimivuutta, jossa nimelliskoron ja tämänhetkisen

inflaation ja taloudellisen toiminnan välillä katsotaan olevan tietty yhteys mutta jossa otetaan huomioon myös mahdollisuus tarkistaa nimelliskorkoa riittävästi asteittain. Tällainen rahapolitiikka toimii hyvin verrattuna sellaiseen, jossa luotetaan tulevaa inflaatiota koskeviin ennusteisiin eikä niinkään tämänhetkiseen tietoon. Tutkimustulos osoittaa, että malliin perustuva inflaatioennuste on aina erittäin monimutkaisella tavalla riippuvainen käytettävän mallin erityisrakenteesta. Rahapolitiikka, joka perustuu mekanistisesti tietystä mallista saatuun ennusteeseen, voi siten johtaa huonoihin tuloksiin, jos samaa ennustetta käytetään jossain muussa mallissa. Rahapolitiikassa ei tulisikaan luottaa yhteen malliin perustuvaan ennusteeseen, vaan ennustetta on vertailtava vaihtoehtoisista malleista saatuihin ennusteisiin ja erilaisin tekniikoin ja analyysimenetelmin hankittuun tietoon.

5 Ks. Lars P. Hansen ja Thomas J. Sargent (2000), "Robust control and filtering of forward-looking models", manuscript, University of Chicago and Stanford University; Alexei Onatski ja James H. Stock (2000), "Robust monetary policy under model uncertainty in a small model of the U.S. economy", NBER Working Paper No. 7490; sekä Robert J. Tetlow ja Peter von zur Muehlen (2000), "Robust monetary policy with misspecified models: does model uncertainty always call for attenuated policy?", Finance and Economics Discussion Series, 2000-28, Board of Governors of the Federal Reserve System.

6 Ks. Andrew Levin, Volker Wieland ja John C. Williams (1999), "The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty", joka esiteltiin EKP:n ja CFS:n joulukuussa 1999 järjestämässä konferenssissa aiheesta "Monetary policy-making under uncertainty", ks. EKP:n kotisivu <http://www.ecb.int>.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin

Tämän artikkelin tarkoituksena on tarkastella EKP:n tähän asti kehittämiä suhteita kansainvälisiin järjestöihin (esim. IMF, OECD ja BIS) ja foorumeihin (esim. G7- ja G10-maiden kokoukset sekä G20-ryhmä). Talous- ja rahaliitolle (EMU) olennaisissa kysymyksissä EKP edustaa instituutiona Euroopan yhteisöä kansainvälisellä tasolla yhdessä Ecofin-neuvoston kanssa. Näin tehdessään EKP ja Ecofin-neuvosto noudattavat Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa (jäljempänä perustamissopimus) määrättyä toimivallanjakoa ja perustamissopimuksen muita määräyksiä. Toimivaltuuksien ja erityisjärjestelyjen mukaan kansainvälisiin kokouksiin osallistuvat myös euroalueen kansalliset keskuspankit ja Euroopan komissio. EKP osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön aina silloin, kun käsiteltävänä on eurojärjestelmälle kuuluvia tehtäviä. Tähän asti EKP:n läsnäolo kansainvälisten järjestöjen ja foorumien kokouksissa on perusteltu noudattamalla käytännöllistä lähestymistapaa, jonka mukaan kunkin järjestön ja foorumin sääntöjä ja/tai käytäntöjä on muutettu mahdollisimman vähän. Todennäköisesti EKP:n osallistuminen näihin kokouksiin tulee kuitenkin muuttumaan ajan myötä. Poliittikanäkökulmasta EKP:n kansainvälinen yhteistyö on pääasiassa tietojen ja näkemysten vaihtamista euroalueen ulkopuolisten päätöntekijöiden kanssa. EKP osallistuu myös riippumattomien järjestöjen kuten IMF:n ja OECD:n työhön, kun ne valvovat euroalueen talouskehitystä ja -politiikkaa. Lisäksi EKP on mukana määrittelemässä parhaita käytäntöjä, joilla halutaan edistää hyvän hallintotavan tehokkuutta ja avoimuutta. Tämä yhteistyö ei vaaranna EKP:n riippumattomuutta tai sen ensisijaista tavoitetta, hintavakauden säilyttämistä.

I Johdanto

Keskuspankit ovat osallistuneet yhteistyöhön talouden, rahatalouden ja rahoitusmarkkinoiden aloilla. Ne ovat osallistuneet sekä hallitusten välisten kansainvälisten järjestöjen ja foorumien (kuten Kansainvälinen valuuttarahasto IMF ja epävirallinen foorumi G7-maat) toimintaan että keskuspankkien väliseen yhteistyöhön (kuten Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) ja G10-maiden keskuspankkien pääjohtajien kokoukset). EKP:n perustamisen myötä on tullut välttämättömäksi suunnitella järjestelyjä, joiden avulla EKP voi osallistua kansainväliseen yhteistyöhön sekä institutionaalisen asemansa että politiikkansa vuoksi.

Tällaisten järjestelyjen suunnitteleminen on ollut ja on yhä edelleen ainutlaatuinen tehtävä kolmesta keskeisestä syystä. Ensiksi kansainväliset järjestöt ja foorumit suunniteltiin edistämään yhteistyötä sellaisten itsenäisten valtioiden välillä, joilla on täydet valtuudet harjoittaa omaa talous- ja rahapolitiikkaa sekä rahoitusmarkkinapolitiikkaa. Toisen maailmansodan jälkeen jäsenmaiden määrä kasvoi kansainvälisissä järjestöis-

sä ja foorumeissa, eivätkä niiden institutionaaliset rakenteetkaan olleet esteenä jäsenmäärän kasvulle. Sitä vastoin euroalueen maiden päätös siirtää rahapoliittinen päätäntävalta ylikansalliselle toimielimelle, EKP:lle, on kyseenalaistanut kansainvälisten suhteiden vallitsevat institutionaaliset rakenteet. Toiseksi euroalueen yksittäiset maat ovat edelleen vastuussa muusta talouspolitiikasta kuin raha- ja valuuttakurssipolitiikasta, vaikka yhteistyötä onkin lisätty Euroopan yhteisön tasolla (esimerkiksi finanssi- ja rakennepolitiikassa). Tämä merkitsee sitä, että EKP:n, Euroopan yhteisön ja EU:n yksittäisten jäsenvaltioiden osallistuminen kansainväliseen yhteistyöhön vaihtelee sen mukaan, mikä on kunkin kansainvälisen järjestön ja foorumin tehtävä. Kolmanneksi kansainvälisten järjestöjen ja foorumien toimintaan osallistuvat EKP:n lisäksi vaihtelevassa määrin myös muut eurojärjestelmän osat – kansalliset keskuspankit – sen mukaan, ovatko kyseiset maat jäseninä näissä järjestöissä ja foorumeissa. Siten eurojärjestelmän yhtenäisen edustuksen muodostaminen on ollut ainutlaatuinen haaste.

Tämän artikkelin tarkoituksena on kuvailla järjestelyjä, joiden avulla EKP nykyisin osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön. Artikkelit täydentää EKP:n ulkosuhteista laadittua kahta muuta EKP:n Kuukausikatsauksen artikkeleita: helmikuun 2000

artikkelissa käsiteltiin EKP:n suhteita EU:n jäsenyyttä hakeneisiin maihin ja lokakuun 2000 artikkelissa EKP:n suhteita Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin.

2 EKP:n kansainvälisten suhteiden institutionaalinen rakenne ja poliittinen sisältö

EKP:n kansainvälisten suhteiden institutionaalinen rakenne

EKP osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (jäljempänä perustamissopimus) sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (jäljempänä EKP:n perussääntö) määräysten mukaisesti. Näitä määräyksiä on täydennetty periaatteilla, jotka on sisällytetty Eurooppa-neuvoston Luxemburgissa joulukuussa 1997 ja Wienissä joulukuussa 1998 pitämien kokousten puheenjohtajan päätelmiin ("Eurooppa-neuvoston päätelmät"). Seuraavassa tarkastellaan näitä sääntöjä. Ne on lueteltu artikkelin loppuun liitetystä kehikosta.

Perustamissopimuksessa määritellään tarkoin EKP:n ja Ecofin-neuvoston velvollisuudet, jotka koskevat kansainvälistä yhteistyötä ja Euroopan yhteisön edustamista kansainvälisellä tasolla talous- ja rahaliiton (EMU) kannalta merkittävässä kysymyksissä. Tältä osin tärkeimmät määräykset sisältyvät perustamissopimuksen artiklaan III. Tähän saakka artiklaa III on sovellettu ainoastaan raha- ja valuuttakurssiasioita koskevien sopimusten tekemisessä Euroopan yhteisön ja tiettyjen EU:n ulkopuolisten maiden kanssa (artiklan III kohta 3)¹. Muita keskeisiä määräyksiä, kuten määräyksiä, jotka koskevat päätöksiä Euroopan yhteisön kannasta ja edustautumisesta kansainvälisellä tasolla, ei ole vielä sovellettu. Yhteisön kansainvälisestä edustautumisesta sovitut nykyiset järjestelyt perustuvat periaattei-

siin, jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyi joulukuussa 1997 ja 1998 pitämässään kokouksissa. Eurooppa-neuvoston joulukuussa 1997 pitämän kokouksen päätelmien mukaisesti EKP ja Ecofin-neuvosto "hoitavat kumpikin tehtäviään yhteisön edustamisessa kansainvälisellä tasolla tehokkaasti ja perustamissopimuksessa määrättyä toimivallanjakoa noudattaen".

EKP:n perussäännössä määrätään puolestaan siitä, miten eurojärjestelmän tulee olla edustettuna kansainvälisellä tasolla. Tällöin päätökset tekee EKP:n neuvosto (artiklat 6.1 ja 12.5). EKP ja sen neuvoston suostumuksella myös kansalliset keskuspankit voivat osallistua kansainvälisten rahalaitosten toimintaan. EKP voi toimia kansainvälisellä tasolla, koska se on oikeushenkilö. EKP:tä edustaa ulospäin EKP:n puheenjohtaja tai hänen tätä varten nimeämänsä henkilö. Artikkelin osassa 3 kuvaillaan käytännöllisiä ratkaisuja, joiden avulla EKP ja kansalliset keskuspankit ovat tähän asti voineet osallistua kansainvälisten järjestöjen ja foorumien toimintaan.

EKP osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön silloin, kun käsiteltävänä on eurojärjestelmälle uskottuja tehtäviä. Riippuu kuitenkin tehtävistä, missä muodossa yhteistyöhön tarkalleen ottaen

¹ Artiklaa on sovellettu kolmessa Euroopan unionin neuvoston päätöksessä, jotka koskevat valuuttasuhteita Monacon ruhtinaskunnan, San Marinon tasavallan ja Vatikaanivaltion kanssa. Artiklaa on sovellettu myös kahdessa neuvoston päätöksessä, jotka koskevat Cape Verden escudon sekä FCA:n frangin ja Komorien frangin valuuttakurssiin liittyviä asioita.

osallistutaan. EKP:n osallistuminen voi siten ulottua yksinoikeudesta esittää Euroopan yhteisön poliittisia kantoja EKP:n omien kantojen esittämiseen yhteisön muiden päätöksentekijöiden kantojen rinnalla. Seuraavassa tarkastellaan viittä esimerkkiä.

Ensiksikin, kun kansainvälinen yhteistyö koskee yhteistä rahapolitiikkaa, EKP:llä on ainoana elimenä oikeus esittää Euroopan yhteisön poliittisia kantoja. Tämä johtuu siitä, että EKP:n päätöksentekielimillä (eli neuvostolla ja johtokunnalla) on yksinomainen toimivalta yhteiseen rahapolitiikkaan liittyvissä asioissa.

Toiseksi, kun on kyse yleisistä euron valuuttakurssiin liittyvistä järjestelyistä, EKP ja Ecofin-neuvosto toimivat läheisessä vuorovaikutuksessa perustamissopimuksen artiklan III kohtien 1, 2 ja 3 mukaisesti. Näitä määräyksiä sovellettaessa äänioikeus pidetään niiltä jäsenvaltioilta, jotka eivät ole vielä ottaneet euroa käyttöön. Lisäksi euroryhmä arvioi säännöllisesti valuuttakurssien kehitystä sille kuuluvan, yhteisestä rahasta aiheutuvan erityisen vastualueen mukaisesti. Euroryhmä on epävirallinen elin, jonka jäseniä ovat euroalueen jäsenvaltioiden valtionvarainministerit. Sen kokouksiin osallistuvat Euroopan komissio ja kutsuttaessa EKP. EKP ja euroryhmä jakavat vastuun euron valuuttakurssiin liittyvissä asioissa silloin, kun niiden tehtävänä on neuvotella kolmansien osapuolten kanssa – esimerkiksi G7-maiden kokousten tasolla – ja hoitaa tiedotuspolitiikkaa. Tämä merkitsee sitä, että kun G7-maiden kokouksissa käsitellään euron valuuttakurssiin liittyviä asioita, kokouksiin osallistuvat sekä EKP:n pääjohtaja että euroryhmän puheenjohtaja. EKP:llä on sitä vastoin yksinoikeus tehdä valuuttaoperaatioita koskevia päätöksiä.

Kolmanneksi, kun on kyse maksujärjestelmistä, EKP voi esittää kansainvälisellä tasolla kantoja asioissa, jotka liittyvät eurojärjestelmän velvollisuuteen edistää maksu- ja selvitysjärjestelmien moitteetonta ja tehokasta toimintaa. Tällaisia kantoja esittäessään EKP ottaa huomioon, vaikuttaako maksujärjestelmien toiminta yhteisen rahapolitiikan täytäntöönpanoon, koko rahoitusjärjestelmän vakauteen, järjestelmiin osallistuvien osapuolten yhtäläisiin toimintaedellytyksiin ja

maasta toiseen tehtäviin maksuihin EU:ssa ja EU:n ja sen ulkopuolisten maiden välillä. EKP:n rinnalla kansainvälisten järjestöjen ja foorumien toimintaan osallistuvat euroalueen kansalliset keskuspankit voivat myös esittää näkemyksiään siitä, mitkä ovat niiden omat tehtävät kotimaisten maksu- ja selvitysjärjestelmien valvomisessa ja johtamisessa ja mitä kokemuksia ne ovat tehneissä saaneet.

Neljänneksi EKP:n perussäännön mukaan EKP:llä on – eurojärjestelmän tehtävistä huolehtiakseen – yleinen velvollisuus tehdä tilastointiin liittyvää yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen kanssa. Säännöksessä otetaan huomioon, että tilastotyötä tehdään maailmanlaajuisesta näkökulmasta, joten sen mukaan EKP voi esittää kantoja yhdessä yhteisön muiden toimivaltaisten toimielinten (esimerkiksi Eurostatin) kanssa.

Viidenneksi, kun on kyse luottolaitosten toiminnan vakauden valvonnasta ja rahoitusjärjestelmien vakaudesta, EKP voi osallistua kansainvälisiin kokouksiin ja esittää kantoja toimivaltaisten kansallisten viranomaisten (esimerkiksi kansallisten keskuspankkien ja kansallisten valvontaviranomaisten) rinnalla. Näin tehdessään EKP tuo keskusteluun euroalueen näkökannan.

EKP:n kansainvälisten suhteiden poliittinen sisältö

EKP osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön pääasiassa siten, että se vaihtaa tietoja ja näkemyksiä muiden päätöksentekijöiden kanssa monenkeskisissä järjestöissä ja foorumeissa. Tällöin on erityisen tärkeää tarkastella vertailevasti keskeisimpien talousalueiden talouskehitystä ja -politiikkaa. Näin EKP voi analysoida paremmin ulkoisen kehityksen vaikutusta euroalueen talouteen. Koska tällainen yhteistyö on vapaaehtoista eikä velvoita EKP:tä mihinkään, se ei rajoita EKP:n riippumattomuutta.

Tietojen ja näkemysten vaihtoa täydentää se, että riippumattomat kansainväliset järjestöt kuten IMF:n ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) seuraavat ja arvioivat säännöllisesti jäsenvaltioidensa talouskehitystä ja -politiikkaa. EKP on järjestöjen ainoa keskusteluvä-

tapuoli, kun tarkasteltavana on euroalueen yhteinen rahapolitiikka. Kansainvälinen valvonta lisää EKP:n avoimuutta, koska euroalueen talouspolitiikasta tehdyt arviot ovat julkisia.

EKP osallistuu toimivaltaansa kuuluvilla aloilla myös kansainvälisen yhteisön pyrkimyksiin päästä yhteisymmärrykseen parhaista käytännöistä ja säännöistä, joilla voidaan parantaa päätöksenteon tehokkuutta ja avoimuutta. Parhaat käytännöt määritellään yleensä peruseriaatteina, standardeina ja sääntöinä, jotka yksittäiset maat voivat halutessaan panna täytäntöön. Parhaiden käytäntöjen määrittelemisen kannustaa päätöksentekijöitä ottamaan niitä käyttöön ja lisäämään avoimuuttaan. Näin hyvän hallintotavan käsitteestä tulee keskeinen tekijä kansainvälisessä yhteistyössä.

On korostettava, että EKP ei kansainvälisessä yhteistyössä yhteensovita rahapolitiikkaansa en-

nakoivasti euroalueen ulkopuolisten maiden politiikkojen kanssa. Se voisi helposti muodostua ristiriitaiseksi EKP:n tehtävän – euroalueen hintavakauden säilyttämisen – ja EKP:n riippumattoman aseman kanssa. Ennakoiva yhteensovittaminen tekisi epäselväksi, mitkä ovat yksittäisten päätöstentekijöiden erityisvelvollisuudet. Se myös vähentäisi heidän tilivelvollisuuttaan. Sama koskee suurten talousalueiden valuuttakurssipolitiikkojen yhteensovittamista. Tämän näkemyksen mukaisesti Eurooppa-neuvosto painotti Luxemburgissa joulukuussa 1997 pitämässään kokouksessa, että euron valuuttakurssi ei ole tavoite sinänsä, vaan tulos euroalueen talouden perustekijöiden suhteista muiden talouksien perustekijöihin. Näin ollen Eurooppa-neuvosto päätti, että Ecofin-neuvosto voi ainoastaan poikkeustapauksissa laatia ”yleisiä suuntaviivoja” euroalueen valuuttakurssipolitiikkaa varten (perustamissopimuksen artiklan 111 kohta 2).

3 EKP:n kansainväliset suhteet

Euroopan yhteisön talous- ja rahapolitiikkaan liittyvällä institutionaalisella rakenteella tai EKP:n kansainvälisiä suhteita koskevilla säännöksillä ei luonnollisesti ole suoraa vaikutusta kansainvälisiä järjestöjä ja foorumeja koskeviin sääntöihin tai niiden omiin sääntöihin. Kahden viime vuoden aikana on kuitenkin tehty joitakin tarkistuksia kansainvälisiä suhteita koskeviin sääntöihin ja menettelyihin, sillä näitä ei ollut alun perin laadittu euroalueen kokoista rahaliittoa silmällä pitäen. Toistaiseksi tällaiset tarkistukset ovat perustuneet suureksi osaksi käytännöllisiin näkökohtiin. Tämä käy yksiin Wienissä joulukuussa 1998 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätöslauselman kanssa, jossa sanotaan, että ”pragmaattinen lähestymistapa saattaa olla paras tapa, jolla voitaisiin minimoida nykyisten sääntöjen ja käytäntöjen mukauttamistarve edellyttäen tietysti, että tällainen lähestymistapa tuottaisi rat-

kaisun, jossa asianmukaisesti tunnustettaisiin euron asema”.

Seuraavassa luodaan katsaus EKP:n ja kansainvälisten järjestöjen ja foorumien välisiin yhteistyökäytäntöihin. Tässä osassa käsiteltyjä asioita täydentää artikkelin lopussa oleva taulukko, jossa esitellään järjestöjen ja foorumien pääpiirteet.

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF)

Kansainvälisen valuuttarahaston sopimusartiklojen mukaan rahaston päämääränä on mm. edistää kansainvälistä valuuttapoliittista yhteistyötä, valuuttojen vakautta, kansainvälistä kauppaa ja talouskasvua. Tehtäviensä laajuuden vuoksi IMF on kansainvälisen valuutta- ja rahoitusjärjestelmän ytimessä. Koska IMF:n jäsenmaiden talous-

politiikalla on keskeinen merkitys maailmantalouden vakauden kannalta, talouskehityksen seuranta on yksi IMF:n tärkeimmistä toiminnoista. IMF:n seuranta koostuu sen jäsenmaiden talouskehityksen ja rahoitusmarkkinoiden kehityksen sekä talous- ja rahapolitiikan seurannasta ja arvioinnista IMF:n neljännen sopimusartiklan mukaisen konsultaatioiden yhteydessä. Koska maailman talous- ja rahoitusjärjestelmästä on tulossa yhä yhdentyneempi, seurantaan sisältyy myös kunkin jäsenmaan kansallisen politiikan arviointia sen suhteen, millainen vaikutus sillä on maailmantalouteen (maailmantalouden seuranta).

Sekä IMF:n että EKP:n omat tehtävät huomioon ottaen pidettiin tärkeänä, että EKP olisi edustettuna IMF:ssä silloin, kun EKP:n toimivaltaan kuuluvia asioita käsitellään. IMF:n johtokunta päätti 21.12.1998 myöntää EKP:lle tarkkailijan aseman. Tämä oli käytännöllinen ratkaisu, joka ei edellyttänyt muutosta IMF:n sopimusartikloihin. Artiklojen mukaan vain yksittäiset maat voivat olla IMF:n jäseniä. Järjestelyn perusteella EKP:llä on pysyvä oikeus osallistua tarkkailijana kaikkiin IMF:n johtokunnan kokouksiin, joissa käsitellään suoraan EKP:n toimivaltaan liittyviä asioita. Lisäksi EKP:n tarkkailija voidaan kutsua tapauskohtaisesti sellaisiin IMF:n johtokunnan kokouksiin, joissa käsiteltävissä asioissa IMF ja EKP ovat tunnustaneet keskinäisen yhteistyön tärkeäksi. EKP:n pääjohtaja voi osallistua tarkkailijana kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean (International Monetary and Financial Committee, IMFC, entinen väliaikaiskomitea) kokouksiin. Komitea kokoontuu kahdesti vuodessa IMF:n kevä- ja syysvuosikokousten yhteydessä raporttoimaan valuuttarahaston hallintoneuvostolle kansainvälisen valuutta- ja rahoitusjärjestelmän seurannasta ja toimimaan neuvonantajana näissä asioissa. Komitea toimii myös IMF:n johtokunnan neuvonantajana politiikkakysymyksissä.

EKP:llä on pysyvä oikeus osallistua kaikkiin IMF:n johtokunnan kokouksiin, joissa käsitellään seuraavia asioita:

- IMF:n neljännen sopimusartiklan mukaiset euroalueen raha- ja valuuttakurssipolitiikkaa koskevat konsultaatiot
- neljännen sopimusartiklan mukaiset yksittäisiä euroalueen maita koskevat konsultaatiot

- euron asema kansainvälisessä valuuttajärjestelmässä
- maailmantalouden seuranta, eli kahdesti vuodessa käytävä keskustelu IMF:n maailmantalouden katsauksesta (World Economic Outlook) ja kansainvälisiä pääomamarkkinoita koskevasta raportista (International Capital Markets Report), sekä säännölliset keskustelut maailmantalouden ja markkinoiden kehityksestä.

Kaikissa näissä IMF:n johtokunnan käsittelemissä asioissa euroalueen jäsenmaiden edustajat noudattavat perustamissopimuksessa määrättyä toimivallan jakoa. Käytännössä tämä tarkoittaa ensiksikin sitä, että kun käsiteltävät asiat liittyvät euroalueen rahapolitiikkaan, EKP:n tarkkailija esittää Euroopan yhteisön kannan, ja toiseksi sitä, että kun käsitellään valuuttakursseihin liittyviä asioita, euroryhmän puheenjohtajamaata edustava IMF:n johtokunnan jäsen ja EKP:n tarkkailija esittävät kumpikin yhteisön kannan, joka heijastaa euroalueella, esimerkiksi euroryhmän kokouksissa, käytävää säännöllistä mielipiteiden vaihtoa.

Euron käyttöönoton jälkeen euroalueen jäsenmaita koskevat neljännen sopimusartiklan mukaiset konsultaatiot on jaettu kahteen laajuudeltaan ja ajoitukseltaan erilaiseen osaan. Toisessa konsultaatioprosessin osassa käsitellään euroalueen rahapolitiikkaan ja valuuttakursseihin liittyviä asioita. Toisessa osassa käsitellään yksittäisiä euroalueen maita ja niiden muita talouspolitiikan lohkoja kuin raha- ja valuuttakurssipolitiikkaa (esimerkiksi finanssi- ja rakennepolitiikkaa). Tämä kaksijakoinen lähestymistapa kuvastaa sitä, miten IMF:n menettelyjä on mukautettu euroalueen uuden toimivallan jaon edellyttämällä tavalla.

Euroalueen rahapolitiikka- ja valuuttakurssi- asioita koskevan konsultaatioprosessin osan yhteydessä IMF:n valtuuskunta vieraillee kahdesti vuodessa EKP:ssä keskustelemassa viimeaikaisesta kehityksestä sekä raha- ja valuuttakurssipolitiikasta. Tässä yhteydessä IMF:n valtuuskunta käy keskusteluja myös yhteisön jäsenmaiden talouspolitiikan koordinoinnista (esim. talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen tai vakaus- ja kasvusopimuksen edellyttämällä tavalla) vastaavien EU:n

elinten kuten Euroopan komission, talous- ja rahoituskomitean ja euroryhmän kanssa sellaisista koko euroalueen talouskehitykseen ja talouspolitiikkaan (esim. finanssi- ja rakennepolitiikkaan) liittyvistä asioista, joilla on merkitystä rahapolitiikan ja valuuttakurssien kehityksen kannalta. Siinä IMF:n johtokunnan kokouksessa, jossa käsitellään IMF:n konsultaatiosta laatimaa raporttia, EKP:n tarkkailija esittää eurojärjestelmän kannan, kun taas EU:n puheenjohtajamaan edustaja tuo esille euroryhmän kannan. Neljännen sopimusartiklan mukaisen konsultaatioprosessin toisessa osassa, jossa käsitellään yksittäisten jäsenmaiden talouspolitiikkaa, IMF:n edustajat vierailevat edelleen yksittäisissä maissa tapaamassa talouspolitiikan päätöksentekijöitä.

Koska maailmantalouden ja kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden kehitys vaikuttaa euroalueen hintavakauteen kohdistuvien riskien arviointiin, EKP:n tarkkailija osallistuu niihin IMF:n johtokunnan kokouksiin, joissa käsitellään maailmantalouden seuranta. Tässä yhteydessä voidaan mainita, että IMF:n kansainvälisiä pääomamarkkinoita koskevaa raporttia laadittaessa ryhmä IMF:n edustajia vierailee EKP:ssä keskustelemassa rahoitusmarkkinoihin liittyvistä asioista.

Sen lisäksi, että EKP:n tarkkailijalla on edellä kuvattu pysyvä oikeus osallistua IMF:n johtokunnan kokouksiin, hänet voidaan kutsua niihin myös tapauskohtaisesti silloin, kun kokouksissa käsitellään asioita, joissa sekä EKP että IMF ovat todenneet yhteistyön hyödylliseksi kummankin tehtävien kannalta. Koska EKP:n tehtävänä on edistää rahapolitiikan koordinoitua sellaisissa EU:n jäsenvaltioissa, jotka eivät ole vielä ottaneet euroa käyttöön, on muodostunut käytännöksi kutsua EKP:n edustajia niihin neljänteen sopimusartiklaan liittyviin keskusteluihin, joissa käsitellään kyseisiä jäsenvaltioita. Toinen esimerkiksi EKP:n edustajan tapauskohtaisesti osallistumisesta kokouksiin oli IMF:n johtokunnan viimeisin, joka viides vuosi toistuva erityisten nosto-oikeuksien tarkistuskokous, jossa päätettiin siirtyä oikeuksien maakohtaisesta määrittelytavasta valuuttakohtaiseen määrittelytapaan, jotta euron käyttöönotto voitaisiin ottaa huomioon.

EKP on myös mukana tietyissä kansainvälisen rahoitusarkkitehtuurin vahvistamista koskevissa

IMF:n aloitteissa silloin, kun aloitteet liittyvät EKP:n toimivaltaan kuuluviin asioihin. Tällaisia aloitteita ovat esimerkiksi raha- ja rahoitusmarkkinapolitiikan hyvää käytäntöä koskevat säännöt, joissa on rahapolitiikasta sekä siihen liittyvistä keskuspankin tehtävistä (kuten maksujärjestelmistä ja valvonnasta) vastuussa olevien viranomaisten avoimuutta ja tilivelvollisuutta koskevia yleisperiaatteita. EKP ja euroalueen kansalliset keskuspankit ovat osallistuneet aktiivisesti näiden sääntöjen ja niitä tukevien ohjeiden suunnitteluun ja laatimiseen yhdessä BIS:n ja keskuspankkeja ja muita asiantuntijoita edustavan ryhmän kanssa. EKP on niin ikään mukana kehittämässä valuuttavarannon hoitoa koskevia IMF:n suuntaviivoja. Näiden suuntaviivojen tavoitteena on vähentää kehittyvien markkinoiden maiden alttiutta rahoituskriiseille.

Tähän aiheeseen liittyen on sovittu, että IMF laatii standardien ja sääntöjen noudattamista koskevan ROSC-raportin (Report on the Observance of Standards and Codes) EKP:n raha- ja maksujärjestelmäpolitiikasta euroalueella. IMF ja jotkin sen jäsenmaat ovat parhaillaan laatimassa ROSC-raportteja osana laajempaa kansainvälisen yhteisön pyrkimystä edistää kansainvälisesti sovittujen standardien ja sääntöjen noudattamista. Raporteissa arvioidaan, miten standardeja ja sääntöjä on noudatettu eri maissa, ja pyritään tunnistamaan mahdollisia heikkouksia, jotka saattaisivat lisätä talouden ja rahoitusmarkkinoiden alttiutta kriiseille. Monet maat, joiden joukossa on myös euroalueen maita, ovat sitoutuneet viemään tämän ohjelman läpi toimiakseen esimerkiksi muille. EKP:tä koskeva ROSC-raportti täydentää yksittäisten euroalueen maiden laatimia vastaavia raportteja, joissa taas ei käsitellä EKP:n toimivaltaan kuuluvaa politiikkaa.

EKP on kehittänyt toimivia yhteistyösuhteita IMF:n kanssa myös muilla alueilla. EKP osallistuu aktiivisesti etenkin kansainvälisten tilastostandardien sovellus- ja kehitystyöhön. Tällaisiin tilastostandardeihin kuuluu esimerkiksi IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos), joka perustuu kansantalouden tilinpitojärjestelmään (1993). Yhteistyösuhteita on kehitetty myös IMF:n yhtenäistetyin tilastojen julkaisukäytännön (Special Data Dissemination Standard, SDDS) puitteissa. Julkaisukäytäntö luotiin vuonna 1996, ja se tähtää

siihen, että jäsenmaat tuottaisivat ajantasaisia, luotettavia ja kattavia tilastoja yleisölle ja myös IMF:lle sen seurantatehtäviä varten.

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD)

OECD on hallitusten välinen järjestö, johon kuuluu tällä hetkellä 29 maata. OECD tarjoaa jäsenilleen foorumin, jossa ne voivat vaihtaa tietoja ja kokemuksia ja toimia yhteistyössä saavuttaakseen mahdollisimman voimakkaan ja kestäväen talouskasvun ja parantaakseen taloudellista ja sosiaalista hyvinvointiaan markkinatalouden periaatteiden mukaisesti. Näiden tehtävien suorittamiseksi OECD:n toiminta kattaa kaikki politiikkalohkot, mukaan lukien rahapolitiikan ja muun talouspolitiikan. EKP osallistuu kaikkiin OECD:n toimintoihin, jotka liittyvät eurojärjestelmän tehtäviin.

Kuten IMF:n myös OECD:n jäseninä voivat olla vain yksittäiset maat. Euroopan yhteisöllä on kuitenkin pysyvä edustus OECD:ssä, ja se osallistuu järjestön työhön OECD:n konvention artiklan 13 ja sitä täydentävän pöytäkirjan I mukaisesti. Näin ollen EKP on – Euroopan yhteisön valtuuskunnan erillisjäsenenä Euroopan komission rinnalla – osallistunut vuodesta 1999 lähtien kaikkiin OECD:n kokouksiin, joissa on käsitelty sitä koskevia asioita. EKP ja komissio esittävät omat kantansa kummankin toimivaltaan kuuluvissa asioissa. EKP osallistuu mm. seuraaviin OECD:n komiteoihin ja työryhmiin:

- talous- ja kehityskatsauskomitea
- talouspoliittinen komitea ja sen työryhmät
- rahoitusmarkkinakomitea.

Talous- ja kehityskatsauskomitea (EDRC eli Economic and Development Review Committee) perustettiin vuonna 1961. Sen tärkeimpänä tehtävänä on arvioida säännöllisesti taloudellista tilannetta ja talouspolitiikkaa kussakin OECD:n jäsenmaassa. Arvioinnin tuloksista julkaistaan talouskatsauksia, joissa esitetään useita politiikkasuosituksia. Komitea on suoraan vastuussa katsauksista. Jäsenvaltiot voivat tämän jälkeen ottaa politiikkasuositukset huomioon oman arviointinsa mukaan.

Talous- ja kehityskatsauskomitea piti epävirallisia EMU-seminaareja vuosina 1999 ja 2000. Komitea tekee virallisen arvioinnin euroalueesta ensimmäisen kerran vuonna 2001. IMF:n käytännön tavoin euroaluetta koskeva arviointi keskittyy rahapolitiikkaan ja valuuttakurssiasioihin, minkä lisäksi siinä käsitellään makrotalouspolitiikkaa (pääasiassa finanssipolitiikkaa) ja rakennepolitiikkaa vain siltä osin kuin niillä on merkitystä koko euroalueen kannalta. Näin ollen arviointi täydentää yksittäisiä euroalueen maita koskevia arviointeja, muttei korvaa niitä. Osana valmistautumista vuonna 2001 tapahtuvaan arviointiin OECD:n valtuuskunta vieraili EKP:ssä syksyllä 2000 arvioidakseen yhteistä raha- ja valuuttakurssipolitiikkaa ja euroalueen taloudellista tilannetta.

OECD:n talouspoliittinen komitea (EPC eli Economic Policy Committee) tarkastelee pääasiassa maailmantalouden tilannetta. Tarkastelu painottuu kolmen keskeisen OECD:n alueen (Yhdysvallat, euroalue ja Japani) talouskehityksen vaikutuksiin. Talouspoliittinen komitea tutkii moninaisia sekä OECD:n alueen talousnäkyymiin että politiikkavaatimuksiin liittyviä asioita ja antaa OECD:n jäsenille siten hyvin kattavan arvion. Komitean tukena toimii useita työryhmiä. Työryhmä 3 (WP3 eli Working Party No. 3) seuraa ja arvioi yleistä makrotaloudellista kehitystä (esimerkiksi valuuttakurssikehitystä, ulkoisen aseman ja/tai julkisen talouden rahoitusaseman epätasapainoa ja rahoitusmarkkinoiden systeemiriskejä). Työryhmä 1 (WPI eli Working Party No. 1) puolestaan tarkastelee pääasiassa talouden rakennekehitykseen ja -politiikkaan liittyviä kysymyksiä (esimerkiksi politiikan eri lohkojen ja pitkän aikavälin talouskasvun välisiä yhteyksiä, julkisten menojen valvonnan perusteita ja suhdanneautomatiikan merkitystä). Lyhyen ajan ennustetyöryhmä (STEP eli Short-Term Economic Prospects Working Group) avustaa talouspoliittista komiteaa talousennusteiden laadinnassa.

EKP osallistuu myös OECD:n rahoitusmarkkinakomitean (FMC eli Financial Markets Committee) toimintaan. Komitea tutkii OECD-maiden rahoitusmarkkinoiden rakenteellista kehitystä.

Valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien epäviralliset foorumit

G7-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien ryhmä

Osana laajempaa G7-maiden yhteistyötä maiden valtiovarainministerit ja keskuspankkien pääjohtajat ovat kokoontuneet säännöllisesti keskustelemaan keskeisistä kansainväliseen talouteen ja rahoitusmarkkinoihin liittyvistä asioista. Kokouksissa käsitellään pääasiassa kunkin G7-maan talouden ja rahoitusmarkkinoiden kehitystä ja näkymiä sekä valuuttakurssiasioita ja maailmantaloutta. Lisäksi niissä keskustellaan yhteiseen etuun liittyvistä asioista kansainvälisessä raha- ja rahoitusmarkkinapolitiikassa. Epävirallinen mielipiteidenvaihto kokouksissa voi auttaa keskustelukumppaneita ymmärtämään paremmin asioiden eri puolia, mistä voi myös olla hyötyä kansainvälisten järjestöjen, kuten IMF:n, Maailmanpankin tai OECD:n puitteissa käytävässä keskustelussa sekä näiden järjestöjen päätöksentekoprosessissa. Epävirallinen mielipiteidenvaihto voi sellaisenaankin antaa suuntaa tai poliittista voimaa näiden järjestöjen työlle. Keskustelujen keskeisistä tuloksista kerrotaan säännöllisesti kokousten jälkeen annettavissa yhteisissä lausunnoissa.

Ennen EMUn kolmannen vaiheen alkamista G7-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksiin saivat osallistua vain kyseiset G7-maiden viranomaiset. Kun keskeinen toimivalta raha- ja valuuttakurssipolitiikassa siirtyi kansalliselta tasolta yhteisön tasolle, piti saada aikaan tarkoituksenmukaiset järjestelyt toimivallan uuden jaon huomioon ottamiseksi. Osana käytäntöjen mukauttamista sovittiin, että sekä EKP:n pääjohtaja että euroryhmän puheenjohtaja osallistuisivat niihin kokousten osuuksiin, joissa käsitellään makrotalouden seuranta ja valuuttakurssiasioita. Vaikka euroalueen kolmen G7-maan (Ranska, Saksa ja Italia) keskuspankkien pääjohtajat eivät tällöin osallistu kokouksen kyseisiin osiin, he osallistuvat G7-maiden kokouksiin silloin, kun niissä käsitellään muita asioita, esimerkiksi kansainvälistä rahoitusarkkitehtuuria tai köyhimpien maiden velkataakan helpottamiseen tähtäviä aloitteita.

Kun käsitellään euroalueen rahapolitiikkaan liittyviä asioita, EKP:n pääjohtaja esittää eurojärjestelmän kannan. Euroryhmän puheenjohtaja osallistuu keskusteluihin silloin, kun käsitellään muita euroalueen talouskehitykseen ja talouspolitiikkaan liittyviä asioita. Koska EKP ja euroryhmä jakavat vastuun valuuttakurssiasioista, G7-ryhmän kokouksissa esitetyt kannat perustuvat euroalueen eri tahojen kuulemiseen ennen kokousta.

Valuuttakurssiasioita koskevat G7-ryhmän keskustelut voivat myös johtaa yhteistyöhön tällä alueella, mistä on esimerkkinä 22.9.2000 yhteisesti toteutettu valuuttainterventio ja 23.9.2000 julkaistu lausunto G7-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien Prahassa pidetyn kokouksen jälkeen.

G10-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien ryhmä

G10-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien yhteistyö on läheisessä yhteydessä IMF:n toimintaan. Tämä yhteistyö sai alkunsa IMF:n GAB-rahoitusjärjestelyn (General Arrangement to Borrow) luomisesta vuonna 1962. Koska GAB-lainajärjestelyt lisäävät IMF:n tavanomaisia rahoitusresursseja, G10-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksissa käsiteltävät asiat liittyvät tiiviisti IMF:n politiikkaan. Viime vuosina kokouksissa on keskitytty kansainvälisten rahoituskriisien ehkäisemiseen ja hoitoon – tässä yhteydessä yksityistä sektoria on pyritty kannustamaan aiempaa aktiivisempaan osallistumiseen – sekä rahoitussektorin vakauttamiseen. EKP osallistuu tarkkailijana G10-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksiin, joita pidetään kahdesti vuodessa IMF:n kevät- ja syysvuosikokousten yhteydessä. Näiden kokousten lisäksi pidetään sijaistason kokouksia neljännesvuosittain. EKP osallistuu myös näihin kokouksiin tarkkailijana.

G20-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien ryhmä

G7-maiden valtiovarainministerit ja keskuspankkien pääjohtajat ilmoittivat 25.9.1999 antamas-

saan lausunnossa G20-ryhmän muodostamisesta. Tämä uusi epävirallinen valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien foorumi perustettiin, jotta keskeiset kehittyvien markkinoiden maat saataisiin mukaan keskusteluun kansainvälisestä talous- ja rahoitusmarkkinapolitiikasta. G20-ryhmän tarkoituksena on helpottaa avointa mielipiteidenvaihtoa näistä aiheista ja siten edistää konsensuksen syntymistä, kun asioita käsitellään päättävissä elimissä, kuten IMF:ssä tai Maailmanpankissa.

EKP ja EU:n puheenjohtajamaa ovat G20-ryhmän jäseniä. Molemmat ovat osallistuneet niihin kahteen G20-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien kokoukseen, jotka toistaiseksi on pidetty (joulukuussa 1999 ja lokakuussa 2000), sekä näitä kokouksia valmisteleisiin sijaistason kokouksiin. Koska sekä EKP että EU:n puheenjohtajamaa osallistuvat kokouksiin, on käsiteltäviin asioihin mahdollista tuoda mukaan euroalueen näkökulma. EKP:n ja/tai EU:n puheenjohtajamaan panosta G20-ryhmän puitteissa tapahtuviin keskusteluihin koordinoidaan tarvittavassa määrin perustamissopimuksessa määritellyn toimivallan jaon mukaisesti.

G20-ryhmä on käsitellyt useita erilaisia asioita, mm. keinoja vähentää maiden alttiutta rahoituskriiseille sekä globalisaation asettamia haasteita. Rahoituskriisien ehkäisemiseen liittyy G20-ryhmän tehtävä seurata, soveltuvatko kehittyvien markkinoiden maiden käyttöön ottamat valuuttakurssijärjestelmät niiden makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden erityispiirteisiin. Myös varovaisuuteen perustuvan velkojen hallinnan tärkeyttä pohditaan edelleen. Lisäksi G20-ryhmä on aloittanut vuoropuhelun yksityisen sektorin edustajien kanssa siitä, miten yksityiset rahoittajat voisivat tarkoituksenmukaisella tavalla osallistua kriisien ehkäisemiseen ja hoitamiseen. G20-ryhmä on myös ottanut aktiivisesti kantaa kansainvälisten standardien ja sääntöjen noudattamisen puolesta sitouttamalla jäsenensä näyttämään muille esimerkkiä ja laatimaan raportteja standardien ja sääntöjen noudattamisesta (ROSC-raportteja) sekä rahoitussektorin arviointiohjelmiä (Financial Sector Assessment Programs).

Rahoitusjärjestelmän vakautta edistävä foorumi (Financial Stability Forum, FSF)

Rahoitusjärjestelmän vakautta edistävä foorumi perustettiin helmikuussa 1999 G7-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien aloitteesta. Foorumin tavoitteena on arvioida kansainvälisen rahoitusjärjestelmän vakautta heikentäviä tekijöitä sekä etsiä keinoja edistää järjestelmän vakautta entistä tehokkaamman tiedonvaihdon ja rahoitusvalvontayhteistyön avulla. BIS:ssä sijaitseva sihteeristö avustaa foorumia sen työssä. Yksi EKP:n johtokunnan jäsenistä osallistui foorumin ensimmäisiin kokouksiin tarkkailijana, ja kesäkuusta 2000 lähtien hän on osallistunut foorumin kokouksiin jäsenenä maksuja selvitysjärjestelmäkomitean puheenjohtajan ominaisuudessa.

Foorumi on julkaissut konkreettisia suosituksia, jotka koskevat velkarahalla sijoittavia yhteisöjä, volatiileja pääomavirtoja ja sääntelyn ulkopuolella olevia finanssikeskuksia. Foorumi on kehoittanut kansallisia viranomaisia ja kansainvälisiä rahoituslaitoksia ryhtymään näiden suositusten toimeenpanemiseksi tarvittaviin toimiin. Se on myös tarkastellut vakuutusalan kehitystä siltä osin kuin se vaikuttaa rahoitusmarkkinoiden vakauteen ja kannustanut jäseniään jatkamaan tätä työtä. Edistääkseen kansainvälisten standardien ja sääntöjen noudattamista foorumi on määritellyt 12 vakaiden ja hyvin toimivien rahoitusjärjestelmien kannalta keskeisintä standardia ja sääntöä. Foorumi kehittää parhaillaan kansainvälistä ohjeistusta talletussuojajärjestelmistä ja analysoi elektronisen rahoituksen vaikutuksia valvonnan, sääntelyn ja markkinoiden toimivuuden kannalta.

Kansainvälinen järjestelypankki (BIS) ja keskuspankkien foorumit

Yksi BIS:n tärkeimmistä tehtävistä on edistää keskuspankkien välistä yhteistyötä BIS:n perussäännön artiklan 3 mukaisella tavalla. EKP osallistuu kaikkeen BIS:n puitteissa tapahtuvaan yhteistyöhön, tilastointityö mukaan lukien. EKP:n pääjohtaja osallistuu G10-maiden keskuspankkien pääjohtajien kokouksiin, joita pidetään yleensä joka toinen kuukausi BIS:n pääkonttorissa.

Näissä kokouksissa keskustellaan keskeisistä kansainvälisistä talous-, raha- ja rahoitusasioista (esimerkiksi talouskehityksestä sekä teollisuusmaissa että kehittyvien markkinoiden maissa, maailman rahoitusmarkkinoiden vakautta mahdollisesti uhkaavista tekijöistä sekä rahatalouden ja rahoitusmarkkinoiden pitkän aikavälin kehityksestä). Kokouksista pyritään tekemään entistä avoimempia koko rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien kehittyvien markkinoiden maiden keskuspankeille. G10-maiden keskuspankkien pääjohtajien ryhmä toimii myös useiden pysyvien komiteoiden ja väliaikaisten työryhmien keskuksena. EKP osallistuu neljän keskeisen pysyvän komitean työskentelyyn:

- Baselin pankkivalvontakomitea
- maksu- ja selvitysjärjestelmäkomitea
- kansainvälisen rahoitusjärjestelmän komitea ja
- kulta- ja valuuttakomitea.

EKP osallistuu Baselin pankkivalvontakomitean (BCBS eli Basel Committee on Banking Supervision) kokouksiin tarkkailijana. Komitea toimii G10-maiden pysyvänä yhteistyöfoorumina ja on kansainvälisesti tunnustettu pankkitoiminnan sääntelyä, valvontaa ja parhaita käytäntöjä koskevien standardien laatija. Komitea uudistaa parhaillaan pankkien vakavaraisuussäännöstöä (Basel Accord eli Baselin sopimus). EKP osallistuu tähän prosessiin antamalla lausuntojaan, kuten se teki myös, kun asiasta laadittiin ensimmäinen, neuvoa-antava esitys vuonna 1999. Koska Baselin pankkivalvontakomitean työ on merkittävää luottolaitosten vakauden valvontaan ja rahoitusjärjestelmien vakauteen liittyvän EKP:n ja eurojärjestelmän toiminnan kannalta, EKP osallistuu muutamiin Baselin pankkivalvontakomitean alaisuudessa toimiviin työryhmiin, kuten elektronisen pankkitoiminnan työryhmään, pääomatyöryhmään, tutkimustyöryhmään ja riskienhallintatyöryhmään. Kolme viimeksi mainittua työryhmää osallistuu parhaillaan uuden vakavaraisuussäännöstön valmisteluun.

EKP on jäsenenä maksu- ja selvitysjärjestelmäkomiteassa (CPSS eli Committee on Payment and Settlement System), jonka puheenjohtajana on kesäkuusta 2000 lähtien toiminut yksi EKP:n johtokunnan jäsen. Komitea pyrkii edistämään

tehokkaita ja varmoja maksu- ja selvitysjärjestelyjä. Se pyrkii tähän päämäärään edistämällä tietoisuutta riskeistä, kehittämällä vähimmäisvaatimuksia tai parhaita käytäntöjä ja tarjoamalla forumin keskuspankkien valvontayhteistyölle. Yhteistyössä muiden ryhmien, kuten kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojen järjestön (International Organisation of Securities Commissions, IOSCO), ja muiden G10-komiteoiden kanssa ollaan säännöllisesti yhteistä etua koskevien asioiden hoitamiseksi. Viime vuosina komitea on luonut yhteistyösuhteita muihin keskuspankkeihin etenkin kehittyvien markkinoiden maissa laajentaakseen työtään G10-ryhmän ulkopuolelle.

EKP on jäsenenä myös kansainvälisen rahoitusjärjestelmän komiteassa (CGFS eli Committee on the Global Financial System). Komitea pyrkii tunnistamaan ja arvioimaan tekijöitä, joista saattaa aiheutua häiriötä kansainväliselle rahoitusympäristölle, syventämään tietämystä rahoitusmarkkinoiden toiminnasta ja edistämään niiden tehokkuutta ja vakautta. Komitea lisää myös omalta osaltaan rahoitusmarkkinoiden avoimuutta suunnittelemalla, tuottamalla ja julkaisemalla rahoitustilastoja BIS:n tuella. Viime vuosina komitea on myös kannustanut muiden kuin G10-maiden keskuspankkeja osallistumaan toimintaan.

EKP on niin ikään jäsenenä kulta- ja valuuttakomiteassa (GFEC eli Gold and Foreign Exchange Committee), joka koostuu johtavista keskuspankkien edustajista ja joka tarkastelee säännöllisesti rahoitusmarkkinoiden ja erityisesti valuuttamarkkinoiden kehitystä.

Marraskuussa 1999 BIS:n johtokunta kutsui EKP:n BIS:n jäseneksi. Jäseneksitulo toteutui osakemerkinnän muodossa seuraavassa kuussa. EKP:n jäsenyys BIS:ssä edellytti BIS:n perussäännön muuttamista. Perussäännön artiklassa 56 olevaa keskuspankin määritelmää muutettiin siten, että se käsitti myös EKP:n. BIS:n täysjäsenenä EKP:llä on ääni- ja edustus oikeus BIS:n yhtiökokouksissa.

Artikkelissa mainittu kehikko ja taulukko ovat seuraavilla sivuilla.

Kehikko.

Keskeisiä kohtia Euroopan yhteisön perustamissopimuksesta (jäljempänä perustamissopimus) ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä (jäljempänä EKPJ:n perussääntö) sekä otteita Eurooppa-neuvoston päätelmistä

Huom.: Perustamissopimuksen ja EKPJ:n perussäännön määräykset viittaavat ”yhteisöön” ja ”EKPJ:hin”, joihin kuuluvat myös ne EU:n jäsenvaltiot – ja niiden kansalliset keskuspankit – jotka eivät ole vielä ottaneet euroa käyttöön. Perustamissopimuksessa (artiklan 122 kohta 3), EKPJ:n perussäännössä (artikla 43.1) ja Isoa-Britanniaa ja Tanskaa koskevien pöytäkirjojen asiaankuuluvissa määräyksissä todetaan kuitenkin, että talous- ja rahaliittoa (EMU) käsittelevät määräykset eivät koske jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ottaneet euroa käyttöön. Tämän vuoksi tässä artikkelissa tarkoitetaan tosiasiallisesti ”euroaluetta” ja ”eurojärjestelmää” silloinkin, kun siinä käytetään yhteisön kielenkäytön mukaisesti termejä ”yhteisö” ja ”EKPJ”.

Perustamissopimuksen keskeisiä kohtia

Artiklan 111 kohta 3 (raha- ja valuuttaoloja koskevista mahdollisista sopimuksista yhteisön sekä yhden tai useamman valtion taikka kansainvälisen järjestön kesken)

111 kohta 3 (...) tapauksissa, joissa on tarve yhteisön sekä yhden tai useamman valtion taikka kansainvälisen järjestön kesken neuvotella raha- ja valuuttaoloja koskevista sopimuksista, neuvosto päättää määräenemmistöllä¹ komission suosituksesta ja EKP:a kuultuaan näiden neuvottelujen järjestelyistä sekä näiden sopimusten tekemisestä. Näillä järjestelyillä turvataan se, että yhteisö esittää yhtenäisen kannan. Komissio liitetään neuvotteluihin täysin. Tämän kohdan mukaisesti tehdyt sopimukset sitovat yhteisön toimielimiä, EKP:a ja jäsenvaltioita.

Artiklan 111 kohta 4 (kansainvälisellä tasolla esitettävästä kannasta ja ulkoisesta edustamisesta EMU:n kannalta erityisen merkittävissä kysymyksissä)

111 kohta 4 (...) neuvosto päättää määräenemmistöllä¹ komission ehdotuksesta ja EKP:a kuultuaan kannasta, joka yhteisöllä on kansainvälisellä tasolla talous- ja rahaliiton kannalta erityisen merkittävissä kysymyksissä, ja yksimielisesti siitä, miten sitä edustetaan² noudattaen 99 ja 105 artiklassa määrättyä toimivallanjakoa³.

¹ Perustamissopimuksen artiklan 122 kohdassa 5 määritellään, että määräenemmistöllä tarkoitetaan kahta kolmasosaa euron käyttöön ottaneiden jäsenvaltioiden edustajien äänistä artiklan 205 kohdan 2 mukaisesti painotettuina. Tämä tarkoittaa sitä, että tässä tapauksessa äänioikeus pidätetään niiltä yhteisön jäsenvaltioilta, jotka eivät ole vielä ottaneet euroa käyttöön, jolloin neuvoston päätökset vastaavat euroalueen jäsenvaltioiden päätöksiä.

² Perustamissopimuksen artiklan 122 kohdassa 5 määritellään, että yksimielisyydellä tarkoitetaan euron käyttöön ottaneiden jäsenvaltioiden yksimielisyyttä. Toimielinuidistusta käsittelevässä hallitustenvälisessä konferenssissa 12.12.2000 hyväksytyyn Nizzan sopimuksen mukaisesti myös edustamista koskevat päätökset tehdään määräenemmistöllä. Nizzan sopimus tulee voimaan, kun EU:n jäsenvaltiot ovat ratifioineet sen.

³ Artiklassa 99 määrätään jäsenvaltioiden talouspolitiikkaa koskevien toimivaltuuksien jakamisesta EU:n jäsenvaltioiden, Ecofin-neuvoston, Euroopan komission ja Eurooppa-neuvoston kesken. Artiklassa 105 määritellään Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtävät.

EKPJ:n perussäännön keskeisiä kohtia

Artiklat 3, 4 ja 5.1 (EKPJ:lle ja EKP:lle uskotuista tehtävistä ja laajuudesta, jolla EKP osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön)

Artikla 3 (EKPJ:n tehtävistä)

3.1. Tämän sopimuksen 105 artiklan 2 kohdan mukaisesti EKPJ:n perustehtäviä ovat:

- yhteisön rahapolitiikan määrittäminen ja toteuttaminen;
- valuuttamarkkinatoimien suorittaminen tämän sopimuksen 111 artiklan mukaisesti;
- jäsenvaltioiden virallisten valuuttavarantojen hallussapito ja hoito;
- maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen.

(...)

3.3. Tämän sopimuksen 105 artiklan 5 kohdan mukaisesti EKPJ myötävaikuttaa luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaan ja rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvän toimivaltaisten viranomaisten politiikan moitteettomaan harjoittamiseen.

Artikla 4 (neuvoa-antavasta toiminnasta)

Tämän sopimuksen 105 artiklan 4 kohdan mukaisesti:

(a) EKP:a kuullaan:

- ehdotuksista yhteisön säädöksiksi EKP:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla;
- suunnitelmista lainsäädännöksi EKP:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla, mutta niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 42 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen; tällöin EKP:a kuulevat kansalliset viranomaiset;

(b) EKP voi toimivaltaansa kuuluvilla aloilla antaa lausuntoja asianomaisille yhteisön toimielimille ja laitoksille sekä kansallisille viranomaisille.

Artikla 5.1 (tilastotietojen keräämisestä)

5.1. EKPJ:n tehtävistä huolehtiakseen EKP kerää kansallisten keskuspankkien avustuksella tarvittavat tilastotiedot joko toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta tai suoraan taloudellisilta toimijoilta. Tätä varten se toimii yhteistyössä yhteisön toimielinten ja laitosten kanssa sekä jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.

(...)

Artiklat 6.1 ja 6.2 (eurojärjestelmän osallistumisesta kansainväliseen yhteistyöhön)

6.1. EKP¹ päättää, miten EKPJ² on edustettuna EKPJ:lle uskottuja tehtäviä koskevassa kansainvälisessä yhteistyössä.

6.2. EKP¹ ja sen suostumuksella myös kansalliset keskuspankit² voivat osallistua kansainvälisten rahalaitosten toimintaan.

¹ EKPJ:n perussäännön artiklan 12.5 mukaisesti EKP:n neuvosto tekee artiklassa 6 tarkoitetut päätökset.

² EKPJ:n perussäännön artiklan 43.1 mukaisesti artiklassa 6 ei anneta mitään oikeuksia eikä aseteta mitään velvollisuuksia niiden EU:n jäsenvaltioiden keskuspankeille, jotka eivät ole ottaneet euroa käyttöön.

Artikla 13.2 (EKP:n edustamisesta ulospäin)

13.2. Puheenjohtaja tai hänen tätä varten nimeämänsä henkilö edustaa EKP:a ulospäin (...).

Artikla 23 (yhteisön ulkopuolisista toimista)

EKP ja kansalliset keskuspankit voivat:

– luoda suhteet kolmansien maiden keskuspankkeihin ja rahoituslaitoksiin sekä tarvittaessa kansainvälisiin järjestöihin;

(...)

Otteita Eurooppa-neuvoston Luxemburgissa 12.–13.12.1997 pitämän kokouksen puheenjohtajan päätelmistä

(...)

45. Valuuttakurssipolitiikkaa koskevien määräysten täytäntöönpanosta on sovittu, että valuuttakurssipolitiikan yleiset suuntaviivat yhden tai useamman yhteisön ulkopuolisen valuutan suhteen laaditaan vain poikkeuksellisissa olosuhteissa perustamissopimuksessa määriteltujen periaatteiden ja politiikkojen pohjalta.

46. Neuvosto ja Euroopan keskuspankki hoitavat kumpikin tehtäviään yhteisön edustamisessa kansainvälisellä tasolla tehokkaasti ja perustamissopimuksessa määrättyä toimivallanjakoa noudattaen. Komissio osallistuu ulkoiseen edustukseen siinä määrin kuin perustamissopimuksen määräysten mukaisesti sille kuuluvien tehtävien hoitaminen edellyttää.

(...)

Puheenjohtajan päätelmien liite 1: ”Eurooppa-neuvoston päätöslauselma jäsenvaltioiden talouspolitiikan yhteensovittamisesta talous- ja rahaliiton kolmannessa vaiheessa sekä EY:n perustamissopimuksen 109 ja 109b artiklasta” [uuden numeroinnin mukaan 111 ja 113 artikla]

(...)

8. (...) On tärkeää soveltaa täysimääräisesti perustamissopimuksen määräyksiä euron valuuttakurssia koskevan tietojen ja näkemysten vaihdon varmistamiseksi neuvoston ja EKP:n välillä. Vaikka valuuttakurssit on yleensä pidettävä muun talouspolitiikan seurauksena, niin poikkeustilanteissa, esimerkiksi selvän poikkeaman ilmetessä, neuvosto voi laatia yleisiä suuntaviivoja yhtä tai useampaa muuta kuin yhteisön valuuttaa koskevaa valuuttakurssipolitiikkaa varten perustamissopimuksen 109 artiklan 2 kohdan [uuden numeroinnin mukaan 111 artiklan 2 kohdan] mukaisesti. Näissä yleisissä suuntaviivoissa olisi aina otettava huomioon EKP:n riippumattomuus, ja niiden olisi oltava sopusoinnussa EKP:n ensisijaisen tavoitteen kanssa, joka on hintatason ylläpitäminen.

9. Neuvoston olisi päätettävä 109 artiklan 4 kohdan [uuden numeroinnin mukaan 111 artiklan 4 kohdan] mukaisesti kannasta, joka yhteisöllä on kansainvälisellä tasolla talous- ja rahaliiton kannalta erityisen merkittävissä kysymyksissä. Nämä kannat ovat merkittäviä sekä EU:n että yksittäisten kolmansien maiden kahdenvälisissä suhteissa että kansainvälisissä järjestöissä tai epävirallisissa kansainvälisissä ryhmittymissä noudatettavissa menettelyissä. Tämän määräyksen soveltamisala on väistämättä rajattu, koska ainoastaan euroalueeseen osallistuvat jäsenvaltiot äänestävät 109 artiklan [uuden numeroinnin mukaan 111 artiklan] piiriin kuuluvista asioista.

10. Neuvosto ja Euroopan keskuspankki hoitavat kumpikin tehtäviään yhteisön edustamisessa kansainvälisellä tasolla tehokkaasti ja perustamissopimuksessa määrättyä toimivallanjakoa noudattaen. Yhteisön ulkopuolella jäsenvaltioiden olisi edelleen määriteltävä talouspolitiikkansa muun kuin raha- ja valuuttakurssipolitiikan osalta, ottaen kuitenkin täysin huomioon yhteisön edun. Komissio osallistuu yhteisön ulkoiseen edustukseen siinä määrin kuin perustamissopimuksen määräysten mukaisesti sille kuuluvien tehtävien hoitaminen edellyttää.

Edustuksen kansainvälisissä järjestöissä olisi määräydyttävä kunkin järjestön sääntöjen mukaan. Erityisesti yhteisön suhteet kansainväliseen valuuttarahastoon määräytyvät kyseisen rahaston säännöissä olevan määräyksen perusteella, jonka mukaan ainoastaan valtiot voivat olla rahaston jäseniä. Jäsenvaltioiden olisi IMF:n jäsenenä oltava mukana luomassa käytännön järjestelyjä, joilla helpotetaan IMF:n suorittamaa valvontaa ja yhteisön kantojen, EKPJ:n näkemykset mukaan lukien, esittämistä IMF:n elimissä.

(...)

Otteita Eurooppa-neuvoston Wienissä 11.–12.12.1998 pitämän kokouksen puheenjohtajavaltion päätelmistä

(ii) Eurooppa maailmanlaajuisena toimijana

Yksimielisenä esiintyminen

14. Euron käyttöönotto on merkittävä tapahtuma kansainväliselle valuuttajärjestelmälle. On välttämätöntä, että yhteisö osallistuu täysipainoisesti kansainvälisen raha- ja talouspolitiikan yhteistyöhön sellaisilla foorumeilla kuin G7-ryhmä ja kansainvälinen valuuttarahasto. (...) EKP:lle olisi rahapolitiikan alalla toimivaltaisena yhteisön elimenä annettava tarkkailija-asema kansainvälisen valuuttarahaston johtokunnassa. Euroopan yhteisön / EMU:n näkemykset muista EMU:n kannalta erityisen tärkeistä kysymyksistä esittäisi kansainvälisen valuuttarahaston johtokunnassa euroalueen puheenjohtajana toimivan jäsenvaltion asianomainen edustaja, jota komission edustaja avustaa. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa toimimaan tämän sopimuksen sisältävän komission ehdotuksen pohjalta.

15. Yhteisön yhtenäisyyden ja tehokkuuden edellytyksenä on, että yhteisö kykenee olemaan yksimielinen asioista, jotka ovat erityisen merkityksellisiä talous- ja rahaliitolle. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että kolmansille osapuolille kansainvälisillä areenoilla esitettävät yhteiset kannat ja yhteiset näkemykset valmistellaan hyvissä ajoin ja tehokkaasti.

(...)

Puheenjohtajavaltion päätelmien liite 2: ”Selonteko Eurooppa-neuvostolle talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen valmisteluista, erityisesti yhteisön ulkoisen edustuksen osalta”

(...)

3. Yhteisön ulkoinen edustus EMU:n kolmannessa vaiheessa edellyttää muutoksia kansainvälisten foorumien nykyisiin järjestelyihin. Sen vuoksi kolmannet maat ja instituutiot on saatava hyväksymään Euroopan unionin ehdottamat ratkaisut. Neuvosto katsoo, että pragmaattinen lähestymistapa saattaa olla paras tapa, jolla voitaisiin minimoida nykyisten sääntöjen ja käytäntöjen mukauttamistarve edellyttäen tietysti, että tällainen lähestymistapa tuottaisi ratkaisun, jossa asianmukaisesti tunnustettaisiin euron asema.

4. Perustamissopimuksen nojalla on erotettava toisistaan:

- yhteisön edustus kansainvälisellä tasolla talous- ja rahaliiton kannalta erityisen merkittävässä kysymyksissä (109 artiklan 4 kohta [uuden numeroinnin mukaan 111 artiklan 4 kohta]) ja
- edustus kysymyksissä, jotka eivät kuulu yhteisön toimivaltaan, mutta joista jäsenvaltioiden kenties kannattaa ilmaista yhteinen kantansa.

5. Mitä tulee 4 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan – yhteisön edustus kansainvälisellä tasolla EMU:n kannalta erityisen merkittävässä asioissa – neuvosto uskoo, että, samalla kun yritetään varhaisessa vaiheessa löytää käytännön ratkaisuja kansainvälisten kumppaneiden kanssa, kyseisiä ratkaisuja on aikaa myöten kehitettävä seuraavia periaatteita noudattaen:

- yhteisön on esiinnyttävä yksimielisenä,
- yhteisön on oltava edustettuna poliittisella ja keskuspankkitasolla
- komissio ”otetaan mukaan yhteisön ulkoiseen edustukseen siinä määrin kuin sille perustamissopimuksessa määrätyn tehtävän suorittaminen edellyttää”.

Mitä tulee toiseen luetelmakohtaan – kysymykset, jotka eivät kuulu yhteisön toimivaltaan – neuvoston mielestä on hyödyllistä kehittää ulkoiseen edustukseen liittyviä käytännön ratkaisuja.

(...)

Taulukko.

Talouspoliittiseen yhteistyöhön liittyvät keskeisimmät kansainväliset järjestöt ja foorumit

Järjestö tai foorumi	Perustettu vuonna	Tavoitteet (vain kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät)	Jäsenet ja edustus	Organisaatio ja muut pääpiirteet
Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF)	1944	<ul style="list-style-type: none"> Edistää kansainvälistä valuuttapolitiittista yhteistyötä pysyvän laitoksen avulla, joka tarjoaa neuvottelu- ja yhteistoimintakoneiston kansainvälisten valuuttakysymysten alalla. Helpottaa kansainvälisen kaupan laajenemista ja tasapainoista kasvua ja siten edistää korkean työllisyyden ja korkeiden reaalityulojen saavuttamista ja ylläpitämistä. Edistää valuuttojen vakavuutta ja ylläpitää jäsenvaltioiden välillä järjestettyjä valuuttasuhteita sekä välttää valuutan arvon alentamista kilpailutarkoituksessa. Kohottaa jäsenten luottamusta asettamalla rahaston varoja tilapäisesti niiden käytettäväksi riittäviä takeita vastaan ja siten tarjoa niille mahdollisuus korjata maksutasehäiriönsä ryhtymättä kansallisen tai kansainvälisen taloudellisen hyvinvoinnin kannalta vahingollisiin toimenpiteisiin. (Otteita IMF:n sopimusartikloista, artikla I: Tarkoituksperät) 	<p>182 jäsenvaltiota.</p> <p>IMF:n johtokunta myönsi EKP:lle tarkkailijan aseman 21.12.1998.</p>	<p>IMF:n päätöksentekuelimet ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hallintoneuvosto, joka kokoontuu kerran vuodessa. Jokainen jäsenvaltio nimittää hallintoneuvostoon yhden jäsenen ja tämän varamiehen, yleensä valtiovainministerin ja keskuspankin pääjohtajan. Kansainvälinen valuutta- ja rahoituskomitea (International Monetary and Financial Committee, IMFC), joka vuonna 1999 korvasi väliaikaiskomitean (Interim Committee, IC). IMFC neuvoo hallintoneuvostoa kansainväliseen valuutta- ja rahoitusjärjestelmään liittyvissä asioissa ja raportoi niistä. Johtokunta, joka vastaa IMF:n liiketoiminnasta. Johtokunnan puheenjohtajana toimii IMF:n toimitusjohtaja. Johtokunnan 24 muuta jäsentä edustavat yksittäisiä maita tai maaryhmiä.
Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD)	1961	<ul style="list-style-type: none"> Edistää jäsenmaiden välistä yhteistyötä mahdollisimman voimakkaan ja kestäväen talouskasvun saavuttamiseksi ja taloudellisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin parantamiseksi. Vertailee eri maiden kokemuksia kuhunkin maahan parhaiten soveltuvien ratkaisujen löytämiseksi. Avustaa jäsenvaltioita politiikan määrittelemisessä antamalla neuvoja ja suosituksia. Toimii välittäjänä neuvoteltaessa tiettyjä asioita (esimerkiksi pääomanliikkeitä) koskevista monenkeskisistä järjestelyistä, ja luo säännöstöjä, joiden täytäntöönpano on vapaaehtoista. 	<p>29 jäsenvaltiota.</p> <ul style="list-style-type: none"> Vuodesta 1961 alkaen: Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Islanti, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Kanada, Kreikka, Luxemburg, Norja, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa, Sveitsi, Tanska, Turkki ja Yhdysvallat. Muut jäsenet: Japani (1964), Suomi (1969), Australia (1971), Uusi Seelanti (1973), Meksiko (1994), Tšekki (1995), Korea, Puola ja Unkari (1996). <p>EKP osallistuu tehtäviinsä liittyvien OECD:n komiteoiden ja työryhmien työhön. Tällöin EKP toimii Euroopan yhteisön valtuuskunnan erillisjäsenenä Euroopan komission rinnalla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> OECD:n toiminta käsittää kaikki eri politiikkalohkot ("rinnakkais-tieteellinen lähestymistapa"), ja siitä vastaa pääasiassa noin 200 eri komiteaa. OECD:ssä ylin päättävä elin on neuvosto, joka kokoontuu ministerien kokoonpanossa kerran vuodessa. Neuvosto päättää OECD:n budjetista, jonka jäsenvaltiot rahoittavat talouksiensa painoarvon mukaan. OECD:n pääsihteeri toimii puheenjohtajana neuvoston kokouksissa ja johtaa OECD:n sihteeristöä.

Järjestö tai foorumi	Perustettu vuonna	Tavoitteet (vain kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät)	Jäsenet ja edustus	Organisaatio ja muut pääpiirteet
G7-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien ryhmä	1985	<ul style="list-style-type: none"> Toimii epävirallisen mielipiteidenvaihdon foorumina asioissa, jotka liittyvät makrotaloudelliseen ja valuuttaturssikehitykseen sekä talouspolitiikkaan ja rahoitusmarkkinapolitiikkaan. Viimeksi mainitut asiat liittyvät usein kansainvälisissä instituutioissa käsiteltäviin kysymyksiin. G7-maiden saavuttama yksimielisyys saattaa antaa suuntaviivoja kansainväliselle talouspoliittiselle yhteistyölle. 	<p>Ison-Britannian, Italian, Japanin, Kanadan, Ranskan, Saksan ja Yhdysvaltojen valtiovarainministerit ja keskuspankkien pääjohtajat.</p> <p>EKP:n pääjohtaja ja euroryhmän puheenjohtaja edustavat euroaluetta, kun käsiteltävät asiat liittyvät makrotalouspolitiikkaan ja valuuttaturssieihin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> G7-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien työ on osa laajempaa G7/G8 (ml. Venäjä) -maiden valtion- tai hallitusten päämiesten poliittista keskustelufoorumia, joka sai alkunsa Rambouillet'ssa vuonna 1975. Siihen osallistui tuolloin kuusi maata: Ranska, Yhdysvallat, Iso-Britannia, Saksa, Japani ja Italia. Kanada liittyi ryhmään vuonna 1976. G7/G8-maiden valtion- tai hallitusten päämiehet ovat perustaneet eri asioista (esim. ulkoasiat, ympäristöasiat, työllisyys) vastaavista ministereistä koostuvien ryhmien verkoston. G7-maiden valtiovarainministerien ryhmä, joka perustettiin vuonna 1986, on osa tätä verkostoa. Koska G7/G8 on epävirallinen foorumi, sillä ei ole pysyvää sihteeristöä. Sen puheenjohtaja vaihtuu vuosittain. G7-ryhmän puheenjohtajamaa järjestää kokouksia varten tarvittavat sihteeristöresurssit. G7-maiden valtiovarainministerit voivat kokoontua ilman keskuspankkien pääjohtajia esimerkiksi silloin, kun ne valmistelevat G7/G8-maiden valtion- tai hallitusten päämiesten huippukokouksia.
G10-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien ryhmä	1963	<ul style="list-style-type: none"> Asettaa rahoitusresursseja käytettäväksi IMF:n GAB-rahoitusjärjestelyyn (General Arrangements to Borrow). GAB-rahoitusjärjestely luotiin vuonna 1962, kun kymmenen IMF:n jäsenmaata (ja näiden lisäksi Sveitsi, joka ei tuolloin ollut IMF:n jäsen) sopivat asettavansa IMF:n käyttöön rahoitusresursseja, jotka ylittivät niiden jäsenosuudet. Toimii keskustelufoorumina kansainvälisissä rahataloutta koskeissa kysymyksissä, jotka liittyvät usein IMF:n kannalta keskeisiin asioihin. 	<p>Yhdentoista maan valtiovarainministerit ja keskuspankkien pääjohtajat: Alankomaat, Belgia, Iso-Britannia, Italia, Japani, Kanada, Ranska, Ruotsi, Saksa, Sveitsi ja Yhdysvallat.</p> <p>EKP:n pääjohtaja osallistuu kokouksiin tarkkailijana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> BIS, IMF ja OECD tarjoavat sihteeristöresursseja kokousten valmistelua varten. Kokouksia pidetään kahdesti vuodessa IMF:n ja Maailmanpankin syys- ja kevätkuukokousten yhteydessä. Sijaistason kokouksia pidetään neljästi vuodessa. Niissä valmistellaan valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien keskusteluita. Ad hoc -työryhmiä voidaan perustaa tutkimaan erityisiä aiheita.
G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien ryhmä	1999	<ul style="list-style-type: none"> Toimii epävirallisen vuoropuhelun foorumina teollistuneiden maiden ja koko rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien kehittyvien markkinoiden maiden välillä keskeisissä talous- ja rahoitusmarkkinapolitiikkaan liittyvissä asioissa. 	<p>Yhdeksäntoista maan valtiovarainministerit ja keskuspankkien pääjohtajat (G7-maat sekä Argentiina, Australia, Brasilia, Etelä-Afrikka, Etelä-Korea, Indonesia, Intia, Kiina, Meksiko, Saudi-Arabia, Turkki ja Venäjä) sekä EKP:n pääjohtaja ja euroryhmän puheenjohtaja, jotka edustavat Euroopan yhteisöä. G20-maiden ryhmän jäseniä ovat myös Maailmanpankin pääjohtaja, IMF:n toimitusjohtaja sekä sen kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean (IMFC) sekä kehityskomitean (Development Committee) puheenjohtajat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Koska G20 on epävirallinen foorumi, sillä ei ole, kuten ei G7:lläkään, pysyvää sihteeristöä. Kanada, joka toimii puheenjohtajamaana kahden ensimmäisen vuoden ajan, tarjoaa resursseja kokousten valmistelua varten. Valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksia pidetään kerran vuodessa. Näiden kokousten valmistelua varten pidetään kahdesti vuodessa sijaistason kokouksia.

Taulukko. (jatkoa)

Järjestö tai foorumi	Perustettu vuonna	Tavoitteet (vain kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät)	Jäsenet ja edustus	Organisaatio ja muut pääpiirteet
Rahoitusjärjestelmän vakautta edistävä foorumi (Financial Stability Forum, FSF)	1999	<ul style="list-style-type: none"> • Arvioi kansainvälisen rahoitusjärjestelmän vakautta heikentäviä tekijöitä. • Pohtii toimenpiteitä näiden tekijöiden torjumiseksi ja seuraa niiden toteuttamista. • Tehostaa yhteistyötä ja tiedonvaihtoa rahoitusjärjestelmän vakaudesta vastaavien eri viranomaisten välillä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rahoitusjärjestelmän vakaudesta vastaavat G7-maiden kansalliset viranomaiset (eli valtiovarainministerit, keskuspankkien pääjohtajat ja valvontaviranomaiset). • Useat järjestöt ja foorumit: IMF, Maailmanpankki, BIS, OECD, Baselin pankkivalvontakomitea (Basel Committee on Banking Supervision, BCBS), kansainvälinen arvopaperimarkkinavalvojen järjestö (International Organisation of Securities Commissions, IOSCO), kansainvälinen vakuutusvalvojen järjestö (International Association of Insurance Supervisors, IAIS), kansainvälisen rahoitusjärjestelmän komitea (Committee on the Global Financial System, CGFS) sekä maksu- ja selvitysjärjestelmäkomitea (Committee on Payment and Settlement Systems, GPSS). • Neljä G7-maiden ulkopuolista maata on ollut jäsenenä 15.9.1999 alkaen: Alankomaat, Singapore, Australia, ja Hongkong. <p>EKP osallistuu FSF:n kokouksiin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • FSF:n tehtävät ulottuvat vakautta heikentävien tekijöiden tunnistamiseksi ja torjumiseksi tarvittavien ohjeiden antamisesta standardien ja sääntöjen noudattamisen edistämiseen. FSF on kansainvälisen, eri viranomaisten välisen tehostetun yhteistyön foorumi.
Kansainvälinen järjestelypankki (BIS)	1930	<ul style="list-style-type: none"> • Edistää keskuspankkien välistä yhteistyötä. BIS tarjoaa sihteeristöresursseja G10-maiden keskuspankkien pääjohtajien ryhmälle ja siihen liittyville keskuspankkien komiteoille, joita kuvataan jäljempänä. • BIS tarjoaa teknistä apua kehittyvien markkinoiden maiden ja siirtymätalouksien keskuspankeille. 	<p>BIS:n osakkeenomistajina on 50 keskuspankkia. Niillä on edustus- ja äänioikeus BIS:n yhtiökokouksissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vuoteen 1996 saakka jäsenenä olivat seuraavien maiden keskuspankit: <ul style="list-style-type: none"> – G10-maat (ks. G10-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien ryhmä) sekä Australia, Bulgaria, Espanja, Etelä-Afrikka, Irlanti, Islanti, Itävalta, Kreikka, Latvia, Liettua, Norja, Portugali, Puola, Romania, Slovakia, Suomi, Tanska, Tšekki, Turkki, Unkari ja Viro. – Bosnia-Herzegovina, Kroatia, Makedonia ja Slovenia ovat merkinneet BIS:n osakkeita. Niistä tulee jäseniä sitten, kun kaikki avoimet kysymykset, jotka liittyvät Jugoslavian keskeytetyn osakemerkinnän oikeudelliseen asemaan, on selvitetty. • Vuodesta 1996 ja 1997 alkaen jäsenenä ovat olleet seuraavien maiden keskuspankit: Brasilia, Hongkong, Intia, Kiina, Korea, Meksiko, Saudi-Arabia, Singapore ja Venäjä. • Vuodesta 1999 alkaen jäsenenä ovat olleet EKP sekä Argentiinan, Indonesian, Malesian ja Thaimaan keskuspankit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskuspankit omistavat BIS:n ja valvovat sen toimintaa. Yhtiömuodoltaan BIS on osakeyhtiö. BIS:llä on kolme hallinnollista elintä: <ul style="list-style-type: none"> – yhtiökokous – hallintoneuvosto, jonka jäsenet vain G10-maiden keskuspankit voivat nimittää; G10-maiden ryhmässä olevat eurojärjestelmään kuuluvat kansalliset keskuspankit nimittävät 9 johtokunnan 17:stä jäsenestä – johtokunta, jonka puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja.
G10-maiden keskuspankkien pääjohtajien ryhmä	1963	<ul style="list-style-type: none"> • Toimii keskeisimpänä keskuspankkien välisenä keskustelufoorumina kansainvälisissä rahataloudellisissa asioissa. 	<p>G10-maiden keskuspankkien pääjohtajat sekä EKP:n pääjohtaja.</p>	

Järjestö tai foorumi	Perustettu vuonna	Tavoitteet (vain kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät)	Jäsenet ja edustus	Organisaatio ja muut pääpiirteet
Baselin pankki-valvontakomitea (Basel Committee on Banking Supervision, BCBS)	1974	<ul style="list-style-type: none"> Laatii pankeille sääntöjä lähinnä periaatteiden, standardien (esim. vakavaraisuussäännöstö), suositusten ja hyvien käytäntöjen muodossa. Kannustaa maita panemaan kansainvälisesti sovitut säännöt vapaaehtoisesti täytäntöön kansallista pankkilainsäädäntöä mukauttamalla. 	<p>G10-maat (ks. G10-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien ryhmä). Sekä keskuspankit että valvontaviranomaiset osallistuvat BCBS:ään.</p> <p>EKP osallistuu BCBS:n kokouksiin tarkkailijana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Yhteydenpidosta muihin kuin G10-maihin huolehditaan alueellisten komiteoiden verkoston avulla. Tähän liittyen BCBS järjestää myös koulutusta, jonka puitteissa edistetään mielipiteiden ja periaatteiden vaihtoa, sekä tukee kaikkien eri maiden pankkivalvontaviranomaisten ”keskinäistä koulutusta”. BCBS:llä on merkittävät resurssit ja tehokas sihteeristö, jossa esitykset yleensä valmistellaan. Teknisempiin tehtäviin BCBS käyttää yleensä pääasiassa työryhmiä.
Maksu- ja selvitys-järjestelmäkomitea (Committee on Payment and Settlement Systems, CPSS)	1990 (Kaksi edeltäjäkomiteaa perustettiin 1980 ja 1989)	<ul style="list-style-type: none"> Laatii standardeja maksu- ja selvitysjärjestelmiin sisältyvien riskien vähentämiseksi. CPSS seuraa ja tutkii kotimaisten maksu-, selvitys- ja clearingjärjestelmien sekä useita maita ja valuuttoja käsittelevien selvitysjärjestelmien kehitystä. Koordinoi G10-maiden keskuspankkien yleisvalvontatehtäviä maksujärjestelmien osalta. 	G10-maiden (ks. G10-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien ryhmä), Hongkongin ja Singaporen keskuspankit sekä EKP.	<ul style="list-style-type: none"> CPSS laajentaa työtään yhä enemmän G10-maiden ulkopuolelle. Muiden kuin G10-maiden keskuspankit liittyvät yhä useammin CPSS:n ja sen alaryhmien aloitteisiin. CPSS tekee yhteistyötä myös muiden standardien laatijoiden kanssa ja pitää yhteyksiä keskeisiin maksujärjestelmätoimittajiin ja alan järjestöihin. Sihteeristö valmistelee CPSS:n työtä ja laatii esitykset. Jäsenkeskuspankeilla on merkittävä osuus toiminnassa, myös työryhmien kautta.
Kansainvälisen rahoitusjärjestelmän komitea (Committee on the Global Financial System, CGFS)	1999 (Edeltäjäkomitea perustettiin vuonna 1980)	<ul style="list-style-type: none"> Tunnistaa ja arvioida tekijöitä, joista saattaa aiheutua häiriöitä kansainväliselle rahoitusympäristölle. Syventää tietämystä rahoitusmarkkinoiden ja -järjestelmien toiminnasta. Edistää tehokkaiden ja vakaiden rahoitusmarkkinoiden ja -järjestelmien kehitystä. Lisätä rahoitusmarkkinoiden ja -järjestelmien avoimuutta suunnittelemalla, tuottamalla ja julkaisemalla tilastoja BIS:n tuella. 	G10-maiden keskuspankit ja EKP.	<ul style="list-style-type: none"> Koko rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien maiden keskuspankit voivat olla mukana tapauskohtaisesti. Sihteeristö valmistelee CGFS:n työtä ja laatii esitykset. Jäsenkeskuspankeilla on merkittävä osuus toiminnassa, myös työryhmien kautta.
Kulta- ja valuuttakomitea (Gold and Foreign Exchange Committee, GFEC)	1962	<ul style="list-style-type: none"> Analysoi kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden ja erityisesti valuutta- ja kultamarkkinoiden kehitystä. 	G10-maiden keskuspankit ja EKP.	<ul style="list-style-type: none"> Koko rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien maiden keskuspankit voivat olla mukana tapauskohtaisesti. Sihteeristö valmistelee CFEC:n työtä ja laatii esitykset.

Euroalueen tilastot



Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
I	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	19*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	20*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	21*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	22*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	24*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	25*
	3.3 Osakeindeksit	26*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	27*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	28*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	30*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	36*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	37*
5	Euroalueen reaalityt	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	38*
	5.2 Muita keskeisiä reaalityttilastoja	40*
	5.3 Suhdanekyselyt	41*
	5.4 Työmarkkinat	42*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	43*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä (-) / ylijäämä (+)	44*
	7.2 Velka	45*
	7.3 Velan muutos	46*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
	8.1 Maksutase	47*
	8.2 Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	48*
	8.3 Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	49*
	8.4 Maksutase: suorat sijoitukset	50*
	8.5 Maksutase: arvopaperisijoitukset	51*
	8.6 Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	52*
	8.7 Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	54*
9	Euroalueen ulkomaankauppa	56*

10	Valuuttakurssit	60*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	62*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
	12.1 Taloudellinen kehitys	63*
	12.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	64*
	Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot	65*
	Tekninen huomautus	67*
	Yleistä	69*

Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa euroalueen tilastot kattavat ne euroalueen maat, jotka tarkasteluajankohtana kuuluivat euroalueeseen. Siten euroalueen tilastot vuoden 2000 loppuun saakka kattavat 11 maan euroalueen, ja vuoden 2001 alusta 12 maan euroalueen. Poikkeukset on erikseen merkitty.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen taloustilastot vuoden 2000 loppuun saakka on liitetty mukaan analyttisiä tarkoituksia varten ylimääräiseen taulukkoon sivulle 65* (lisätietoja Yleistä-osassa).

Taulukkomerkintöjen selityksiä

- ”.” Tiedot puuttuvat.
- ”-” Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
- ”..” Nolla tai merkityksetön.
- ”miljardia” 10^9
- ^(p) Ennakkotieto.
- kp. Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ¹⁾		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
				3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4	5	6	7	8
1999	12,3	6,8	5,6	-	10,0	30,8	2,96	4,66
2000	.	.	.	-	.	.	4,40	5,44
1999 IV	12,0	6,5	5,9	-	10,0	37,2	3,43	5,32
2000 I	10,0	4,8	5,9	-	9,3	23,3	3,55	5,61
II	9,5	4,9	6,2	-	10,1	20,3	4,27	5,43
III	6,9	4,0	5,4	-	9,4	18,4	4,74	5,44
IV	.	.	.	-	.	.	5,02	5,28
2000 heinä	6,9	3,7	5,2	5,4	9,1	18,1	4,58	5,45
elo	7,1	4,2	5,6	5,4	9,5	19,5	4,78	5,40
syys	6,3	4,1	5,3	5,4	9,9	17,7	4,85	5,47
loka	5,8	3,7	5,2	5,1	9,7	19,0	5,04	5,42
marras	5,0	3,7	4,9	.	9,2	.	5,09	5,34
joulu	4,93	5,07

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
1999	1,1	-0,4	2,2	2,5	1,9	81,8	1,7	10,0
2000	83,8	.	.
1999 IV	1,5	2,1	2,4	3,3	4,2	81,9	1,7	9,6
2000 I	2,0	4,3	3,6	3,5	4,8	83,0	1,9	9,4
II	2,1	5,2	3,7	3,7	6,0	83,7	2,2	9,1
III	2,5	5,8	.	3,4	5,8	83,9	.	9,0
IV	84,7	.	.
2000 heinä	2,4	5,6	-	-	5,3	-	-	9,0
elo	2,3	5,6	-	-	6,6	-	-	9,0
syys	2,8	6,2	-	-	5,8	-	-	8,9
loka	2,7	6,5	-	-	3,8	-	-	8,8
marras	2,9	.	-	-	.	-	-	8,8
joulu	.	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1991/I = 100)		USD/euro
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Niistä: tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
1999	7,7	83,4	-120,6	-41,7	372,3	96,6	95,8	1,066
2000	88,2	86,2	0,924
1999 IV	-0,7	20,9	-46,6	-2,7	372,3	94,2	92,6	1,038
2000 I	-5,0	9,3	148,0	-192,6	385,4	91,1	89,5	0,986
II	-4,3	14,7	-18,2	51,9	385,8	88,4	86,6	0,933
III	-4,7	17,6	-91,3	13,2	408,1	87,3	85,3	0,905
IV	85,9	83,6	0,868
2000 heinä	-1,7	8,4	-11,3	-5,9	391,4	89,4	87,6	0,940
elo	-2,2	4,6	-45,7	15,3	402,6	87,0	85,1	0,904
syys	-0,8	4,5	-34,3	3,9	408,1	85,3	83,3	0,872
loka	0,0	8,2	-15,7	-1,7	416,2	84,4	82,2	0,855
marras	400,1	85,1	82,8	0,856
joulu	88,1	85,7	0,897

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Euromääräiset luotot euroalueen rahoitussektorille	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	Käänteiset hienosäätöoperaatiot
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	heinä 28.	120 911	264 105	16 676	3 776	226 277	170 999	54 911	0
	elo 4.	120 911	263 524	16 329	3 708	218 337	163 001	54 911	0
	11.	120 911	262 539	15 693	4 065	211 125	156 002	54 911	0
	18.	120 911	264 354	15 066	4 442	220 131	165 002	54 911	0
	25.	120 911	263 684	15 254	4 214	222 715	166 999	54 911	0
	syys 1.	120 911	263 927	15 735	4 392	231 172	180 999	49 999	0
	8.	120 911	265 579	14 347	4 094	226 322	176 001	49 999	0
	15.	120 911	264 117	15 566	4 211	221 510	171 002	49 999	0
	22.	120 911	262 962	14 775	3 904	219 766	167 000	49 999	0
	29.	124 948	281 673	16 566	4 017	230 305	185 002	44 998	0
	loka 6.	124 948	283 395	16 403	3 949	225 352	180 000	44 998	0
	13.	124 948	283 318	15 993	4 154	220 315	175 001	44 998	0
	20.	124 947	283 352	15 003	3 896	214 625	168 998	44 998	0
	27.	124 947	282 393	14 219	3 651	228 509	182 998	45 001	0
	marras 3.	124 947	281 110	15 515	3 553	225 430	180 003	45 001	0
	10.	124 947	276 420	15 423	3 518	230 418	185 000	45 001	0
	17.	124 947	272 580	16 032	3 535	230 467	185 000	45 001	0
	24.	124 947	271 963	16 321	4 000	243 319	197 998	45 001	0
	joulu 1.	124 947	271 907	16 655	3 514	245 234	200 000	45 000	0
	8.	124 947	273 559	16 393	3 564	265 329	220 000	45 000	0
	15.	124 947	272 796	16 345	3 760	264 536	218 999	45 000	0
	22.	124 947	273 521	15 403	3 447	259 304	212 000	45 000	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset velat euroalueen rahoitussektorille	RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	Talletusmahdollisuus	Määräaikaiset talletukset	Käänteiset hienosäätöoperaatiot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	Liikkeeseen lasketut sijoitustodistukset
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	heinä 28.	358 533	113 458	113 406	49	0	0	3	6 265
	elo 4.	362 200	115 833	115 797	34	0	0	2	6 265
	11.	361 546	106 584	106 343	240	0	0	1	6 265
	18.	357 961	116 105	115 983	122	0	0	0	6 265
	25.	353 848	106 518	106 487	29	0	0	2	6 265
	syys 1.	355 876	119 054	119 021	27	0	0	6	6 265
	8.	357 489	113 148	112 951	197	0	0	0	6 265
	15.	355 314	110 780	110 689	91	0	0	0	6 265
	22.	352 633	114 194	112 587	1 607	0	0	0	6 265
	29.	354 797	115 333	114 892	441	0	0	0	4 574
	loka 6.	357 485	116 723	116 645	67	0	0	11	4 574
	13.	355 766	112 074	111 962	110	0	0	2	4 574
	20.	352 508	116 184	115 944	238	0	0	2	4 574
	27.	352 108	121 748	121 687	61	0	0	0	4 574
	marras 3.	355 687	116 263	116 209	54	0	0	0	3 784
	10.	354 127	114 790	114 706	84	0	0	0	3 784
	17.	351 946	111 494	111 366	128	0	0	0	3 784
	24.	350 140	113 697	113 581	116	0	0	0	3 784
	joulu 1.	356 421	125 647	125 539	108	0	0	0	3 784
	8.	363 755	116 443	116 335	108	0	0	0	3 784
	15.	364 276	117 935	117 842	93	0	0	0	3 784
	22.	373 063	115 681	114 353	1 328	0	0	0	3 784

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut luotot	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
				13	14	15	16		
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	1	25	341	25 435	58 986	84 559	800 725	2000 heinä	28.
0	62	24	339	25 382	58 986	84 909	792 086	elo	4.
0	48	17	147	25 487	58 986	84 972	783 778		11.
0	5	65	148	25 539	58 986	84 860	794 289		18.
0	614	45	146	25 474	58 986	85 730	796 968		25.
0	17	16	141	25 271	58 986	82 024	802 418	syys	1.
0	68	114	140	25 400	58 986	82 127	797 766		8.
0	166	90	253	25 324	58 986	82 158	792 783		15.
0	2 392	118	257	25 594	58 994	81 604	788 510		22.
0	29	141	135	25 623	58 867	84 311	826 310		29.
0	182	47	125	25 678	58 867	83 029	821 621	loka	6.
0	101	23	192	25 497	58 867	83 230	816 322		13.
0	297	27	305	25 639	58 867	83 467	809 796		20.
0	7	48	455	25 826	58 867	83 674	822 086		27.
0	15	44	367	25 869	58 762	86 095	821 281	marras	3.
0	18	34	365	26 069	58 762	86 361	821 918		10.
0	186	17	263	25 941	58 762	86 692	818 956		17.
0	12	45	263	26 033	58 762	87 758	833 103		24.
0	39	77	118	26 077	58 762	87 488	834 584	joulu	1.
0	89	77	163	25 936	58 772	87 468	855 968		8.
0	272	83	182	25 685	58 664	87 650	854 381		15.
0	1 957	94	253	25 840	58 263	87 885	848 610		22.

Euro-määräiset velat muille euroalueella oleville	Euro-määräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								13	14	15
9	10	11	12	13	14	15	16	17		
60 120	7 296	814	11 784	6 691	59 738	120 895	55 131	800 725	2000 heinä	28.
45 761	7 149	840	11 199	6 691	60 121	120 895	55 132	792 086	elo	4.
48 055	7 299	841	10 108	6 691	60 361	120 895	55 133	783 778		11.
50 689	7 549	800	10 821	6 691	61 380	120 895	55 133	794 289		18.
65 464	8 120	800	10 727	6 691	62 506	120 895	55 134	796 968		25.
60 743	7 427	827	11 057	6 691	58 448	120 895	55 135	802 418	syys	1.
60 261	7 195	827	11 493	6 691	58 366	120 895	55 136	797 766		8.
58 973	7 460	827	11 244	6 692	59 196	120 895	55 137	792 783		15.
54 225	7 187	854	11 541	6 692	58 886	120 895	55 138	788 510		22.
58 097	9 167	927	11 667	7 077	65 376	144 156	55 139	826 310		29.
48 795	9 072	912	13 173	7 077	64 521	144 152	55 137	821 621	loka	6.
49 355	9 502	900	13 277	7 077	64 507	144 152	55 138	816 322		13.
41 782	9 429	896	12 734	7 077	65 320	144 152	55 140	809 796		20.
49 420	9 291	866	11 838	7 077	65 870	144 152	55 142	822 086		27.
51 113	9 501	864	12 216	7 077	65 481	144 152	55 143	821 281	marras	3.
54 257	9 888	864	11 988	7 077	65 846	144 152	55 145	821 918		10.
56 484	10 870	865	9 998	7 077	67 139	144 152	55 147	818 956		17.
67 442	11 394	860	10 335	7 077	69 071	144 152	55 151	833 103		24.
51 678	10 733	861	10 701	7 077	68 376	144 152	55 154	834 584	joulu	1.
73 400	10 656	860	12 169	7 077	68 515	144 152	55 157	855 968		8.
68 122	10 813	856	12 401	7 077	69 807	144 152	55 157	854 381		15.
54 035	11 139	855	12 728	7 077	70 939	144 152	55 157	848 610		22.

Taulukko 1.2

EKP:n korot

(korke vuosittaisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto	
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos	Korko	Muutos
	Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Korko	Korko			
	1	2	3	4	5	6	7
1999 tammi 1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi 4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
maalis 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25

Lähde: EKP.

- 1) Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä alkaen, ellei toisin mainita.
- 2) EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7
2000 kesä 28. ²⁾	201 612	99 000	-	4,25	4,29	4,32	14
heinä 5.	171 848	58 000	-	4,25	4,29	4,30	14
12.	192 977	99 000	-	4,25	4,29	4,30	14
19.	160 519	53 000	-	4,25	4,29	4,30	14
26.	211 485	118 000	-	4,25	4,30	4,31	14
elo 2.	172 252	45 000	-	4,25	4,31	4,31	14
9.	199 922	111 000	-	4,25	4,30	4,31	14
16.	173 995	54 000	-	4,25	4,35	4,37	14
23.	218 102	113 000	-	4,25	4,47	4,50	14
30.	149 939	68 000	-	4,25	4,68	4,71	14
syys 6.	190 506	108 000	-	4,50	4,55	4,57	14
13.	158 302	63 000	-	4,50	4,58	4,59	14
20.	168 230	104 000	-	4,50	4,56	4,58	14
27.	159 098	81 000	-	4,50	4,65	4,68	14
loka 4.	174 302	99 000	-	4,50	4,67	4,68	14
11.	128 731	76 000	-	4,75	4,76	4,78	14
18.	107 602	93 000	-	4,75	4,75	4,76	14
25.	159 063	90 000	-	4,75	4,80	4,82	14
marras 1.	150 445	90 000	-	4,75	4,84	4,85	14
8.	147 173	95 000	-	4,75	4,83	4,84	14
15.	130 251	90 000	-	4,75	4,78	4,80	14
22.	148 887	108 000	-	4,75	4,80	4,82	14
29.	147 060	92 000	-	4,75	4,82	4,83	14
joulu 6.	129 916	128 000	-	4,75	4,75	4,79	14
13.	116 112	91 000	-	4,75	4,76	4,78	14
20.	152 151	121 000	-	4,75	4,80	4,86	14
27.	118 217	102 000	-	4,75	4,79	4,84	14
2001 tammi 3.	136 434	101 000	-	4,75	4,76	4,78	14

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) Ks. taulukon 1.2 alaviite 3. Marginaalikorko tarkoittaa alinta korkoa, jolla likviditeettiä jaettiin.

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
1999 tammi 14.	79 846	15 000	-	3,13	-	42
14.	39 343	15 000	-	3,10	-	70
14.	46 152	15 000	-	3,08	-	105
helmi 25.	77 300	15 000	-	3,04	-	91
maalis 25.	53 659	15 000	-	2,96	2,97	98
huhti 29.	66 911	15 000	-	2,53	2,54	91
touko 27.	72 294	15 000	-	2,53	2,54	91
heinä 1.	76 284	15 000	-	2,63	2,64	91
29.	64 973	15 000	-	2,65	2,66	91
elo 26.	52 416	15 000	-	2,65	2,66	91
syys 30.	41 443	15 000	-	2,66	2,67	84
loka 28.	74 430	25 000	-	3,19	3,42	91
marras 25.	74 988	25 000	-	3,18	3,27	98
joulu 23.	91 088	25 000	-	3,26	3,29	98
2000 tammi 27.	87 052	20 000	-	3,28	3,30	91
maalis 2.	72 960	20 000	-	3,60	3,61	91
30.	74 929	20 000	-	3,78	3,80	91
huhti 27.	64 094	20 000	-	4,00	4,01	91
kesä 1.	64 317	20 000	-	4,40	4,42	91
29.	41 833	20 000	-	4,49	4,52	91
heinä 27.	40 799	15 000	-	4,59	4,60	91
elo 31.	35 417	15 000	-	4,84	4,87	91
syys 28.	34 043	15 000	-	4,84	4,86	92
loka 26.	43 085	15 000	-	5,06	5,07	91
marras 30.	31 999	15 000	-	5,03	5,05	91
joulu 29.	15 869	15 000	-	4,75	4,81	90

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7
2000 tammi 5.	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	4,26	4,28	1

3) Ks. alaviite 2.

Taulukko I.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
1999 marras	9 295,2	5 079,6	135,9	202,9	1 193,3	562,6	2 121,0
joulu	9 187,4	5 123,4	113,5	169,3	1 204,9	503,5	2 072,8
2000 tammi	9 265,7	5 164,6	108,0	156,8	1 210,3	547,9	2 078,2
helmi	9 338,9	5 189,6	114,5	164,5	1 220,7	553,1	2 096,4
maalis	9 490,8	5 306,7	117,1	174,9	1 231,3	543,8	2 116,9
huhti	9 629,4	5 411,5	116,7	174,7	1 243,2	537,5	2 145,9
touko	9 641,5	5 390,3	118,4	188,4	1 241,3	541,4	2 161,7
kesä	9 539,4	5 316,9	120,4	184,7	1 250,6	506,7	2 160,1
heinä	9 590,1	5 348,0	119,8	192,3	1 258,0	489,9	2 182,2
elo	9 686,5	5 393,8	122,9	197,1	1 269,0	502,5	2 201,3
syys	9 773,3	5 465,7	123,6	193,6	1 270,2	502,1	2 218,2
loka	9 931,2	5 531,9	127,6	201,1	1 283,2	534,2	2 253,2
marras ^(p)3)	10 077,3	5 657,2	129,8	199,8	1 282,2	560,6	2 247,9

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKP:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjaksot alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.
- 3) Sisältää Kreikassa olevien luottolaitosten varantopohjan (134,4 miljardia euroa, joista 107,4 miljardiin euroon sovelletaan 2 prosentin velvoitetta). Euroalueella olevat luottolaitokset voivat tilapäisesti vähentää varantopohjastaan velkansa Kreikassa oleville luottolaitoksille. Tammikuun 2001 lopun varantopohjasta alkaen noudatetaan normaalikäytäntöä.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾
	1	2	3	4	5
2000 tammi	107,7	108,5	0,8	0,0	3,00
helmi	107,5	107,9	0,4	0,0	3,12
maalis	108,0	108,4	0,5	0,0	3,27
huhti	108,7	109,5	0,8	0,0	3,50
touko	111,3	111,8	0,5	0,0	3,67
kesä	113,4	113,9	0,5	0,0	3,90
heinä	113,3	114,0	0,7	0,0	4,28
elo	111,8	112,3	0,5	0,0	4,32
syys	112,6	113,1	0,5	0,0	4,57
loka	113,7	114,2	0,5	0,0	4,69
marras	115,1	115,5	0,4	0,0	4,81
joulu	116,6	117,2	0,6	0,0	4,78
2001 tammi ^(p)7)	118,5	-	-	-	-

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kättäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko I.3).
- 7) Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, joten varantovelvoite ilmoitetaan päivien lukumäärällä painotettuna keskiarvona, johon lasketaan 11 maan euroalueen varantovelvoitteet 24.–31.12.2000 ja 12 maan euroalueen varantovelvoitteet 1.–23.1.2001 (eli 8/31 x 117,0 miljardia euroa + 23/31 x 119,1 miljardia euroa).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekitilät ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
1999 loka	349,7	143,0	45,0	0,3	0,0	0,6	0,0	342,5	45,4	45,9	103,5	446,7				
marras	351,8	140,5	53,7	0,3	0,0	0,4	0,0	343,1	51,5	47,3	104,2	447,6				
joulu	351,7	150,4	65,0	0,3	0,0	1,0	0,0	354,3	59,0	47,5	105,6	460,8				
2000 tammi	362,3	138,5	75,0	1,9	0,0	0,5	3,3	363,0	41,0	61,2	108,7	472,3				
helmi	367,8	130,9	70,5	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	49,2	64,2	108,1	455,9				
maalis	369,2	136,1	66,2	0,2	0,0	0,3	0,0	347,6	51,7	63,5	108,6	456,4				
huhti	377,1	136,7	61,0	0,2	0,0	0,9	0,0	349,7	45,6	69,1	109,7	460,3				
touko	378,8	142,6	60,0	0,4	0,0	2,3	0,0	353,8	41,9	71,8	112,0	468,2				
kesä	378,1	140,9	59,9	0,3	0,2	0,8	0,0	354,1	38,3	72,1	114,2	469,1				
heinä	380,8	157,9	59,9	0,4	0,0	0,5	0,0	357,0	50,4	76,8	114,2	471,7				
elo	382,0	163,1	55,4	0,1	0,0	0,3	0,0	359,2	48,8	80,0	112,4	471,9				
syys	381,6	173,1	51,1	0,3	0,0	0,2	0,0	354,8	56,6	81,2	113,3	468,3				
loka	396,3	176,5	45,7	0,5	0,0	0,2	0,0	354,5	47,4	102,5	114,4	469,1				
marras	398,6	183,7	45,0	0,2	0,0	0,2	0,0	352,7	49,8	109,2	115,7	468,6				
joulu	394,4	210,4	45,0	0,4	0,0	0,2	0,0	360,4	61,1	111,1	117,4	478,0				

Lähde: EKP.

1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekitilialdojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.

2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden eräntyminen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.

3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.

4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.

5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekitilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa				Hallussa			Ulko- maiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro- alueelle	Raha- laitok- sille ²⁾	Julkis- yhteis- öille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat muut arvopape- rit kuin osakkeet	Raha- laitosten	Julkis- yhteisö- jen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkee- seen laskemat osakkeet ja osuudet	Raha- laitosten	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1997	237,2	215,5	21,1	0,6	114,0	0,7	111,8	1,5	2,9	0,5	2,4	324,1	7,0	51,6	736,7
1998 IV	225,2	204,6	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	322,3	7,9	49,3	698,0
1999 I	608,5	587,9	20,4	0,2	94,0	1,5	91,9	0,6	8,1	4,0	4,1	427,3	9,3	52,5	1 199,9
1999 II	788,8	768,3	20,4	0,2	92,4	1,5	90,0	0,9	8,7	4,4	4,3	498,6	9,7	47,4	1 445,6
1999 III	456,9	436,3	20,4	0,2	92,4	1,4	89,9	1,1	8,7	4,3	4,4	427,9	9,8	48,2	1 044,0
1999 marras	508,4	487,8	20,4	0,2	92,6	2,1	89,4	1,1	8,8	4,2	4,6	410,3	9,9	56,3	1 086,4
1999 joul	444,6	424,3	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	56,2	1 014,5
2000 tammi	465,0	444,6	19,8	0,6	90,3	1,7	87,6	1,0	14,2	4,4	9,8	424,3	9,9	52,4	1 056,1
2000 helmi	382,2	361,8	19,8	0,6	93,2	1,8	90,4	1,0	14,2	4,3	9,8	417,5	9,8	52,5	969,3
2000 maal	443,4	424,5	18,4	0,5	96,2	2,4	92,7	1,1	14,4	4,3	10,1	439,1	9,8	49,0	1 051,9
2000 huhti	471,4	452,5	18,4	0,5	96,7	2,6	93,0	1,1	14,4	4,3	10,1	438,0	9,9	51,4	1 081,8
2000 touko	469,2	450,3	18,4	0,5	97,1	2,7	93,2	1,2	14,4	4,4	10,1	441,9	10,0	51,9	1 084,5
2000 kesä	580,7	561,8	18,4	0,5	97,4	2,6	93,6	1,2	14,7	4,4	10,4	454,8	10,0	51,8	1 209,4
2000 heinä	501,4	482,6	18,4	0,5	98,2	2,5	94,5	1,2	14,7	4,4	10,3	449,7	10,1	51,6	1 125,7
2000 elo	482,5	463,7	18,4	0,5	98,5	2,8	94,4	1,3	14,7	4,4	10,3	435,4	10,2	52,4	1 093,5
2000 syys	493,1	474,4	18,2	0,5	98,5	2,9	94,6	1,0	14,6	4,4	10,2	459,1	10,2	54,4	1 129,8
2000 loka	478,8	460,1	18,2	0,5	98,7	2,6	94,9	1,2	15,0	4,4	10,7	454,7	10,5	53,9	1 111,7
2000 marras ²⁾	431,5	412,8	18,2	0,5	98,8	2,6	94,9	1,4	15,4	4,4	11,1	402,7	10,3	54,3	1 013,0

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro- alueelta	Raha-			Raha- markkina- paperit	Liikkeeseen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ²⁾	Muut velat	Yhteensä
			Raha- laitosten ²⁾	Valtion	Muiden julkis- yhteisöjen/ muiden						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1997	354,9	147,0	91,9	51,7	3,4	13,4	14,8	106,0	33,4	67,2	736,7
1998 IV	359,1	152,0	94,2	54,4	3,5	8,5	5,3	97,1	18,6	57,4	698,0
1999 I	348,6	549,5	486,6	54,4	8,5	4,9	5,3	138,0	97,9	55,8	1 199,9
1999 II	356,1	724,3	672,3	43,1	8,9	4,9	5,3	140,7	171,4	43,0	1 445,6
1999 III	359,7	390,5	332,9	50,1	7,6	3,3	5,3	146,3	88,8	50,1	1 044,0
1999 marras	363,2	443,0	368,3	64,1	10,6	3,3	4,6	150,3	69,5	52,4	1 086,4
1999 joul	393,3	341,5	279,3	53,4	8,8	3,3	4,6	175,1	49,8	46,8	1 014,5
2000 tammi	366,2	388,9	333,4	47,0	8,4	3,3	4,6	175,7	72,6	44,8	1 056,1
2000 helmi	363,8	311,7	246,7	56,7	8,4	3,3	4,6	175,1	64,4	46,4	969,3
2000 maal	366,2	372,1	319,8	43,1	9,1	1,7	4,6	186,9	75,1	45,4	1 051,9
2000 huhti	372,7	394,2	340,4	43,4	10,3	1,7	4,6	189,7	75,2	43,8	1 081,8
2000 touko	371,8	390,7	345,1	34,1	11,5	1,7	4,6	188,7	82,4	44,7	1 084,5
2000 kesä	374,3	497,9	432,8	52,6	12,5	1,7	4,6	193,8	92,0	45,0	1 209,4
2000 heinä	377,7	414,9	354,7	49,7	10,5	1,7	4,6	196,6	84,6	45,6	1 125,7
2000 elo	373,2	401,0	336,1	53,8	11,2	1,7	4,6	200,1	66,6	46,3	1 093,5
2000 syys	373,5	404,2	346,1	45,6	12,5	0,0	4,6	222,1	75,0	50,6	1 129,8
2000 loka	372,6	388,1	323,3	51,1	13,7	0,0	4,6	226,3	69,5	50,6	1 111,7
2000 marras ²⁾	372,2	334,6	265,6	54,9	14,0	0,0	3,8	222,5	29,3	50,6	1 013,0

Lähde: EKP.

- 1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista.
- 2) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

													Yhteensä			
	Lainat euroalueelle	Rahalaitoksille	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	16
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1997	8 436,1	2 905,6	821,4	4 709,1	1 868,5	635,5	1 050,8	182,3	99,8	329,8	94,2	235,6	1 594,8	238,9	796,9	13 365,0
1998 IV	9 098,4	3 181,5	821,2	5 095,8	2 012,4	721,3	1 102,4	188,7	107,2	424,2	123,3	300,8	1 579,9	243,9	777,4	14 243,4
1999 I	9 252,2	3 277,4	816,8	5 158,0	2 087,9	761,4	1 131,9	194,7	99,2	469,2	126,0	343,2	1 627,5	244,6	876,2	14 656,8
II	9 450,5	3 328,7	816,5	5 305,3	2 138,9	800,6	1 125,9	212,3	102,1	484,6	124,7	359,8	1 646,0	250,0	866,2	14 938,2
III	9 568,3	3 384,1	809,4	5 374,7	2 180,2	828,3	1 134,6	217,3	111,3	481,7	129,8	352,0	1 653,3	258,9	813,1	15 066,8
1999 marras	9 859,3	3 541,9	831,7	5 485,8	2 218,0	850,0	1 145,0	223,0	128,1	497,6	129,9	367,7	1 764,4	265,3	898,9	15 631,6
joulu	9 764,2	3 420,2	826,9	5 517,1	2 175,6	827,5	1 121,6	226,5	129,9	521,4	138,0	383,4	1 702,2	281,2	917,7	15 492,3
2000 tammi	9 832,8	3 450,8	819,5	5 562,5	2 193,4	834,8	1 131,1	227,5	121,1	528,7	141,5	387,1	1 723,7	282,5	935,9	15 618,1
helmi	9 836,7	3 425,3	814,9	5 596,5	2 216,1	845,4	1 137,2	233,5	130,8	546,2	144,7	401,5	1 768,3	282,1	952,1	15 732,4
maalis	10 002,5	3 515,2	819,8	5 667,5	2 221,3	868,9	1 124,8	227,6	131,9	594,3	155,1	439,2	1 804,3	287,5	976,1	16 017,6
huhti	10 049,6	3 499,6	822,4	5 727,6	2 216,0	877,8	1 102,5	235,7	149,1	609,4	157,1	452,3	1 904,4	288,9	1 017,1	16 234,4
touko	10 126,8	3 554,7	816,0	5 756,1	2 228,4	894,5	1 091,2	242,7	157,4	628,6	162,1	466,5	1 888,5	288,8	1 016,5	16 334,9
kesä	10 107,6	3 468,6	815,8	5 823,2	2 206,8	894,3	1 069,7	242,8	155,2	588,1	157,4	430,7	1 868,5	270,9	1 019,3	16 216,4
heinä	10 061,0	3 395,8	813,9	5 851,2	2 213,7	920,0	1 042,8	250,8	152,7	586,2	149,7	436,4	1 897,8	272,7	1 068,2	16 252,1
elo	10 120,4	3 447,4	802,2	5 870,8	2 212,5	926,6	1 031,0	255,0	152,9	586,8	150,3	436,5	1 958,5	275,2	1 106,3	16 412,5
syys	10 209,6	3 463,9	795,3	5 950,3	2 228,4	939,7	1 030,7	258,1	145,1	589,9	150,9	439,0	1 971,7	276,5	1 051,2	16 472,2
loka	10 280,4	3 487,5	797,2	5 995,7	2 221,2	936,6	1 019,0	265,6	151,1	591,1	152,5	438,6	2 028,0	278,5	1 121,8	16 672,2
marras ^(p)	10 357,7	3 522,6	805,8	6 029,3	2 213,2	933,7	1 014,0	265,6	157,3	596,3	150,0	446,3	2 044,8	295,5	1 072,1	16 736,9

2. Velat

																Yhteensä
	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Muiden				Rahamarkkinapaperit	Liikkeen lasketut velkapaperit	Rahamarkkinapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	16
						Yön yli	Määräaikaiset	Irta- sanomisehtoiset	Repot							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1997	0,4	7 773,9	3 009,3	102,1	4 662,5	1 229,6	1 901,2	1 326,3	205,4	252,2	1 924,8	138,8	687,5	1 373,5	1 213,9	13 365,0
1998 IV	0,4	8 279,3	3 311,7	95,3	4 872,3	1 382,7	1 924,1	1 388,8	176,7	241,4	2 116,0	160,8	742,4	1 500,4	1 202,7	14 243,4
1999 I	0,5	8 330,3	3 390,5	78,9	4 860,8	1 387,1	1 984,9	1 310,6	178,3	280,1	2 194,0	180,5	759,3	1 618,0	1 294,1	14 656,8
II	0,5	8 445,6	3 437,3	81,9	4 926,5	1 479,6	1 961,2	1 319,1	166,4	305,7	2 268,9	183,2	781,9	1 666,6	1 285,7	14 938,2
III	0,6	8 508,2	3 503,8	83,1	4 921,3	1 466,9	1 976,7	1 317,1	160,6	307,5	2 329,3	204,1	795,0	1 688,5	1 233,6	15 066,8
1999 marras	0,7	8 735,1	3 679,7	81,9	4 973,5	1 501,1	2 005,0	1 308,7	158,6	310,2	2 376,8	243,5	805,2	1 839,5	1 320,7	15 631,6
joulu	0,7	8 709,1	3 579,4	88,6	5 041,0	1 532,3	2 037,4	1 327,1	144,2	309,8	2 364,7	242,1	836,2	1 774,7	1 255,0	15 492,3
2000 tammi	0,7	8 708,7	3 555,5	86,5	5 066,7	1 561,7	2 023,0	1 327,1	154,9	326,3	2 370,7	221,6	856,6	1 837,0	1 296,5	15 618,1
helmi	0,7	8 706,9	3 548,0	87,7	5 071,2	1 554,6	2 040,3	1 316,9	159,4	343,6	2 396,3	233,0	864,1	1 874,7	1 313,0	15 732,4
maalis	0,7	8 785,1	3 604,4	86,9	5 093,8	1 562,7	2 047,1	1 307,0	177,1	343,1	2 423,3	248,8	878,8	1 991,2	1 346,6	16 017,6
huhti	0,7	8 797,8	3 578,4	88,2	5 131,2	1 597,1	2 055,3	1 299,4	179,5	409,7	2 452,2	248,1	888,0	2 068,3	1 369,7	16 234,4
touko	0,6	8 847,7	3 640,7	79,8	5 127,2	1 580,6	2 074,6	1 291,3	180,8	412,7	2 470,7	260,0	895,2	2 066,4	1 381,5	16 334,9
kesä	0,6	8 824,2	3 615,1	93,3	5 115,8	1 590,5	2 072,0	1 285,9	167,3	410,3	2 479,6	261,1	886,9	1 956,7	1 397,0	16 216,4
heinä	0,6	8 744,1	3 536,7	84,9	5 122,5	1 588,8	2 082,3	1 279,3	172,0	408,9	2 503,7	272,6	892,2	1 998,4	1 431,7	16 252,1
elo	0,0	8 776,3	3 570,6	86,6	5 119,0	1 561,2	2 113,8	1 274,6	169,4	419,1	2 530,8	276,1	895,3	2 059,1	1 455,7	16 412,5
syys	0,0	8 827,9	3 583,9	113,5	5 130,5	1 574,0	2 117,4	1 267,0	172,0	409,1	2 551,5	272,5	901,3	2 104,2	1 405,8	16 472,2
loka	0,0	8 879,4	3 618,2	121,4	5 139,8	1 574,1	2 133,7	1 258,3	173,7	412,2	2 574,3	280,8	905,7	2 171,1	1 448,6	16 672,2
marras ^(p)	0,0	8 925,9	3 654,6	113,7	5 157,7	1 591,9	2 139,4	1 252,4	174,0	418,3	2 570,3	278,5	914,3	2 185,1	1 444,5	16 736,9

Lähde: EKP.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä¹⁾)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

		Lainat			Hallussa			Hallussa	Ulkomaiset	Kiinteä	Muut	Yhteensä
		euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	saamiset ³⁾	omaisuus	saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1999	huhti	6 009,5	830,0	5 179,5	1 421,9	1 219,5	202,4	359,9	2 058,4	255,9	864,0	10 969,7
	touko	6 042,1	830,2	5 211,9	1 445,0	1 236,2	208,7	372,9	2 009,2	257,1	850,0	10 976,3
	kesä	6 142,3	836,9	5 305,5	1 429,1	1 216,0	213,2	364,1	2 144,6	259,7	880,9	11 220,7
	heinä	6 169,0	828,8	5 340,2	1 420,8	1 204,2	216,6	361,6	2 081,9	264,4	863,2	11 160,9
	elo	6 160,1	824,8	5 335,3	1 433,3	1 208,5	224,8	360,4	2 055,8	265,2	844,5	11 119,3
	syys	6 204,8	829,8	5 374,9	1 442,9	1 224,5	218,4	356,4	2 081,2	268,7	828,4	11 182,4
	loka	6 260,4	839,1	5 421,3	1 452,8	1 236,5	216,2	357,7	2 118,7	271,0	872,6	11 333,1
	marras	6 338,0	852,1	5 486,0	1 458,5	1 234,4	224,1	372,2	2 174,8	275,3	921,5	11 540,3
	joulu	6 364,3	846,6	5 517,7	1 435,3	1 207,7	227,6	393,3	2 102,8	291,1	929,8	11 516,6
2000	tammi	6 402,4	839,3	5 563,1	1 447,2	1 218,7	228,5	396,9	2 148,0	292,4	954,4	11 641,3
	helmi	6 431,8	834,7	5 597,1	1 462,1	1 227,5	234,6	411,4	2 185,9	291,9	971,3	11 754,3
	maalis	6 506,2	838,2	5 668,0	1 446,2	1 217,5	228,7	449,3	2 243,4	297,3	992,8	11 935,1
	huhti	6 568,9	840,8	5 728,1	1 432,2	1 195,4	236,8	462,4	2 342,4	298,8	1 033,0	12 137,6
	touko	6 591,0	834,4	5 756,6	1 428,2	1 184,3	243,9	476,5	2 330,3	298,7	1 033,6	12 158,4
	kesä	6 657,8	834,1	5 823,7	1 407,3	1 163,3	244,0	441,1	2 323,3	280,8	1 037,4	12 147,7
	heinä	6 683,9	832,2	5 851,7	1 389,3	1 137,3	252,0	446,7	2 347,4	282,8	1 084,6	12 234,8
	elo	6 691,8	820,6	5 871,3	1 381,7	1 125,4	256,3	446,8	2 393,8	285,3	1 123,4	12 322,9
	syys	6 764,3	813,6	5 950,8	1 384,3	1 125,3	259,1	449,2	2 430,7	286,6	1 071,0	12 386,2
	loka	6 811,6	815,5	5 996,2	1 380,7	1 113,9	266,8	449,2	2 482,7	289,0	1 139,9	12 553,2
	marras ^{P)}	6 853,7	824,0	6 029,8	1 375,8	1 108,8	267,0	457,3	2 447,6	305,8	1 091,0	12 531,2

2. Velat: kannat

		Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Yön yli	Määra- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markki- napaperit	Liikkee- seen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1999	huhti	319,8	115,8	4 883,7	1 411,1	1 986,9	1 314,0	171,7	387,7	1 453,1	778,0	1 731,0	1 300,1	0,4	10 969,7
	touko	321,5	120,7	4 904,6	1 442,8	1 974,7	1 314,7	172,4	389,3	1 463,5	782,6	1 720,7	1 257,8	15,5	10 976,3
	kesä	324,0	125,0	4 935,3	1 488,5	1 961,2	1 319,1	166,4	391,7	1 472,1	793,3	1 837,9	1 328,7	12,6	11 220,7
	heinä	332,0	134,9	4 938,7	1 474,7	1 979,1	1 321,3	163,7	383,5	1 476,5	797,9	1 770,4	1 313,2	13,7	11 160,9
	elo	326,5	137,8	4 916,7	1 445,7	1 988,1	1 320,2	162,6	396,8	1 484,5	796,6	1 776,9	1 282,4	1,0	1 119,3
	syys	327,4	133,2	4 928,8	1 474,4	1 976,7	1 317,1	160,6	403,6	1 504,9	807,1	1 777,3	1 283,7	16,2	11 182,4
	loka	329,7	135,0	4 945,1	1 476,9	1 996,7	1 314,0	157,5	410,5	1 518,2	816,3	1 847,6	1 309,1	21,7	11 333,1
	marras	330,2	146,0	4 984,1	1 511,7	2 005,0	1 308,7	158,6	428,9	1 529,3	821,4	1 909,0	1 373,1	18,3	11 540,3
	joulu	350,0	142,0	5 049,8	1 541,1	2 037,4	1 327,1	144,2	425,2	1 539,8	869,1	1 824,5	1 301,9	14,3	11 516,6
2000	tammi	333,0	133,6	5 075,1	1 570,1	2 023,0	1 327,1	154,9	430,1	1 538,7	886,4	1 909,6	1 341,3	-6,5	11 641,3
	helmi	331,2	144,4	5 079,6	1 563,0	2 040,3	1 316,9	159,4	449,1	1 553,7	890,3	1 939,1	1 359,4	7,6	11 754,3
	maalis	334,6	130,1	5 103,0	1 571,8	2 047,1	1 307,0	177,1	461,7	1 556,6	906,3	2 066,3	1 392,0	-15,5	11 935,1
	huhti	337,8	131,6	5 141,6	1 607,4	2 055,3	1 299,4	179,5	510,4	1 576,3	916,2	2 143,6	1 413,5	-33,3	12 137,6
	touko	337,6	113,9	5 138,8	1 592,1	2 074,6	1 291,3	180,8	517,1	1 578,0	917,4	2 148,8	1 426,2	-19,3	12 158,4
	kesä	341,2	146,0	5 128,3	1 603,0	2 072,0	1 285,9	167,3	517,9	1 587,3	918,9	2 048,7	1 442,1	17,5	12 147,7
	heinä	343,1	134,6	5 132,9	1 599,3	2 082,3	1 279,3	172,0	530,4	1 585,7	934,7	2 083,0	1 477,3	13,0	12 234,8
	elo	338,0	140,4	5 130,2	1 572,4	2 113,8	1 274,6	169,4	544,1	1 606,1	940,8	2 125,6	1 502,0	-4,4	12 322,9
	syys	339,0	159,0	5 142,9	1 586,5	2 117,4	1 267,0	172,0	536,4	1 613,6	968,1	2 179,2	1 456,3	-8,3	12 386,2
	loka	336,7	172,5	5 153,5	1 587,8	2 133,7	1 258,3	173,7	541,9	1 639,7	975,1	2 240,6	1 499,2	-6,1	11 540,3
	marras ^{P)}	336,8	168,6	5 171,7	1 606,0	2 139,4	1 252,4	174,0	539,5	1 637,8	982,5	2 214,4	1 495,1	-15,2	12 531,2

Lähde: EKP.

- 1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista.
- 2) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.
- 3) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 2.

3. Saamiset: virrat²⁾

											Yhteensä	
		Lainat euro-alueelle	Julkis-yhteisöille	Muulle	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis-yhteisöjen	Muiden	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1999	touko	31,6	0,1	31,5	21,1	14,7	6,4	11,8	-60,3	1,1	-14,0	-8,7
	kesä	101,3	6,6	94,8	-13,1	-17,6	4,5	-9,0	126,2	2,4	30,4	238,3
	heinä	29,5	-8,0	37,5	-13,6	-16,7	3,1	-3,3	-35,3	4,7	-17,7	-35,7
	elo	-9,9	-4,1	-5,8	17,8	9,8	7,9	-0,1	-43,9	0,8	-18,8	-54,1
	syys	46,2	5,1	41,1	16,8	24,1	-7,3	-5,4	19,9	3,5	-9,3	71,7
	loka	54,2	9,1	45,1	19,6	22,3	-2,7	1,2	20,9	2,2	44,3	142,5
	marras	74,0	12,7	61,2	11,6	4,1	7,5	9,0	20,9	4,3	48,9	168,7
	joulu	29,9	-5,7	35,6	-28,5	-31,7	3,2	15,8	-77,5	16,0	5,2	-39,1
2000	tammi	33,8	-7,5	41,3	15,1	13,9	1,2	3,3	22,9	1,4	24,6	101,2
	helmi	30,1	-4,6	34,7	15,3	9,1	6,2	12,8	32,8	-0,5	16,8	107,2
	maalis	71,5	4,4	67,1	-13,6	-6,9	-6,8	36,2	30,9	5,4	22,2	152,7
	huhti	55,6	2,3	53,3	-16,3	-21,3	5,0	12,1	12,7	1,5	33,3	98,8
	touko	21,0	-6,2	27,2	-0,4	-7,9	7,4	12,9	11,0	-0,1	0,5	45,0
	kesä	60,2	-0,5	60,7	-17,0	-18,0	1,0	-35,8	7,4	-17,6	4,2	1,5
	heinä	21,9	-1,4	23,3	-19,2	-26,7	7,5	4,7	-6,0	2,0	46,9	50,2
	elo	8,3	-8,4	16,7	-5,8	-9,4	3,6	0,4	4,3	2,5	38,6	48,4
	syys	59,1	-7,2	66,3	1,7	-2,9	4,6	2,5	13,5	1,3	-53,1	24,9
	loka	40,2	1,6	38,6	-5,1	-13,9	8,8	-1,3	8,2	2,4	68,9	113,3
	marras ^(p)	49,2	8,8	40,4	-1,6	-1,9	0,2	5,6	-1,1	16,7	-49,1	19,6

4. Velat: virrat²⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkis-yhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Liikkeeseen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	touko	1,7	4,9	19,6	31,2	-13,0	0,6	0,8	1,3	9,0	5,2	-19,3	-46,3	15,1	-8,7
	kesä	2,4	4,2	29,3	45,2	-14,3	4,5	-6,0	1,4	7,4	13,9	109,4	74,4	-4,2	238,3
	heinä	8,0	10,0	6,6	-12,6	19,7	2,2	-2,7	-7,8	7,3	5,0	-45,6	-19,7	0,5	-35,7
	elo	-5,5	2,9	-24,2	-29,8	7,8	-1,1	-1,1	13,1	4,7	0,8	-4,9	-28,9	-12,1	-54,1
	syys	0,9	-4,7	13,0	29,2	-11,1	-3,1	-2,0	6,5	21,8	5,8	4,2	8,9	15,2	71,7
	loka	2,3	1,8	13,9	1,7	18,6	-3,2	-3,2	6,4	10,9	7,7	54,8	39,4	5,5	142,5
	marras	0,5	11,0	34,5	33,1	5,7	-5,3	1,1	17,8	6,3	4,1	32,4	65,5	-3,3	168,7
	joulu	19,5	-4,0	65,7	29,4	32,3	18,5	-14,4	-14,7	10,7	31,2	-87,8	-59,6	0,0	-39,1
2000	tammi	-16,9	-8,4	22,9	28,1	-15,7	-0,2	10,7	0,8	-3,0	18,7	67,8	42,8	-23,5	101,2
	helmi	-1,8	10,8	4,1	-7,2	17,0	-10,2	4,5	19,0	14,8	5,2	25,1	16,1	14,1	107,2
	maalis	3,5	-14,4	20,2	7,5	5,1	-9,9	17,6	12,0	1,3	14,5	106,5	32,0	-23,0	152,7
	huhti	3,3	1,5	33,0	33,4	4,9	-7,7	2,3	2,3	14,6	9,4	35,2	14,7	-15,1	98,8
	touko	-0,2	-17,7	0,1	-11,9	19,9	-9,2	1,4	9,8	5,6	2,9	26,2	12,1	6,2	45,0
	kesä	3,6	32,1	-7,4	12,2	-0,8	-5,3	-13,5	-3,7	15,7	-4,8	-78,6	18,9	25,5	1,5
	heinä	1,9	-11,3	1,0	-5,1	7,4	-6,0	4,7	12,0	-7,4	15,1	7,7	38,4	-7,1	50,2
	elo	-5,1	5,8	-7,1	-28,8	29,2	-4,8	-2,7	12,6	12,1	7,0	5,5	33,0	-15,4	48,4
	syys	1,0	18,6	5,9	12,1	-1,2	-7,6	2,6	-8,0	3,6	20,6	39,1	-50,8	-5,1	24,9
	loka	-2,2	13,5	5,2	-0,6	13,0	-8,8	1,7	4,4	17,8	6,0	21,1	45,3	2,3	113,3
	marras ^(p)	0,1	-4,0	22,8	20,0	8,4	-5,9	0,3	-2,1	4,6	8,1	6,4	-5,9	-10,4	19,6

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

		M1								M2		Repot	Raha-markkina-rahastojen rahastosuudet ja raha-markkina-paperit	Enintään 2 vuoden velka-paperit
		Liikkeessä oleva raha		Yön yli -talletukset		Yhteensä		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾			
		1	2	3	4	5	6							
1999	huhti	319,8	1 481,4	1 801,2	101,29	874,3	1 255,1	3 930,7	100,59	171,7	387,7	52,8		
	touko	321,5	1 510,6	1 832,2	103,01	864,5	1 259,9	3 956,5	101,23	172,4	389,3	57,6		
	kesä	324,0	1 551,2	1 875,1	105,40	841,5	1 265,7	3 982,4	101,86	166,4	391,7	59,2		
	heinä	332,0	1 543,6	1 875,6	105,48	854,3	1 270,4	4 000,3	102,38	163,7	383,5	61,7		
	elo	326,5	1 513,6	1 840,1	103,44	857,3	1 270,3	3 967,7	101,50	162,6	396,8	63,0		
	syys	327,4	1 537,5	1 864,9	104,87	843,8	1 267,3	3 976,1	101,74	160,6	403,6	75,5		
	loka	329,7	1 542,0	1 871,7	105,20	858,6	1 265,5	3 995,7	102,15	157,5	410,5	74,0		
	marras	330,2	1 575,9	1 906,1	107,04	857,9	1 260,4	4 024,4	102,79	158,6	428,9	75,6		
	joulu	350,0	1 609,4	1 959,3	110,01	878,5	1 282,9	4 120,8	105,24	144,2	425,2	88,4		
2000	tammi	333,0	1 637,7	1 970,7	110,60	862,0	1 283,8	4 116,5	105,09	154,9	430,1	86,6		
	helmi	331,2	1 629,2	1 960,4	110,01	876,8	1 272,5	4 109,6	104,95	159,4	449,1	90,1		
	maalis	334,6	1 637,5	1 972,2	110,60	885,0	1 262,1	4 119,3	105,13	177,1	461,7	89,9		
	huhti	337,8	1 675,6	2 013,4	112,80	893,0	1 254,6	4 161,1	106,08	179,5	510,4	89,0		
	touko	337,6	1 657,0	1 994,5	111,93	910,7	1 246,1	4 151,4	105,92	180,8	517,1	86,7		
	kesä	341,2	1 668,5	2 009,7	112,85	909,4	1 238,8	4 157,9	106,16	167,3	517,9	86,2		
	heinä	343,1	1 666,5	2 009,6	112,77	919,4	1 231,1	4 160,1	106,15	172,0	530,4	75,9		
	elo	338,0	1 637,8	1 975,8	110,76	948,5	1 225,0	4 149,3	105,78	169,4	544,1	80,3		
	syys	339,0	1 652,1	1 991,1	111,51	951,4	1 214,7	4 157,2	105,90	172,0	536,4	81,6		
	loka	336,7	1 652,8	1 989,6	111,31	966,8	1 205,6	4 161,9	105,91	173,7	541,9	89,4		
	marras ³⁾	336,8	1 671,1	2 008,0	112,45	979,2	1 196,8	4 184,0	106,57	174,0	539,5	98,5		

2. Virrat⁴⁾

		M1				M2				Repot	Raha-markkina-rahastojen rahastosuudet ja raha-markkina-paperit	Enintään 2 vuoden velka-paperit
		Liikkeessä oleva raha		Yön yli -talletukset		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾			
		1	2	3	4							
1999	touko	1,7	28,8	30,5	12,1	-10,3	4,7	24,9	6,5	0,8	1,3	4,5
	kesä	2,4	40,0	42,5	11,5	-23,6	5,8	24,7	6,3	-6,0	1,4	1,4
	heinä	8,0	-6,5	1,6	14,1	14,1	4,8	20,5	7,7	-2,7	-7,8	2,9
	elo	-5,5	-30,8	-36,3	12,8	2,0	-0,1	-34,3	7,0	-1,1	13,1	1,0
	syys	0,9	24,5	25,4	12,8	-13,3	-3,0	9,1	6,9	-2,0	6,5	0,8
	loka	2,3	3,6	5,9	13,0	12,2	-1,9	16,1	7,0	-3,2	6,4	-1,9
	marras	0,5	32,2	32,8	11,8	-2,5	-5,2	25,1	6,4	1,1	17,8	0,7
	joulu	19,5	33,4	52,9	10,0	20,6	22,6	96,1	5,2	-14,4	-14,7	13,1
2000	tammi	-16,9	27,4	10,4	9,3	-17,4	0,8	-6,2	4,1	10,7	0,8	-2,1
	helmi	-1,8	-8,7	-10,5	10,7	16,3	-11,3	-5,5	5,2	4,5	19,0	3,5
	maalis	3,5	7,0	10,5	10,0	7,1	-10,5	7,0	5,0	17,6	12,0	-1,0
	huhti	3,3	36,0	39,3	11,4	5,7	-7,6	37,4	5,5	2,3	2,3	-0,1
	touko	-0,2	-15,3	-15,5	8,7	18,9	-9,6	-6,2	4,6	1,4	9,8	-1,7
	kesä	3,6	12,8	16,4	7,1	0,3	-7,3	9,4	4,2	-13,5	-3,7	1,9
	heinä	1,9	-3,3	-1,4	6,9	8,2	-7,4	-0,6	3,7	4,7	12,0	-10,8
	elo	-5,1	-30,6	-35,7	7,1	27,5	-6,2	-14,4	4,2	-2,7	12,6	3,3
	syys	1,0	12,3	13,3	6,3	1,8	-10,4	4,7	4,1	2,6	-8,0	0,9
	loka	-2,2	-1,2	-3,5	5,8	13,1	-9,2	0,4	3,7	1,7	4,4	7,2
	marras ³⁾	0,1	20,1	20,2	5,0	14,4	-8,7	25,9	3,7	0,3	-2,1	10,1

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) Kun joulukuun 1998 (kausivaihtelusta puhdistamaton) kanta = 100, indeksi osoittaa virroista lasketun kumulatiivisen prosenttimuutoksen kyseisenä ajankohdana, kuten alaviitteessä 4 on esitetty. Indeksien prosenttimuutos kahden ajankohdan välillä vastaa aggregaatin muutosta uudelleenluokittelun ja muiden vastaavien tekijöiden vaikutusta.

M3			M3:n keskeiset vastaerät											
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾		Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ³⁾				Ulko- maiset netto- saamiset			
			Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro- alueella	Niistä: lainat	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾				
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
4 542,9	101,67		1 113,6	118,7	1 400,3	778,0	2 049,5	5 741,9	5 179,5	102,75	327,4	1999	huhti	
4 575,8	102,37		1 111,2	115,1	1 405,9	782,6	2 066,4	5 793,5	5 211,9	103,37	288,6		touko	
4 599,7	102,85		1 120,7	114,2	1 412,9	793,3	2 052,8	5 882,7	5 305,5	105,25	306,6		kesä	
4 609,1	103,14		1 125,4	111,9	1 414,9	797,9	2 032,9	5 918,4	5 340,2	105,99	311,5		heinä	
4 590,1	102,66		1 131,5	111,0	1 421,5	796,6	2 033,3	5 920,5	5 335,3	105,88	278,9		elo	
4 615,8	102,98		1 133,6	111,2	1 429,5	807,1	2 054,4	5 949,7	5 374,9	106,70	303,9		syys	
4 637,7	103,37		1 138,6	110,6	1 444,2	816,3	2 075,6	5 995,2	5 421,3	107,59	271,1		loka	
4 687,5	104,37		1 147,6	110,6	1 453,7	821,4	2 086,4	6 082,3	5 486,0	108,81	265,8		marras	
4 778,5	106,15		1 159,3	112,8	1 451,5	869,1	2 054,3	6 138,6	5 517,7	109,51	278,3		joulu	
4 788,1	106,22		1 161,4	111,8	1 452,2	886,4	2 058,0	6 188,4	5 563,1	110,33	238,4	2000	tammi	
4 808,3	106,70		1 164,0	112,8	1 463,6	890,3	2 062,2	6 243,1	5 597,1	111,02	246,8		helmi	
4 848,0	107,49		1 162,5	113,6	1 466,7	906,3	2 055,7	6 346,0	5 668,0	112,35	177,1		maalis	
4 939,9	108,42		1 162,7	113,2	1 487,4	916,2	2 036,2	6 427,2	5 728,1	113,41	198,8		huhti	
4 935,9	108,49		1 164,3	114,4	1 491,4	917,4	2 018,7	6 477,0	5 756,6	113,95	181,6		touko	
4 929,2	108,36		1 163,1	115,9	1 501,1	918,9	1 997,4	6 508,8	5 823,7	115,15	274,6		kesä	
4 938,5	108,48		1 163,4	117,0	1 509,8	934,7	1 969,5	6 550,5	5 851,7	115,61	264,4		heinä	
4 943,1	108,45		1 165,7	118,6	1 525,8	940,8	1 946,0	6 574,3	5 871,3	115,94	268,2		elo	
4 947,3	108,45		1 166,4	120,8	1 532,0	968,1	1 938,8	6 659,0	5 950,8	117,25	251,5		syys	
4 966,9	108,75		1 167,3	121,6	1 550,3	975,1	1 929,4	6 712,2	5 996,2	118,01	242,1		loka	
4 996,0	109,50		1 160,4	124,2	1 539,3	982,5	1 932,8	6 754,1	6 029,8	118,80	233,2		marras ^(p)	

M3			M3:n keskeiset vastaerät											
Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾	3 kk:n liukuva keskiarvo	Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat				Luotot ³⁾				Ulko- maiset netto- saamiset			
			Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro- alueella	Niistä: lainat	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾				
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
31,5	5,5	5,4	-2,7	-3,6	4,5	5,2	14,8	49,7	31,5	9,9	-41,0	1999	touko	
21,5	5,5	5,6	9,3	-1,0	6,0	13,9	-11,0	90,3	94,8	10,4	16,8		kesä	
12,8	5,9	5,7	5,3	-2,3	4,4	5,0	-24,7	37,3	37,5	10,2	10,2		heinä	
-21,3	5,7	5,9	5,8	-0,9	3,7	0,8	5,8	2,0	-5,8	10,0	-39,0		elo	
14,4	6,0	5,8	2,2	0,2	21,0	5,8	29,2	28,5	41,1	9,9	15,6		syys	
17,4	5,7	5,9	6,2	-0,6	12,8	7,7	31,4	43,6	45,1	10,0	-33,9		loka	
44,7	6,1	6,0	8,2	0,1	5,5	4,1	16,8	77,8	61,2	10,2	-11,4		marras	
80,1	6,2	5,8	11,7	2,1	-2,5	31,2	-37,4	54,6	35,6	9,5	10,4		joulu	
3,2	5,2	5,8	1,7	-0,9	-0,9	18,7	6,4	45,8	41,3	8,7	-44,9	2000	tammi	
21,5	6,1	6,0	0,8	1,0	11,2	5,2	4,4	53,7	34,7	9,4	7,7		helmi	
35,7	6,5	6,4	-2,0	0,8	2,3	14,5	-2,4	96,6	67,1	9,8	-75,6		maalis	
41,8	6,6	6,4	-0,8	-0,4	14,7	9,4	-19,0	70,4	53,3	10,4	-22,5		huhti	
3,2	6,0	6,0	1,0	1,2	7,4	2,9	-14,1	47,6	27,2	10,2	-15,2		touko	
-5,8	5,4	5,5	-1,1	1,5	13,8	-4,8	-18,5	26,0	60,7	9,4	86,0		kesä	
5,3	5,2	5,4	-0,9	1,4	3,4	15,1	-28,1	35,5	23,3	9,1	-13,7		heinä	
-1,3	5,6	5,4	1,6	1,7	8,9	7,0	-17,8	20,8	16,7	9,5	-1,2		elo	
0,2	5,3	5,4	-3,0	2,2	2,7	20,6	-10,1	73,3	66,3	9,9	-25,5		syys	
13,6	5,2	5,1	-0,1	0,8	10,6	6,0	-12,3	46,1	38,6	9,7	-13,0		loka	
34,3	4,9	-	-6,0	2,6	-5,5	8,1	6,9	46,2	40,4	9,2	-7,5		marras ^(p)	

3) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaisille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaisien liiketiliin laskemiin arvopapereihin.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioiden johtamattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat

		M2								M3		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt)			
		M1				Muut lyhytaikaiset talletukset ³⁾				Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁴⁾		Yhteensä	Indeksi ²⁾	Yhteensä	Indeksi ²⁾
		Yhteensä		Muutos edellisestä kuukaudesta, %		Yhteensä		Muutos edellisestä kuukaudesta, %		Yhteensä					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1999	huhti	1 810,0	101,79	2 122,3	99,67	3 932,2	100,63	602,1	107,38	4 534,3	101,48	5 187,3	102,90		
	touko	1 829,3	102,85	2 124,0	99,72	3 953,3	101,14	605,9	107,97	4 559,2	102,00	5 227,3	103,68		
	kesä	1 846,1	103,76	2 118,1	99,42	3 964,2	101,40	614,0	109,19	4 578,2	102,37	5 284,7	104,84		
	heinä	1 871,3	105,24	2 130,5	100,07	4 001,8	102,42	608,6	108,39	4 610,4	103,17	5 318,9	105,57		
	elo	1 873,0	105,30	2 131,4	100,06	4 004,4	102,44	615,7	109,55	4 620,1	103,33	5 355,0	106,27		
	syys	1 883,8	105,93	2 131,1	100,06	4 014,8	102,73	637,9	111,37	4 652,7	103,81	5 389,1	106,98		
	loka	1 893,7	106,44	2 139,3	100,32	4 033,0	103,10	646,5	112,72	4 679,5	104,30	5 434,7	107,86		
	marras	1 906,2	107,04	2 141,5	100,33	4 047,7	103,38	662,2	115,19	4 709,9	104,87	5 489,6	108,88		
	joulu	1 907,4	107,10	2 140,3	100,27	4 047,7	103,38	685,0	117,22	4 732,7	105,13	5 481,2	108,79		
2000	tammi	1 949,3	109,39	2 123,9	99,46	4 073,1	103,98	690,5	117,38	4 763,6	105,68	5 556,5	110,20		
	helmi	1 974,4	110,80	2 133,0	99,96	4 107,5	104,89	696,3	118,34	4 803,7	106,60	5 607,5	111,23		
	maalis	1 989,0	111,54	2 138,8	100,17	4 127,8	105,34	721,7	122,44	4 849,5	107,53	5 669,2	112,37		
	huhti	2 005,6	112,36	2 144,0	100,30	4 149,6	105,79	765,5	122,26	4 915,1	107,88	5 736,9	113,58		
	touko	1 999,3	112,20	2 152,6	100,70	4 151,9	105,93	767,5	123,16	4 919,4	108,13	5 774,5	114,30		
	kesä	1 984,3	111,42	2 156,4	100,96	4 140,7	105,72	766,7	122,70	4 907,3	107,88	5 799,9	114,68		
	heinä	1 998,3	112,14	2 162,9	101,20	4 161,2	106,17	779,0	124,49	4 940,2	108,52	5 825,7	115,10		
	elo	2 016,4	113,04	2 175,3	101,70	4 191,7	106,86	785,0	125,10	4 976,8	109,19	5 893,5	116,38		
	syys	2 011,8	112,67	2 182,5	101,98	4 194,4	106,84	787,6	125,38	4 982,0	109,21	5 967,3	117,57		
	loka	2 014,6	112,72	2 190,8	102,25	4 205,4	107,01	810,7	128,79	5 016,1	109,83	6 011,0	118,30		
	marras ⁵⁾	2 015,0	112,84	2 198,6	102,71	4 213,7	107,32	810,4	128,95	5 024,1	110,12	6 032,3	118,86		

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁵⁾

		M2								M3		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt)			
		M1				Muut lyhytaikaiset talletukset ³⁾				Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁴⁾		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %
		Yhteensä		Muutos edellisestä kuukaudesta, %		Yhteensä		Muutos edellisestä kuukaudesta, %		Yhteensä					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1999	huhti	10,8	0,6	3,7	0,2	14,5	0,4	11,0	1,9	25,5	0,6	27,5	0,5		
	touko	18,9	1,0	1,1	0,1	20,0	0,5	3,3	0,6	23,3	0,5	39,1	0,8		
	kesä	16,3	0,9	-6,5	-0,3	9,8	0,2	6,8	1,1	16,7	0,4	58,6	1,1		
	heinä	26,3	1,4	13,8	0,7	40,1	1,0	-4,5	-0,7	35,6	0,8	36,9	0,7		
	elo	1,0	0,1	-0,1	0,0	0,9	0,0	6,5	1,1	7,4	0,2	35,2	0,7		
	syys	11,3	0,6	-0,1	0,0	11,1	0,3	10,2	1,7	21,3	0,5	35,6	0,7		
	loka	9,0	0,5	5,6	0,3	14,6	0,4	7,7	1,2	22,3	0,5	44,2	0,8		
	marras	10,8	0,6	0,2	0,0	11,0	0,3	14,2	2,2	25,2	0,5	51,5	0,9		
	joulu	1,0	0,1	-1,1	-0,1	-0,2	0,0	11,7	1,8	11,5	0,2	-4,4	-0,1		
2000	tammi	40,9	2,1	-17,4	-0,8	23,5	0,6	0,9	0,1	24,4	0,5	71,1	1,3		
	helmi	25,1	1,3	10,6	0,5	35,7	0,9	5,7	0,8	41,4	0,9	51,6	0,9		
	maalis	13,2	0,7	4,5	0,2	17,7	0,4	24,1	3,5	41,8	0,9	58,0	1,0		
	huhti	14,6	0,7	2,8	0,1	17,4	0,4	-1,1	-0,1	16,3	0,3	60,9	1,1		
	touko	-2,9	-0,1	8,7	0,4	5,8	0,1	5,6	0,7	11,4	0,2	36,2	0,6		
	kesä	-13,8	-0,7	5,5	0,3	-8,3	-0,2	-2,8	-0,4	-11,1	-0,2	19,2	0,3		
	heinä	12,7	0,6	5,0	0,2	17,7	0,4	11,2	1,5	28,9	0,6	21,1	0,4		
	elo	16,1	0,8	10,7	0,5	26,8	0,6	3,8	0,5	30,6	0,6	65,0	1,1		
	syys	-6,6	-0,3	6,0	0,3	-0,6	0,0	1,8	0,2	1,2	0,0	60,5	1,0		
	loka	0,8	0,0	5,9	0,3	6,7	0,2	21,4	2,7	28,1	0,6	36,8	0,6		
	marras ⁵⁾	2,3	0,1	9,8	0,4	12,1	0,3	1,0	0,1	13,1	0,3	28,2	0,5		

Lähde: EKP.

1) Ks. sivu 16* alaviite 1.

2) Ks. sivu 16* alaviite 2. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

3) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

4) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin kuuluvat reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahamarkkinapaperit sekä enintään 2 vuoden velkapaperit.

5) Ks. sivu 17* alaviite 4.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille

	Yritykset ^{2,3)}				Kotitaloudet ^{2,3)}	Kulutusluotot ⁴⁾			Asuntoluotot ⁴⁾			Muu luotonanto			Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt ²⁾
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta			Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta ³⁾	
1998 IV	2 286,8	813,3	316,2	1 157,3	2 479,6	84,6	128,4	199,8	28,2	42,0	1 419,6	114,3	82,0	380,7	36,9
1999 I	2 259,9	817,1	338,4	1 104,3	2 527,8	86,0	149,0	188,4	15,4	66,9	1 464,0	135,0	98,0	325,1	35,8
II	2 330,0	842,4	351,3	1 136,4	2 594,4	84,1	154,4	194,0	18,7	63,7	1 513,7	138,3	98,4	329,1	35,7
III	2 346,2	829,9	362,3	1 154,1	2 653,3	85,6	157,2	196,5	19,5	64,3	1 561,7	135,7	96,1	336,8	36,2
IV	2 418,5	856,2	372,2	1 190,1	2 718,1	88,1	156,3	195,5	19,9	60,4	1 619,2	141,4	98,4	338,9	37,4
2000 I	2 495,7	899,9	392,2	1 203,6	2 761,3	88,4	160,2	199,6	20,2	58,8	1 650,2	140,8	100,3	342,8	39,1
II	2 552,2	916,2	405,3	1 230,6	2 815,6	93,3	161,5	201,6	21,2	60,6	1 689,7	144,6	102,0	340,9	37,6
III ⁴⁾	2 628,2	943,0	423,7	1 261,5	2 870,9	96,8	165,0	207,3	22,6	63,1	1 726,5	142,9	101,6	345,1	37,6

2. Lainat muille rahoituslaitossectoriin kuuluville kuin rahalaitoksille

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
								16
1998 IV	264,0	158,0	52,9	53,0	27,8	19,0	2,5	6,3
1999 I	298,7	183,4	54,8	60,5	35,9	27,0	3,0	5,9
II	304,9	192,2	51,7	61,0	40,2	28,7	2,7	8,8
III	297,4	181,1	53,3	62,9	41,7	32,9	2,8	6,0
IV	313,4	190,5	54,6	68,3	29,2	20,6	2,7	5,9
2000 I	333,8	206,6	55,8	71,4	37,0	25,6	4,0	7,4
II	378,8	244,7	60,3	73,8	38,6	29,0	3,8	5,8
III ⁴⁾	380,6	244,7	64,3	71,6	33,0	25,5	2,8	4,7

3. Lainat julkisyhteisöille

	Julkisyhteisöt ²⁾										Sosiaaliturvarahastot
	Valtio ⁵⁾	Muut julkisyhteisöt									
		Osavaltiohallinto					Paikallishallinto				
		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta				
24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
1998 IV	841,7	201,6	291,2	11,4	13,5	266,3	334,9	18,9	10,9	305,2	14,0
1999 I	837,2	220,7	276,7	12,1	20,9	243,7	327,4	19,4	12,5	295,5	12,4
II	836,9	212,1	279,2	11,5	20,5	247,1	328,2	19,9	10,9	297,4	17,3
III	829,8	206,2	278,4	10,1	21,3	247,0	328,4	19,8	10,4	298,2	16,8
IV	847,2	199,8	292,9	15,0	25,1	252,7	338,9	20,5	11,6	306,8	15,6
2000 I	838,7	193,9	291,9	13,2	27,4	251,3	337,0	21,2	10,8	305,1	15,9
II	834,6	187,1	290,0	9,9	28,1	252,1	337,8	21,5	11,4	304,9	19,7
III ⁴⁾	813,6	172,8	288,4	8,9	27,2	252,4	334,9	21,1	11,1	302,8	17,4

Lähde: EKP.

1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. tekninen huomautus.

2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

3) Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi tiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa.

4) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat euroalueen eri maissa.

5) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan ¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset

	Yritykset ^{2),3)}					Kotitaloudet ^{2),3)}				
		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot
	1	2	4	4	5	6	7	8	9	10
1998 IV	743,2	435,6	252,4	25,6	29,5	3 313,1	794,1	1 116,4	1 355,0	47,7
1999 I	726,1	393,2	285,9	23,5	23,5	3 222,6	797,3	1 110,7	1 275,1	39,5
II	738,9	425,7	263,6	25,8	23,8	3 236,2	840,2	1 082,5	1 280,8	32,7
III	743,3	427,3	268,4	25,4	22,1	3 232,1	843,5	1 075,9	1 278,7	33,9
IV	768,2	443,6	279,3	23,8	21,5	3 299,3	870,1	1 098,7	1 291,1	39,4
2000 I	783,7	438,2	290,1	24,3	31,1	3 289,1	884,8	1 092,1	1 269,8	42,4
II	813,6	457,0	305,7	24,0	26,9	3 278,6	886,4	1 096,2	1 249,4	46,6
III ^(p)	845,2	463,9	330,7	24,3	26,3	3 272,0	876,9	1 113,0	1 230,4	51,7

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten talletukset

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ^{2),3)}					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾				
		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot
	1	2	4	4	5	6	7	8	9	10
1998 IV	259,2	79,1	83,4	9,3	87,3	410,9	28,6	367,5	4,6	10,2
1999 I	375,5	127,4	141,9	4,7	101,5	424,9	32,0	379,1	3,0	10,8
II	401,5	134,4	165,0	4,7	97,4	429,6	36,2	379,5	3,3	10,7
III	390,1	122,0	172,4	5,2	90,4	435,2	31,8	388,6	3,3	11,5
IV	397,8	142,6	181,2	4,7	69,3	446,3	32,0	399,2	3,3	11,9
2000 I	433,7	161,6	179,4	5,6	87,2	457,3	35,1	405,9	3,2	13,1
II	423,8	163,8	177,9	5,3	76,8	459,1	34,3	409,7	3,5	11,6
III ^(p)	417,3	152,0	184,1	5,1	76,2	462,4	34,3	411,9	3,7	12,5

3. Julkisyhteisöjen talletukset

	Julkisyhteisöt ²⁾																
	Valtio	Muut julkisyhteisöt															
		Osavaltiohallinto							Paikallishallinto					Sosiaaliturvarahastot			
		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1998 IV	299,4	149,7	53,7	10,1	43,5	0,1	0,1	52,8	25,7	22,3	3,5	1,2	43,1	12,9	28,3	1,1	0,8
1999 I	253,8	133,4	25,6	7,4	17,9	0,1	0,2	52,9	24,1	23,9	3,2	1,7	41,9	14,3	25,6	1,0	1,0
II	254,5	125,0	27,3	8,1	18,9	0,2	0,1	54,4	26,1	24,1	3,4	0,7	47,9	18,2	27,6	1,1	1,0
III	262,0	133,2	27,8	8,7	18,7	0,1	0,2	54,4	24,5	25,4	3,3	1,1	46,6	17,1	27,2	0,9	1,5
IV	280,7	142,0	31,6	10,2	21,1	0,1	0,2	59,0	27,1	27,2	3,4	1,2	48,1	16,0	30,6	0,7	0,7
2000 I	269,7	130,1	28,7	8,3	20,2	0,1	0,1	58,3	25,7	27,5	3,3	1,8	52,6	18,7	31,9	0,7	1,4
II	299,7	146,0	32,2	10,5	21,5	0,1	0,1	62,4	28,6	28,4	3,1	2,3	59,2	23,0	32,7	0,5	3,0
III ^(p)	310,6	159,0	30,9	10,0	20,7	0,1	0,1	63,0	27,1	30,4	2,9	2,6	57,7	21,9	32,7	0,5	2,6

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. tekninen huomautus.
- 2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vasta EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 3) Tammikuussa 1999 käyttöönotetun uuden raportointimenetelmän vuoksi tiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljännessä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät ¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Eurojärjestelmä²⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset				
	Pankit ^(3,4)		Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit			
	1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		3	4						5	6	7	8
1998 IV	84,4	70,0	13,1	1,2	120,8	2,3	116,2	2,3	0,6	0,1	0,5	12,8	12,1	0,4	0,4	
1999 I	108,4	97,1	8,4	2,9	185,4	3,9	178,7	2,9	0,4	0,1	0,3	91,9	89,6	0,4	1,8	
II	191,4	174,7	13,1	3,7	175,2	4,5	166,9	3,8	0,4	0,1	0,3	165,2	162,8	0,2	2,2	
III	108,1	99,0	6,8	2,3	176,2	4,0	168,1	4,1	0,4	0,1	0,3	82,6	80,6	0,4	1,5	
IV	59,6	45,6	10,5	3,5	193,9	5,7	184,4	3,8	0,6	0,1	0,5	43,2	39,8	0,3	3,2	
2000 I	92,9	81,8	8,9	2,2	199,7	4,8	189,2	5,7	0,5	0,1	0,4	68,3	66,7	0,2	1,4	
II	101,0	87,9	10,3	2,7	205,5	4,5	197,0	4,0	0,4	0,1	0,3	85,3	82,8	0,5	2,0	
III ^(p)	83,7	72,7	8,2	2,7	221,9	5,3	211,2	5,5	1,0	0,1	0,9	67,9	64,6	1,0	2,4	

2. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset				
	Pankit ^(3,4)		Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit			
	1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		3	4						5	6	7	8
1998 IV	1 253,0	890,4	70,1	292,5	272,4	64,5	89,4	118,5	55,2	21,9	33,3	1 501,9	1 139,6	39,2	323,0	
1999 I	1 267,7	895,7	63,9	308,1	299,8	72,5	104,1	123,2	58,2	22,1	36,1	1 618,0	1 204,4	70,7	342,9	
II	1 248,3	847,2	67,0	334,1	320,6	78,7	103,5	138,4	75,2	32,5	42,7	1 666,6	1 214,9	62,7	388,9	
III	1 254,4	850,4	67,1	336,9	319,5	88,0	88,8	142,7	77,7	39,0	38,7	1 688,5	1 231,6	62,2	394,8	
IV	1 280,3	862,9	68,2	349,2	338,7	93,8	88,4	156,4	81,5	37,4	44,1	1 774,7	1 279,6	72,0	423,1	
2000 I	1 333,3	889,2	70,4	373,6	369,7	108,3	98,6	162,9	99,5	46,0	53,6	1 991,2	1 442,4	71,2	477,7	
II	1 346,2	913,3	70,5	362,4	414,3	133,8	109,1	171,4	105,8	49,6	56,2	1 956,7	1 404,6	74,3	477,8	
III ^(p)	1 406,0	935,5	71,7	398,8	441,1	146,4	109,1	185,6	122,5	55,4	67,1	2 104,2	1 490,1	80,3	533,7	

3. Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)

	Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset				
	Pankit ^(3,4)		Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit		Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut	Pankit ⁽³⁾	Muut kuin pankit			
	1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		3	4						5	6	7	8
1998 IV	1 337,4	960,4	83,3	293,7	393,2	66,8	205,6	120,8	55,8	22,0	33,8	1 514,7	1 151,7	39,6	323,4	
1999 I	1 376,0	992,7	72,3	311,0	485,2	76,4	282,8	126,0	58,6	22,2	36,4	1 709,9	1 294,0	71,2	344,7	
II	1 439,7	1 021,9	80,1	337,8	495,8	83,2	270,4	142,2	75,6	32,6	43,0	1 831,8	1 377,7	62,9	391,2	
III	1 362,5	949,4	73,9	339,2	495,7	92,0	256,9	146,8	78,1	39,1	39,0	1 771,1	1 312,2	62,6	396,3	
IV	1 339,9	908,5	78,6	352,8	532,6	99,5	272,8	160,3	82,0	37,5	44,6	1 818,0	1 319,4	72,3	426,3	
2000 I	1 426,2	971,0	79,2	375,9	569,4	113,1	287,8	168,6	100,0	46,1	54,0	2 059,5	1 509,0	71,3	479,1	
II	1 447,1	1 001,2	80,8	365,2	619,9	138,4	306,1	175,4	106,2	49,7	56,6	2 042,0	1 487,5	74,8	479,8	
III ^(p)	1 489,7	1 008,2	79,9	401,5	663,0	151,7	320,2	191,1	123,5	55,6	68,0	2 172,1	1 554,7	81,3	536,1	

Lähde: EKP.

1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. tekninen huomautus.

2) Tammikuussa 1999 käyttöön otettujen uusien raportointisääntöjen vuoksi aikasarjoissa on katkos vuoden 1999 ensimmäisenä neljänneksenä.

3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

4) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1998 IV	3 405,4	3 024,3	41,3	339,8	237,7	27,3	50,3	24,5	5 025,5	4 878,3	19,9	127,2	91,2	13,2	13,2	9,7
1999 I	3 877,1	3 453,3	49,1	374,7	263,6	27,1	54,5	29,5	5 002,6	4 850,6	23,8	128,1	89,2	14,2	14,5	10,2
II	4 109,6	3 710,4	44,7	354,5	252,9	26,8	51,5	23,3	5 059,8	4 898,9	25,7	135,1	97,1	15,0	12,5	10,6
III	3 836,7	3 430,1	46,0	360,6	253,4	30,0	56,1	21,0	5 061,5	4 901,1	25,8	134,6	95,9	16,3	11,9	10,4
IV	3 858,8	3 450,1	42,4	366,3	258,1	33,9	54,1	20,2	5 191,3	5 027,2	24,0	140,1	100,8	17,3	11,5	10,5
2000 I	3 924,2	3 488,8	56,3	379,0	261,9	35,0	60,2	21,9	5 232,5	5 058,8	30,1	143,7	103,9	17,2	11,9	10,7
II	4 047,9	3 613,2	53,2	381,6	263,9	37,8	60,2	19,6	5 274,1	5 094,9	27,5	151,7	111,8	17,0	13,2	9,8
III ³⁾	3 930,1	3 471,7	56,8	401,6	280,8	39,6	60,8	20,5	5 300,4	5 111,7	28,8	159,9	120,2	17,0	12,6	10,1

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1998 IV	1 151,7	455,3	123,5	572,9	438,1	56,1	52,6	26,1	366,4	154,5	33,2	178,6	131,3	22,8	12,1	12,5
1999 I	1 294,0	556,5	128,4	609,1	470,4	52,9	53,1	32,7	415,8	178,1	37,5	200,3	149,2	24,2	12,9	13,9
II	1 377,7	614,8	134,2	628,7	500,8	39,2	52,3	36,5	454,1	193,5	40,8	219,8	168,8	24,5	11,7	14,8
III	1 312,2	553,8	131,5	626,9	495,6	43,9	53,5	33,9	458,8	199,8	43,4	215,7	162,0	27,5	11,4	14,8
IV	1 319,4	539,0	122,1	658,3	526,0	48,8	50,7	32,7	498,5	214,0	46,7	237,8	183,4	27,3	13,0	14,2
2000 I	1 509,0	598,5	157,2	753,3	589,9	64,1	64,5	34,9	550,5	237,0	54,3	259,2	198,5	32,8	12,5	15,4
II	1 487,5	587,9	143,0	756,6	592,1	66,2	61,1	37,2	554,5	234,4	52,0	268,1	204,5	32,3	15,8	15,5
III ³⁾	1 554,7	606,0	139,1	809,6	652,1	61,9	63,5	32,2	617,4	253,1	64,9	299,3	248,4	23,5	15,0	12,4

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1998 IV	2 121,3	1 903,5	27,7	190,1	106,6	35,4	33,2	15,0	169,4	155,4	0,6	13,4	11,3	0,9	1,1	0,1
1999 I	2 199,3	1 967,4	26,7	205,3	119,5	35,4	35,2	15,1	185,4	169,8	0,8	14,9	12,6	0,8	1,3	0,2
II	2 274,3	2 026,7	32,2	215,4	125,8	35,4	37,1	17,0	188,1	170,3	1,4	16,5	13,8	1,1	1,5	0,2
III	2 334,6	2 079,9	33,9	220,9	127,7	38,5	37,2	17,4	207,4	187,8	1,2	18,4	13,3	2,7	2,2	0,2
IV	2 369,3	2 108,9	35,4	225,0	128,0	42,4	36,9	17,6	245,4	220,5	1,5	23,4	17,2	3,6	2,3	0,4
2000 I	2 427,9	2 147,0	42,6	238,2	133,1	52,9	33,6	18,6	250,5	226,0	1,7	22,8	14,5	4,6	2,0	1,7
II	2 484,2	2 192,3	40,1	251,8	142,2	57,8	33,5	18,3	262,8	234,9	1,4	26,5	17,2	5,4	2,5	1,4
III ³⁾	2 556,1	2 233,8	47,6	274,7	154,1	63,6	38,1	18,9	272,5	233,9	2,4	36,2	25,8	6,1	2,8	1,6

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. tekninen huomautus.
- 2) Sisältää euron kansalliset ilmentymät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 IV	3 386,1	-	-	-	-	-	-	-	5 937,5	5 764,0	26,6	147,0	79,0	15,4	48,8	3,8
1999 I	3 865,3	-	-	-	-	-	-	-	5 995,4	5 798,8	20,2	176,4	99,9	18,3	53,7	4,5
II	4 097,0	-	-	-	-	-	-	-	6 142,3	5 931,4	21,3	189,6	109,0	19,5	57,9	3,2
III	3 820,5	-	-	-	-	-	-	-	6 204,7	5 984,9	23,3	196,6	106,9	23,9	61,6	4,2
IV	3 844,5	-	-	-	-	-	-	-	6 364,3	6 132,0	22,3	210,0	114,7	28,3	62,4	4,6
2000 I	3 939,7	-	-	-	-	-	-	-	6 506,2	6 239,9	33,7	232,6	126,4	35,7	63,9	6,7
II	4 030,4	-	-	-	-	-	-	-	6 657,8	6 365,2	35,5	257,1	145,2	38,8	68,2	5,0
III ^(p)	3 938,4	-	-	-	-	-	-	-	6 764,3	6 454,6	33,2	276,5	159,3	44,2	69,3	3,7

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 IV	722,4	680,9	17,8	23,6	15,8	3,6	1,8	2,5	1 377,9	1 341,0	10,6	26,3	14,7	8,2	2,3	1,1
1999 I	762,9	727,3	7,8	27,9	18,3	5,6	1,3	2,7	1 419,0	1 386,6	3,9	28,5	15,4	10,2	2,0	0,9
II	802,1	768,0	6,1	28,0	18,9	5,2	1,1	2,9	1 429,1	1 399,0	3,2	27,0	13,6	10,2	2,1	1,1
III	829,7	795,7	6,8	27,2	17,8	5,1	1,7	2,6	1 442,9	1 412,7	3,1	27,1	13,0	10,4	2,2	1,6
IV	829,4	794,8	7,3	27,3	18,2	4,8	2,3	2,0	1 435,3	1 402,8	5,4	27,1	12,7	10,3	1,9	2,2
2000 I	871,2	834,2	11,8	25,3	15,9	5,4	2,4	1,6	1 446,2	1 413,8	4,5	27,9	13,1	10,2	1,5	3,1
II	896,9	857,6	12,7	26,6	17,6	4,8	2,5	1,6	1 407,3	1 373,7	6,0	27,6	14,4	10,3	2,1	0,9
III ^(p)	942,5	897,9	10,6	34,1	24,3	5,3	2,7	1,8	1 384,3	1 350,9	3,8	29,7	16,4	11,1	1,2	0,9

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 IV	960,4	371,8	74,5	514,1	374,7	74,7	26,6	38,1	373,6	147,5	26,9	199,3	172,7	8,3	13,7	4,5
1999 I	992,7	457,8	75,9	459,0	325,1	62,3	27,2	44,4	383,3	134,1	27,9	221,4	193,7	7,7	14,4	5,6
II	1 021,9	477,0	74,5	470,4	349,8	52,9	26,2	41,6	417,8	139,3	35,4	243,1	212,6	8,0	16,3	6,3
III	949,4	428,1	78,3	442,9	320,3	54,1	28,3	40,2	413,1	143,4	36,4	233,3	198,8	10,8	18,0	5,8
IV	908,5	388,8	75,2	444,5	323,3	53,9	30,0	37,4	431,4	138,3	39,6	253,5	217,0	11,1	18,8	6,7
2000 I	971,0	426,3	90,7	454,0	322,2	58,0	33,2	40,6	455,1	145,6	40,0	269,6	229,6	13,7	20,0	6,3
II	1 001,2	462,8	93,3	445,2	315,0	58,9	32,4	38,8	446,0	137,9	39,8	268,3	226,8	13,8	20,8	6,8
III ^(p)	1 008,2	451,3	93,9	463,1	347,3	43,9	35,4	36,4	481,5	148,0	43,1	290,4	248,0	13,9	22,0	6,4

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 IV	66,8	19,6	5,6	41,5	28,1	4,9	0,8	7,6	321,2	48,1	31,0	242,1	182,2	35,7	4,2	19,8
1999 I	76,4	19,4	6,7	50,3	35,0	5,3	0,9	9,1	408,8	52,4	30,0	326,4	255,1	37,2	4,3	29,7
II	83,2	21,5	7,0	54,6	39,1	5,6	1,2	8,8	412,6	66,9	32,5	313,2	248,7	37,1	4,9	22,5
III	92,0	33,8	6,7	51,5	38,1	5,9	1,0	6,5	403,7	80,6	30,9	292,2	237,4	33,5	4,5	16,8
IV	99,5	37,8	7,2	54,5	39,5	6,9	1,0	7,1	433,0	91,2	31,4	310,4	253,3	34,4	4,7	18,1
2000 I	113,1	43,3	7,0	62,8	49,0	6,6	1,4	5,8	456,4	94,4	28,5	333,4	278,8	34,3	6,1	14,2
II	138,4	50,0	12,3	76,0	61,8	6,3	1,6	6,3	481,5	98,4	27,9	355,2	304,7	31,8	5,0	13,7
III ^(p)	151,7	50,5	16,4	84,8	71,8	6,9	2,4	3,7	511,3	119,2	34,1	358,0	314,5	30,2	4,3	9,0

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

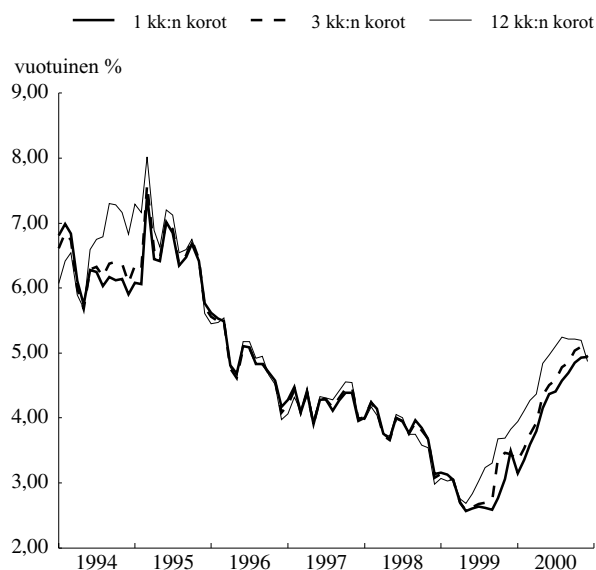
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾	
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset	3 kk:n talletukset	
	1	2	3	4	5	6	7	
1996	4,04	4,95	4,92	4,89	4,93	5,51	0,57	
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62	
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66	
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22	
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28	
1999 joului	3,04	3,49	3,44	3,51	3,83	6,13	0,33	
2000 tammi	3,04	3,15	3,34	3,56	3,95	6,04	0,15	
helmi	3,28	3,36	3,54	3,73	4,11	6,10	0,13	
maalis	3,51	3,59	3,75	3,94	4,27	6,20	0,14	
huhti	3,69	3,80	3,93	4,09	4,37	6,31	0,12	
touko	3,92	4,15	4,35	4,53	4,84	6,75	0,10	
kesä	4,29	4,37	4,50	4,68	4,96	6,79	0,13	
heinä	4,31	4,41	4,58	4,84	5,11	6,73	0,22	
elo	4,42	4,57	4,78	5,01	5,25	6,69	0,32	
syys	4,59	4,70	4,85	5,04	5,22	6,67	0,41	
loka	4,76	4,85	5,04	5,10	5,22	6,78	0,52	
marras	4,83	4,92	5,09	5,13	5,19	6,75	0,55	
joului	4,83	4,94	4,93	4,91	4,87	6,54	0,62	
2000 joului	1.	4,84	5,02	5,02	5,03	5,05	6,69	0,57
	8.	4,83	4,97	4,96	4,93	4,91	6,57	0,63
	15.	4,78	4,97	4,95	4,92	4,88	6,55	0,65
	22.	4,85	4,90	4,88	4,84	4,76	6,45	0,64
	29.	5,16	4,86	4,86	4,83	4,75	6,40	0,55

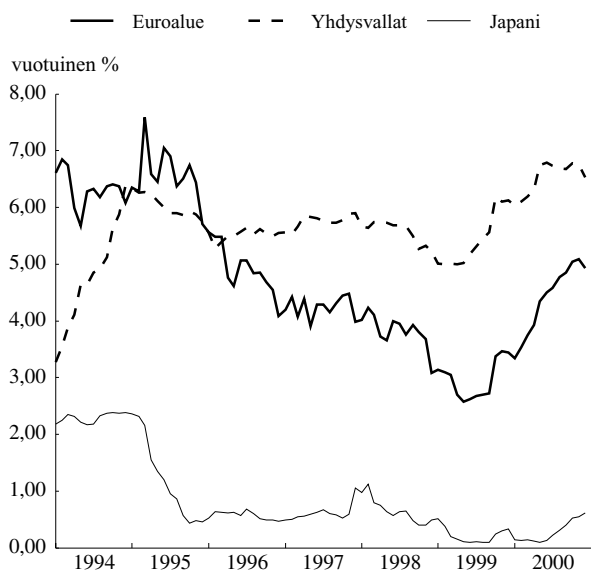
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)



3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)



Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuosittiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja siitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

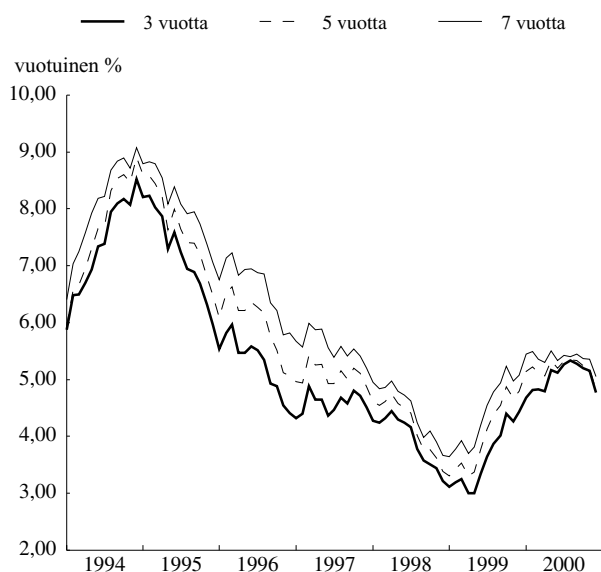
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v	3 v	5 v	7 v	10 v	10 v	10 v
	1	2	3	4	5	6	7
1996	4,17	4,41	5,06	5,82	7,23	6,54	3,03
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76
1999 joulu	4,18	4,43	4,79	5,07	5,30	6,26	1,73
2000 tammi	4,38	4,68	5,14	5,44	5,70	6,66	1,71
helmi	4,55	4,82	5,23	5,49	5,66	6,52	1,83
maalis	4,59	4,83	5,12	5,35	5,49	6,26	1,81
huhti	4,58	4,79	5,06	5,30	5,41	6,00	1,75
touko	5,00	5,16	5,34	5,51	5,52	6,42	1,71
kesä	5,02	5,12	5,19	5,33	5,35	6,10	1,69
heinä	5,19	5,27	5,32	5,43	5,45	6,04	1,72
elo	5,28	5,34	5,35	5,40	5,40	5,83	1,77
syys	5,22	5,28	5,33	5,44	5,47	5,80	1,88
loka	5,17	5,20	5,24	5,37	5,42	5,74	1,83
marras	5,12	5,15	5,19	5,35	5,34	5,72	1,75
joulu	4,74	4,77	4,82	5,05	5,07	5,23	1,62
2000 joulu 1.	4,95	4,97	4,99	5,17	5,14	5,49	1,63
8.	4,84	4,85	4,90	5,12	5,11	5,35	1,59
15.	4,72	4,75	4,77	5,00	5,02	5,20	1,64
22.	4,61	4,69	4,76	5,01	5,04	5,01	1,57
29.	4,52	4,60	4,66	4,95	5,02	5,10	1,63

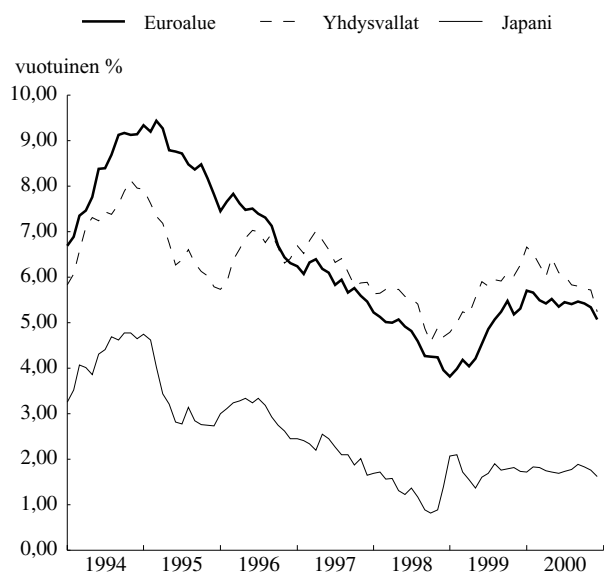
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)



Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)



Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

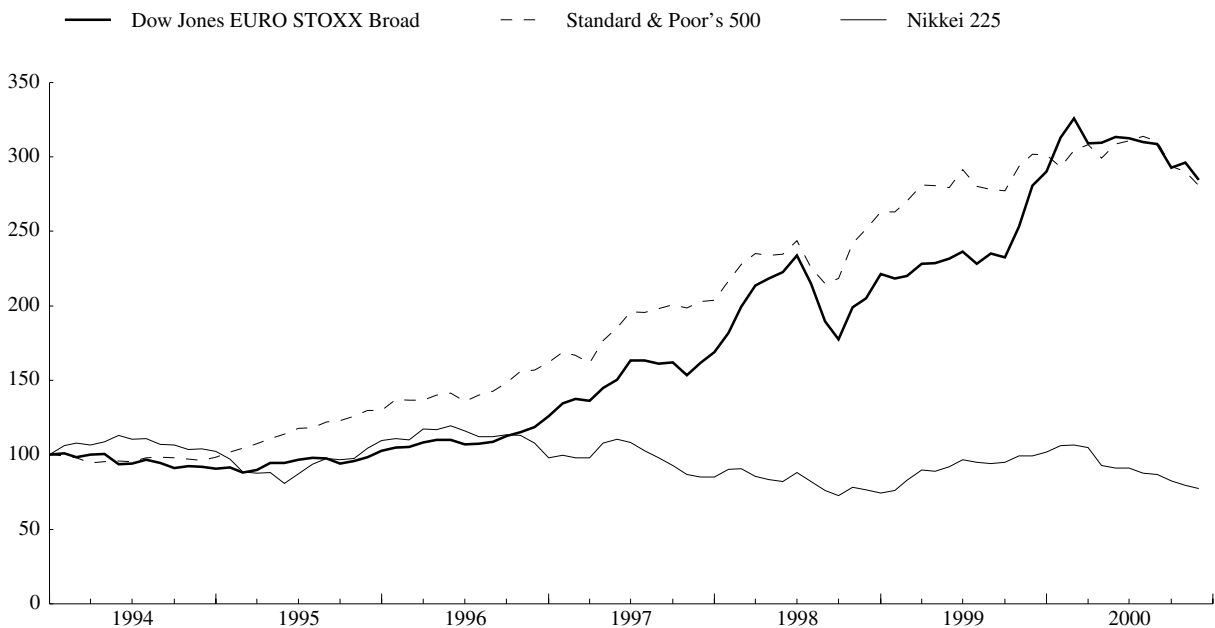
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit											
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1996	151,6	1 657,5	181,1	146,8	180,6	159,5	129,9	134,7	150,0	166,3	202,4	230,2	671,2	21 061,7
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,4	301,8	873,9	18 373,4
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,1	487,7	348,6	1 085,3	15 338,4
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,0	718,8	392,8	1 327,8	16 829,9
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,6	1 072,7	475,2	1 426,7	17 162,7
1999 joulou	389,1	4 590,1	334,6	288,4	327,7	307,4	318,6	366,0	755,7	311,7	1 051,7	398,2	1 429,0	18 430,6
2000 tammi	402,4	4 714,7	338,2	296,9	319,8	300,6	318,9	379,8	836,4	310,1	1 143,2	366,6	1 427,5	18 905,6
helmi	433,8	5 090,6	309,3	308,1	307,6	299,7	313,6	396,4	989,4	346,4	1 423,7	371,3	1 388,4	19 700,9
maalis	452,1	5 317,1	302,5	316,1	305,4	310,5	325,4	402,7	1 070,1	374,6	1 496,0	377,8	1 442,2	19 823,0
huhti	428,6	5 149,1	306,8	293,7	313,3	329,1	339,0	382,2	957,4	353,9	1 236,7	411,1	1 459,7	19 517,7
touko	429,4	5 174,7	304,2	294,5	322,3	353,1	340,0	388,0	1 004,4	356,4	1 135,1	435,5	1 416,7	17 222,5
kesä	434,7	5 274,2	274,6	294,8	326,1	349,8	350,0	385,4	1 052,1	349,7	1 149,7	456,4	1 462,0	16 969,3
heinä	433,8	5 227,8	283,1	297,8	328,2	345,7	360,4	384,3	1 044,6	333,9	1 083,0	502,2	1 472,1	16 961,1
elo	429,9	5 152,0	290,0	301,3	331,1	363,1	375,9	380,3	982,6	334,1	951,6	545,8	1 485,5	16 329,9
syys	428,1	5 132,9	280,3	298,7	329,5	376,4	371,4	371,8	1 015,4	335,1	910,2	553,4	1 470,6	16 170,4
loka	406,4	4 893,2	281,2	278,4	331,5	373,7	366,3	349,4	864,6	336,3	824,3	561,2	1 390,1	15 342,7
marras	410,8	4 962,5	302,9	274,9	346,0	365,0	379,7	359,6	864,7	339,6	796,2	571,6	1 373,8	14 743,5
joulou	394,5	4 787,1	319,1	257,4	330,2	337,9	365,9	354,3	865,0	326,7	715,4	554,6	1 329,7	14 409,7
2000 joulou	1. 398,9	4 839,3	305,4	260,7	343,9	353,8	369,5	354,1	841,2	336,4	736,8	575,2	1 315,2	14 835,3
	8. 404,1	4 889,7	326,3	264,1	327,7	329,5	370,0	364,7	948,2	327,5	742,7	551,7	1 369,9	14 696,5
	15. 389,1	4 718,0	312,9	256,3	321,3	328,3	358,8	349,3	867,1	315,0	716,4	552,0	1 312,2	14 552,3
	22. 383,5	4 655,9	320,7	247,1	329,2	335,6	361,3	348,1	799,2	328,6	675,7	544,0	1 306,0	13 427,1
	29. 391,8	4 772,4	330,7	255,1	332,4	344,6	371,8	351,6	809,2	331,2	666,6	579,5	1 320,3	13 785,7

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)



Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

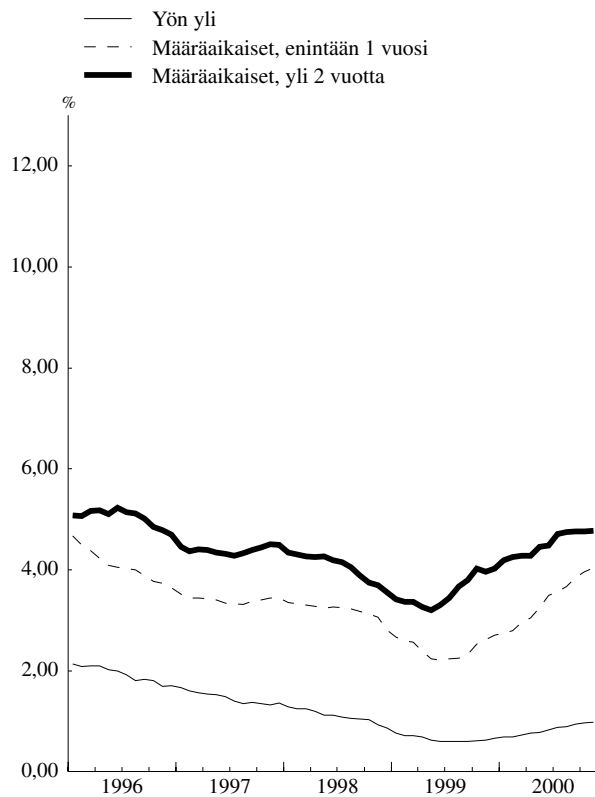
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot				
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		1	Enintään 1 vuosi 2	Enintään 2 vuotta 3	Yli 2 vuotta 4	Enintään 3 kk 5	Yli 3 kk 6	Enintään 1 vuosi 7	Yli 1 vuosi 8	Kulutus- luotot 9	Asunto- luotot 10
1997	1,46	3,41	3,63	4,40	2,80	3,09	7,59	6,64	10,61	6,63	
1998	1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,74	5,80	10,05	5,87	
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,66	5,10	9,38	5,29	
1999	marras	0,63	2,62	2,62	3,97	2,02	3,01	5,74	5,54	9,36	5,77
	joulu	0,67	2,70	2,71	4,02	2,04	3,05	5,82	5,51	9,38	5,80
2000	tammi	0,69	2,74	2,74	4,19	2,05	3,18	5,92	5,74	9,51	6,03
	helmi	0,70	2,80	2,81	4,25	2,06	3,18	6,01	5,85	9,52	6,13
	maalis	0,73	2,96	2,96	4,28	2,07	3,33	6,08	5,85	9,55	6,10
	huhti	0,76	3,04	3,05	4,28	2,09	3,44	6,25	5,99	9,62	6,12
	touko	0,78	3,26	3,26	4,45	2,12	3,65	6,41	6,16	9,70	6,30
	kesä	0,83	3,49	3,49	4,48	2,15	3,87	6,57	6,23	9,81	6,34
	heinä	0,87	3,57	3,58	4,71	2,32	3,94	6,77	6,37	9,92	6,46
	elo	0,90	3,67	3,67	4,75	2,35	4,06	6,81	6,44	9,97	6,51
	syys	0,94	3,85	3,83	4,77	2,38	4,20	6,94	6,44	10,00	6,56
	loka	0,97	3,96	3,95	4,76	2,40	4,14	7,16	6,60	10,11	6,57
	marras	0,99	4,04	4,03	4,77	2,45	4,25	7,19	6,63	10,16	6,56

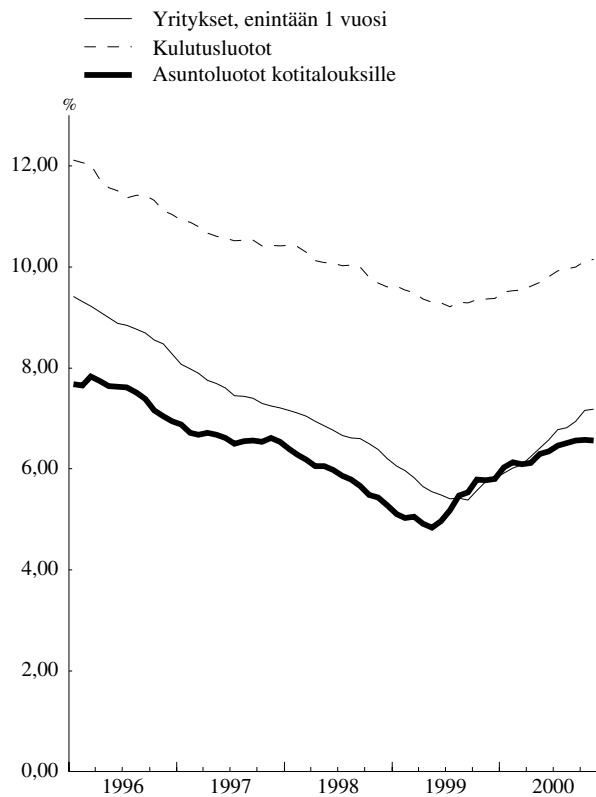
Talletuskorot

(kuukausittain)



Luottokorot

(kuukausittain)



Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastietoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset¹⁾

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ²⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	loka	198,8	190,4	8,3	596,3	192,8	183,3	9,4	563,3	6,0	7,1
	marras	195,6	176,9	18,7	615,6	188,1	170,0	18,1	581,2	7,5	6,8
	joulu	171,9	169,5	2,3	619,0	163,1	163,8	-0,6	580,7	8,7	5,8
2000	tammi	251,5	266,5	-15,0	600,3	240,0	256,1	-16,1	562,9	11,4	10,4
	helmi	253,3	240,0	13,3	614,2	240,7	230,9	9,8	572,6	12,6	9,1
	maalis	270,4	249,4	21,0	634,3	258,2	240,0	18,1	591,5	12,2	9,3
	huhti	252,3	250,9	1,5	635,9	240,3	239,5	0,8	591,3	12,0	11,4
	touko	277,9	261,6	16,3	653,8	266,8	251,2	15,6	609,4	11,1	10,4
	kesä	259,3	257,5	1,8	656,9	243,2	247,2	-4,0	605,7	16,2	10,4
	heinä	286,7	281,5	5,2	664,8	269,9	265,8	4,1	610,9	16,9	15,7
	elo	276,2	276,1	0,1	667,9	261,1	258,9	2,2	613,6	15,2	17,3
	syys	311,7	315,1	-3,4	671,8	293,7	298,8	-5,1	611,6	18,0	16,3
	loka	355,9	342,4	13,5	687,6	339,0	330,4	8,6	619,7	16,9	12,0

2. Pitkäaikaiset¹⁾

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ²⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	loka	115,6	75,2	40,4	5 916,6	106,8	69,1	37,7	5 472,0	8,8	6,1
	marras	103,1	78,5	24,7	5 949,2	94,3	71,5	22,8	5 494,8	8,8	7,0
	joulu	77,3	111,9	-34,6	5 921,2	70,3	97,2	-26,9	5 465,8	7,0	14,7
2000	tammi	109,5	97,5	12,0	5 941,2	101,2	89,3	11,9	5 481,5	8,2	8,2
	helmi	121,5	69,9	51,6	5 993,1	109,3	61,7	47,5	5 529,6	12,2	8,2
	maalis	127,1	93,8	33,3	6 040,6	114,5	83,3	31,1	5 562,6	12,7	10,4
	huhti	110,8	76,3	34,6	6 086,8	101,2	66,5	34,7	5 597,1	9,6	9,8
	touko	124,5	84,0	40,5	6 121,8	112,0	74,5	37,5	5 638,1	12,5	9,5
	kesä	102,7	63,5	39,3	6 158,4	89,5	52,6	36,9	5 677,3	13,3	10,9
	heinä	123,5	75,6	47,9	6 209,9	100,5	67,9	32,6	5 706,2	23,0	7,8
	elo	99,5	57,8	41,7	6 267,8	79,5	50,5	29,0	5 736,8	20,0	7,3
	syys	108,8	76,0	32,8	6 301,8	89,8	66,9	23,0	5 758,8	19,0	9,1
	loka	110,0	81,8	28,3	6 342,5	98,7	76,1	22,5	5 782,5	11,4	5,6

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ²⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	loka	314,4	265,6	48,8	6 512,9	299,6	252,4	47,2	6 035,3	14,8	13,2
	marras	298,7	255,3	43,4	6 564,8	282,4	241,5	40,9	6 076,0	16,3	13,8
	joulu	249,1	281,4	-32,3	6 540,1	233,4	260,9	-27,5	6 046,5	15,7	20,5
2000	tammi	360,9	364,0	-3,1	6 541,4	341,3	345,5	-4,2	6 044,4	19,7	18,5
	helmi	374,9	309,9	64,9	6 607,3	350,0	292,7	57,3	6 102,2	24,9	17,3
	maalis	397,5	343,2	54,3	6 674,9	372,6	323,4	49,2	6 154,2	24,9	19,8
	huhti	363,2	327,1	36,0	6 722,7	341,5	305,9	35,5	6 188,3	21,7	21,2
	touko	402,4	345,6	56,8	6 775,6	378,8	325,7	53,1	6 247,5	23,6	19,9
	kesä	362,1	321,0	41,1	6 815,3	332,7	299,8	32,9	6 283,1	29,4	21,2
	heinä	410,2	357,2	53,1	6 874,8	370,4	333,7	36,7	6 317,1	39,9	23,5
	elo	375,7	334,0	41,7	6 935,6	340,6	309,4	31,2	6 350,4	35,1	24,6
	syys	420,5	391,1	29,4	6 973,6	383,5	365,7	17,8	6 370,5	37,0	25,4
	loka	465,9	424,2	41,8	7 030,0	437,7	406,5	31,1	6 402,2	28,3	17,6

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiksi lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty.

2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ²⁾				Euromääräiset yhteensä ²⁾				
Liikkeeseenlaskut	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuolelutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuolelutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
-1,1	33,0	1999 loka
0,6	34,4	marras
3,0	38,2	21,8	20,0	1,8	34,6	565,8	537,2	28,6	615,3	joulu
1,1	37,3	2000 tammi
3,6	41,6	helmi
2,9	42,8	32,6	32,0	0,6	36,8	771,6	759,2	12,4	628,3	maalis
0,7	44,7	huhti
0,7	44,5	touko
5,8	51,2	37,5	31,0	6,5	43,2	787,8	768,9	19,0	649,0	kesä
1,1	53,9	heinä
-2,1	54,3	elo
1,7	60,1	38,1	39,5	-1,4	45,2	862,8	863,0	-0,2	656,8	syys
4,9	67,8	loka

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ²⁾				Euromääräiset yhteensä ²⁾				
Liikkeeseenlaskut	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuolelutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuolelutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
2,7	444,7	1999 loka
1,8	454,3	marras
-7,7	455,4	48,8	21,4	27,4	593,8	320,3	259,2	61,0	6 059,6	joulu
0,1	459,7	2000 tammi
4,1	463,5	helmi
2,2	477,9	65,7	21,5	44,2	638,1	390,6	255,9	134,7	6 200,7	maalis
-0,2	489,8	huhti
3,0	483,7	touko
2,4	481,0	45,5	23,7	21,8	660,0	348,2	217,3	130,9	6 337,4	kesä
15,2	503,7	heinä
12,6	530,9	elo
9,9	543,0	58,5	39,2	19,2	682,5	328,3	224,5	103,9	6 441,4	syys
5,7	560,0	loka

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ²⁾				Euromääräiset yhteensä ²⁾				
Liikkeeseenlaskut	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuolelutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuolelutukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1,6	477,7	1999 loka
2,5	488,8	marras
-4,8	493,6	70,6	41,5	29,2	628,4	886,1	796,4	89,7	6 674,9	joulu
1,1	497,0	2000 tammi
7,6	505,1	helmi
5,1	520,7	98,3	53,5	44,8	674,9	1 162,2	1 015,1	147,1	6 829,1	maalis
0,5	534,4	huhti
3,7	528,1	touko
8,2	532,2	83,0	54,7	28,3	703,3	1 136,0	986,2	149,8	6 986,3	kesä
16,4	557,6	heinä
10,5	585,2	elo
11,5	603,1	96,6	78,8	17,9	727,7	1 191,1	1 087,5	103,7	7 098,1	syys
10,7	627,8	loka

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset²⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 loka	563,3	213,8	6,7	66,2	273,6	3,0	
marras	581,2	237,2	7,0	67,5	266,0	3,5	
joulu	580,7	248,9	6,1	66,5	254,4	4,8	34,6	14,4	12,1	6,3	
2000 tammi	562,9	230,0	6,2	66,1	257,1	3,4	
helmi	572,6	240,5	6,6	65,8	256,7	3,0	
maalis	591,5	251,2	6,5	66,7	264,6	2,6	36,8	15,5	11,9	8,1	
huhti	591,3	245,8	6,3	72,2	264,1	2,8	
touko	609,4	259,8	5,6	76,1	265,7	2,2	
kesä	605,7	259,1	4,2	76,1	264,1	2,2	43,2	18,9	11,7	10,8	
heinä	610,9	264,8	4,6	78,0	260,6	2,9	
elo	613,6	263,8	4,4	79,7	263,5	2,3	
syys	611,6	256,2	4,1	81,5	267,1	2,8	45,2	15,0	12,9	15,7	
loka	619,7	259,5	4,5	87,5	265,6	2,7	

2. Pitkäaikaiset²⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 loka	5 472,0	1 983,7	186,5	199,0	3 009,1	93,7	
marras	5 494,8	1 993,9	194,0	198,4	3 014,3	94,2	
joulu	5 465,8	1 976,7	195,5	197,0	3 002,4	94,1	593,8	158,4	81,8	113,9	
2000 tammi	5 481,5	1 985,9	194,5	191,9	3 014,9	94,3	
helmi	5 529,6	2 003,8	196,5	192,3	3 041,8	95,1	
maalis	5 562,6	2 022,0	197,7	195,7	3 051,3	95,9	638,1	176,1	89,1	128,1	
huhti	5 597,1	2 042,6	200,4	201,9	3 055,2	96,9	
touko	5 638,1	2 066,6	203,8	204,7	3 065,0	98,1	
kesä	5 677,3	2 073,3	207,7	211,2	3 087,3	97,8	660,0	185,6	93,0	136,3	
heinä	5 706,2	2 088,5	215,7	218,2	3 084,9	98,9	
elo	5 736,8	2 101,6	220,2	222,0	3 092,8	100,3	
syys	5 758,8	2 115,6	223,0	222,6	3 097,1	100,5	682,5	191,3	101,4	145,1	
loka	5 782,5	2 125,0	227,6	226,1	3 101,3	102,5	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 loka	6 035,3	2 197,5	193,2	265,2	3 282,7	96,6	
marras	6 076,0	2 231,1	201,0	265,8	3 280,4	97,7	
joulu	6 046,5	2 225,7	201,6	263,5	3 256,8	98,9	628,4	172,8	93,9	120,2	
2000 tammi	6 044,4	2 215,9	200,7	258,1	3 272,1	97,7	
helmi	6 102,2	2 244,4	203,1	258,1	3 298,5	98,1	
maalis	6 154,2	2 273,2	204,1	262,4	3 315,8	98,6	674,9	191,7	101,0	136,2	
huhti	6 188,3	2 288,5	206,8	274,1	3 319,4	99,6	
touko	6 247,5	2 326,4	209,4	280,7	3 330,7	100,3	
kesä	6 283,1	2 332,4	211,9	287,4	3 351,4	100,0	703,3	204,5	104,7	147,1	
heinä	6 317,1	2 353,2	220,3	296,2	3 345,5	101,9	
elo	6 350,4	2 365,4	224,5	301,7	3 356,3	102,6	
syys	6 370,5	2 371,8	227,1	304,1	3 364,2	103,3	727,7	206,3	114,4	160,8	
loka	6 402,2	2 384,5	232,1	313,6	3 366,9	105,2	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

2) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiksi lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty.

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	1999 loka
0,3	0,6	0,8	615,3	263,3	18,2	72,8	254,7	5,5	0,8	marras joulu
.	2000 tammi
0,2	0,3	0,7	628,3	266,7	18,4	74,8	264,8	3,0	0,7	helmi
.	maalis
0,2	0,4	1,2	649,0	278,0	15,9	86,9	264,2	2,6	1,2	huhti
.	touko
0,2	0,5	0,8	656,8	271,2	17,0	97,3	267,3	3,2	0,8	kesä
.	heinä
.	elo
.	syys
.	loka

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	1999 loka
86,6	29,1	124,0	6 059,6	2 135,1	277,3	310,9	3 089,0	123,3	124,0	marras joulu
.	2000 tammi
93,5	30,0	121,3	6 200,7	2 198,2	286,8	323,8	3 144,8	125,9	121,3	helmi
.	maalis
96,6	29,9	118,7	6 337,4	2 258,9	300,6	347,5	3 184,0	127,7	118,7	huhti
.	touko
97,4	30,6	116,8	6 441,4	2 306,8	324,4	367,6	3 194,5	131,1	116,8	kesä
.	heinä
.	elo
.	syys
.	loka

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	1999 loka
86,9	29,8	124,8	6 674,9	2 398,5	295,5	383,7	3 343,7	128,7	124,8	marras joulu
.	2000 tammi
93,7	30,3	122,0	6 829,1	2 464,9	305,2	398,6	3 409,5	128,9	122,0	helmi
.	maalis
96,8	30,3	119,9	6 986,3	2 536,9	316,6	434,5	3 448,2	130,3	119,9	huhti
.	touko
97,6	31,1	117,6	7 098,1	2 578,1	341,5	464,9	3 461,8	134,4	117,6	kesä
.	heinä
.	elo
.	syys
.	loka

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset²⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 loka	192,8	107,3	1,9	41,4	40,7	1,5	
marras	188,1	117,7	1,8	33,6	33,0	2,0	
joulu	163,1	118,1	1,3	23,0	18,5	2,3	21,8	9,6	6,9	4,2	
2000 tammi	240,0	155,1	2,4	40,0	41,2	1,4	
helmi	240,7	155,4	2,7	44,3	37,0	1,5	
maalis	258,2	169,9	2,2	45,1	40,0	0,9	32,6	14,0	10,2	7,5	
huhti	240,3	141,3	2,8	51,4	43,4	1,4	
touko	266,8	175,7	2,1	53,0	34,6	1,4	
kesä	243,2	159,7	3,2	46,6	32,8	1,0	37,5	16,6	9,3	10,0	
heinä	269,9	167,6	2,6	56,6	41,4	1,8	
elo	261,1	168,1	2,0	51,4	38,1	1,6	
syys	293,7	196,7	2,8	56,0	36,3	2,0	38,1	12,1	10,6	14,5	
loka	339,0	237,8	2,8	61,0	35,5	1,9	

2. Pitkäaikaiset²⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 loka	106,8	49,6	4,1	5,5	46,5	1,0	
marras	94,3	45,0	8,9	3,0	36,1	1,3	
joulu	70,3	39,1	4,6	1,6	23,5	1,5	48,8	13,2	7,8	15,9	
2000 tammi	101,2	41,4	1,6	0,1	57,3	0,8	
helmi	109,3	48,4	3,3	3,9	51,7	2,0	
maalis	114,5	51,4	3,0	4,6	53,7	1,7	65,7	24,0	9,7	17,9	
huhti	101,2	45,5	4,7	7,4	41,6	1,9	
touko	112,0	53,6	4,8	4,4	47,6	1,5	
kesä	89,5	36,2	8,5	7,8	36,6	0,4	45,5	16,8	6,3	15,1	
heinä	100,5	44,5	10,2	8,6	35,1	2,1	
elo	79,5	36,7	5,6	4,0	31,5	1,7	
syys	89,8	40,8	4,0	3,2	40,7	1,0	58,5	19,6	10,7	20,9	
loka	98,7	43,2	5,1	4,5	43,3	2,5	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 loka	299,6	157,0	6,0	46,9	87,2	2,5	
marras	282,4	162,7	10,7	36,6	69,2	3,3	
joulu	233,4	157,2	5,9	24,6	42,1	3,8	70,6	22,8	14,8	20,1	
2000 tammi	341,3	196,5	4,1	40,1	98,4	2,2	
helmi	350,0	203,8	5,9	48,2	88,6	3,4	
maalis	372,6	221,3	5,2	49,7	93,7	2,7	98,3	38,0	19,9	25,4	
huhti	341,5	186,9	7,5	58,8	85,0	3,4	
touko	378,8	229,3	6,9	57,4	82,3	2,9	
kesä	332,7	195,9	11,7	54,4	69,3	1,4	83,0	33,4	15,6	25,1	
heinä	370,4	212,1	12,7	65,1	76,5	3,9	
elo	340,6	204,8	7,6	55,3	69,6	3,3	
syys	383,5	237,5	6,7	59,2	77,0	3,0	96,6	31,7	21,3	35,5	
loka	437,7	281,0	7,9	65,5	78,8	4,5	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

2) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiksi lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritetty.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
.	1999	
0,2	0,2	0,7	565,8	352,7	11,9	102,1	92,4	5,9	0,7	loka marras jouluku	
.	2000	
0,2	0,2	0,6	771,6	494,4	17,4	136,9	118,3	3,9	0,6	tamm helmi maalisku	
.	huhti touko	
0,1	0,3	1,1	787,8	493,3	17,4	160,9	110,9	4,1	1,1	kesä heinä	
.	elo syys	
0,2	0,4	0,4	862,8	544,4	17,9	178,4	115,9	5,8	0,4	loka	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
.	1999	
6,6	1,0	4,3	320,3	147,0	25,4	26,0	112,8	4,8	4,3	loka marras jouluku	
.	2000	
9,5	1,9	2,6	390,6	165,3	17,6	26,6	172,1	6,4	2,6	tamm helmi maalisku	
.	huhti touko	
4,5	1,5	1,4	348,2	152,1	24,3	34,8	130,3	5,3	1,4	kesä heinä	
.	elo syys	
3,0	2,9	1,3	328,3	141,7	30,5	36,7	110,4	7,7	1,3	loka	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
.	1999	
6,8	1,1	5,0	886,1	499,7	37,3	128,2	205,2	10,7	5,0	loka marras jouluku	
.	2000	
9,7	2,1	3,1	1 162,2	659,7	35,1	163,5	290,4	10,4	3,1	tamm helmi maalisku	
.	huhti touko	
4,7	1,8	2,5	1 136,0	645,4	41,7	195,7	241,2	9,5	2,5	kesä heinä	
.	elo syys	
3,2	3,2	1,7	1 191,1	686,1	48,4	215,1	226,3	13,5	1,7	loka	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset²⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 loka	9,4	12,7	-0,4	1,6	-5,0	0,5	
marras	18,1	23,5	0,3	1,3	-7,6	0,6	
joulu	-0,6	11,2	-0,6	-0,9	-11,6	1,3	1,8	2,8	-0,3	-1,3	
2000 tammi	-16,1	-17,7	0,3	-0,4	2,0	-0,2	
helmi	9,8	10,7	0,3	-0,4	-0,5	-0,4	
maalis	18,1	9,9	-0,1	0,8	7,9	-0,4	0,6	0,5	-0,7	1,5	
huhti	0,8	-4,3	0,0	5,4	-0,4	0,1	
touko	15,6	12,6	-0,7	3,8	0,5	-0,6	
kesä	-4,0	-3,0	0,6	0,1	-1,7	0,0	6,5	3,4	-0,2	2,7	
heinä	4,1	4,6	0,4	1,9	-3,5	0,7	
elo	2,2	-1,4	-0,3	1,6	2,9	-0,6	
syys	-5,1	-7,9	-0,2	1,9	0,7	0,4	-1,4	-5,4	0,4	4,0	
loka	8,6	3,8	0,4	6,0	-1,5	-0,1	

2. Pitkäaikaiset²⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 loka	37,7	18,2	2,6	3,4	14,8	-1,3	
marras	22,8	9,6	7,5	0,0	5,3	0,5	
joulu	-26,9	-15,4	1,6	-1,1	-11,9	0,0	27,4	5,1	6,0	12,8	
2000 tammi	11,9	5,8	-1,1	-5,5	12,6	0,2	
helmi	47,5	17,2	2,0	0,4	27,0	0,8	
maalis	31,1	16,9	0,9	3,0	9,5	0,9	44,2	17,6	7,3	14,3	
huhti	34,7	20,4	2,6	6,2	4,6	0,9	
touko	37,5	22,8	3,5	2,8	7,2	1,3	
kesä	36,9	8,3	6,4	6,0	16,5	-0,3	21,8	9,4	3,8	8,2	
heinä	32,6	18,9	8,0	7,0	-2,4	1,2	
elo	29,0	12,0	4,3	3,5	7,9	1,3	
syys	23,0	10,2	2,8	2,6	7,2	0,2	19,2	4,4	8,3	7,7	
loka	22,5	8,1	4,8	3,4	4,2	2,0	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 loka	47,2	31,0	2,2	5,0	9,8	-0,8	
marras	40,9	33,1	7,7	1,3	-2,3	1,1	
joulu	-27,5	-4,2	0,9	-2,0	-23,6	1,2	29,2	7,9	5,7	11,5	
2000 tammi	-4,2	-12,0	-0,8	-5,9	14,6	-0,1	
helmi	57,3	27,9	2,4	0,1	26,6	0,4	
maalis	49,2	26,8	0,8	3,8	17,3	0,5	44,8	18,1	6,6	15,8	
huhti	35,5	16,1	2,6	11,6	4,2	1,1	
touko	53,1	35,4	2,8	6,6	7,6	0,7	
kesä	32,9	5,3	7,1	6,0	14,8	-0,3	28,3	12,8	3,6	10,9	
heinä	36,7	23,5	8,4	8,8	-5,9	1,9	
elo	31,2	10,6	4,0	5,2	10,8	0,7	
syys	17,8	2,2	2,6	4,4	7,9	0,7	17,9	-0,9	8,7	11,8	
loka	31,1	11,9	5,1	9,4	2,7	2,0	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

2) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiksi lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
.	1999 loka	
0,0	0,0	0,6	28,6	50,2	-1,0	0,7	-24,2	2,4	0,6	marras	
.	joulu	
.	2000 tammi	
-0,1	-0,3	-0,2	12,4	3,3	-0,2	1,6	9,3	-1,4	-0,2	helmi	
.	maalis	
.	huhti	
0,0	0,1	0,5	19,0	8,7	-0,3	12,0	-1,7	-0,3	0,5	touko	
.	kesä	
.	heinä	
0,0	0,1	-0,5	-0,2	-10,1	0,3	9,4	0,2	0,6	-0,5	elo	
.	syys	
.	loka	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
.	1999 loka	
3,9	-0,1	-0,3	61,0	17,6	17,6	15,1	12,0	-0,9	-0,3	marras	
.	joulu	
.	2000 tammi	
7,0	0,9	-2,9	134,7	57,6	9,1	12,1	56,1	2,7	-2,9	helmi	
.	maalis	
.	huhti	
3,1	-0,1	-2,6	130,9	60,8	16,4	23,2	31,4	1,8	-2,6	touko	
.	kesä	
.	heinä	
0,6	0,5	-2,3	103,9	45,5	23,4	20,8	13,2	3,2	-2,3	elo	
.	syys	
.	loka	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
.	1999 loka	
3,9	-0,1	0,2	89,7	67,8	16,6	15,8	-12,2	1,5	0,2	marras	
.	joulu	
.	2000 tammi	
6,9	0,6	-3,1	147,1	60,8	8,9	13,8	65,4	1,3	-3,1	helmi	
.	maalis	
.	huhti	
3,1	0,0	-2,1	149,8	69,5	16,1	35,2	29,7	1,5	-2,1	touko	
.	kesä	
.	heinä	
0,7	0,6	-2,9	103,7	35,4	23,7	30,2	13,5	3,8	-2,9	elo	
.	syys	
.	loka	

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi¹⁾

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	%-muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	100,0	100,0	62,4	62,4	37,6	37,6	100,0	100,0	62,4	37,6
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1996	100,0	2,2	100,0	1,9	100,0	2,9	-	-	-	-
1997	101,6	1,6	101,1	1,1	102,4	2,4	-	-	-	-
1998	102,7	1,1	101,8	0,7	104,4	1,9	-	-	-	-
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
1999 III	104,1	1,1	102,7	0,9	106,6	1,5	104,0	0,4	102,9	106,2
1999 IV	104,4	1,5	103,4	1,5	106,3	1,4	104,5	0,5	103,4	106,6
2000 I	105,2	2,0	104,3	2,3	107,0	1,6	105,2	0,7	104,2	107,0
2000 II	105,9	2,1	105,1	2,3	107,4	1,7	105,7	0,5	104,9	107,5
2000 III	106,7	2,5	105,7	2,9	108,5	1,8	106,6	0,8	105,9	108,0
1999 marras	104,3	1,5	103,3	1,4	106,2	1,4	104,4	0,2	103,4	106,6
1999 joul	104,7	1,7	103,7	1,8	106,5	1,5	104,8	0,3	103,7	106,8
2000 tammi	104,8	1,9	103,9	2,1	106,6	1,6	105,0	0,2	104,0	106,9
2000 helmi	105,2	2,0	104,2	2,2	107,1	1,6	105,1	0,1	104,2	107,1
2000 maal	105,6	2,1	104,7	2,5	107,1	1,6	105,4	0,3	104,6	107,1
2000 huhti	105,7	1,9	104,7	1,9	107,4	1,8	105,5	0,1	104,5	107,5
2000 touko	105,8	1,9	105,1	2,2	107,3	1,5	105,6	0,1	104,8	107,3
2000 kesä	106,3	2,4	105,5	2,7	107,7	1,7	106,1	0,4	105,3	107,7
2000 heinä	106,5	2,4	105,3	2,8	108,5	1,7	106,3	0,2	105,5	107,9
2000 elo	106,5	2,3	105,4	2,7	108,6	1,8	106,5	0,1	105,7	108,0
2000 syys	107,0	2,8	106,4	3,3	108,2	1,8	107,0	0,5	106,5	108,1
2000 loka	107,0	2,7	106,5	3,2	108,1	1,9	107,1	0,1	106,6	108,3
2000 marras	107,3	2,9	106,8	3,4	108,2	1,8	107,4	0,3	106,9	108,6

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut					
	Elin- tarvikkeet ³⁾	Jalostetut elin- tarvikkeet ³⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Teollisuus- tuotteet	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia	Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut	
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	20,8	12,6	8,2	41,6	32,6	9,0	10,3	6,4	2,3	13,8	4,7	
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1996	1,9	1,9	1,7	1,8	1,5	3,0	4,1	2,3	0,9	2,0	2,7	
1997	1,4	1,4	1,4	1,0	0,5	2,7	3,0	2,3	-1,4	2,5	2,6	
1998	1,6	1,4	1,9	0,1	0,9	-2,6	2,3	1,7	-1,0	2,2	1,8	
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,6	2,4	1,8	2,1	-4,4	2,0	1,8	
1999 III	-0,1	0,7	-1,4	1,5	0,6	4,9	1,8	2,1	-5,1	2,0	1,7	
1999 IV	0,4	0,9	-0,3	2,1	0,6	7,9	1,4	2,3	-5,1	2,0	2,3	
2000 I	0,4	1,0	-0,4	3,3	0,6	13,7	1,4	2,5	-3,2	2,0	2,5	
2000 II	0,9	1,0	0,7	3,0	0,6	12,3	1,5	2,5	-4,8	2,5	2,5	
2000 III	1,9	1,1	3,1	3,4	0,7	13,6	1,6	2,6	-4,2	2,5	2,5	
1999 marras	0,5	0,9	-0,2	2,0	0,6	7,3	1,4	2,4	-5,2	2,1	2,3	
1999 joul	0,5	1,0	-0,3	2,5	0,6	10,1	1,4	2,4	-5,2	2,3	2,3	
2000 tammi	0,4	1,0	-0,6	3,1	0,7	12,1	1,3	2,4	-2,4	2,0	2,6	
2000 helmi	0,6	1,0	-0,1	3,1	0,5	13,6	1,4	2,5	-3,0	1,9	2,5	
2000 maal	0,4	1,0	-0,5	3,6	0,6	15,3	1,5	2,5	-4,2	2,0	2,5	
2000 huhti	0,6	0,9	0,1	2,6	0,5	10,2	1,4	2,6	-5,0	2,8	2,5	
2000 touko	0,8	1,0	0,5	3,0	0,6	12,0	1,4	2,4	-4,9	2,1	2,5	
2000 kesä	1,2	1,0	1,5	3,5	0,6	14,5	1,5	2,4	-4,4	2,5	2,6	
2000 heinä	1,6	1,0	2,6	3,3	0,6	13,4	1,5	2,5	-4,3	2,5	2,6	
2000 elo	2,0	1,1	3,3	3,0	0,6	11,9	1,5	2,5	-4,0	2,6	2,6	
2000 syys	2,1	1,3	3,3	4,0	0,8	15,5	1,6	2,7	-4,4	2,4	2,4	
2000 loka	2,0	1,2	3,2	3,8	0,9	14,6	1,8	2,7	-4,8	2,5	2,2	
2000 marras	2,2	1,4	3,5	4,0	1,0	15,2	1,8	2,8	-4,3	2,4	2,0	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Kattavuutta on laajennettu tammikuusta 2000 alkaen. Muutos vaikuttaa vuotuisiin prosenttimuutoksiin vuonna 2000, erityisesti erässä Palvelut (sekalaista). Muutosta on selitetty lyhyesti tilasto-osan Yleistä-osassa.

2) Viittaa ajanjaksoon 2000.

3) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat									Raaka-aineiden maailmanmarkkina-hinnat ²⁾		Öljyn hinta ³⁾ (euroa/ barreli)
	Teollisuus yhteensä pl. rakennusteollisuus		Tehdasteollisuus						Rakentaminen ¹⁾	Kokonaisindeksi	Kokonaisindeksi pl. energia	
	1995 = 100			Väli-tuotteet	Pääoma-hyödyk-keet	Kulutus-tavarat						
							Kestävät	Ei-kestävät				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1996	100,3	0,3	0,9	-0,6	1,3	2,1	2,1	2,2	1,2	6,5	-6,9	15,9
1997	101,4	1,1	0,8	1,4	0,3	1,0	0,4	1,4	1,0	10,0	12,9	17,1
1998	100,6	-0,7	-0,6	-2,6	0,6	0,6	0,3	0,7	0,2	-21,2	-12,5	12,0
1999	100,2	-0,4	0,2	-0,5	0,2	0,2	0,5	0,1	0,6	17,8	-3,1	17,1
2000	51,8	18,4	31,3
1999 IV	101,7	2,1	2,7	5,4	0,2	0,6	0,6	0,6	0,6	61,5	14,0	23,0
2000 I	103,3	4,3	4,6	10,3	0,5	0,9	1,0	0,9	1,7	78,3	19,9	27,1
II	104,8	5,2	5,2	11,4	0,6	1,4	1,1	1,5	1,9	53,7	18,3	29,1
III	106,4	5,8	5,4	12,2	0,7	1,6	1,3	1,8	.	46,7	18,0	33,9
IV	38,1	17,6	35,0
1999 joul	102,2	2,9	3,4	7,3	0,3	0,6	0,7	0,6	-	81,3	19,3	24,8
2000 tammi	102,8	3,8	4,0	9,1	0,5	0,8	0,9	0,7	-	76,2	19,4	24,9
helmi	103,3	4,4	4,7	10,5	0,6	0,9	1,0	0,9	-	87,6	20,0	27,6
maal	103,8	4,8	5,1	11,2	0,6	1,0	1,0	1,0	-	72,0	20,2	28,4
huhti	104,1	4,6	4,7	10,3	0,6	1,2	1,0	1,3	-	43,9	19,4	24,6
touko	104,8	5,3	5,3	11,6	0,6	1,5	1,0	1,7	-	61,9	22,8	30,4
kesä	105,3	5,6	5,5	12,3	0,7	1,4	1,2	1,5	-	55,2	12,9	31,5
heinä	105,8	5,6	5,3	11,8	0,8	1,6	1,3	1,7	-	42,0	14,3	30,6
elo	106,2	5,6	5,1	11,5	0,7	1,6	1,3	1,7	-	47,5	18,3	33,6
syys	107,3	6,2	5,9	13,2	0,7	1,7	1,3	1,9	-	50,3	21,4	37,4
loka	107,9	6,5	5,8	13,6	0,6	1,9	1,5	2,1	-	56,6	23,1	36,8
marras	-	45,6	18,2	38,0
joul	-	14,9	12,1	29,4

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit ja työvoimakustannukset

	Bruttokansantuotteen deflaattorit ⁴⁾ (kp.)								Vienti ⁵⁾	Tuonti ⁵⁾
	BKT		Kotimäinen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	18	19		
	1995 = 100									
	13	14	15	16	17	18	19	20		
1996	102,1	2,1	2,1	2,4	2,2	0,9	0,9	0,8		
1997	103,6	1,5	1,8	1,9	1,6	1,0	1,7	2,5		
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,6	0,9	-0,1	-1,4		
1999	106,6	1,2	1,3	1,2	2,3	0,8	-0,4	0,0		
1998 II	105,3	1,8	1,4	1,7	1,7	1,2	0,8	-0,3		
III	105,6	1,7	1,1	1,2	1,6	0,8	-0,5	-2,4		
IV	105,9	1,5	0,8	0,9	1,4	0,5	-1,8	-3,9		
1999 I	106,3	1,5	0,8	0,9	2,0	0,5	-2,1	-4,2		
II	106,5	1,2	1,2	1,1	2,3	0,5	-1,5	-1,6		
III	106,7	1,1	1,4	1,2	2,4	0,9	0,0	1,2		
IV	106,9	1,0	1,9	1,5	2,4	1,4	1,7	4,6		
2000 I	107,3	1,0	2,3	1,9	1,9	2,0	3,9	8,1		
II	107,4	0,8	2,2	1,7	1,4	2,4	4,5	8,8		

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 10 ja 11 (HWWA, Institut für Wirtschaftsforschung, Hampuri), sarakkeessa 12 (International Petroleum Exchange) ja sarakkeissa 13–20 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

4) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin deflaattoreihin.

5) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat tavaroihin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
	1	2	Yksityinen kulutus 3	Julkinen kulutus 4	Kiinteän pääoman brutto- muodostus 5	Varastojen muutokset ²⁾ 6	7	Vienti ³⁾ 8	Tuonti ³⁾ 9
1995	5 308,9	5 210,8	2 998,6	1 093,8	1 092,3	26,2	98,1	1 569,6	1 471,5
1996	5 534,4	5 408,7	3 143,7	1 142,4	1 121,2	1,4	125,7	1 658,0	1 532,3
1997	5 648,0	5 498,7	3 198,5	1 150,7	1 136,9	12,6	149,2	1 828,8	1 679,5
1998	5 874,5	5 733,4	3 324,8	1 177,0	1 197,3	34,2	141,1	1 944,7	1 803,6
1999	6 127,4	6 019,6	3 475,5	1 229,6	1 278,0	36,4	107,8	2 038,7	1 930,9
1999 II	1 521,8	1 495,2	863,9	306,4	316,3	8,6	26,6	497,4	470,8
1999 III	1 539,4	1 513,1	873,1	308,8	324,0	7,3	26,2	518,9	492,7
1999 IV	1 557,1	1 531,5	881,9	310,9	326,1	12,6	25,6	541,4	515,7
2000 I	1 576,8	1 553,6	894,5	314,4	335,0	9,7	23,2	564,2	541,0
2000 II	1 591,3	1 575,3	904,3	315,9	339,9	15,1	15,9	582,9	567,0
2000 III

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT								
	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
	10	11	Yksityinen kulutus 12	Julkinen kulutus 13	Kiinteän pääoman brutto- muodostus 14	Varastojen muutokset ²⁾ 15	16	Vienti ³⁾ 17	Tuonti ³⁾ 18
1995	5 308,9	5 210,8	2 998,6	1 093,8	1 092,3	26,2	98,1	1 569,6	1 471,5
1996	5 383,4	5 262,9	3 046,0	1 111,4	1 105,5	0,0	120,5	1 637,7	1 517,2
1997	5 505,1	5 350,6	3 092,5	1 121,7	1 130,0	6,4	154,5	1 807,7	1 653,3
1998	5 656,3	5 532,4	3 184,1	1 134,0	1 184,1	30,3	123,8	1 933,8	1 809,9
1999	5 796,5	5 698,3	3 270,5	1 151,3	1 246,3	30,2	98,2	2 024,0	1 925,8
1999 II	1 440,7	1 419,2	814,1	287,2	309,4	8,4	21,6	496,9	475,3
1999 III	1 454,5	1 427,7	819,8	288,3	315,4	4,1	26,9	513,5	486,6
1999 IV	1 468,6	1 438,7	824,8	289,4	316,2	8,4	29,9	530,8	500,9
2000 I	1 482,1	1 450,1	832,0	291,3	321,7	5,0	32,0	544,8	512,8
2000 II	1 494,3	1 463,3	837,9	291,9	324,7	8,8	31,0	557,0	526,0
2000 III	1 504,4	1 475,8	841,2	292,4	328,9	13,3	28,6	573,8	545,2

(vuotuinen prosenttimuutos)

1995	2,2	2,0	1,8	0,7	2,3	–	–	7,9	7,5
1996	1,4	1,0	1,6	1,6	1,2	–	–	4,3	3,1
1997	2,3	1,7	1,5	0,9	2,2	–	–	10,4	9,0
1998	2,7	3,4	3,0	1,1	4,8	–	–	7,0	9,5
1999	2,5	3,0	2,7	1,5	5,3	–	–	4,7	6,4
1999 II	2,1	3,0	2,7	1,5	5,6	–	–	2,4	5,1
1999 III	2,6	3,0	2,6	1,6	5,8	–	–	5,7	7,1
1999 IV	3,3	2,9	2,6	1,5	5,4	–	–	10,2	9,2
2000 I	3,5	2,6	2,5	1,7	5,4	–	–	12,8	10,8
2000 II	3,7	3,1	2,9	1,6	4,9	–	–	12,1	10,7
2000 III	3,4	3,4	2,6	1,4	4,3	–	–	11,7	12,0

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain¹⁾

3. Käyvin hinnoin

(1995 = 100; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ²⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraa- lien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
Osuus (%) ³⁾	100	2,6	23,7	6,0	20,7	25,3	21,7		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1995	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1996	104,1	105,9	102,2	99,7	102,7	107,3	104,8	102,7	105,0
1997	106,0	105,2	103,8	96,6	105,3	110,9	105,9	102,1	108,7
1998	109,8	105,6	106,9	97,2	110,3	116,1	109,3	102,2	115,2
1999	114,1	104,1	108,6	101,5	114,5	123,2	113,7	103,8	124,0
1999 II	113,3	103,5	107,6	100,8	113,7	122,3	113,5	103,4	123,0
III	114,6	101,9	109,2	102,2	114,9	123,9	114,1	103,6	124,9
IV	115,8	104,6	110,3	103,4	116,3	125,6	114,8	105,1	127,1
2000 I	117,5	106,0	111,9	105,6	117,4	127,8	116,2	106,0	126,9
II	118,5	103,3	113,7	105,3	118,9	128,7	116,8	106,4	128,4
III

4. Kiintein hinnoin⁴⁾

(1995 = 100; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ²⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraa- lien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
Osuus (%) ³⁾	100	2,6	23,7	6,0	20,7	25,3	21,7		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1995	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1996	101,5	105,8	99,7	98,1	100,8	103,7	101,8	102,6	101,4
1997	103,8	106,9	102,8	96,3	104,0	107,0	102,8	106,1	103,5
1998	106,7	109,4	105,1	96,2	107,9	111,3	104,4	109,9	106,5
1999	109,2	112,0	106,8	97,9	111,3	115,3	105,6	113,8	110,5
1999 II	108,6	111,2	106,1	97,6	110,6	114,6	105,3	112,6	109,3
III	109,7	112,6	107,4	98,2	111,6	115,9	105,8	114,5	110,8
IV	110,6	113,3	108,5	98,9	112,8	117,2	106,2	116,0	112,8
2000 I	111,9	112,1	110,3	100,1	114,4	118,8	106,7	117,4	111,3
II	112,7	111,7	111,3	99,1	115,6	119,7	107,2	118,5	113,6
III	113,8	112,5	112,7	99,4	116,2	121,4	107,8	119,9	111,9

(vuotuinen prosenttimuutos)

1995	2,3	0,9	3,0	-0,3	2,3	3,1	1,6	-0,3	0,6
1996	1,5	5,8	-0,3	-1,9	0,8	3,7	1,8	2,6	1,4
1997	2,3	1,0	3,1	-1,9	3,2	3,2	0,9	3,5	2,1
1998	2,8	2,3	2,2	0,0	3,8	4,0	1,6	3,5	2,9
1999	2,4	2,4	1,6	1,7	3,1	3,6	1,2	3,6	3,7
1999 II	2,1	1,4	0,8	2,2	2,9	3,5	1,1	3,5	3,1
III	2,5	3,3	1,9	2,2	2,9	3,8	1,1	3,8	3,8
IV	3,2	3,3	3,8	3,0	3,7	3,9	1,1	3,9	4,7
2000 I	3,7	1,0	4,9	3,4	3,8	4,5	1,5	4,9	2,1
II	3,7	0,4	5,0	1,5	4,6	4,4	1,8	5,2	3,9
III	3,7	-0,1	4,9	1,2	4,2	4,8	1,9	4,7	1,0

Lähde: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Arviot perustuvat epätäydellisiin kansallisiin tietoihin, ja siksi ne esitetään indekseinä.

2) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan välituotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

3) Jokaisen toimialan osuus kokonaisarvonlisäyksestä vuonna 1995.

4) Arvonlisäys vuoden 1995 hintoina.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä (ml. rakentaminen)		Yhteensä (pl. rakentaminen)		Tehdasteollisuus						Rakenta- minen
	1995 = 100 (kp.)		1995 = 100 (kp.)		5	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödykkeet	Kulutus- tavarat	Kestokulutus- tavarat	Ei- kestokulutus- tavarat	
	1	2	3	4							
1995	100,1	2,8	100,1	3,5	3,7	2,6	7,3	-0,7	-1,2	1,8	0,4
1996	100,1	-0,1	100,4	0,3	0,0	-0,2	1,5	-0,1	0,0	-0,4	-2,3
1997	103,7	3,7	104,6	4,2	4,8	5,3	4,8	3,3	3,4	2,6	0,0
1998	107,6	3,7	109,0	4,2	4,7	4,0	6,5	5,6	6,3	1,9	0,3
1999	109,8	2,0	111,0	1,9	1,9	2,3	1,5	3,0	3,2	1,5	2,8
1999 III	110,6	2,6	111,7	2,5	2,4	3,3	1,6	3,3	3,6	2,0	2,7
1999 IV	112,0	4,2	113,5	4,2	4,6	5,5	2,7	5,4	5,7	3,5	4,5
2000 I	113,4	5,1	114,7	4,8	5,1	5,7	6,7	6,6	7,7	0,1	4,9
2000 II	114,7	5,6	116,6	6,0	6,3	6,3	8,6	7,6	8,3	2,9	-0,1
2000 III	.	.	117,6	5,8	6,3	5,3	10,2	6,5	7,3	2,0	.
1999 marras	112,1	4,3	113,6	4,3	4,8	5,3	3,0	5,3	5,6	3,7	3,7
1999 joul	112,7	5,7	113,8	5,5	6,1	7,6	3,2	7,8	8,5	4,1	7,4
2000 tammi	111,9	3,0	113,7	3,2	3,2	4,4	4,7	3,7	4,8	-2,1	1,7
2000 helmi	114,3	6,9	114,7	5,8	6,5	6,6	7,2	8,6	9,9	1,5	13,5
2000 maal	114,0	5,3	115,7	5,4	5,5	6,0	7,9	7,1	8,2	0,7	0,7
2000 huhti	113,9	5,6	116,4	6,2	6,6	6,0	8,1	9,0	9,9	3,5	-1,0
2000 touko	116,5	7,8	117,1	8,2	8,4	8,8	11,7	9,7	10,8	3,3	2,7
2000 kesä	113,6	3,5	116,4	3,8	4,2	4,2	6,4	4,2	4,6	1,9	-2,0
2000 heinä	.	.	117,0	5,3	5,6	4,9	8,1	6,5	7,3	1,7	.
2000 elo	.	.	117,5	6,6	7,3	6,5	12,2	8,4	10,1	1,6	.
2000 syys	.	.	118,2	5,8	6,3	4,9	10,8	5,4	5,8	2,5	.
2000 loka	.	.	118,1	3,8	4,1	3,5	8,9	1,4	1,6	0,6	.
2000 marras

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin			Kiintein hinnoin						Tuhansia ²⁾ (kp.)	
	Yhteensä		13	Yhteensä		15	Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet			
	1995 = 100	12		14	15			16	17		
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
1995	100,0	.	100,0	777	0,9
1996	101,9	1,9	100,5	0,5	0,6	.	.	-1,0	0,1	826	6,2
1997	104,1	2,2	101,7	1,2	1,1	1,3	0,6	1,5	1,5	861	4,2
1998	107,8	3,5	104,7	2,9	2,1	3,5	2,1	4,5	2,1	923	7,2
1999	111,4	3,3	107,4	2,6	3,2	2,3	1,4	3,1	3,1	973	5,4
1999 III	111,8	2,9	107,7	2,3	3,2	1,8	-1,1	4,0	4,0	995	6,6
1999 IV	113,4	4,2	108,8	3,0	3,5	2,6	2,8	3,7	3,7	953	-0,4
2000 I	114,1	3,7	109,0	2,4	3,1	1,7	1,2	5,4	5,4	981	1,5
2000 II	115,7	4,7	110,2	3,3	3,3	2,8	1,5	5,1	5,1	978	0,2
2000 III	116,7	4,4	110,7	2,8	2,4	2,3	3,1	4,3	4,3	922	-7,8
1999 marras	113,5	3,7	108,9	2,4	3,0	2,1	1,7	3,7	3,7	957	-1,8
1999 joul	113,4	4,1	108,6	2,8	2,6	2,8	2,7	3,7	3,7	923	-2,7
2000 tammi	113,6	3,9	108,8	2,6	3,6	1,7	-0,3	4,6	4,6	976	0,8
2000 helmi	114,7	5,1	109,7	3,7	3,3	3,8	6,9	6,8	6,8	994	5,3
2000 maal	113,8	2,3	108,6	1,0	2,5	-0,5	-2,7	4,6	4,6	972	-0,9
2000 huhti	115,1	4,7	109,9	3,6	3,3	3,5	1,8	5,9	5,9	971	-1,7
2000 touko	116,2	5,8	110,6	4,3	5,1	3,9	3,3	5,9	5,9	977	1,4
2000 kesä	115,7	3,6	109,9	2,0	1,6	1,1	-0,6	3,4	3,4	984	1,1
2000 heinä	116,0	3,7	110,4	2,4	2,1	1,5	0,7	5,2	5,2	883	-14,4
2000 elo	116,7	4,3	110,7	2,5	2,5	2,1	1,5	2,8	2,8	936	-4,3
2000 syys	117,4	5,3	111,1	3,4	2,7	3,4	7,5	5,0	5,0	947	-1,6
2000 loka	913	-7,0
2000 marras	931	-3,2

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 20–21 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

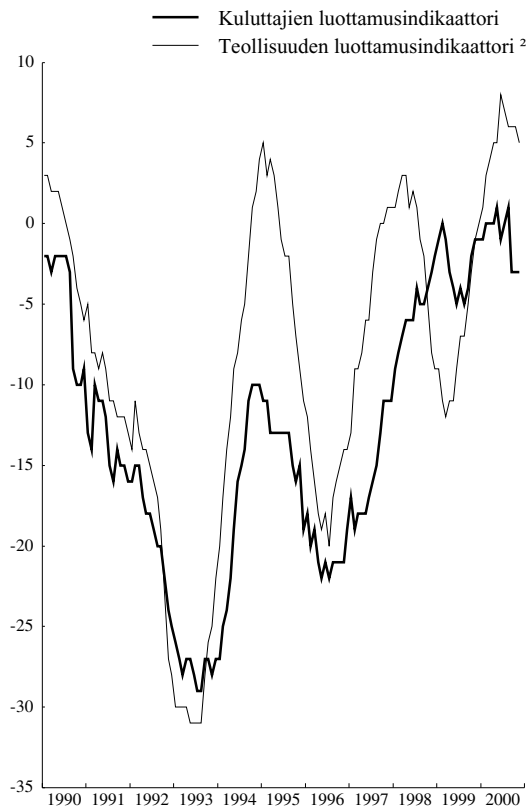
Suhdannekyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Tehdasteollisuus				Rakentamisen luottamus- indikaattori	Vähittäiskaupan luottamus- indikaattori	Kuluttajien luottamus- indikaattori
	Luottamus- indikaattori	Tuotanto- odotukset	Tilaukanta	Kapasiteetin käyttöaste ¹⁾ (%)			
	1	2	3	4	5	6	7
1996	-16	-1	-30	80,6	-36	-11	-21
1997	-4	11	-15	81,0	-33	-9	-15
1998	-1	11	-5	83,0	-19	-3	-5
1999	-7	7	-17	81,8	-7	-5	-3
2000	.	.	.	83,8	.	.	.
1999 IV	-1	14	-9	81,9	-3	-7	-1
2000 I	3	15	-2	83,0	0	0	0
II	6	17	5	83,7	2	3	0
III	6	18	5	83,9	2	-2	-1
IV	.	.	.	84,7	.	.	.
1999 marras	-1	15	-9	-	0	-9	-1
joulu	0	13	-6	-	-4	-2	-1
2000 tammi	1	13	-4	-	2	-2	-1
helmi	3	16	-2	-	-2	-3	0
maalis	4	15	1	-	0	5	0
huhti	5	15	3	-	3	-3	0
touko	5	16	4	-	1	4	1
kesä	8	19	8	-	3	7	-1
heinä	7	19	5	-	2	-3	0
elo	6	18	4	-	5	-3	1
syys	6	18	5	-	-1	-1	-3
loka	6	19	5	-	2	-1	-3
marras	5	17	4	-	-1	-3	-3

Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihtelusta puhdistettu)



Kapasiteetin käyttöaste ja tilaukanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilaukanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihtelusta puhdistettu)



Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisten kyselyjen keskiarvoja.

2) Tehdasteollisuus.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Työllisyys					Työttömyys (kp.)				
	Koko kansantalous				Teollisuus (pl. rakentaminen)	Palvelut	Yhteensä		Aikuisväestö ²⁾	Nuoriso ³⁾
	1995 = 100		Palkan- saajat	Yrittäjät			Miljoonaa	% työvoimasta	% työvoimasta	% työvoimasta
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1995	100,0	14,321	11,3	9,5	23,3
1996	100,1	0,1	0,5	0,5	-1,2	1,2	14,724	11,5	9,8	23,9
1997	100,9	0,8	0,9	0,2	-0,4	1,4	14,822	11,6	9,9	23,2
1998	102,5	1,6	1,8	0,8	1,1	2,1	14,082	10,9	9,4	21,3
1999	104,3	1,7	2,1	-0,4	0,1	2,5	13,013	10,0	8,7	19,2
1999 III	104,9	1,7	2,2	-0,8	-0,1	2,6	12,910	9,9	8,6	18,9
1999 IV	105,4	1,7	2,2	-0,5	0,1	2,5	12,613	9,6	8,5	18,2
2000 I	105,9	1,9	2,3	-0,1	0,2	2,6	12,370	9,4	8,3	18,1
2000 II	106,6	2,2	2,5	0,4	0,9	2,9	11,972	9,1	8,0	17,5
2000 III	11,763	9,0	7,8	17,4
1999 marras	-	-	-	-	-	-	12,590	9,6	8,4	18,2
1999 joul	-	-	-	-	-	-	12,560	9,6	8,4	18,1
2000 tammi	-	-	-	-	-	-	12,501	9,5	8,4	18,1
2000 helmi	-	-	-	-	-	-	12,390	9,5	8,3	18,1
2000 maal	-	-	-	-	-	-	12,218	9,3	8,2	17,9
2000 huhti	-	-	-	-	-	-	12,103	9,2	8,1	17,7
2000 touko	-	-	-	-	-	-	11,980	9,1	8,0	17,5
2000 kesä	-	-	-	-	-	-	11,834	9,0	7,9	17,3
2000 heinä	-	-	-	-	-	-	11,781	9,0	7,8	17,3
2000 elo	-	-	-	-	-	-	11,806	9,0	7,8	17,5
2000 syys	-	-	-	-	-	-	11,701	8,9	7,8	17,3
2000 loka	-	-	-	-	-	-	11,573	8,8	7,7	17,0
2000 marras	-	-	-	-	-	-	11,505	8,8	7,7	16,9

2. Työvoimakustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja alarät ³⁾			Työvoimakustannusindeksit ja alarät ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdas- teollisuudessa
	Yksikkötyö- kustannukset	Työvoima- kustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Palkat ja palkkiot	Muut	Teollisuus (pl. rakenta- minen)	Palvelut	
							Yhteensä	Yhteensä	
1995	1,5	3,2	1,7	-	-	-	-	-	3,8
1996	1,9	3,0	1,1	3,4	3,0	4,6	3,7	4,0	3,7
1997	0,7	2,3	1,5	2,5	2,4	2,8	2,4	2,6	2,6
1998	0,2	1,4	1,2	1,8	2,0	1,2	1,9	1,4	2,9
1999	1,3	2,0	0,7	2,2	2,4	1,7	2,3	1,9	2,4
1998 II	0,1	1,1	1,0	1,9	2,1	1,1	2,9	1,5	3,1
1998 III	0,5	1,2	0,8	1,7	1,8	1,2	1,5	1,2	2,9
1998 IV	1,0	1,2	0,2	1,8	1,9	1,4	2,1	1,3	3,2
1999 I	1,6	1,6	0,0	2,1	2,2	1,4	2,3	1,7	2,7
1999 II	1,6	2,1	0,5	2,1	2,2	1,5	1,7	2,1	2,6
1999 III	1,1	1,8	0,7	2,3	2,4	1,9	2,6	2,1	2,5
1999 IV	0,3	1,7	1,4	2,4	2,6	1,9	2,6	1,8	1,9
2000 I	0,6	2,4	1,7	3,6	3,7	3,1	3,7	3,0	2,8
2000 II	0,5	1,9	1,3	3,7	3,8	3,2	3,5	3,0	2,7

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suosittelun mukaisia.

2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja siitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.

3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

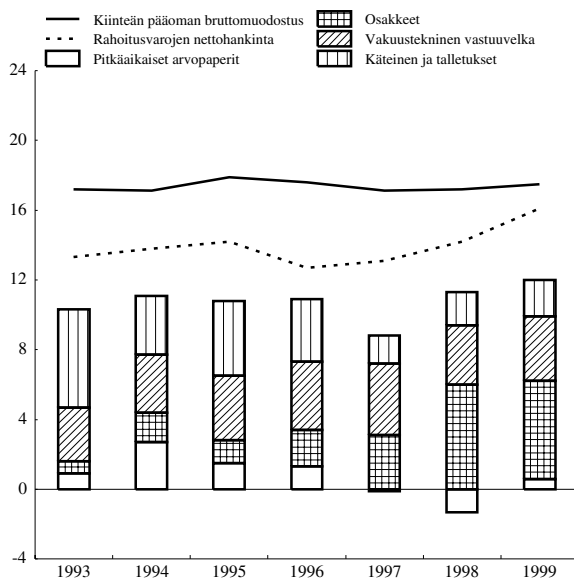
	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) investoinnit ^{1), 2)}							
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkääikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuutus- tekninen vastuvelka
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1992	21,3	22,5	-0,9	18,8	11,8	13,5	4,0	1,6	0,4	1,4	2,9
1993	20,4	20,7	0,6	17,2	10,4	13,3	5,6	0,5	0,9	0,7	3,1
1994	20,8	20,3	0,3	17,1	10,2	13,8	3,4	2,5	2,7	1,7	3,3
1995	22,5	21,2	0,5	17,9	11,3	14,2	4,3	1,8	1,5	1,3	3,7
1996	22,0	20,7	1,0	17,6	11,1	12,7	3,6	0,3	1,3	2,1	3,9
1997	22,1	20,1	1,6	17,1	10,9	13,1	1,6	-0,5	-0,1	3,1	4,1
1998	22,1	20,1	1,2	17,2	11,1	14,2	1,9	-2,1	-1,3	6,0	3,4
1999	21,6	20,5	0,3	17,5	11,4	16,1	2,1	0,2	0,6	5,6	3,7

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1), 2)}							Nettorahoitus- investoinnit ³⁾	Rahoitus- investoinnit, % brutto- investoinneista ⁴⁾	Netto- velkaantu- minen, % rahoituk- sesta ⁵⁾	
	Brutto- säästäminen	Kotitaloudet	Netto- velkaantu- minen	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkääikaiset arvopaperit	Osakkeet	Lainat				
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1992	21,0	13,1	10,2	0,7	0,6	1,4	6,7	4,7	3,3	41,8	32,7
1993	20,7	12,7	7,9	1,3	1,4	1,5	3,6	4,4	5,4	43,6	27,6
1994	20,7	11,9	9,6	1,0	1,1	1,8	3,9	4,0	4,2	44,7	31,7
1995	22,2	11,9	7,7	-1,8	-1,8	1,3	5,0	3,7	6,5	44,2	25,8
1996	21,7	11,4	8,8	0,2	0,0	1,7	5,8	4,9	3,9	41,9	28,9
1997	20,4	10,8	9,2	0,1	0,1	1,3	5,8	4,6	3,9	43,4	31,1
1998	19,2	10,1	11,6	0,3	0,2	2,3	6,9	5,4	2,6	45,2	37,7
1999	18,0	9,7	13,9	0,6	0,3	2,0	8,7	7,0	2,2	47,9	43,6

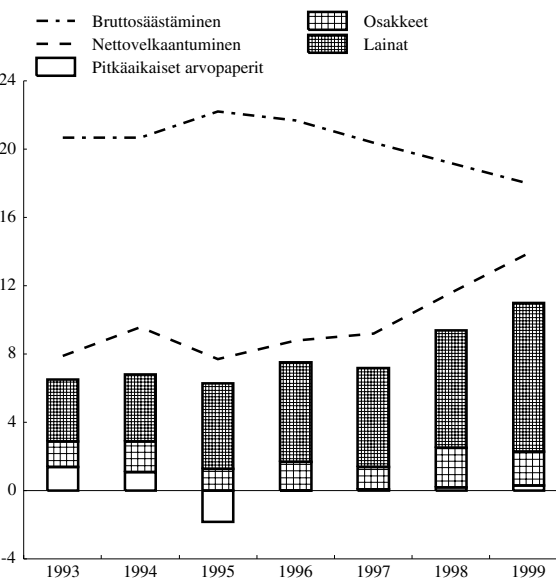
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1), 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit



Rahoitus



Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14:(sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot										Pää- oma- tulot	Pää- oma- verot	Lisä- tieto: verot yhteen- sä ²⁾
		Välit- tömät verot	Koti- taloudet	Yritykset	Väli- liset verot	EU:n toimi- elinten	Sosiaali- turva- maksut	Työn- antaja	Vakuu- tettu	Myynnit				
											3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	46,4	46,0	11,9	9,6	2,3	13,0	0,9	16,7	8,5	5,3	2,3	0,3	0,2	41,8
1992	47,6	46,9	11,9	9,8	2,0	13,0	0,9	17,1	8,6	5,5	2,4	0,7	0,6	42,6
1993	48,3	47,8	12,1	10,0	2,1	13,3	0,8	17,5	8,7	5,7	2,5	0,5	0,3	43,2
1994	47,7	47,3	11,6	9,6	2,0	13,5	0,8	17,5	8,5	5,7	2,4	0,4	0,2	42,8
1995	47,2	46,6	11,6	9,5	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,7	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,6	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,7	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,3	47,6	12,2	9,6	2,6	13,6	0,7	17,6	8,7	5,7	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,8	47,3	12,4	9,9	2,4	14,2	0,7	16,5	8,5	5,0	2,4	0,5	0,3	43,4
1999	48,4	47,8	12,8	10,1	2,6	14,4	0,6	16,4	8,5	5,0	2,4	0,6	0,3	44,0

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot								Pää- oma- menot	Inves- toinnit	Pää- oma- siirrot	EU:n toimi- elinten maksat	Lisä- tieto: perus- menot ⁴⁾
		Yhteensä	Palkan- saaja- korvauk- set	Väli- tuote- käyttö	Korko- menot	Tulon- siirrot	Sosiaali- etuudet ja avustuk- set ³⁾	Tuki- palkkiot	EU:n toimi- elinten maksat					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	50,8	46,0	11,2	5,3	5,1	24,4	20,5	2,5	0,6	4,8	3,3	1,6	0,0	45,7
1992	52,2	47,4	11,4	5,4	5,6	25,1	21,5	2,3	0,5	4,7	3,2	1,5	0,0	46,6
1993	53,8	49,1	11,6	5,5	5,8	26,1	22,4	2,5	0,6	4,7	3,1	1,7	0,1	48,0
1994	52,7	48,3	11,3	5,3	5,5	26,1	22,5	2,4	0,6	4,4	2,9	1,5	0,0	47,2
1995	52,2	47,7	11,2	5,2	5,7	25,7	22,4	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,2	48,2	11,2	5,2	5,7	26,2	22,9	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,5
1997	50,8	47,1	11,0	5,1	5,1	25,9	22,8	2,1	0,5	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	49,9	46,0	10,7	5,0	4,7	25,6	22,3	2,0	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,2
1999	49,7	45,6	10,7	5,1	4,2	25,5	22,3	2,0	0,5	4,1	2,5	1,6	0,1	45,4

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää- mä (-) / ylijää- mä (+) ⁵⁾	Julkinen kulutus ⁶⁾							Yksi- lölliset kulutus- menot
	Yhteensä	Valtio	Osa- valtio- hallinto	Paikal- lis- hallinto	Sosiaali- turva- rahasot		Yhteensä	Palkan- saaja- korvauk- set	Väli- tuote- käyttö	Luon- toismuo- toiset tulonsiirrot	Kiinteän pääoman kulu- minen	Myynnit (miinus)	Kollek- tiiviset kulutus- menot	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	-4,4	-4,2	-0,3	-0,1	0,3	0,7	20,2	11,2	5,3	4,6	1,7	-2,3	8,8	11,5
1992	-4,6	-4,0	-0,3	-0,2	-0,1	1,0	20,7	11,4	5,4	4,8	1,7	-2,4	8,9	11,8
1993	-5,5	-4,9	-0,5	-0,2	-0,1	0,3	21,1	11,6	5,5	4,9	1,8	-2,5	9,1	12,1
1994	-5,0	-4,3	-0,5	-0,2	0,0	0,5	20,8	11,3	5,3	5,0	1,7	-2,4	8,8	12,0
1995	-5,0	-4,1	-0,5	-0,1	-0,3	0,7	20,5	11,2	5,2	5,1	1,8	-2,5	8,6	11,9
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	5,2	5,1	1,8	-2,5	8,6	12,0
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,1	2,5	20,3	11,0	5,1	5,1	1,8	-2,5	8,4	11,9
1998	-2,1	-2,1	-0,3	0,2	0,1	2,6	20,0	10,7	5,0	5,1	1,7	-2,4	8,3	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,3	3,0	20,1	10,7	5,1	5,1	1,7	-2,4	8,3	11,8

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1996	-3,8	-3,4	-7,4	-5,0	-4,1	-0,2	-7,1	2,6	-1,8	-3,8	-4,0	-3,2
1997	-1,9	-2,7	-4,0	-3,2	-3,0	0,7	-2,7	3,4	-1,1	-1,7	-2,6	-1,5
1998	-0,9	-2,1	-2,5	-2,6	-2,7	2,1	-2,8	3,7	-0,7	-2,3	-2,3	1,3
1999	-0,7	-1,4	-1,8	-1,1	-1,8	1,9	-1,9	4,4	1,0	-2,1	-2,0	1,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tulot, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. Tiedot vuoteen 1995 asti eivät ole täysin vertailukelpoisia viime vuosia koskevien tietojen kanssa. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.

3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittotelemattomille yhteisöille.

4) Kokonaismenot miinus korkomenot.

5) Kokonaisalijäämä (-) / ylijäämä (+) pl. korkomenot.

6) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾			Muut luotonantajat ³⁾	
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1991	57,4	2,6	16,1	8,3	30,4	48,1	24,9	7,2	16,0	9,3
1992	60,9	2,6	16,7	8,7	32,9	50,3	26,7	7,5	16,1	10,7
1993	67,3	2,7	17,6	8,2	38,9	52,6	27,9	8,6	16,0	14,7
1994	70,0	2,9	16,6	8,3	42,1	56,1	29,9	9,7	16,5	13,8
1995	74,1	2,9	18,2	7,7	45,3	58,5	30,5	10,9	17,1	15,6
1996	75,3	2,9	17,7	7,6	47,1	59,1	30,3	13,1	15,7	16,2
1997	74,7	2,9	16,9	6,4	48,5	57,1	29,0	14,4	13,6	17,6
1998	73,0	2,8	15,7	5,5	49,0	53,5	27,0	16,2	10,4	19,5
1999	72,1	2,9	14,7	4,5	50,0	50,3	25,4	14,8	10,1	21,8

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ³⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahas-tot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtu-vakor-koinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen-valuutta ³⁾	Ei-koti-maan valuutta	
1991	57,4	46,3	4,5	6,3	0,3	11,7	45,7	4,5	17,6	18,5	21,4	56,3	1,7	1,1
1992	60,9	49,4	4,7	6,3	0,4	12,1	48,8	6,0	17,8	21,0	22,1	59,7	2,1	1,3
1993	67,3	54,9	5,2	6,6	0,6	12,0	55,3	6,4	18,5	24,3	24,4	65,6	2,7	1,7
1994	70,0	57,5	5,4	6,4	0,7	11,2	58,7	7,1	16,6	26,5	26,9	68,0	2,7	1,9
1995	74,1	61,3	5,7	6,3	0,8	10,6	63,5	6,5	17,6	26,2	30,3	72,2	2,7	2,0
1996	75,3	62,5	6,1	6,2	0,5	10,2	65,1	6,0	19,2	25,2	30,9	73,3	2,5	2,0
1997	74,7	61,9	6,3	5,9	0,6	8,8	65,9	5,6	18,6	25,0	30,9	72,6	2,5	2,1
1998	73,0	60,7	6,3	5,7	0,3	7,7	65,3	5,2	16,3	25,7	30,8	71,2	2,8	1,8
1999	72,1	60,0	6,2	5,6	0,3	7,0	65,2	4,7	14,4	26,6	30,9	70,3	-	1,8

3. Euromaat – julkinen velka

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1996	130,9	59,8	111,3	68,2	57,1	74,3	122,1	6,2	75,2	69,1	62,7	57,1
1997	125,4	60,9	108,3	66,9	59,3	65,1	119,8	6,0	70,0	64,5	59,4	54,1
1998	119,6	60,7	105,5	65,1	59,7	55,0	116,2	6,4	66,6	64,0	55,7	48,7
1999	116,1	61,1	104,6	63,7	58,9	50,1	115,1	6,0	62,9	65,2	55,8	46,6

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-fylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Tiedot vuoteen 1995 asti eivät ole täysin vertailukelpoisia viime vuosia koskevien tietojen kanssa. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 eumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttana.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutokset ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvopaperit	Pitkä-aikaiset arvopaperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1991	5,0	5,1	0,0	0,2	-0,2	0,1	1,1	-0,1	3,8
1992	6,6	5,6	0,3	0,7	0,0	0,1	1,5	0,8	4,1	4,8	3,1	0,7	1,8
1993	7,9	7,5	0,3	0,1	0,0	0,2	1,2	-0,3	6,8	3,5	2,0	1,3	4,3
1994	5,9	5,1	0,2	0,7	-0,1	0,4	-0,1	0,6	5,1	6,1	3,3	1,5	-0,2
1995	7,7	5,6	0,2	2,2	-0,3	0,2	2,4	-0,2	5,3	5,2	2,2	1,7	2,5
1996	3,7	4,2	-0,2	0,1	-0,4	0,1	0,1	0,2	3,3	2,6	0,8	2,6	1,1
1997	2,2	2,3	0,2	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,9	3,2	0,1	-0,1	1,8	2,1
1998	1,5	1,8	-0,2	0,0	-0,1	0,1	-0,5	-0,7	2,6	-1,1	-0,8	2,4	2,6
1999	1,7	1,3	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,4	-0,8	2,7	-1,3	-0,6	-0,8	3,0

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁸⁾											Muut ¹⁰⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset							Arvos-tus-tekijät	Valuutta-kurssi-vaiku-tukset	Luokit-telu-muu-tokset	
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ⁹⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	5,0	-4,4	0,6	1,1	0,3	0,1	0,4	0,2	-0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	-0,6
1992	6,6	-4,6	2,0	0,8	0,2	0,1	0,3	0,1	-0,1	0,2	0,3	0,3	0,7	0,2
1993	7,9	-5,5	2,4	1,4	1,0	0,2	0,4	-0,2	-0,3	0,2	0,3	0,3	0,1	0,6
1994	5,9	-5,0	0,9	0,2	0,0	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	-0,2
1995	7,7	-5,0	2,7	0,6	0,0	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3
1996	3,7	-4,3	-0,6	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	-0,2	-0,1	0,1	-0,4
1997	2,2	-2,6	-0,4	-0,5	0,1	-0,1	-0,1	-0,4	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,1
1998	1,5	-2,1	-0,6	-0,3	0,2	0,0	0,0	-0,6	-0,8	0,3	-0,2	0,0	0,0	-0,1
1999	1,7	-1,3	0,4	-0,1	0,5	0,0	0,1	-0,6	-1,0	0,2	0,3	0,2	0,0	0,2

Lähteet: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Tiedot vuoteen 1995 asti eivät ole täysin vertailukelpoisia viime vuosia koskevien tietojen kanssa. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: $(\text{velka } [t] - \text{velka } [t-1]) / \text{BKT } (t)$.
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulleen ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 8) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 9) Ei sisällä johdannaisia.
- 10) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

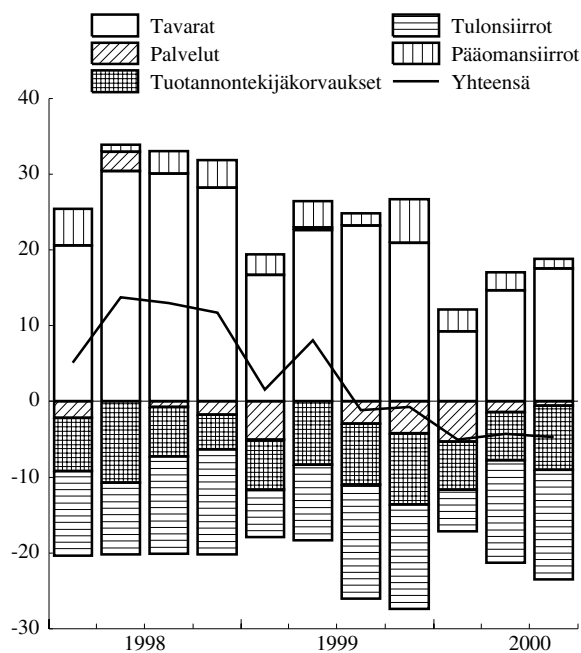
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Rahoitustase						Virheelli- set ja tunnis- tamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoit- ukset	Arvo- paperi- sijoit- ukset	Johdan- naiset	Muut sijoituk- set	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	61,5	115,7	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3
1998	31,1	109,3	-2,0	-28,8	-47,4	12,4	-61,2	-83,2	-99,7	-7,5	120,9	8,2	17,8
1999	-5,8	83,4	-11,8	-32,4	-45,0	13,5	19,1	-120,6	-41,7	8,1	163,1	10,2	-26,8
1999 III	-2,8	23,2	-2,9	-8,1	-15,0	1,6	-1,4	-12,2	21,7	6,5	-17,4	0,0	2,6
1999 IV	-6,5	20,9	-4,2	-9,4	-13,8	5,7	2,6	-46,6	-2,7	-0,4	52,8	-0,5	-1,9
2000 I	-7,9	9,3	-5,3	-6,3	-5,5	2,8	47,8	148,0	-192,6	2,5	91,3	-1,4	-42,7
2000 II	-6,6	14,7	-1,4	-6,3	-13,5	2,4	-2,9	-18,2	51,9	4,8	-45,3	3,8	7,2
2000 III	-5,9	17,6	-0,6	-8,5	-14,4	1,2	-0,4	-91,3	13,2	-1,8	74,6	4,9	5,0
1999 elo	-1,8	4,6	-0,7	-0,8	-5,0	0,6	15,8	-9,2	3,1	3,0	18,6	0,4	-14,6
1999 syys	-3,3	5,0	-1,1	-1,8	-5,4	0,3	-18,8	0,1	12,0	1,5	-33,1	0,7	21,8
1999 loka	-0,5	9,1	-0,4	-5,0	-4,1	1,6	8,4	-9,3	-14,6	-2,2	34,2	0,3	-9,5
1999 marras	-2,1	6,3	-2,3	-1,7	-4,4	1,2	1,5	-17,0	11,2	1,9	5,4	0,0	-0,6
1999 joul	-3,9	5,5	-1,5	-2,7	-5,2	3,0	-7,3	-20,3	0,7	-0,2	13,3	-0,8	8,2
2000 tammi	-9,0	-0,5	-2,1	-5,0	-1,3	1,4	19,2	0,8	-5,3	-0,8	26,7	-2,2	-11,6
2000 helmi	0,0	4,2	-2,1	-1,0	-1,2	0,1	-1,9	146,0	-152,9	1,9	2,8	0,3	1,8
2000 maal	1,2	5,6	-1,1	-0,3	-3,0	1,3	30,5	1,1	-34,4	1,4	61,8	0,5	-32,9
2000 huhti	-5,9	4,3	-1,3	-3,8	-5,1	1,5	2,7	1,1	-5,9	2,1	5,1	0,2	1,6
2000 touko	-0,1	4,4	-0,3	-1,0	-3,1	0,6	10,5	-8,7	1,9	0,3	15,7	1,3	-11,0
2000 kesä	-0,6	5,9	0,2	-1,5	-5,3	0,2	-16,2	-10,6	55,8	2,3	-66,1	2,3	16,5
2000 heinä	-2,2	8,4	0,6	-5,7	-5,5	0,5	7,0	-11,3	-5,9	-3,2	28,0	-0,5	-5,3
2000 elo	-2,2	4,6	0,3	-1,6	-5,6	0,1	-3,9	-45,7	15,3	-0,6	25,9	1,2	6,1
2000 syys	-1,5	4,5	-1,5	-1,1	-3,4	0,7	-3,5	-34,3	3,9	2,0	20,6	4,2	4,3
2000 loka	-0,1	8,2	-1,2	-1,2	-6,0	0,1	-6,8	-15,7	-1,7	-2,2	11,8	1,0	6,8

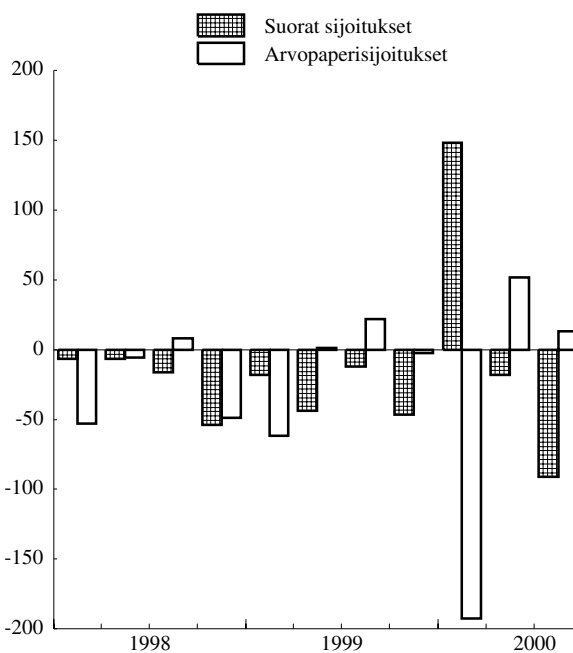
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)



Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)



Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], bruttovirrat)

	Vaihtotase										Pääomansiirrot	
	Yhteensä		Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot	Menot
	Tulot	Menot	Vienti	Tuonti	Vienti	Tuonti	Tulot	Menot	Tulot	Menot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997	1 212,9	1 151,4	749,1	633,4	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9
1998	1 270,2	1 239,2	779,2	669,9	229,8	231,9	198,5	227,3	62,7	110,0	17,7	5,3
1999	1 335,6	1 341,4	814,5	731,1	241,5	253,3	213,2	245,6	66,4	111,5	19,7	6,2
1999 III	331,0	333,8	205,4	182,2	64,3	67,2	48,6	56,7	12,8	27,8	3,2	1,6
1999 IV	357,7	364,1	227,1	206,2	63,0	67,3	52,5	61,9	15,0	28,8	7,8	2,0
2000 I	359,5	367,4	221,2	211,9	58,5	63,8	54,7	61,0	25,2	30,7	4,3	1,4
2000 II	387,7	394,3	239,0	224,3	66,8	68,3	66,9	73,2	14,9	28,4	4,7	2,4
2000 III	386,2	392,1	244,8	227,2	70,4	71,0	59,9	68,4	11,1	25,5	3,2	2,0
1999 elo	100,6	102,4	60,4	55,7	20,8	21,5	15,3	16,1	4,1	9,1	1,0	0,4
1999 syys	112,5	115,8	70,7	65,8	20,9	22,0	16,7	18,5	4,1	9,5	0,9	0,5
1999 loka	116,7	117,1	75,2	66,1	20,8	21,3	15,8	20,8	4,9	9,0	2,1	0,5
1999 marras	117,9	120,0	76,2	70,0	20,1	22,5	16,9	18,6	4,6	9,0	1,9	0,7
1999 joul	123,2	127,0	75,7	70,2	22,1	23,6	19,8	22,5	5,6	10,8	3,8	0,9
2000 tammi	111,9	121,0	64,5	65,0	18,2	20,4	16,4	21,4	12,9	14,2	1,9	0,5
2000 helmi	115,8	115,8	72,9	68,7	18,6	20,7	17,4	18,4	6,8	8,0	0,5	0,4
2000 maal	131,8	130,6	83,8	78,2	21,7	22,8	20,9	21,1	5,5	8,5	1,8	0,5
2000 huhti	116,1	121,9	72,2	67,9	20,4	21,7	18,9	22,7	4,5	9,6	2,1	0,5
2000 touko	137,7	137,8	84,8	80,4	23,0	23,3	23,9	24,9	6,1	9,2	1,7	1,1
2000 kesä	133,9	134,5	82,0	76,1	23,5	23,2	24,2	25,6	4,3	9,6	1,0	0,8
2000 heinä	132,2	134,4	83,9	75,5	24,8	24,2	19,7	25,4	3,9	9,4	1,1	0,6
2000 elo	120,8	123,0	75,5	70,9	23,4	23,1	18,5	20,1	3,4	9,0	0,9	0,8
2000 syys	133,2	134,7	85,3	80,9	22,3	23,7	21,8	22,9	3,8	7,2	1,2	0,6
2000 loka	140,7	140,9	92,9	84,7	23,0	24,2	21,3	22,5	3,5	9,5	0,7	0,6

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	213,2	245,6	12,4	5,0	200,8	240,6	44,1	45,4	64,1	105,9	92,6	89,4
1999 II	60,9	69,2	3,0	1,3	57,9	67,9	14,4	11,7	18,4	32,9	25,2	23,3
1999 III	48,6	56,7	3,1	1,4	45,5	55,2	8,9	10,1	15,5	24,5	21,2	20,6
1999 IV	52,5	61,9	3,3	1,4	49,1	60,5	11,7	13,0	15,1	23,8	22,4	23,7
2000 I	54,7	61,0	3,1	1,1	51,5	59,9	13,3	13,5	13,5	21,7	24,8	24,7
2000 II	66,9	73,2	3,0	1,4	64,0	71,9	19,2	13,8	17,2	30,8	27,6	27,3

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Osingot		Korot velkapapereista					
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Joukkolainat		Rahamarkkinapaperit	
							Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1999	37,7	41,5	6,4	3,8	9,6	32,5	54,5	73,4	51,7	71,7	2,9	1,7
1999 II	13,0	10,7	1,4	1,0	3,3	15,0	15,0	17,9	14,2	17,2	0,9	0,7
1999 III	7,4	9,2	1,5	1,0	2,4	6,4	13,1	18,0	12,6	17,6	0,5	0,4
1999 IV	9,7	11,9	2,0	1,1	2,3	5,9	12,8	17,9	12,1	17,9	0,7	0,0
2000 I	11,0	12,0	2,3	1,5	1,9	5,8	11,6	15,9
2000 II	16,9	12,2	2,3	1,6	3,5	17,2	13,7	13,5

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Ulkomaille			Euroalueelle		
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja
	1	2	3	4	5	6
1997	-93,1	.	.	48,6	.	.
1998	-175,0	.	.	91,8	.	.
1999	-286,8	-212,2	-74,6	166,2	126,8	39,5
1999 III	-30,5	-33,2	2,8	18,2	12,5	5,7
1999 IV	-139,6	-124,7	-14,9	93,0	90,1	2,9
2000 I	-63,3	-33,2	-30,1	211,3	191,3	20,0
2000 II	-71,9	-44,8	-27,1	53,7	19,3	34,5
2000 III	-110,8	-102,7	-8,2	19,5	17,5	2,1
1999 elo	-13,6	-11,8	-1,8	4,4	3,3	1,1
1999 syys	-11,9	-9,7	-2,2	12,0	6,4	5,6
1999 loka	-16,5	-14,8	-1,7	7,1	1,2	5,9
1999 marras	-26,6	-15,9	-10,7	9,6	8,4	1,2
1999 joul	-96,6	-94,0	-2,6	76,3	80,5	-4,2
2000 tammi	-7,0	-6,4	-0,5	7,8	7,4	0,4
2000 helmi	-20,1	-13,6	-6,5	166,1	159,1	7,1
2000 maalis	-36,2	-13,1	-23,1	37,3	24,8	12,6
2000 huhti	-16,0	-7,4	-8,6	17,1	5,1	12,0
2000 touko	-33,8	-15,2	-18,6	25,1	11,4	13,7
2000 kesä	-22,1	-22,2	0,2	11,5	2,7	8,8
2000 heinä	-9,9	-21,2	11,3	-1,5	9,2	-10,7
2000 elo	-53,7	-55,3	1,6	8,0	3,6	4,4
2000 syys	-47,2	-26,2	-21,1	13,0	4,7	8,3
2000 loka	-24,8	-27,9	3,1	9,2	6,5	2,6

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	-327,6	227,9	-105,5	105,9	-222,1	-203,8	-18,2	122,0	108,3	13,7
1999	-309,6	267,8	-155,4	106,0	-154,1	-153,6	-0,5	161,8	109,0	52,8
1999 III	-60,1	81,8	-34,6	29,4	-25,4	-25,8	0,4	52,5	42,1	10,4
1999 IV	-86,4	83,7	-55,4	44,3	-31,0	-15,4	-15,5	39,5	17,4	22,1
2000 I	-153,9	-38,8	-116,9	-105,7	-37,0	-38,6	1,6	67,0	46,8	20,2
2000 II	-85,2	137,0	-54,3	52,4	-30,9	-24,6	-6,3	84,6	50,7	33,9
2000 III	-79,1	92,3	-47,8	28,5	-31,3	-30,2	-1,2	63,8	74,4	-10,5
1999 elo	-24,2	27,4	-14,3	5,3	-9,9	-9,9	0,0	22,1	15,1	7,0
1999 syys	-16,5	28,5	-10,6	10,7	-5,8	-2,9	-2,9	17,8	17,1	0,7
1999 loka	-21,4	6,8	-13,3	9,7	-8,1	-2,7	-5,4	-2,9	2,4	-5,3
1999 marras	-31,3	42,4	-18,6	15,8	-12,7	-7,7	-4,9	26,6	17,6	9,0
1999 joul	-33,7	34,5	-23,5	18,7	-10,2	-5,0	-5,2	15,7	-2,6	18,4
2000 tammi	-23,5	18,2	-21,8	7,2	-1,7	-8,8	7,1	11,0	11,8	-0,9
2000 helmi	-87,2	-65,7	-68,7	-92,5	-18,6	-15,7	-2,8	26,9	12,8	14,1
2000 maal	-43,2	8,7	-26,5	-20,4	-16,7	-14,1	-2,6	29,1	22,2	6,9
2000 huhti	-28,0	22,2	-17,5	-2,9	-10,5	-9,1	-1,4	25,1	13,0	12,1
2000 touko	-28,1	29,9	-18,6	8,4	-9,5	-6,1	-3,4	21,5	18,4	3,1
2000 kesä	-29,1	84,9	-18,2	47,0	-10,9	-9,4	-1,5	38,0	19,3	18,7
2000 heinä	-30,8	24,9	-22,2	7,7	-8,6	-7,1	-1,6	17,2	25,6	-8,4
2000 elo	-21,6	36,9	-17,5	17,5	-4,2	-4,0	-0,2	19,4	15,5	4,0
2000 syys	-26,6	30,5	-8,1	3,3	-18,5	-19,1	0,6	27,2	33,3	-6,1
2000 loka	-26,5	24,8	-15,6	8,9	-10,9	-10,2	-0,7	15,9	19,5	-3,5

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	0,1	-2,1	-1,7	-151,8	0,1	-1,7	-15,2	-136,8	0,9	-0,1	-7,5	6,2
1999 II	0,0	-0,3	-3,3	-38,7	-0,2	-0,3	-11,6	-51,4	0,5	0,0	1,1	8,0
1999 III	0,0	-0,5	0,5	-34,6	-0,3	-0,6	-0,7	-24,3	-1,0	-0,2	-0,9	2,5
1999 IV	0,0	-0,9	-1,0	-53,5	-0,4	-0,3	-4,3	-10,4	-0,4	0,1	-4,7	-10,6
2000 I	0,0	-0,7	1,7	-117,9	-1,2	-0,1	-15,5	-21,7	1,2	0,1	3,2	-2,8
2000 II	0,0	-0,7	1,5	-55,1	0,6	-0,7	-7,7	-16,8	0,0	0,0	1,3	-7,5

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-82,3	203,2	-0,7	3,5	-1,0	-7,6	-22,6	192,5	-37,6	40,5	15,0	152,0	-58,0	14,9
1999	-25,0	188,0	-4,0	8,6	2,8	-12,5	18,2	159,6	-46,4	54,4	64,6	105,2	-41,9	32,3
1999 III	-27,5	10,0	-3,3	0,4	1,2	-2,1	-7,6	12,1	-12,3	13,8	4,8	-1,7	-17,7	-0,4
1999 IV	11,7	41,1	0,2	2,1	0,5	-3,9	-0,2	39,0	-5,0	7,6	4,7	31,3	11,2	4,0
2000 I	-86,6	177,9	-7,7	2,6	-6,0	-2,7	-30,0	163,1	-11,2	20,0	-18,8	143,1	-42,8	14,9
2000 II	-29,6	-15,7	-0,3	3,3	1,0	-0,3	-21,1	-20,7	-4,9	7,6	-16,2	-28,3	-9,3	2,0
2000 III	-26,8	101,4	-0,3	-2,8	-4,1	-1,0	-12,5	76,2	-8,1	8,1	-4,4	68,1	-10,0	28,9
1999 elo	-12,2	30,8	-5,1	-1,8	1,1	0,3	-6,8	31,8	-5,7	1,5	-1,1	30,3	-1,5	0,5
1999 syys	-3,7	-29,4	-1,4	0,9	0,8	-1,3	7,5	-25,5	-2,5	4,6	10,1	-30,1	-10,6	-3,5
1999 loka	-22,0	56,1	-1,6	0,5	-1,1	-1,1	-21,9	51,8	-3,7	3,6	-18,2	48,2	2,6	4,9
1999 marras	-58,7	64,1	1,5	-1,3	1,2	-2,0	-56,6	63,2	1,7	1,4	-58,3	61,8	-4,8	4,2
1999 joul	92,4	-79,1	0,3	2,9	0,4	-0,8	78,3	-76,0	-3,0	2,6	81,3	-78,7	13,4	-5,2
2000 tammi	-24,1	50,8	-3,0	3,1	-2,9	-1,0	-2,6	43,4	-3,9	6,2	1,4	37,2	-15,6	5,3
2000 helmi	-32,4	35,2	-2,3	0,5	-2,7	-0,3	-17,4	26,4	-4,9	7,7	-12,5	18,7	-10,0	8,6
2000 maal	-30,1	91,9	-2,5	-1,0	-0,4	-1,4	-10,0	93,3	-2,3	6,1	-7,7	87,2	-17,2	1,0
2000 huhti	-35,3	40,4	-0,3	3,4	0,4	-0,5	-30,8	37,1	-5,4	5,7	-25,5	31,4	-4,5	0,4
2000 touko	-16,6	32,3	-2,7	0,3	0,5	0,6	-9,1	27,8	-0,5	-0,8	-8,5	28,7	-5,4	3,6
2000 kesä	22,3	-88,4	2,7	-0,4	0,2	-0,4	18,8	-85,7	1,0	2,6	17,8	-88,3	0,6	-2,0
2000 heinä	10,4	17,6	-0,1	-1,3	3,5	0,1	9,8	19,2	-1,9	6,8	11,7	12,4	-2,8	-0,5
2000 elo	-32,6	58,5	-0,2	-1,5	-1,5	0,1	-22,0	26,6	-3,8	-1,0	-18,2	27,6	-8,9	33,3
2000 syys	-4,7	25,3	0,0	0,0	-6,2	-1,2	-0,3	30,4	-2,4	2,3	2,1	28,1	1,8	-4,0
2000 loka	-16,8	28,6	-0,5	0,3	7,3	2,8	-21,0	25,3	-3,6	6,8	-17,4	18,5	-2,6	0,3

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	-2,6	8,1	5,5	-1,4	0,5	-0,9
1999 II	-0,5	2,1	1,6	0,0	0,0	0,0
1999 III	-3,2	0,3	-2,9	-0,1	0,1	0,0
1999 IV	0,2	2,1	2,4	0,0	0,0	0,0
2000 I	-7,7	2,6	-5,1	-0,1	0,0	0,0
2000 II	0,0	3,1	3,0	-0,2	0,2	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999	0,0	0,0	0,0	3,9	-12,6	-8,7	-1,2	0,2	-1,0
1999 II	0,0	0,0	0,0	2,4	-1,9	0,4	-1,3	-0,2	-1,6
1999 III	0,0	0,0	0,0	1,2	-2,1	-0,8	-0,1	0,0	-0,1
1999 IV	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,9	-3,9	0,4	0,0	0,4
2000 I	0,0	0,0	0,0	-5,9	-2,3	-8,2	-0,1	-0,4	-0,5
2000 II	0,0	0,0	0,0	1,2	-0,5	0,7	-0,2	0,2	0,0

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	17,7	158,9	176,6	0,5	0,7	1,2
1999 II	19,9	35,5	55,5	-1,5	1,2	-0,3
1999 III	-6,7	11,3	4,6	-0,9	0,9	0,0
1999 IV	0,5	37,5	37,9	-0,7	1,5	0,8
2000 I	-27,7	163,0	135,3	-2,2	0,1	-2,1
2000 II	-22,3	-21,5	-43,8	1,2	0,8	2,0

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1999	-6,4	3,4	-3,0	-13,2	17,5	4,3	-22,4	11,4	-11,0
1999 II	-1,8	-1,8	-3,6	-7,6	14,0	6,4	-7,9	1,8	-6,1
1999 III	-1,6	-0,1	-1,7	-12,6	-2,0	-14,6	-3,5	1,7	-1,8
1999 IV	-1,3	2,1	0,8	16,6	0,2	16,8	-4,0	1,7	-2,3
2000 I	-4,3	2,9	-1,4	-38,1	18,4	-19,8	-0,4	-6,4	-6,8
2000 II	-3,9	0,3	-3,6	-5,3	2,8	-2,5	-0,1	-1,0	-1,1

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,2	0,3	1,0	2,0	7,1	2,3	-1,0	0,2	3,6	2,1	-0,1	0,0
1999 II	5,4	0,0	-1,1	-0,1	6,5	-4,7	-2,6	0,0	10,0	3,8	0,0	0,1
1999 III	0,0	0,0	0,2	1,9	-2,4	4,2	-2,8	0,2	-3,4	-0,6	0,0	0,3
1999 IV	-0,5	0,3	-0,7	0,2	-0,3	1,0	3,0	0,0	-1,9	-2,3	-0,1	-0,1
2000 I	-1,4	0,7	0,2	0,2	-2,8	2,3	-4,5	0,0	2,6	-3,1	0,0	0,2
2000 II	3,8	0,0	-0,1	3,3	0,7	-0,9	0,2	0,0	-3,7	5,3	-0,2	-0,1

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1997	32,7	177,6	148,6	29,1	-724,7	-358,7	-366,0	-339,8	-26,2	-5,9	222,4	79,8	51,3	91,4	363,3
1998	-175,3	136,4	112,7	23,7	-704,6	-476,0	-228,6	-205,4	-23,2	2,2	61,5	99,7	-102,1	63,9	329,2
1999	-131,0	373,4	290,8	82,6	-730,9	-596,8	-134,1	-72,7	-61,4	1,9	-147,8	112,6	-340,4	80,0	372,3

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2. Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset	
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuutussaamiset							Muut saami- set		Valuutta- määräiset saamiset euro- alueelta
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteen- sä	Osak- keet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1998 jouluku ³⁾	329,2	99,6	404,131	5,2	23,2	199,9	12,6	18,3	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	1,3	7,6
1999 jouluku	372,3	116,4	402,762	4,5	24,3	225,1	12,8	21,7	190,5	0,0	134,0	56,5	0,0	2,1	14,4
2000 tammi ⁴⁾	378,1	116,2	401,639	4,3	24,4	231,4	14,4	28,4	188,5	-	-	-	0,2	1,9	14,7
helmi ⁴⁾	383,2	121,1	400,503	4,4	23,9	231,9	12,0	26,2	193,5	-	-	-	0,2	2,0	16,1
maalisk	385,4	116,0	400,503	4,4	24,8	238,9	12,7	26,0	200,1	-	-	-	0,2	1,2	17,0
huhtik	399,7	121,3	400,503	4,3	22,7	249,8	18,2	28,4	203,0	-	-	-	0,2	1,7	18,1
toukok	388,9	117,2	400,503	4,5	21,1	244,6	16,2	29,0	199,2	-	-	-	0,2	1,4	19,1
kesäk	385,8	120,8	400,503	4,5	20,5	238,3	14,4	25,8	198,0	-	-	-	0,1	1,7	18,6
heinäk ⁴⁾	391,4	119,6	399,539	4,5	20,9	244,4	10,5	27,1	206,7	-	-	-	0,2	1,9	17,5
eloku	402,6	124,3	399,539	4,8	20,9	251,9	10,9	25,5	215,3	-	-	-	0,2	0,8	17,3
syysk	408,1	124,7	399,539	4,9	21,3	255,9	11,2	24,3	220,1	-	-	-	0,3	1,3	16,6
lokak ⁴⁾	416,2	125,6	399,538	4,7	21,5	263,1	10,3	24,4	228,1	-	-	-	0,3	1,4	16,3
marrask ⁴⁾	400,1	123,8	399,537	4,8	20,8	249,8	9,0	22,6	217,8	-	-	-	0,3	0,9	16,7

3. Euroopan keskuspankin valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset^{1),5)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset	
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuutussaamiset							Muut saami- set		Valuutta- määräiset saamiset euro- alueelta
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteen- sä	Osak- keet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999 jouluku	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	40,9	0,3	6,4	34,3	0,0	28,0	6,3	0,0	1,4	2,6
2000 tammi	50,0	7,0	24,030	0,0	0,0	41,7	0,4	7,6	33,7	-	-	-	0,0	1,3	3,2
helmi	48,1	7,3	24,030	0,0	0,0	39,5	0,4	6,5	32,6	-	-	-	0,0	1,3	4,2
maalisk	49,8	7,0	24,030	0,0	0,0	42,0	0,4	7,4	34,1	-	-	-	0,0	0,9	4,3
huhtik	52,8	7,3	24,030	0,0	0,0	44,3	1,1	8,1	35,1	-	-	-	0,0	1,2	4,3
toukok	50,1	7,0	24,030	0,0	0,0	42,1	1,7	6,2	34,3	-	-	-	0,0	0,9	4,5
kesäk	50,6	7,2	24,030	0,0	0,0	42,2	1,0	7,7	33,5	-	-	-	0,0	1,2	4,1
heinäk	51,0	7,2	24,030	0,0	0,0	42,9	0,5	5,5	36,8	-	-	-	0,0	1,0	4,1
eloku	55,0	7,5	24,030	0,0	0,0	46,8	0,6	7,8	38,3	-	-	-	0,0	0,8	4,1
syysk	52,4	7,5	24,030	0,0	0,0	43,7	0,7	6,1	36,9	-	-	-	0,0	1,2	3,7
lokak	53,8	7,6	24,030	0,0	0,0	44,9	0,7	6,4	37,7	-	-	-	0,0	1,4	4,0
marrask	47,2	7,4	24,030	0,0	0,0	38,8	0,7	5,0	33,1	-	-	-	0,0	0,9	3,0

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuun.

3) Tilanne 1.1.1999.

4) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Vienti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], fob-arvo)

	Yhteensä 1	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka 2	Raaka- aineet 3	Energia 4	Kemi- kaalit 5	Muut teollisuus- tuotteet 6	Koneet, kuljetus- laitteet 7	Muut 8	Vienti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾ 9	Määrä ²⁾ 10	Yksikkö- arvo 11
1996	669,7	52,0	14,2	13,1	85,0	194,3	295,1	16,0	107,6	104,7	102,8
1997	762,8	57,0	16,5	14,4	99,6	217,6	343,8	13,8	122,5	115,9	105,7
1998	796,3	56,1	15,8	12,6	104,4	221,7	371,1	14,7	127,9	120,0	106,6
1999	831,6	55,6	16,4	13,6	114,1	225,5	384,7	21,7	133,6	122,6	109,0
1997 I	170,7	13,0	3,9	3,7	22,7	49,1	74,9	3,5	109,7	104,2	105,3
1997 II	191,8	14,4	4,1	3,6	25,3	54,1	86,7	3,6	123,3	117,3	105,1
1997 III	193,5	14,1	4,2	3,4	25,8	55,9	86,8	3,3	124,3	116,6	106,6
1997 IV	206,8	15,5	4,3	3,7	25,8	58,5	95,5	3,5	132,9	125,7	105,7
1998 I	194,5	13,8	4,2	3,4	26,7	54,7	88,0	3,7	125,0	115,9	107,8
1998 II	204,5	14,6	3,9	3,3	27,0	56,6	95,5	3,7	131,4	123,1	106,8
1998 III	195,9	13,5	3,9	3,0	25,8	55,3	91,0	3,6	125,9	118,2	106,5
1998 IV	201,4	14,2	3,8	2,9	25,0	55,1	96,7	3,7	129,4	122,8	105,4
1999 I	187,8	12,4	3,8	2,6	25,8	51,3	86,7	5,1	120,7	112,6	107,2
1999 II	203,2	13,5	4,0	3,1	27,9	55,1	94,4	5,2	130,6	119,9	108,9
1999 III	209,5	14,0	4,1	3,9	29,7	56,9	95,5	5,5	134,6	122,9	109,5
1999 IV	231,1	15,7	4,5	4,1	30,7	62,1	108,1	5,8	148,5	134,9	110,1
2000 I	229,7	13,6	4,8	4,8	32,5	62,2	105,3	6,5	147,6	128,6	114,8
2000 II	247,4	14,9	5,1	5,2	34,1	64,9	116,5	6,8	159,0	136,7	116,3
2000 III	249,3	160,2	134,1	119,5
1998 tammi	58,6	4,3	1,3	1,2	8,4	16,3	26,0	1,2	112,9	104,8	107,7
1998 helmi	63,8	4,5	1,4	1,0	8,6	18,1	28,9	1,2	123,0	114,1	107,8
1998 maaliskuu	72,1	5,0	1,5	1,2	9,6	20,3	33,1	1,3	139,0	128,7	108,0
1998 huhti	68,2	4,9	1,3	1,1	9,2	19,0	31,3	1,3	131,4	122,9	106,9
1998 touko	65,9	4,8	1,3	1,1	8,7	18,3	30,7	1,2	127,1	118,9	106,9
1998 kesä	70,5	4,9	1,3	1,1	9,1	19,3	33,5	1,2	135,9	127,3	106,7
1998 heinä	73,0	4,8	1,3	1,1	9,3	21,1	34,2	1,2	140,8	131,7	106,9
1998 elokuu	56,7	4,2	1,2	1,0	7,7	15,6	25,9	1,1	109,3	103,2	105,9
1998 syys	66,2	4,5	1,3	0,9	8,8	18,5	30,9	1,3	127,6	119,7	106,6
1998 loka	69,0	4,8	1,3	1,0	8,6	19,6	32,5	1,2	133,1	125,8	105,8
1998 marraskuu	67,1	4,8	1,3	1,0	8,1	18,2	32,5	1,3	129,3	123,3	104,8
1998 joulukuu	65,3	4,6	1,2	0,9	8,2	17,3	31,7	1,2	125,8	119,3	105,5
1999 tammi	54,3	3,7	1,1	0,8	7,7	14,7	24,9	1,3	104,8	98,1	106,8
1999 helmi	60,2	4,0	1,2	0,8	8,3	16,5	27,4	1,9	116,1	108,6	106,9
1999 maaliskuu	73,2	4,7	1,5	1,0	9,8	20,0	34,4	1,9	141,2	130,9	107,9
1999 huhti	65,9	4,4	1,3	1,0	9,1	17,8	30,7	1,5	127,0	116,6	108,9
1999 touko	63,7	4,5	1,3	1,0	9,0	17,4	29,0	1,7	122,9	113,2	108,5
1999 kesä	73,6	4,7	1,3	1,1	9,8	19,9	34,7	2,0	141,9	129,8	109,3
1999 heinä	76,2	4,6	1,4	1,2	10,3	20,9	35,6	2,2	146,8	132,8	110,6
1999 elokuu	61,1	4,3	1,3	1,2	9,2	16,2	27,4	1,6	117,7	107,0	110,0
1999 syys	72,3	5,1	1,4	1,5	10,1	19,8	32,5	1,7	139,3	129,0	108,0
1999 loka	77,4	5,3	1,5	1,4	10,2	21,0	36,3	1,8	149,1	135,7	109,9
1999 marraskuu	77,6	5,4	1,5	1,2	10,7	20,9	36,0	1,9	149,5	137,3	108,9
1999 joulukuu	76,2	5,1	1,6	1,5	9,8	20,2	35,9	2,1	146,9	131,8	111,4
2000 tammi	66,0	4,0	1,4	1,5	9,4	17,6	30,1	2,1	127,3	111,8	113,9
2000 helmi	75,2	4,4	1,6	1,6	10,8	20,9	33,9	2,1	145,1	125,5	115,6
2000 maaliskuu	88,4	5,2	1,8	1,7	12,3	23,7	41,2	2,4	170,4	148,7	114,6
2000 huhti	73,4	4,4	1,6	1,6	10,3	19,5	34,1	2,0	141,5	122,2	115,8
2000 touko	89,1	5,4	1,9	1,8	12,0	23,2	42,3	2,4	171,8	147,7	116,3
2000 kesä	85,0	5,0	1,6	1,7	11,8	22,2	40,1	2,4	163,8	140,1	116,9
2000 heinä	84,0	4,8	1,5	1,7	11,5	23,2	39,2	2,1	162,0	136,1	119,0
2000 elokuu	77,7	4,9	1,5	1,9	11,6	20,4	35,1	2,2	149,7	126,2	118,6
2000 syys	87,7	169,0	139,9	120,8

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

- 1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).
- 2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

2. Tuonti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], cif-arvo)

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemi- kaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut	Tuonti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾	Määrä ²⁾	Yksikkö- arvo
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	593,9	50,4	36,5	73,5	54,2	167,1	193,7	18,5	105,5	102,9	102,6
1997	674,2	55,5	41,5	81,3	62,5	189,3	230,0	14,0	119,8	110,3	108,6
1998	711,0	55,1	41,3	58,5	68,0	202,0	270,1	16,1	126,3	123,0	102,7
1999	780,3	52,4	39,4	77,7	71,4	211,2	307,6	20,7	138,7	130,4	106,3
1997 I	159,1	12,8	9,7	21,2	14,8	44,8	52,1	3,7	113,1	106,0	106,7
1997 II	168,0	14,1	11,1	18,6	16,1	46,7	57,8	3,6	119,4	111,4	107,2
1997 III	166,6	13,6	10,1	20,0	15,3	49,1	55,9	2,6	118,5	106,9	110,8
1997 IV	180,4	15,1	10,7	21,4	16,2	48,6	64,3	4,1	128,2	117,0	109,6
1998 I	179,9	13,7	10,9	16,4	17,7	51,6	65,3	4,3	127,9	119,2	107,3
1998 II	179,2	13,7	11,1	15,1	17,3	50,4	67,3	4,3	127,4	121,6	104,7
1998 III	171,1	13,4	9,7	13,8	16,4	50,8	63,4	3,6	121,6	119,5	101,8
1998 IV	180,8	14,3	9,6	13,2	16,5	49,2	74,1	3,9	128,5	131,9	97,4
1999 I	179,2	12,4	9,2	13,8	17,0	50,3	71,6	5,0	127,4	128,8	98,9
1999 II	189,5	12,9	10,2	16,8	17,7	50,8	76,1	5,1	134,7	129,8	103,8
1999 III	193,9	12,9	9,5	21,2	17,3	54,4	73,7	4,9	137,8	126,0	109,4
1999 IV	217,6	14,2	10,4	25,9	19,4	55,7	86,2	5,7	154,7	137,5	112,5
2000 I	231,1	12,5	11,3	31,7	20,1	60,6	87,4	7,5	164,2	136,1	120,7
2000 II	242,9	13,8	12,5	32,3	21,3	62,1	93,1	7,8	172,6	137,1	125,9
2000 III	241,4	171,6	131,1	130,9
1998 tammi	57,7	4,5	3,5	5,7	5,6	16,6	20,4	1,4	123,0	114,3	107,6
1998 helmi	57,9	4,3	3,5	5,4	5,6	16,7	20,8	1,6	123,4	114,4	107,9
1998 maaliskuu	64,3	4,9	3,8	5,3	6,5	18,3	24,1	1,3	137,1	128,6	106,6
1998 huhti	60,1	4,8	3,7	5,2	5,8	16,8	22,7	1,3	128,2	121,5	105,5
1998 touko	56,9	4,4	3,5	5,2	5,6	15,8	21,2	1,2	121,4	115,7	104,9
1998 kesä	62,1	4,6	3,9	4,7	6,0	17,8	23,4	1,7	132,5	127,8	103,7
1998 heinä	59,3	4,7	3,6	4,7	6,0	17,8	21,2	1,3	126,4	123,6	102,2
1998 elokuu	50,1	4,1	2,8	4,4	4,7	15,0	18,1	1,0	106,9	105,7	101,1
1998 syys	61,8	4,6	3,3	4,7	5,8	17,9	24,1	1,4	131,7	129,2	101,9
1998 loka	62,5	4,8	3,3	4,7	5,8	17,4	25,1	1,4	133,2	133,9	99,5
1998 marras	59,7	4,6	3,1	4,2	5,4	16,2	24,9	1,3	127,3	131,8	96,6
1998 joulukuu	58,6	5,0	3,1	4,3	5,3	15,7	24,2	1,2	125,0	130,2	96,0
1999 tammi	55,0	3,9	3,0	4,6	5,1	15,5	21,4	1,5	117,4	119,5	98,2
1999 helmi	56,4	3,9	2,9	4,2	5,4	16,1	22,1	1,7	120,3	122,1	98,5
1999 maaliskuu	67,8	4,7	3,3	5,0	6,4	18,6	28,0	1,7	144,6	144,7	99,9
1999 huhti	61,6	4,2	3,3	5,6	5,8	16,1	24,9	1,7	131,4	128,3	102,4
1999 touko	62,4	4,3	3,3	5,7	5,8	16,5	25,2	1,6	133,1	127,2	104,6
1999 kesä	65,5	4,4	3,5	5,4	6,2	18,2	25,9	1,8	139,7	133,5	104,6
1999 heinä	64,5	4,4	3,4	6,7	5,7	18,4	24,3	1,6	137,4	127,3	108,0
1999 elokuu	58,5	4,1	2,7	7,0	5,2	16,3	21,9	1,5	124,8	113,5	110,0
1999 syys	70,9	4,4	3,5	7,6	6,4	19,6	27,6	1,8	151,3	137,3	110,2
1999 loka	70,4	4,5	3,4	7,9	6,5	18,9	27,4	1,9	150,2	134,9	111,3
1999 marras	74,3	4,8	3,6	8,5	6,7	18,8	29,8	2,1	158,4	142,9	110,8
1999 joulukuu	72,9	4,9	3,5	9,5	6,2	18,0	29,1	1,7	155,6	134,8	115,4
2000 tammi	71,0	4,0	3,5	10,3	5,8	18,5	26,5	2,4	151,4	128,0	118,3
2000 helmi	75,4	4,0	3,6	10,2	6,8	20,1	28,2	2,5	160,9	133,6	120,4
2000 maaliskuu	84,6	4,5	4,2	11,1	7,5	22,0	32,7	2,6	180,5	146,7	123,0
2000 huhti	73,0	4,2	3,7	9,6	6,5	18,3	28,3	2,4	155,7	127,1	122,5
2000 touko	87,9	5,0	4,7	11,3	7,5	22,7	33,8	2,8	187,4	147,9	126,7
2000 kesä	82,0	4,6	4,1	11,3	7,3	21,1	31,0	2,6	174,9	136,4	128,2
2000 heinä	78,9	4,4	4,0	11,9	6,7	20,9	28,2	2,8	168,2	131,6	127,8
2000 elokuu	78,2	4,4	3,6	12,4	6,7	20,5	28,4	2,2	166,7	127,9	130,4
2000 syys	84,3	179,8	133,9	134,3

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista (cif) oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

3. Kauppatase¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], vienti (fob) – tuonti (cif))

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemikaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8
1996	75,8	1,6	-22,3	-60,4	30,9	27,2	101,4	-8,3
1997	88,6	1,5	-25,1	-66,8	37,1	28,3	113,8	-2,2
1998	85,3	1,0	-25,5	-45,9	36,4	19,7	101,0	-1,4
1999	51,3	3,2	-23,0	-64,1	42,7	14,2	77,1	1,0
1997 I	11,6	0,2	-5,8	-17,5	8,0	4,3	22,8	-0,8
II	23,8	0,3	-7,0	-15,0	9,1	7,4	28,8	-0,4
III	26,8	0,4	-5,9	-16,6	10,5	6,7	30,9	0,3
IV	26,3	0,5	-6,4	-17,7	9,6	9,8	31,3	-1,3
1998 I	14,6	0,1	-6,7	-13,0	9,0	3,2	22,7	-0,7
II	25,4	0,9	-7,2	-11,7	9,6	6,1	28,2	-0,6
III	24,8	0,1	-5,8	-10,9	9,3	4,5	27,6	0,0
IV	20,6	-0,1	-5,7	-10,3	8,5	5,9	22,6	-0,2
1999 I	8,5	0,0	-5,4	-11,2	8,8	1,0	15,1	0,2
II	13,7	0,6	-6,2	-13,7	10,2	4,3	18,3	0,1
III	15,6	1,1	-5,4	-17,4	12,4	2,5	21,8	0,6
IV	13,5	1,5	-5,9	-21,8	11,3	6,4	21,9	0,1
2000 I	-1,4	1,1	-6,6	-26,9	12,4	1,6	17,9	-0,9
II	4,6	1,1	-7,4	-27,1	12,8	2,8	23,4	-1,0
III	7,9
1998 tammi	0,9	-0,2	-2,2	-4,6	2,8	-0,3	5,6	-0,2
helmi	5,9	0,2	-2,2	-4,3	3,1	1,4	8,1	-0,4
maalis	7,8	0,1	-2,3	-4,1	3,1	2,0	9,0	0,0
huhti	8,0	0,1	-2,4	-4,1	3,4	2,2	8,6	0,0
touko	9,0	0,4	-2,3	-4,1	3,1	2,4	9,5	-0,1
kesä	8,3	0,3	-2,6	-3,5	3,1	1,5	10,1	-0,5
heinä	13,8	0,0	-2,2	-3,6	3,3	3,3	13,0	0,0
elo	6,6	0,1	-1,6	-3,5	3,0	0,6	7,7	0,1
syys	4,4	-0,1	-2,0	-3,8	3,0	0,5	6,8	-0,1
loka	6,6	0,0	-2,0	-3,7	2,8	2,2	7,4	-0,2
marras	7,4	0,2	-1,9	-3,3	2,7	2,0	7,7	0,0
joulu	6,6	-0,3	-1,9	-3,3	2,9	1,7	7,5	0,1
1999 tammi	-0,7	-0,2	-1,8	-3,8	2,6	-0,8	3,5	-0,2
helmi	3,8	0,1	-1,7	-3,3	2,9	0,4	5,3	0,2
maalis	5,4	0,0	-1,9	-4,0	3,4	1,4	6,4	0,2
huhti	4,2	0,1	-2,0	-4,6	3,4	1,8	5,7	-0,2
touko	1,3	0,2	-2,1	-4,8	3,2	0,8	3,8	0,1
kesä	8,1	0,2	-2,2	-4,3	3,6	1,7	8,8	0,3
heinä	11,7	0,2	-2,0	-5,5	4,6	2,5	11,3	0,6
elo	2,5	0,2	-1,4	-5,8	4,0	-0,2	5,5	0,1
syys	1,3	0,7	-2,1	-6,1	3,8	0,2	4,9	-0,1
loka	6,9	0,8	-1,9	-6,5	3,7	2,1	8,9	-0,1
marras	3,3	0,6	-2,1	-7,2	4,0	2,1	6,2	-0,2
joulu	3,2	0,2	-1,9	-8,1	3,6	2,2	6,8	0,4
2000 tammi	-5,0	0,0	-2,2	-8,8	3,6	-0,9	3,6	-0,3
helmi	-0,2	0,4	-2,0	-8,6	4,0	0,7	5,7	-0,4
maalis	3,8	0,6	-2,4	-9,4	4,8	1,7	8,6	-0,2
huhti	0,4	0,2	-2,1	-8,0	3,7	1,1	5,8	-0,4
touko	1,2	0,4	-2,8	-9,5	4,6	0,4	8,5	-0,3
kesä	3,0	0,5	-2,5	-9,6	4,5	1,2	9,1	-0,2
heinä	5,2	0,4	-2,5	-10,1	4,8	2,3	11,0	-0,7
elo	-0,5	0,5	-2,0	-10,5	4,9	0,0	6,7	-0,1
syys	3,3

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.1). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista (cif) oli vuonna 1998 noin 3,8 %.



10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/I = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾				
	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta	
	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1996	107,9	108,8	107,5	111,1	95,4	105,9	1,270	138,1	1,568	0,814	
1997	99,1	99,4	99,2	99,8	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692	
1998	101,5	101,3	101,6	99,6	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676	
1999	95,7	95,7	95,7	95,9	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659	
2000	85,7	86,5	87,0	87,2	88,2	86,2	0,924	99,5	1,558	0,609	
1999											
	I	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1,122	130,7	1,599	0,687	
	II	96,1	96,0	96,0	96,5	96,0	1,057	127,7	1,600	0,658	
	III	94,6	94,7	94,5	94,5	95,5	1,049	118,7	1,602	0,655	
	IV	92,2	92,2	92,2	92,7	94,2	1,038	108,4	1,600	0,636	
2000											
	I	89,0	89,6	89,7	89,9	91,1	0,986	105,5	1,607	0,614	
	II	86,0	86,6	87,0	87,1	88,4	0,933	99,6	1,563	0,610	
	III	84,7	85,7	86,3	86,6	87,3	0,905	97,4	1,544	0,612	
	IV	83,0	84,0	85,1	85,2	85,9	0,868	95,3	1,516	0,600	
1999											
	tammi	102,0	101,8	101,8	-	101,4	1,161	131,3	1,605	0,703	
	helmi	99,9	99,9	99,8	-	100,0	1,121	130,8	1,598	0,689	
	maalis	98,3	98,3	98,4	-	98,7	1,088	130,2	1,595	0,671	
	huhti	97,1	96,9	97,0	-	97,5	1,070	128,2	1,602	0,665	
	touko	96,6	96,5	96,4	-	96,9	1,063	129,7	1,603	0,658	
	kesä	94,7	94,7	94,7	-	95,1	1,038	125,3	1,595	0,650	
	heinä	94,8	95,2	94,8	-	95,0	1,035	123,7	1,604	0,658	
	elo	95,4	95,6	95,4	-	96,3	1,060	120,1	1,600	0,660	
	syys	93,6	93,4	93,4	-	95,2	1,050	112,4	1,602	0,647	
	loka	94,4	94,2	94,3	-	96,3	1,071	113,5	1,594	0,646	
	marras	92,0	92,0	92,1	-	94,0	1,034	108,2	1,605	0,637	
	joulu	90,1	90,4	90,3	-	92,2	1,011	103,7	1,601	0,627	
2000											
	tammi	90,2	90,8	90,9	-	92,4	1,014	106,5	1,610	0,618	
	helmi	89,2	89,8	89,9	-	91,2	0,983	107,6	1,607	0,615	
	maalis	87,7	88,3	88,4	-	89,7	0,964	102,6	1,604	0,611	
	huhti	86,1	86,6	86,9	-	88,4	0,947	99,9	1,574	0,598	
	touko	84,5	85,0	85,6	-	86,9	0,906	98,1	1,556	0,602	
	kesä	87,4	88,1	88,4	-	89,9	0,949	100,7	1,561	0,629	
	heinä	86,9	88,0	88,1	-	89,4	0,940	101,4	1,551	0,623	
	elo	84,6	85,5	86,0	-	87,0	0,904	97,8	1,551	0,607	
	syys	82,8	83,6	84,7	-	85,3	0,872	93,1	1,531	0,608	
	loka	81,6	82,4	83,4	-	84,4	0,855	92,7	1,513	0,589	
	marras	82,3	83,2	84,3	-	85,1	0,856	93,3	1,522	0,600	
	joulu	85,4	86,4	87,5	-	88,1	0,897	100,6	1,514	0,613	
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾											
2000	joulu	3,7	3,8	3,8	-	3,6	3,5	4,8	7,9	-0,5	2,2
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾											
2000	joulu	-5,3	-4,4	-3,1	-	-4,4	-5,6	-11,2	-3,0	-5,5	-2,1

Lähde: EKP.

- 1) EKP:n laskelmat. Tiedot perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–1997, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita.
- 2) Joulukuuhun 1998 asti ecun valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.
- 3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekurseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.
- 4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista.

Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾									
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Kreikan drakma	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	
8,51	7,36	305,5	8,20	1,731	1,623	9,68	1 007,9	1,765	1996
8,65	7,48	309,3	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997
8,92	7,50	330,7	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998
8,81	7,44	325,8	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999
8,45	7,45	336,6	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000
8,98	7,44	322,7	8,60	1,696	1,770	8,69	1 342,6	1,911	1999
8,90	7,43	325,0	8,24	1,557	1,618	8,19	1 258,8	1,810	I
8,71	7,44	326,1	8,22	1,558	1,613	8,14	1 252,8	1,772	II
8,65	7,44	329,2	8,19	1,528	1,613	8,07	1 217,4	1,737	III
8,50	7,45	332,7	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000
8,28	7,46	336,2	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608	I
8,40	7,46	337,6	8,10	1,341	1,576	7,06	1 009,5	1,569	II
8,60	7,45	340,1	8,04	1,325	1,632	6,77	1 011,6	1,516	III
9,08	7,44	323,6	8,65	1,765	1,839	8,99	1 362,4	1,950	1999
8,91	7,44	322,0	8,65	1,679	1,751	8,68	1 330,2	1,905	tammi
8,94	7,43	322,5	8,51	1,651	1,726	8,43	1 336,2	1,881	helmi
8,91	7,43	325,5	8,32	1,594	1,668	8,30	1 292,2	1,834	maalis
8,97	7,43	325,2	8,23	1,553	1,605	8,24	1 272,1	1,820	huhti
8,83	7,43	324,2	8,17	1,524	1,580	8,05	1 212,6	1,775	touko
8,74	7,44	325,0	8,18	1,540	1,576	8,03	1 229,4	1,756	kesä
8,75	7,44	326,4	8,26	1,583	1,645	8,23	1 269,1	1,779	heinä
8,63	7,43	327,0	8,23	1,552	1,619	8,15	1 260,1	1,781	elo
8,73	7,43	329,2	8,29	1,581	1,641	8,32	1 289,9	1,793	syys
8,63	7,44	328,7	8,19	1,516	1,618	8,04	1 215,9	1,727	loka
8,59	7,44	329,7	8,10	1,491	1,580	7,86	1 149,6	1,694	marras
8,60	7,44	331,1	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000
8,51	7,45	333,2	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674	tammi
8,39	7,45	333,9	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654	helmi
8,27	7,45	335,2	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620	maalis
8,24	7,46	336,6	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566	huhti
8,32	7,46	336,6	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641	touko
8,41	7,46	336,9	8,18	1,389	1,598	7,33	1 047,9	1,636	kesä
8,39	7,46	337,3	8,10	1,341	1,557	7,05	1 007,6	1,556	heinä
8,41	7,46	338,6	8,03	1,295	1,575	6,80	973,2	1,517	elo
8,52	7,45	339,5	8,00	1,292	1,618	6,67	965,1	1,498	syys
8,63	7,46	340,2	8,00	1,320	1,639	6,68	990,6	1,497	loka
8,66	7,46	340,7	8,13	1,368	1,642	7,00	1 089,6	1,558	marras
									joulu
0,4	0,0	0,2	1,7	3,6	0,2	4,8	10,0	4,1	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾
									2000 joul
0,9	0,2	3,3	0,4	-8,2	4,0	-11,0	-5,2	-8,0	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾
									2000 joul

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko II

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase, % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyymindeksi ⁴⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1997	1,9	0,5	61,4	6,25	7,48	0,6	1,9	3,1	5,3	5,6	4,7	3,73
1998	1,3	1,2	55,8	4,94	7,50	-0,9	2,3	2,5	2,2	5,2	4,6	4,27
1999	2,1	2,8	52,6	4,91	7,44	2,3	3,0	1,7	1,8	5,2	4,2	3,44
2000	.	.	.	5,64	7,45	.	.	2,6	.	.	.	5,00
1999	III	2,3	-	5,35	7,44	2,4	3,0	1,7	-0,3	5,2	3,4	3,19
	IV	2,8	-	5,57	7,44	2,2	-0,6	3,3	4,4	4,9	4,1	3,78
2000	I	2,8	-	5,79	7,45	1,4	1,9	2,6	3,2	4,9	2,2	3,95
	II	2,9	-	5,67	7,46	1,5	2,6	3,4	7,7	4,8	1,3	4,73
	III	2,6	-	5,69	7,46	.	1,6	2,7	8,1	4,9	2,3	5,84
	IV	.	-	5,42	7,45	5,48
2000	kesä	2,9	-	5,67	7,46	-	-	-	0,4	4,8	3,3	5,14
	heinä	2,8	-	5,76	7,46	-	-	-	6,2	4,9	0,5	5,78
	elo	2,2	-	5,64	7,46	-	-	-	8,7	4,9	2,5	5,66
	syys	2,7	-	5,66	7,46	-	-	-	9,0	5,0	4,0	6,10
	loka	2,8	-	5,57	7,45	-	-	-	4,9	5,0	2,6	5,55
	marras	2,7	-	5,49	7,46	-	-	-	.	.	0,5	5,50
	joulu	.	-	5,20	7,46	-	-	-	.	.	.	5,38
Ruotsi												
1997	1,8	-2,0	75,0	6,62	8,65	-	0,6	2,1	7,0	9,9	4,2	4,43
1998	1,0	1,9	72,4	4,99	8,92	3,2	0,9	3,6	3,8	8,3	3,5	4,36
1999	0,6	1,9	65,7	4,98	8,81	1,6	-0,4	4,1	2,0	7,2	6,8	3,32
2000	.	.	.	5,37	8,45	.	.	4,0	.	.	.	4,07
1999	III	0,7	-	5,48	8,71	2,7	-0,3	4,2	1,5	7,1	6,1	3,22
	IV	1,0	-	5,69	8,65	0,8	-1,1	4,2	2,7	6,8	9,1	3,69
2000	I	1,2	-	5,79	8,50	3,0	7,1	3,8	6,0	6,5	8,7	3,99
	II	1,2	-	5,30	8,28	1,5	5,1	4,1	11,2	6,0	8,9	4,09
	III	1,3	-	5,30	8,40	1,8	6,4	3,7	9,3	5,7	5,1	4,14
	IV	.	-	5,09	8,60	4,06
2000	kesä	1,4	-	5,13	8,32	-	-	-	12,6	6,0	6,1	4,05
	heinä	1,3	-	5,31	8,41	-	-	-	8,0	5,6	5,9	4,21
	elo	1,4	-	5,31	8,39	-	-	-	9,4	5,9	4,4	4,13
	syys	1,3	-	5,27	8,41	-	-	-	10,0	5,5	5,1	4,08
	loka	1,3	-	5,23	8,52	-	-	-	.	5,4	1,2	4,03
	marras	1,8	-	5,13	8,63	-	-	-	.	5,6	3,4	4,02
	joulu	.	-	4,92	8,66	-	-	-	.	.	.	4,13
Iso-Britannia												
1997	1,8	-2,0	51,1	7,13	0,692	0,9	2,9	3,5	1,3	7,0	11,2	6,92
1998	1,6	0,4	48,0	5,60	0,676	0,0	2,9	2,6	0,8	6,3	9,7	7,42
1999	1,3	1,3	45,7	5,01	0,659	-1,1	3,6	2,3	0,6	6,1	5,3	5,54
2000	.	.	.	5,33	0,609	.	.	3,1	.	.	.	6,19
1999	III	1,2	1,2	45,7	5,39	0,655	-1,8	3,3	1,8	6,0	3,5	5,28
	IV	1,2	1,9	45,4	5,46	0,636	-0,3	3,0	2,9	5,9	3,6	5,98
2000	I	0,8	6,1	43,6	5,60	0,614	-1,3	2,7	3,0	1,9	5,8	6,20
	II	0,6	-0,4	43,7	5,31	0,610	-0,8	1,1	3,2	2,5	5,6	6,28
	III	0,8	2,3	42,4	5,31	0,612	.	.	2,9	0,6	8,2	6,21
	IV	.	.	.	5,09	0,600	6,07
2000	kesä	0,8	-1,8	43,7	5,21	0,629	-	-	3,3	5,4	6,6	6,23
	heinä	1,0	7,9	43,3	5,24	0,623	-	-	0,4	5,3	6,8	6,19
	elo	0,6	-2,0	43,8	5,32	0,607	-	-	1,2	5,4	8,7	6,22
	syys	1,0	1,2	42,4	5,38	0,608	-	-	0,1	5,5	9,1	6,21
	loka	1,0	7,3	42,0	5,20	0,589	-	-	0,7	.	.	6,16
	marras	1,0	-3,4	42,6	5,11	0,600	-	-	.	.	.	6,09
	joulu	.	.	.	4,95	0,613	-	-	.	.	.	5,96

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

- Ajanjakson keskiarvoja.
- Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.
- Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.
- Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.
- Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

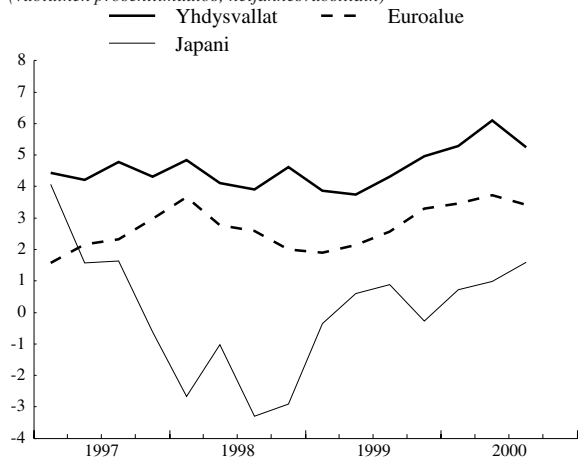
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö- työ- kustannuk- set ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyyymi- indeksi ¹⁾	Työttö- misyysaste, % työ- voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien- välisten 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta- kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-) ⁵⁾ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto- velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1997	2,3	0,0	4,4	7,6	4,9	4,9	5,76	6,45	1,134	-0,9	56,4
1998	1,6	0,7	4,4	5,5	4,5	7,4	5,57	5,33	1,121	0,3	53,3
1999	2,2	-1,7	4,2	4,8	4,2	7,4	5,42	5,64	1,066	1,0	50,3
2000	6,53	6,03	0,924	.	.
1999 III	2,3	-0,8	4,3	5,0	4,2	7,4	5,44	5,88	1,049	1,3	50,4
1999 IV	2,6	-3,1	5,0	5,6	4,1	5,9	6,14	6,13	1,038	1,3	50,3
2000 I	3,2	-3,7	5,3	6,3	4,1	5,6	6,11	6,48	0,986	2,0	49,2
2000 II	3,3	-4,4	6,1	7,0	4,0	5,7	6,63	6,18	0,933	2,2	46,4
2000 III	3,5	-5,4	5,3	6,5	4,0	5,6	6,70	5,89	0,905	2,3	45,1
2000 IV	6,69	5,56	0,868	.	.
2000 heinä	3,7	.	.	6,4	4,0	5,2	6,73	6,04	0,940	.	.
2000 elo	3,4	.	.	6,4	4,1	5,4	6,69	5,83	0,904	.	.
2000 syys	3,5	.	.	6,6	3,9	6,2	6,67	5,80	0,872	.	.
2000 loka	3,4	.	.	5,7	3,9	6,1	6,78	5,74	0,855	.	.
2000 marras	3,4	.	.	4,7	4,0	5,9	6,75	5,72	0,856	.	.
2000 joul	6,54	5,23	0,897	.	.
Japani											
1997	1,7	-2,2	1,6	3,6	3,4	3,1	0,62	2,15	137,1	-2,7	-
1998	0,6	6,3	-2,5	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,3	-
1999	-0,3	-2,5	0,2	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-10,4	-
2000	0,28	1,76	99,5	.	-
1999 III	0,0	-5,0	0,9	3,1	4,7	3,6	0,10	1,78	118,7	.	-
1999 IV	-1,0	-6,0	-0,3	4,8	4,6	3,0	0,29	1,77	108,4	.	-
2000 I	-0,7	-7,0	0,7	6,2	4,8	2,2	0,14	1,79	105,5	.	-
2000 II	-0,7	-7,3	1,0	7,1	4,7	2,3	0,12	1,72	99,6	.	-
2000 III	-0,7	.	1,6	5,4	4,6	1,9	0,32	1,79	97,4	.	-
2000 IV	0,56	1,73	95,3	.	-
2000 heinä	-0,5	-4,5	.	4,2	4,7	2,0	0,22	1,72	101,4	.	-
2000 elo	-0,8	.	.	8,3	4,6	1,8	0,32	1,77	97,8	.	-
2000 syys	-0,8	.	.	3,9	4,7	2,0	0,41	1,88	93,1	.	-
2000 loka	-0,9	.	.	6,6	4,7	2,1	0,52	1,83	92,7	.	-
2000 marras	-0,5	.	.	.	4,8	2,1	0,55	1,75	93,3	.	-
2000 joul	0,62	1,62	100,6	.	-

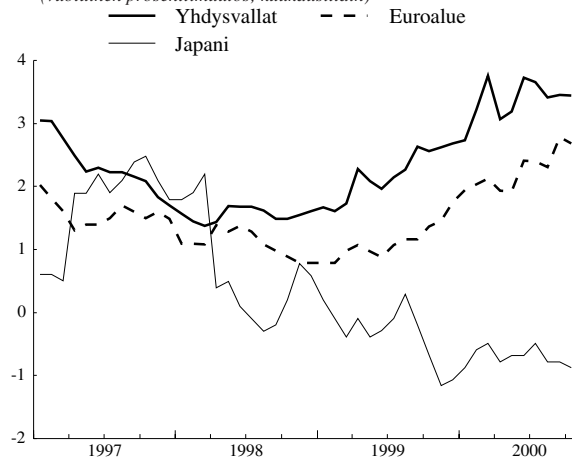
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)



Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)



Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitotilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

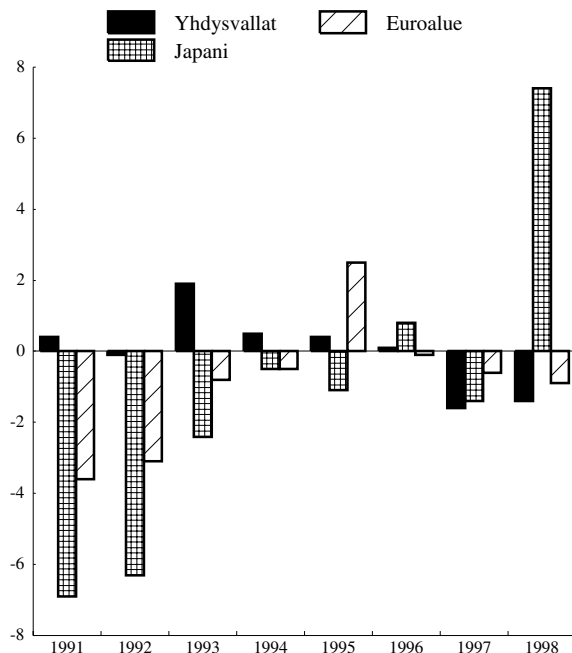
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen	Arvo-paperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1996	17,3	19,1	-1,4	8,8	8,4	5,2	8,7	5,1	1,0	11,5	5,7	12,8	4,9
1997	18,1	19,9	-1,5	9,4	8,6	1,8	8,7	3,4	1,8	11,7	3,7	12,4	4,7
1998	18,8	20,8	-2,3	9,6	8,8	3,9	8,5	5,4	1,7	12,3	5,8	12,7	5,8
1999	18,5	21,1	-3,4	9,8	9,3	7,3	8,7	8,8	3,6	12,6	5,2	11,4	6,7
1998 IV	18,6	20,9	-2,6	9,7	9,0	1,6	8,4	3,3	-1,0	12,6	4,4	12,6	6,1
1999 I	18,8	21,0	-2,7	9,6	9,1	8,3	8,7	9,7	6,3	12,4	4,6	11,9	6,6
II	18,4	20,8	-3,2	9,6	9,5	7,9	8,7	9,6	0,4	12,7	5,0	11,6	6,9
III	18,4	21,1	-3,6	9,8	9,3	7,2	8,6	8,6	3,6	12,6	4,8	11,1	6,4
IV	18,3	21,4	-3,9	10,0	9,3	5,9	8,7	7,4	4,2	12,6	6,5	10,9	7,1
2000 I	18,2	21,4	-4,0	9,9	9,6	7,7	8,8	9,0	5,8	12,8	4,4	10,1	8,2
II	18,5	22,0	-4,1	10,3	9,6	5,8	9,0	7,4	3,3	12,5	4,4	10,0	5,9
III	18,4	21,9	-4,5	10,4	9,8	5,7	9,1	7,3	2,0	12,4	2,3	9,6	5,7
Japani													
1996	31,3	29,8	1,4	16,1	15,6	1,7	15,1	0,3	1,0	6,7	6,4	13,3	1,1
1997	31,2	28,7	2,6	16,6	16,1	3,3	13,7	1,2	0,1	5,4	7,1	13,4	0,7
1998	29,3	26,4	3,1	14,5	14,6	-6,6	15,1	-9,5	-1,5	5,0	5,6	13,7	-0,5
1999	.	26,0	.	.	.	2,6	.	-2,9	1,3	.	6,9	.	-0,5
1998 IV	.	26,9	.	.	.	13,4	.	-7,0	-7,0	.	11,3	.	-1,0
1999 I	.	26,9	.	.	.	0,8	.	-15,2	-2,2	.	-3,6	.	6,2
II	.	24,2	.	.	.	-16,9	.	-17,1	1,7	.	14,6	.	-7,2
III	.	26,4	.	.	.	9,7	.	-1,3	1,3	.	4,4	.	1,3
IV	.	26,9	.	.	.	15,3	.	19,9	4,0	.	11,6	.	-2,2
2000 I	.	26,3	.	.	.	7,7	.	-3,4	-3,4	.	3,9	.	9,7
II	.	24,8	.	.	.	-26,9	.	-19,6	0,5	.	5,2	.	-9,2
III	.	27,1	.	.	.	15,5	.	0,7	-0,4	.	0,6	.	2,3

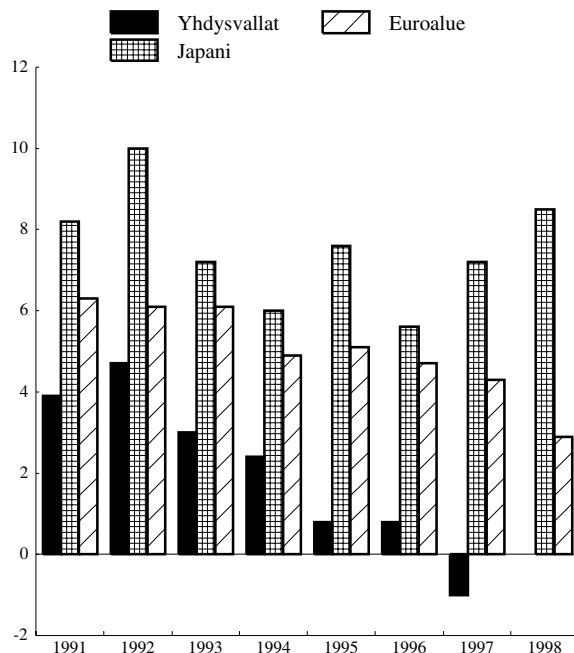
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)



Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)



Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic Planning Agency.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot

A. Raha- ja rahoitusmarkkinatilastot

A.1 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät

(miljardia euroa [kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa] ja vuotuinen prosenttimuutos ¹⁾)

	M1		M2		M3		Luotot ²⁾		Rahalaitosten lainat euroalueelle (ml. Kreikka) pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt	
	Yhteensä	%-muutos	Yhteensä	%-muutos	Yhteensä	%-muutos	Yhteensä	%-muutos	Yhteensä	%-muutos
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
tammi	1 814,5	.	4 033,1	.	4 605,8	.	7 787,7	.	5 155,4	.
helmi	1 784,0	.	3 992,0	.	4 592,8	.	7 807,9	.	5 157,7	.
maalis	1 806,0	.	4 010,6	.	4 609,6	.	7 883,9	.	5 205,2	.
huhti	1 820,4	.	4 030,8	.	4 649,6	.	7 916,4	.	5 226,8	.
touko	1 851,5	.	4 057,1	.	4 683,2	.	7 988,8	.	5 260,4	.
kesä	1 896,0	.	4 084,9	.	4 709,2	.	8 065,8	.	5 353,8	.
heinä	1 896,6	.	4 102,6	.	4 719,1	.	8 083,0	.	5 389,8	.
elo	1 861,4	.	4 070,6	.	4 701,3	.	8 086,2	.	5 385,0	.
syys	1 887,1	.	4 080,0	.	4 728,4	.	8 137,9	.	5 424,8	.
loka	1 894,0	.	4 098,3	.	4 750,0	.	8 206,8	.	5 472,2	.
marras	1 928,7	.	4 128,1	.	4 802,8	.	8 306,7	.	5 538,3	.
joulu	1 984,1	.	4 226,9	.	4 896,4	.	8 330,0	.	5 569,2	.
2000										
tammi	1 992,7	9,4	4 220,8	4,2	4 904,4	5,4	8 388,1	8,1	5 615,4	8,7
helmi	1 981,9	10,7	4 213,0	5,2	4 924,5	6,2	8 446,5	8,5	5 649,8	9,4
maalis	1 992,8	10,0	4 222,4	4,9	4 963,9	6,6	8 542,0	8,3	5 721,0	9,8
huhti	2 034,7	11,4	4 267,0	5,4	5 060,2	6,8	8 607,3	8,6	5 782,8	10,4
touko	2 015,4	8,7	4 255,6	4,6	5 054,4	6,1	8 641,5	8,1	5 812,0	10,3
kesä	2 032,5	7,1	4 267,3	4,3	5 054,5	5,5	8 654,1	7,2	5 879,8	9,5
heinä	2 032,2	6,9	4 266,2	3,6	5 062,0	5,3	8 670,8	7,1	5 909,3	9,1
elo	1 997,3	7,0	4 254,2	4,1	5 068,3	5,8	8 673,9	7,1	5 930,3	9,6
syys	2 012,2	6,2	4 262,8	4,0	5 074,0	5,5	8 754,3	7,1	6 011,4	10,0
loka	2 009,5	5,6	4 267,4	3,6	5 094,9	5,4	8 796,3	6,5	6 056,8	9,8

A.2 Rahoitusmarkkinoiden korot ja tilastot muista arvopapereista kuin osakkeista

(vuotuisina prosentteina, miljardia euroa)

	Rahamarkkinakorot		Valtion lainojen tuotot		Euromääräiset arvopaperit; liikkeeseen laskija euroalueelta (ml. Kreikka)					
	3 kk:n talletukset	12 kk:n talletukset	2 v	10 v	Yhteensä	Liikkeeseen laskut, brutto			Liikkeeseen laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä
						Rahalaitosten ³⁾	Julkisyhteisöjen ³⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten ³⁾		
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1999										
tammi	3,33	3,24	3,11	3,87	346,5	46,8	39,6	2,7	64,0	5 742,0
helmi	3,27	3,19	3,17	4,02	292,0	49,1	35,6	2,8	46,2	5 786,9
maalis	3,21	3,19	3,19	4,22	297,3	47,8	35,4	2,0	41,0	5 828,1
huhti	2,87	2,91	2,93	4,09	333,6	48,8	34,3	2,7	39,8	5 867,8
touko	2,75	2,83	2,89	4,24	289,0	46,4	37,9	3,5	46,9	5 915,7
kesä	2,80	2,98	3,16	4,56	279,4	48,6	28,7	8,3	35,9	5 951,9
heinä	2,84	3,17	3,38	4,89	327,9	44,7	36,4	3,3	40,5	5 991,4
elo	2,86	3,37	3,65	5,10	239,0	50,2	32,3	1,8	34,3	6 026,3
syys	2,89	3,43	3,75	5,27	310,6	51,8	31,3	3,4	58,3	6 083,3
loka	3,53	3,81	4,16	5,51	302,0	52,0	30,5	2,0	48,4	6 133,0
marras	3,64	3,82	4,07	5,22	284,6	57,2	26,2	3,7	40,6	6 173,8
joulu	3,58	3,94	4,24	5,32	235,1	66,9	20,2	2,5	-31,5	6 139,9
2000										
tammi	3,47	4,04	4,43	5,72	346,9	56,7	30,6	1,2	-0,6	6 140,9
helmi	3,65	4,18	4,59	5,68	351,7	58,0	26,6	1,7	57,5	6 198,3
maalis	3,86	4,33	4,62	5,51	376,1	58,8	26,6	1,4	50,6	6 251,4
huhti	4,03	4,42	4,61	5,43	344,0	54,3	26,4	2,2	36,4	6 286,0
touko	4,44	4,88	5,04	5,53	380,8	60,2	22,9	1,8	53,0	6 344,9
kesä	4,59	5,01	5,05	5,36	334,8	58,5	21,7	3,5	34,3	6 381,8
heinä	4,66	5,14	5,21	5,47	372,0	57,0	22,1	3,4	36,6	6 415,6
elo	4,85	5,28	5,30	5,41	342,2	59,8	21,8	2,2	32,3	6 449,9
syys	4,91	5,24	5,24	5,48	385,8	61,6	21,3	1,7	18,7	6 470,3
loka	5,08	5,23	5,19	5,42	439,8	63,9	19,4	1,8	32,2	6 503,0
marras	5,12	5,20	5,14	5,34
joulu	4,94	4,87	4,80	5,07

Lähteet: ECB, Reuters (sarakeet 11 ja 12).

1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtamattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

2) Luottoihin kuuluvat lainat euroalueella ja Kreikassa oleville ei-rahalaitoksille ja hallussa olevat euroalueella ja Kreikassa olevien ei-rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit.

3) Prosenttia kaikista liikkeeseenlaskuista.

B. Hinnat, reaalityöalouden ja julkisen talouden rahoitusaseman kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Hintakehitys			Reaalityöalouden kehitys					Julkisen talouden rahoitusaseman kehitys	
	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	BKT:n deflaattori	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotanto (pl. rakentaminen)	Vähittäis-kaupan myynti (yhteensä, kp. kiinteihin hinnoihin)	Työttömyys (% työvoimasta)	Kauppatase (mrd. euroa, mrd. ecua vuoden 1998 loppuun)	Alijäämä (-) / ylijäämä (+) (% BKT:stä)	Valtion velka (% BKT:stä)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1996	2,3	0,4	2,1	1,4	0,3	0,5	11,5	62,4	-4,3	75,9
1997	1,7	1,1	1,6	2,3	4,2	1,3	11,5	74,5	-2,6	75,3
1998	1,2	-0,7	1,7	2,8	4,3	2,9	10,9	68,4	-2,2	73,6
1999	1,1	-0,4	1,2	2,5	1,9	2,6	10,0	34,0	-1,3	72,7
1999 III	1,1	0,1	1,1	2,6	2,5	2,4	9,9	11,7	-	-
1999 IV	1,5	2,2	1,0	3,3	4,1	2,9	9,7	8,7	-	-
2000 I	2,1	4,4	1,1	3,5	4,8	2,6	9,5	-6,3	-	-
2000 II	2,1	5,2	0,9	3,7	6,0	3,2	9,2	-1,9	-	-
2000 III	2,5	5,8	.	3,4	5,8	2,9	9,1	2,0	-	-
1999 marras	1,5	2,2	-	-	4,3	2,4	9,7	1,6	-	-
1999 joul	1,7	2,9	-	-	5,4	2,8	9,7	1,5	-	-
2000 tammi	1,9	3,8	-	-	3,3	2,7	9,6	-6,3	-	-
2000 helmi	2,1	4,4	-	-	5,8	3,5	9,5	-1,6	-	-
2000 maal	2,2	4,9	-	-	5,4	1,5	9,4	1,7	-	-
2000 huhti	1,9	4,7	-	-	6,2	3,4	9,3	-1,1	-	-
2000 touko	1,9	5,3	-	-	8,2	3,9	9,2	-0,8	-	-
2000 kesä	2,4	5,6	-	-	3,8	2,3	9,1	-0,1	-	-
2000 heinä	2,4	5,6	-	-	5,3	2,7	9,1	3,4	-	-
2000 elo	2,4	5,6	-	-	6,5	2,7	9,1	-2,3	-	-
2000 syys	2,8	6,3	-	-	5,7	3,5	9,0	0,9	-	-
2000 loka	2,7	6,5	-	-	3,8	.	8,9	.	-	-
2000 marras	2,9	.	-	-	.	.	8,9	.	-	-

Lähteet: Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP:n laskelmat.

C. Efektiiviset valuuttakurssit

(ajanjakson keskiarvoja, indeksi 1999/1 = 100)

	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä	
	Nimellinen	Reaalinen; kuluttajahintaindeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen; kuluttajahintaindeksi
	1	2	3	4	5	6
1996	108,1	108,7	107,4	112,2	95,4	105,8
1997	99,1	99,4	99,1	100,9	90,3	96,4
1998	101,5	101,3	101,5	99,4	96,5	99,1
1999	95,6	95,7	95,7	95,4	96,5	95,8
2000	85,4	86,3	86,9	85,8	88,0	86,1
1999 IV	92,0	92,1	92,2	91,4	94,1	92,6
2000 I	88,8	89,5	89,6	87,9	90,9	89,4
2000 II	85,7	86,4	86,8	85,8	88,2	86,5
2000 III	84,5	85,5	86,1	85,3	87,1	85,2
2000 IV	82,7	83,8	84,9	84,1	85,7	83,4
1999 joul	89,9	90,3	90,2	-	92,1	90,7
2000 tammi	90,1	90,7	90,8	-	92,3	90,7
2000 helmi	89,0	89,7	89,8	-	91,0	89,4
2000 maal	87,4	88,1	88,3	-	89,5	88,0
2000 huhti	85,8	86,5	86,8	-	88,2	86,6
2000 touko	84,2	84,8	85,5	-	86,7	84,9
2000 kesä	87,1	88,0	88,2	-	89,8	88,0
2000 heinä	86,7	87,7	87,9	-	89,2	87,4
2000 elo	84,3	85,3	85,9	-	86,8	85,0
2000 syys	82,5	83,4	84,5	-	85,1	83,1
2000 loka	81,3	82,1	83,2	-	84,2	82,0
2000 marras	82,0	83,0	84,1	-	84,9	82,7
2000 joul	85,1	86,3	87,4	-	87,9	85,6

Lähde: EKP.

Tekninen huomautus

taulukoon 2.4

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihtelusta

Raha-aggregaattitiedot puhdistetaan kausivaihtelusta joko X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2¹) tai TRAMO/SEATS-ohjelmalla² (beetaversio, heinäkuu 1998). Kausitasoituksessa käytetään menetelmien multiplikaatiivisia malliversioita. Teknisistä syistä on päädytty julkistamaan X-12-ARIMAn tulokset virallisina tietoina. Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut sarjat, jotta aluerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauksia. Näin saadaan kantojen, korjauksien ja virtojen kausipuhdistetut arvot (taulukko 2.4.1).

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko (a) virtatietojen tai (b) kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t suhteellista muutosta kuukaudessa t , eli $X_t = (F_t/L_{t-1} + 1)$, ja jos I_t on kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos viimeisten 12 kuukauden aikana laskea seuraavasti

$$(a) \quad a_t = \left(\frac{X_t * X_{t-1} * X_{t-2} * X_{t-3} * X_{t-4} * X_{t-5} * X_{t-6} * X_{t-7} * X_{t-8} * X_{t-9} * X_{t-10} * X_{t-11}}{I_t / I_{t-12}} - 1 \right) * 100$$

$$(b) \quad a_t = (I_t / I_{t-12} - 1) * 100$$

Pyöritysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n Internet-kotisivulta (<http://www.ecb.int>) sivun "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

taulukoihin 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöönotetun uuden raportointimenetelmän vuoksi taulukoiden 2.5–2.8 tiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa. Lisäksi neljännesvuosittaisia virtatilastoja ei voida laskea millekään tilastoidulle ajanjaksolle, koska uudelleenluokittelun ja arvostusmuutosten vaikutuksia ei vielä ole koottu. Taulukkoja 2.5–2.8 voidaan käyttää rakenneanalyysiin, mutta niissä esitettyjen kasvuvauhtien yksityiskohtainen analyysi ei ole suositeltavaa.

1 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

2 Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid.*



Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksetasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilla (<http://www.ecb.int>), ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n

neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 3.1.2001 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positiota ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joidakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalai-

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksusetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

tosten tase-eristä valuutoittain. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohteisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Arvopapereiden liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5 ja 3.6. Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisten arvopapereiden liikkeeseenlaskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä

kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. (Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.) Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseenlaskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Hinnat ja reaalitalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKHIn erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitukseen käytötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). Tammikuusta 2000 alkaen YKHIn sisältyvät terveydenhoito- ja koulutuspalvelujen kustannukset. Laajennetun YKHIn mukaisia tietoja ei yleensä ole saatavissa tammikuuta 2000 edeltävältä ajalta. Tammikuusta 2000 alkaen YKHI sisältää myös euroalueella vierailevien kulutuksen, joka ei aiemmin ole sisällynyt kaikkien jäsenmaiden YKHIn. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

² Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalityalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvattaa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Koska kaikki euroaluetta koskevat tiedot eivät olleet käytettävissä tätä Kuukausikatsausta laadittaessa, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Rahatalouden analysointia ja rahapolitiikan tutkimusta täydentämään tarvitaan yksityiskohtaisia tietoja euroalueen rahoitustaloustoimista ja rahoitustaseista. Tarkoituksena on julkaista laaja, joskaan ei täydellinen, EKT 95:n mukainen euroalueen rahoitustilinpito raha- ja pankki-, maksutase-, pääomamarkkina-, rahoituslaitosten (ilman rahalaitoksia) ja julkisyhteisöjen rahoitustilastojen perusteella. Taulukossa 6 esitetään kansallisiin pääomatilastoihin ja rahoitustilinpitoon perustuvat euroalueen aggregaatit.

Yksityiskohtaisemmat ja yhtenäisemmät euroalueen rahoitustilinpitoa koskevat tilastot julkaisetaan EKP:n Kuukausikatsauksessa vuoden 2001 keväällä.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat siten poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2000/4) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecui-na. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Tällaisia tilastoja ovat maksutaseen rahoitustasetilatot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelutasetilatot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannon tekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.7.1) on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja. Laskennassa ei kuitenkaan otettu huomioon suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat esitetään taulukossa 8.7.2. EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.7.3. Taulukoiden 8.7.2 ja 8.7.3 tiedot ovat IMF:n/BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen ulkomaankauppa sekä kokonaisvientiä ja -tuontia koskevat indeksit, joita ovat arvo, määrä ja yksikköarvo. Arvoindeksi laskee EKP. Määräindeksi laskeaan Eurostatin ilmoittaman yksikköarvoindeksi ja arvoindeksi perusteella. Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2).

Taulukossa 10 esitetään euron nimellinen ja reaali-indeksi. Taulukossa esi-

tetään reaaliset indeksit deflatoituina kuluttajahinnoilla, tehdasteollisuuden tuottajahinnoilla ja yksikkötyökustannuksilla suhteessa niihin 13 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille. Lisäksi taulukossa esitetään kuluttajahinnoilla deflatoitu reaali-indeksi sekä nimellinen indeksi, jotka on laskettu laajemmasta, 39 valuutan ryhmästä.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat sääntämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa 6.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot

Tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osan loppuun on liitetty taulukko, jossa esitetään Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen taloustilastoja vuoden 2000 loppuun saakka. Tämä tilasto julkaistaan ainoastaan tammikuun 2001 Kuukausikatsauksessa keskeisistä euroalueen ja Kreikan taloustilastoista. Seuraavassa tarkempi kuvaus taulukon tiedoista.

Taulukossa A.1 on raha-aggregaatit ja M3:n tärkeimmät vastaerät. Tilastot perustuvat rahalaitossektorin konsolidoituun taseeseen. Yhdenoista euroalueen maan ja Kreikan tietojen konsolidoinnissa on otettu huomioon euroalueen 11 alkuperäisen maan taseet Kreikassa sijaitseviin nähden. Kreikan drakman määräiset suoritukset käsitellään ikään kuin ne olisivat olleet euro-määräisiä.

Taulukossa A.2 esitetään rahoitusmarkkinakorot ja muut arvopaperit kuin osakkeet. Ajalta ennen tammikuuta 1999 keinotekoiset euroalueen rahamarkkinakorot on laskettu käyttämällä BKT:llä

painotettuja kansallisia korkoja. Tammikuun 1999 ja joulukuun 2000 väliseltä ajalta euriborkorko ja athiborkorko on painotettu BKT:llä. Euroalueen joukkolainojen tuotot on elokuuhun 2000 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukais-
tetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Arvopaperien liikkeeseenlaskutilastojen (jotka ovat myös taulukossa A.2) rakennetta on muutettu Kreikan liittyttyä euroalueeseen. Tilastoihin on otettu mukaan kaikki Kreikassa olevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemat euro-määräiset ja Kreikan drakman määräiset arvopaperit. Tilastoihin on lisäksi otettu mukaan kaikki euroalueella olevien (muiden kuin Kreikassa olevien) liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemat Kreikan drakman määräiset arvopaperit. Arvopaperien liikkeeseenlaskutilastoissa (mukaan lukien Kreikkaa koskevat tilastot) on mukana sekä kanta- että virtatiedot.

Euroalueen ja Kreikan aggregoiduista hinta- ja reaalityalouden tilastoista (taulukko B) vastaa

Euroopan komissio (Eurostat). Julkisen talouden kehitystä koskevat tilastot ovat EKP:n aggregoim-
ia.

Taulukossa C on euron ja Kreikan drakman nimelliset ja efektiiviset valuuttakurssi-indeksit joulukuun 2000 loppuun saakka. Laskennassa sovellettua menetelmää esiteltiin huhtikuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit”. Euroalueen kauppakumppanien painot on laskettu uudelleen siten, että Kreikka on jätetty pois kauppakumppaneitten joukosta ja lisätty euroalueeseen (laskennassa mukana olevat maat on mainittu tilasto-osan taulukon 10 alaviitteessä 1). Tammikuuta 2001 edeltävältä ajalta on laskettu euron teoreettinen valuuttakurssi, jossa on otettu huomioon Kreikan drakmaan liittyvät kurssimuutokset sekä euroaluetta ja Kreikkaa koskevia deflaattoreita. Kaikki käytettävissä olevat tilastotiedot vuodesta 1990 alkaen (laajaa määryhmää koskevat tiedot vuodesta 1993 alkaen) on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilta.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiä aikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppanenettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppanenettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitseeva keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppanenettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitujen likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7., 20.7., 3.8.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

31.8.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 6.9.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 1.9.2000 lähtien.

14.9.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

5.10.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,75 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin 6.10.2000 alkaen.

19.10., 2.11., 16.11., 30.11.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

14.12.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää rahan määrän kasvun eli lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosentissa. Päätös perustuu siihen, että käytettävissä olevat tiedot tukevat edelleen niitä taustaoletuksia, joiden perusteella viitearvo alun perin määritettiin joulukuussa 1998 ja vahvistettiin uudelleen joulukuussa 1999. Oletukset ovat, että M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi on keskipitkällä aikavälillä ½–1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvuvauhti 2–2½ % vuodessa. EKP:n neuvosto tarkistaa viitearvon seuraavan kerran joulukuussa 2001.

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahaliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön otaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan

likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivultamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaation sisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Occasional Paper Series

- 1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.

- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and auto-correlation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Ronde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I.-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US lending indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.

- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J.L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic risk: a survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.
- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Compilation Guide, Addendum I: Money market paper. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Sector Manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999. (Ei saatavissa painettuna; julkaisun sähköinen versio on nähtävissä EKP:n Internet-sivuilla.)

Cross-border payments in TARGET:A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Statistical requirements of the European Central Bank in the field of general economic statistics. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments / international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Esitteitä

TARGET. Heinäkuu 1998.

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

Euroopan keskuspankki. Kesäkuu 2000.

The ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

Eurosetelit ja -metallirahat. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000.

TARGET. Elokuu 2000.

